

KAKOVOST ŽIVLJENJA V SLOVENIJI

Poročilo o razvoju 2026

Ideja za fotografijo na naslovnici izhaja iz razmisleka o **vlogi družbenih institucij, podjetij ter posameznikov** pri ustvarjanju pogojev za **kakovostno bivanje in delovanje skupnosti**.

Pri tem ne gre zgolj za vsoto posameznih dejavnikov, temveč za njihovo **usklajenost, za ravnotežje med zahtevami, pričakovanji in razpoložljivimi viri**.

Plezalne vrvi ponazarjajo **izzive in pogum, zaupanje in oporo**, potrebne za napredovanje.

Karabin pa predstavlja **zanesljivost in varnost**, ki naj ju morajo zagotavljati institucije, da tveganja ne vodijo v negotovost, temveč omogočajo razvoj.

Kakovost življenja

01 VISOKA

02 POZITIVEN TREND

03 POSLABŠANJE OBETOV

04 VIRI ZA PRIHODNOST

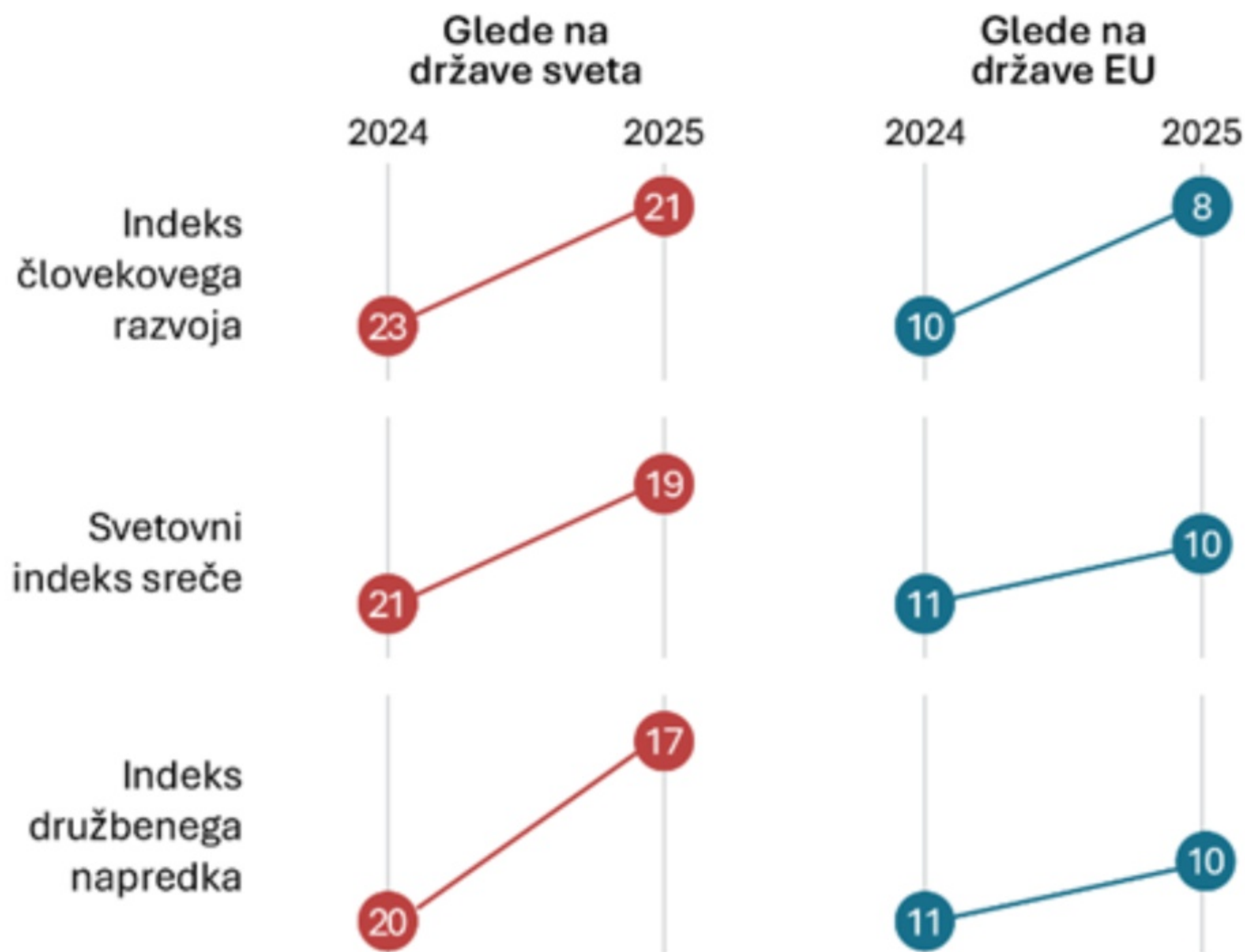

Kakovost življenja

po globalnih sinteznih indeksih

Slovenija je med 10 – 13% držav z najvišjo kakovostjo življenja na svetu.

V EU se uvršča na 8. – 10. mesto.

Kakovost življenja

Subjektivne ocene

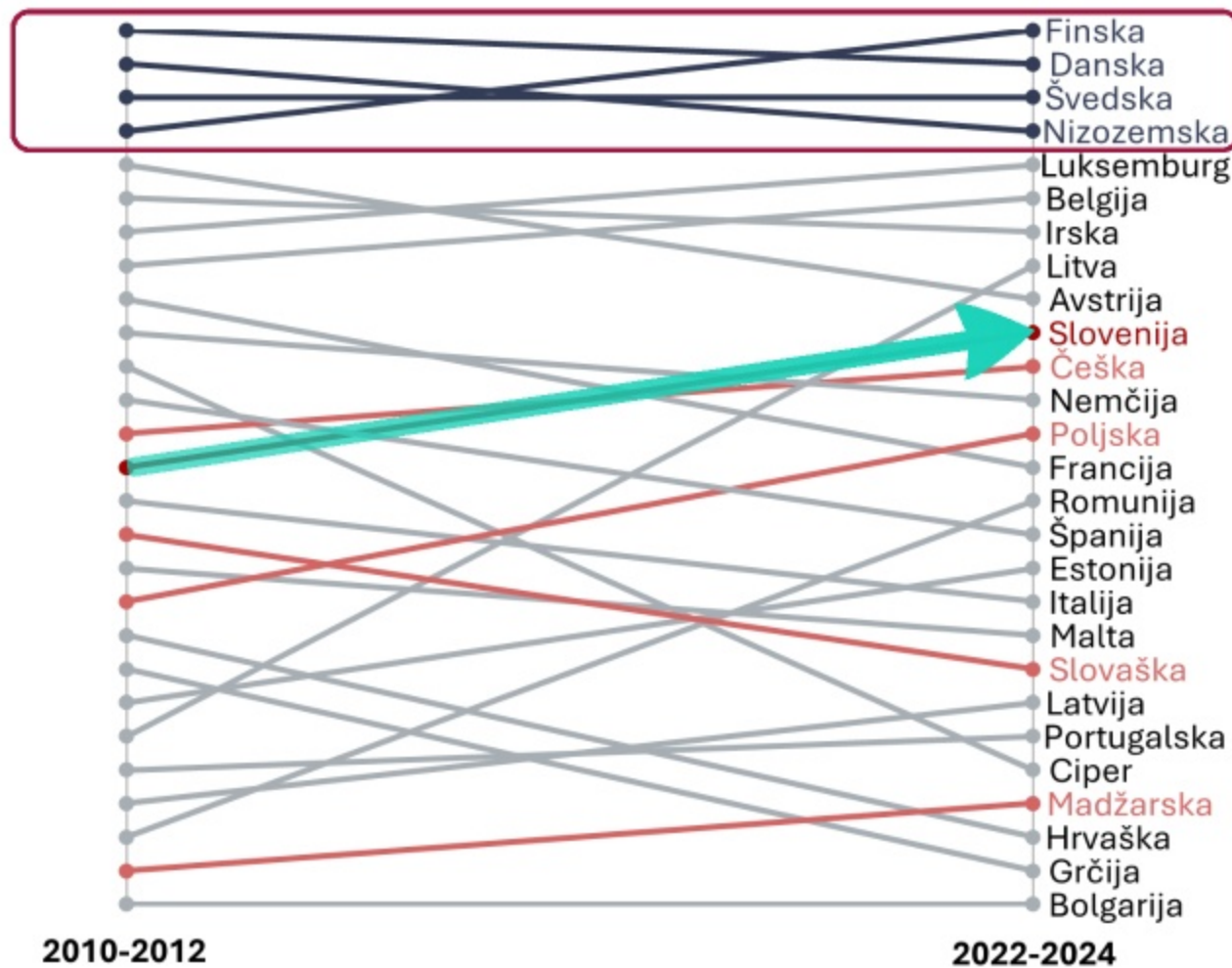
Statistični kazalniki

Trend izboljševanja

Vodilne inovatorke z najvišjo kakovostjo življenja

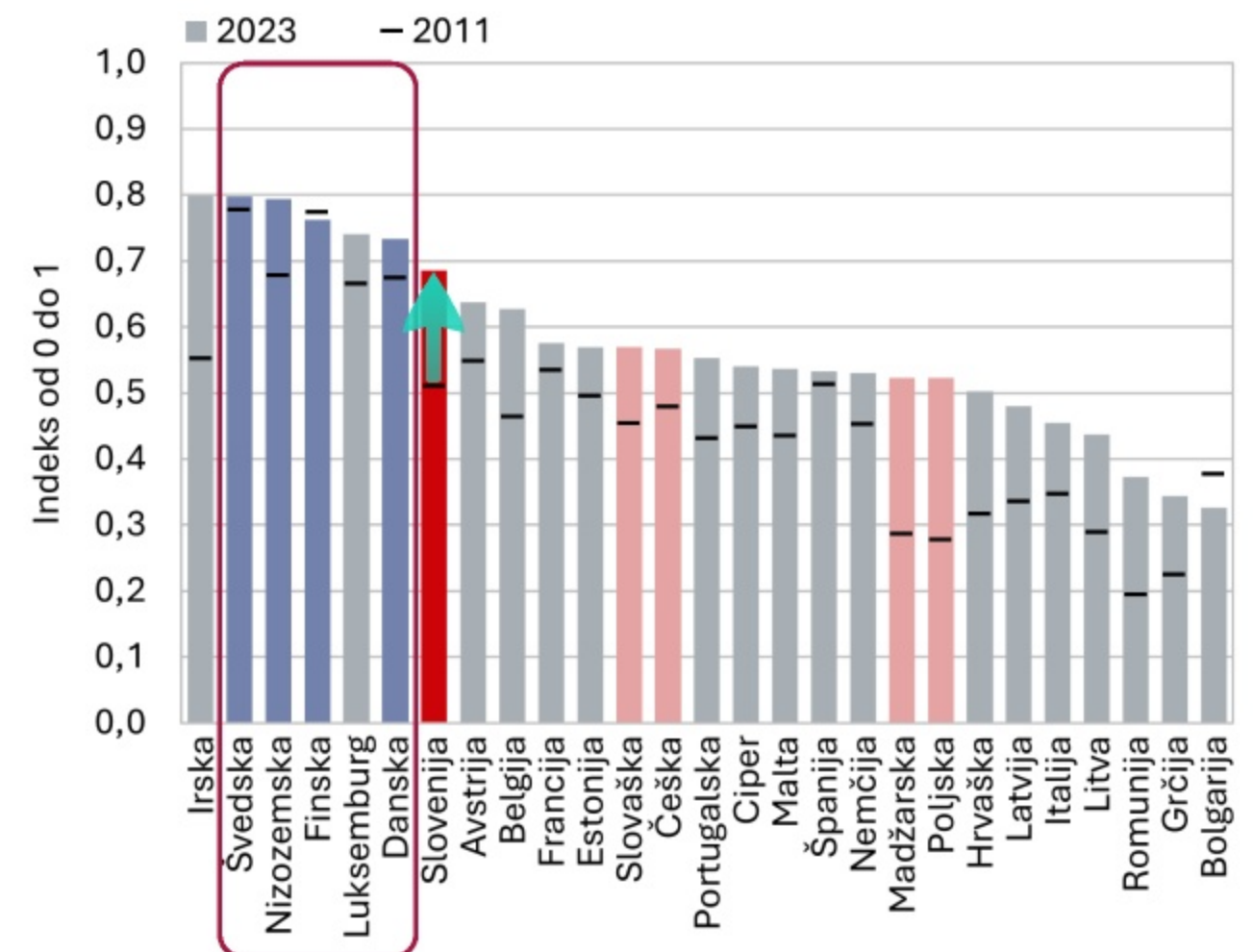
Višegrad, Hrvaška, ... za Slovenijo

Svetovni indeks sreče, WHI

7. najmočnejši NEGATIVNI ter
21. najšibkejši pozitivni
NARAVNANOSTI v EU navkljub.

Indeks trajnostne in vključujoče blaginje, SIWB

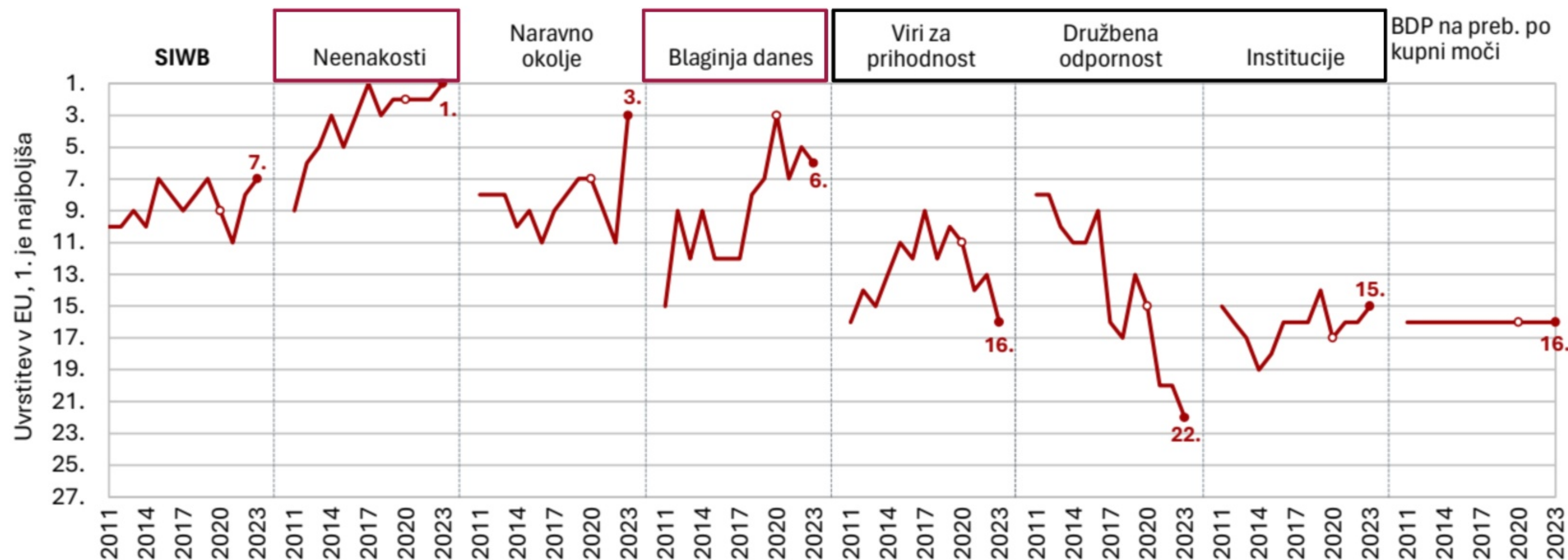

Kakovost življenja

Indeks trajnostne in vključujoče blaginje

Prepočasno prilagajanje ne samo trenutnim makroekonomskim šokom, ampak tudi **spremenjenemu globalnemu ekonomskemu sistemu**.

Ključen izziv za prihodnjo blaginjo Slovenije

Kakovost življenja v regijah

Najmanjše razlike pri:

- zadovoljstvu z življenjem
- razpoložljivem dohodku

Razmeroma uravnotežena oz. odstopanja prisotna povsod.

Najuspešnejše regije niso nujno najbogatejše.

Legenda:	Vzhodna Slovenija								Zahodna Slovenija				Slovenija (vrednost)
	Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Posavska	Jugovzhodna Slovenija	Primorsko-notranjska	Osrednje-slovenska	Gorenjska	Goriška	Obalno-kraška	
več kot 15 % nad povpr. države													
5,1 – 15 % nad povprečjem države													
povprečje države (med 95 in 105 %)													
5,1 – 15 % pod povprečjem države													
več kot 15 % pod povpr. države													
Samooocena zadovoljstva z življenjem, pov. 2023-2025 (lestvica od 0-10)	98,3	100,0	95,7	98,3	101,3	99,6	99,6	100,4	101,3	102,6	99,6	98,7	7,7
Razpoložljivi dohodek na prebivalca, 2024	90,5	96,4	102,7	97,7	98,2	102,3	103,4	100,8	103,7	102,2	100,4	95,6	17.066 EUR
Stopnja tveganja socialne izključenosti*, 2023-2025	108,9	128,0	131,0	121,6	122,2	110,8	86,9	92,7	73,2	82,6	96,3	131,4	14,5 %
Zdrava leta življenja ob rojstvu, 2023	92,1	95,5	97,8	96,9	84,0	97,3	98,4	100,9	105,7	101,0	104,5	101,5	66,7 let
Delež preb. z oddaljenostjo postajališča JPP do 1 km in primerno frekvenco, 2024	56,3	96,2	103,5	91,6	105,3	59,8	80,8	75,6	125,3	119,8	79,1	90,2	65,5 %
Površina funkcionalno razvrednotenih območij na 100 km ² *, 2025	63,4	143,9	60,7	52,5	182,6	243,8	57,1	47,6	217,3	53,2	45,7	164,2	14,6 ha
Delež gospodinjstev v stanovanju v slabem stanju*, pov. 2023-2025	134,5	90,9	72,7	120,0	107,3	103,6	101,8	94,5	72,7	118,2	100,0	134,5	18,3 %
Ekološki odtis*, 2018	89,6	102,4	98,1	95,0	91,8	98,7	104,5	91,8	108,0	95,5	89,2	100,6	5,4 gha/preb.
Delež oseb, ki lahko računajo na pomoč, sorodnikov, prijateljev, sosedov, 2022	99	101	89	100	99	101	103	99	101	100	102	92	93 %
Delež gospodinjstev s prisotnostjo kriminala v stanovanjskem okolju*, 2023	100,0	85,7	42,9	85,7	42,9	114,3	171,4	14,3	128,6	57,1	42,9	142,9	7,0 %
Delež gospodinjstev z dostopom do interneta hitrosti vsaj 100 Mbit/s, 2025	96,5	100,4	97,1	87,3	100,4	92,1	103,0	105,8	108,7	103,1	87,3	97,4	87,9 %
Subvencije za zmanj. porabe neobno. virov in energ. revščine na preb., 2024	134,5	97,3	139,4	104,0	104,2	122,7	116,0	97,2	80,3	129,8	89,8	58,8	38,4 EUR

indeks, SLO = 100

KAKOVOST ŽIVLJENJA V SLOVENIJI

Poročilo o razvoju 2026

GOSPODARSTVO

DRUŽBA

DRŽAVA

OKOLJE

Družba

01 **OBSTOJEČI RAZVOJNI MODEL** ima vse opaznejše **DRUŽBENE POSLEDICE**

02 **(NE)ODZIVNOST**

03 **(NE)PRILAGODLJIVOST**

04 **(NE)TOLERANCA**

05 **(NE)USTVARJALNOST**

Življenjski pogoji

Trg dela in kadri

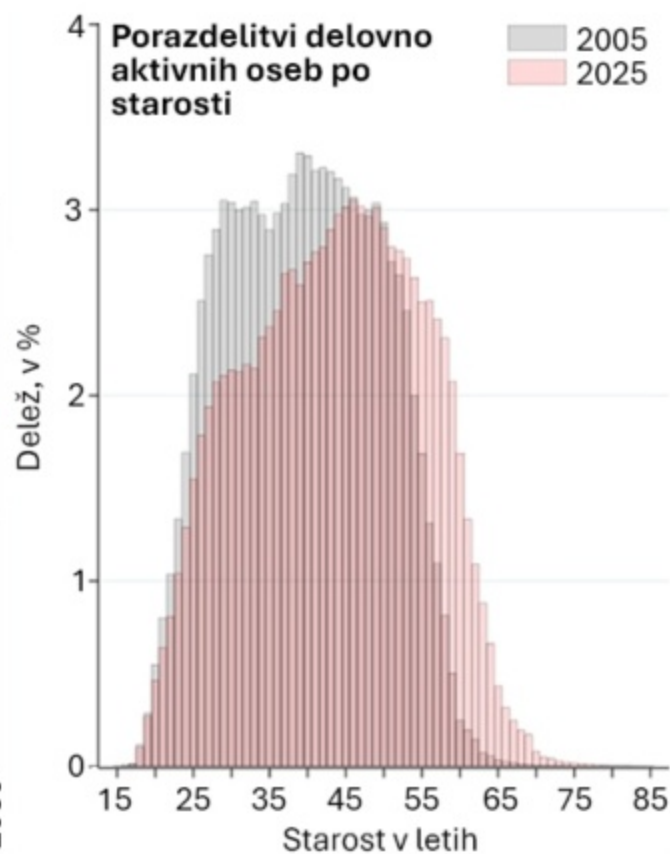
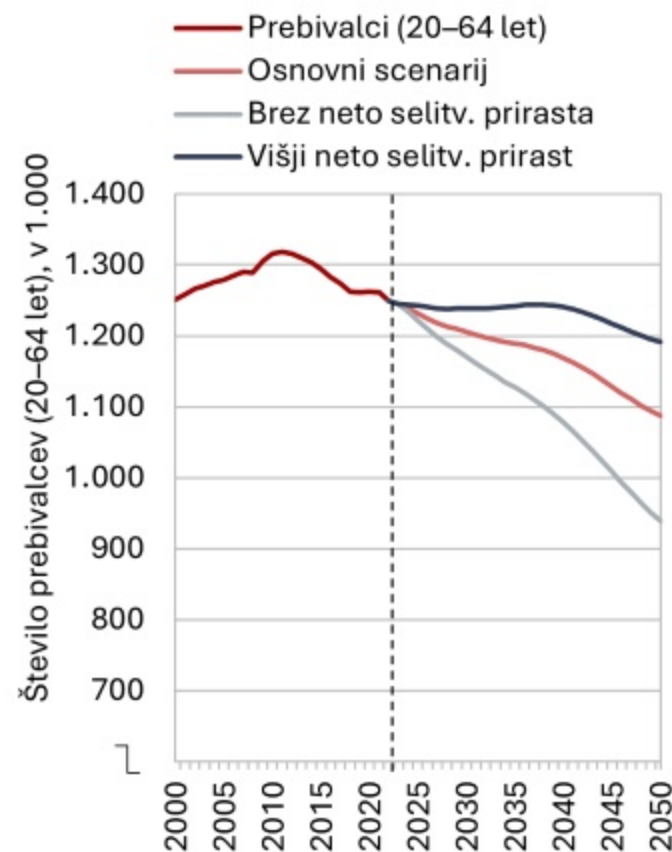
(Nov) razvojni model

Družba v vrtincu sprememb, priložnosti in tveganj

Demografija

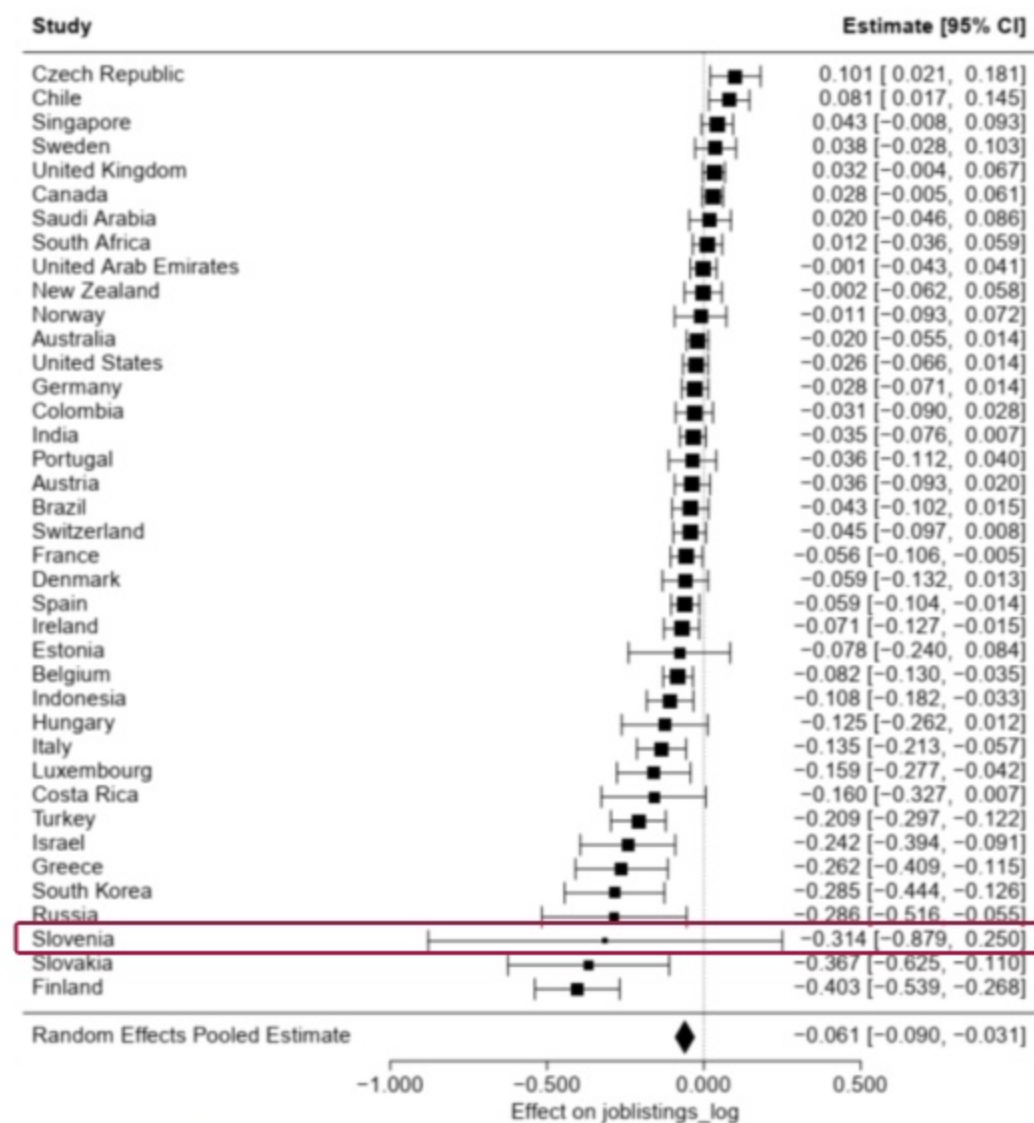
Že danes

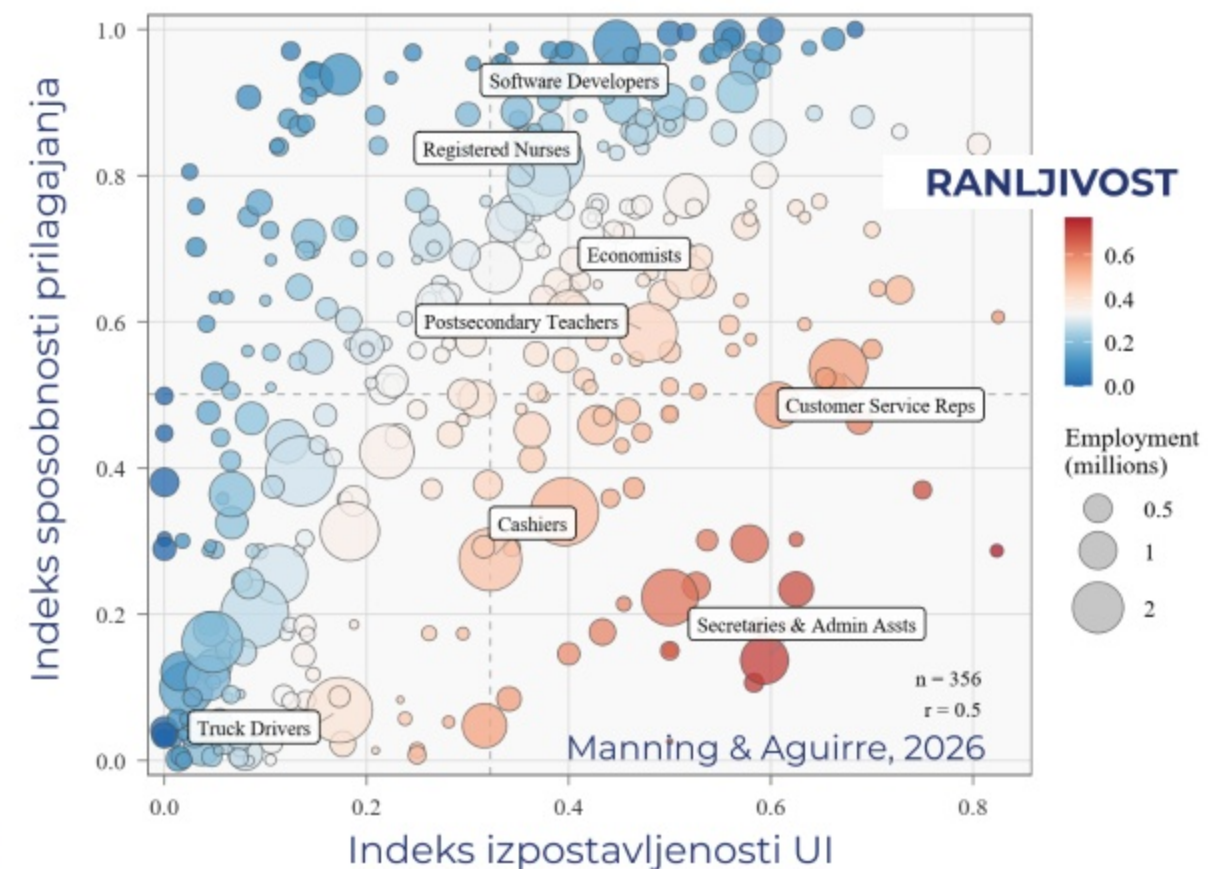
Tehnologija

Ključna ni izpostavljenost, ampak **PRILAGODLJIVOST.**

IZPOSTAVLJENOST UI in vpliv na št. objavljenih delovnih mest

Klein Teeselink & Carey, 2026

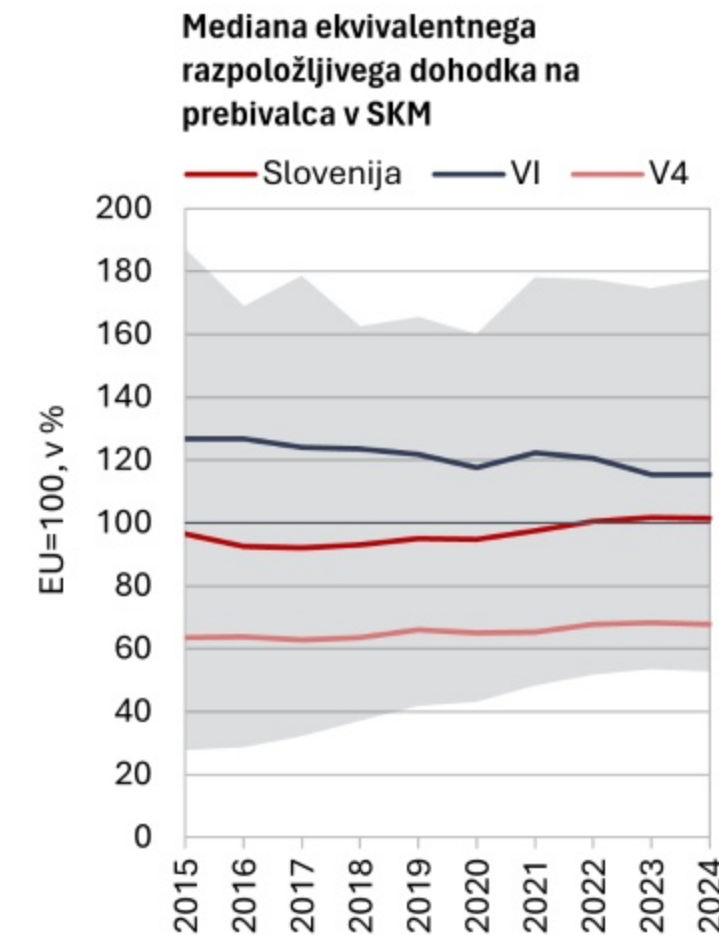
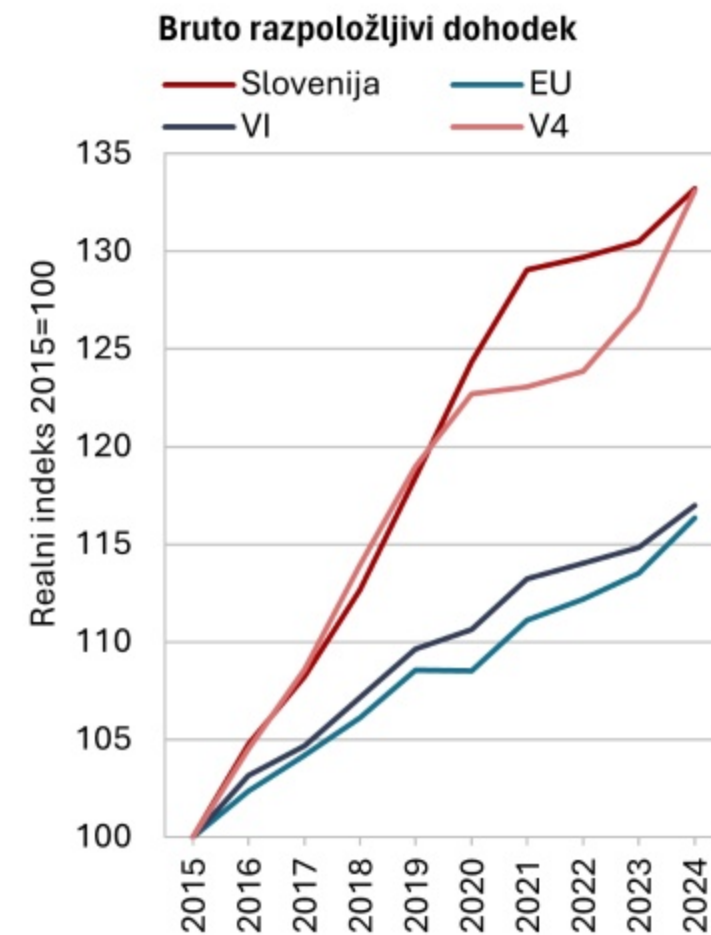

Kako živimo?

Dohodki in tveganje revščine

Visoka rast bruto razpoložljivega dohodka.

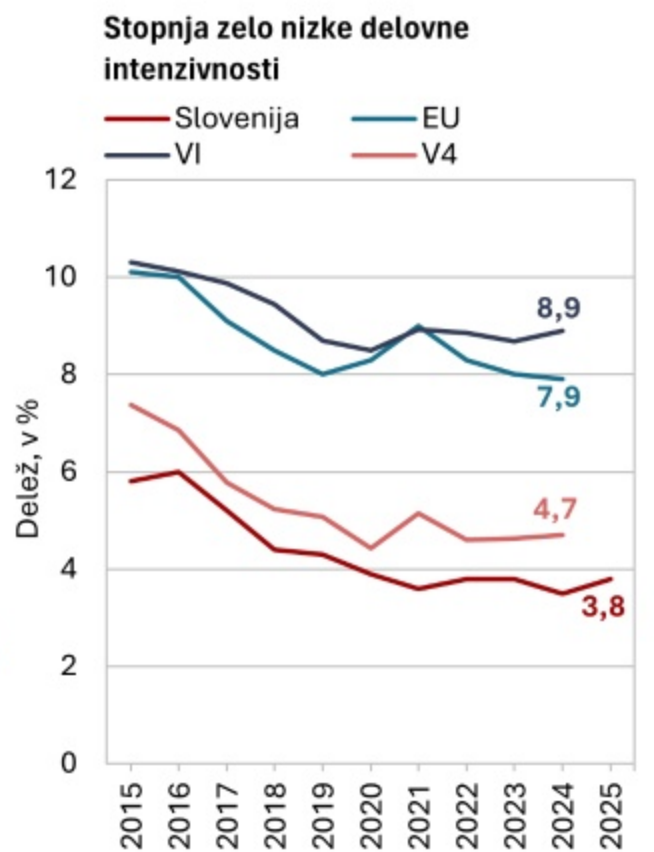
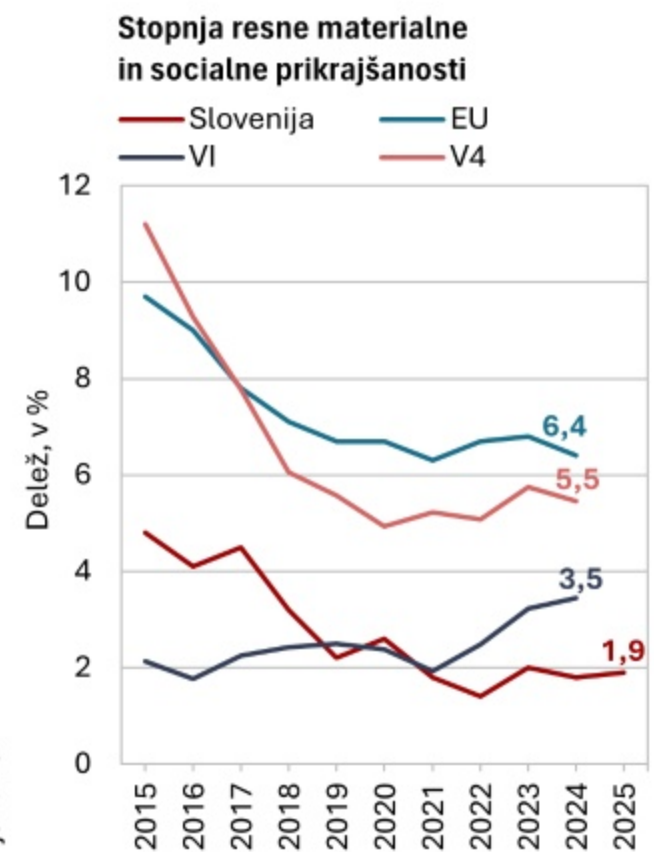
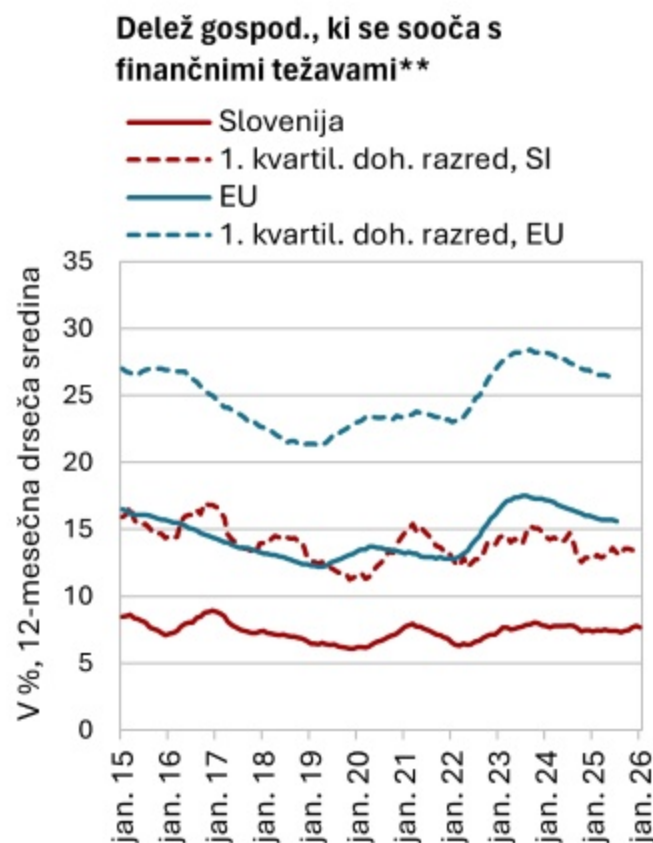
in **rast** mediane ekvivalentnega bruto razpoložljivega dohodka na prebivalca v SKM, ki odraža **dohodek in življenjski standard večine prebivalcev!**

Nizek in stabilen delež gospodinjstev, ki se sooča s finančnimi težavami.

Najnižja stopnja resne materialne in socialne prikrajšanosti
==> 39.000 oseb oz. 1,9% preb.

~ Stopnja zelo nizke delovne aktivnosti.

Kako živimo?

Neenakosti in tveganje revščine

Dohodkovne neenakosti, ki so sicer ene najnižjih v EU, so se v zadnjih letih nekoliko povečale.

Povečanje RELATIVNE REVŠČINE: povečala se je stopnja tveganja revščine, posledično pa tudi stopnja tveganja socialne izključenosti.

Izpostavljenost ranljivih skupin se od 2021 povečuje

– ta je glede na povprečje EU visoka zlasti pri:

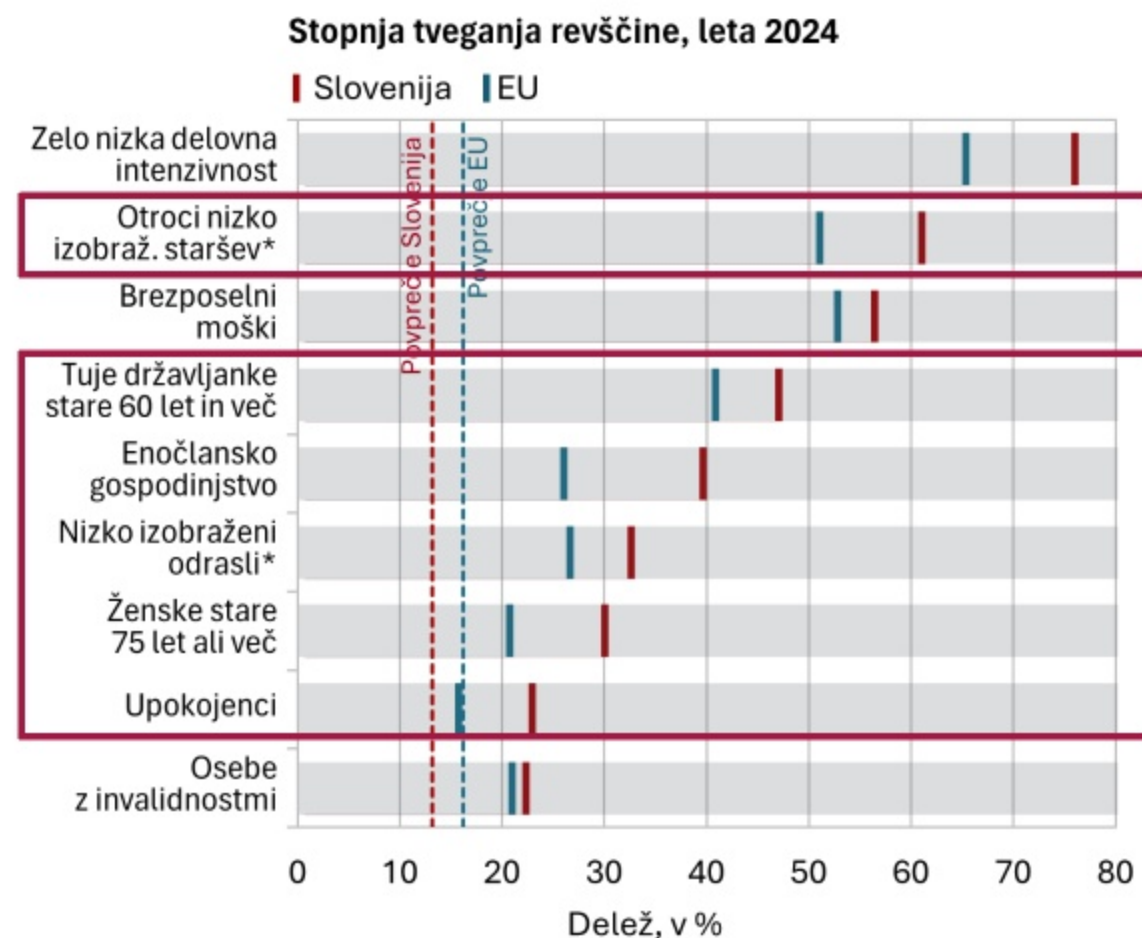
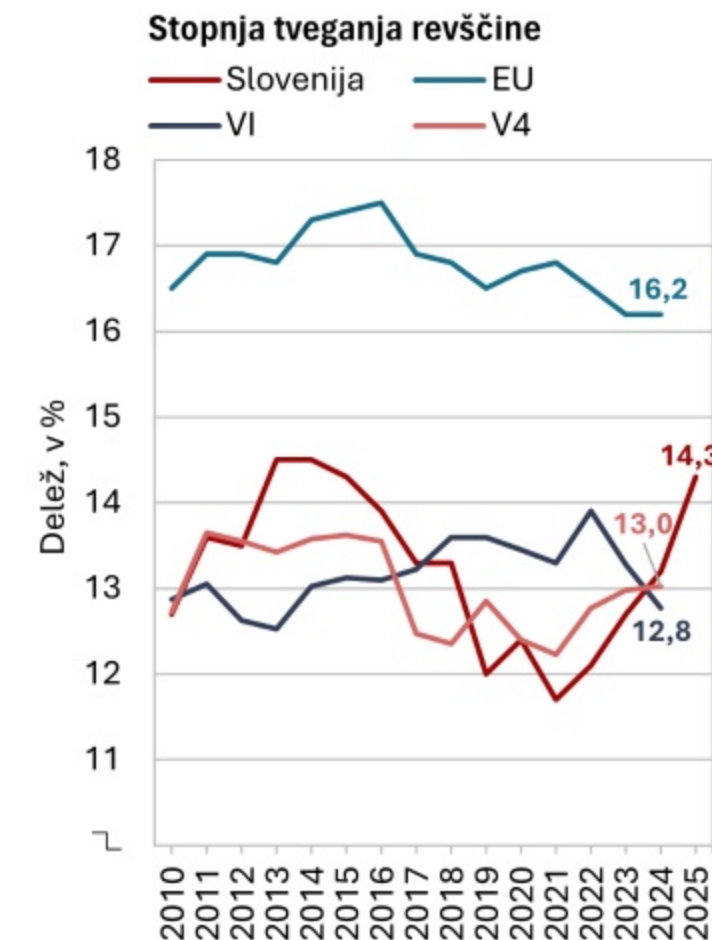
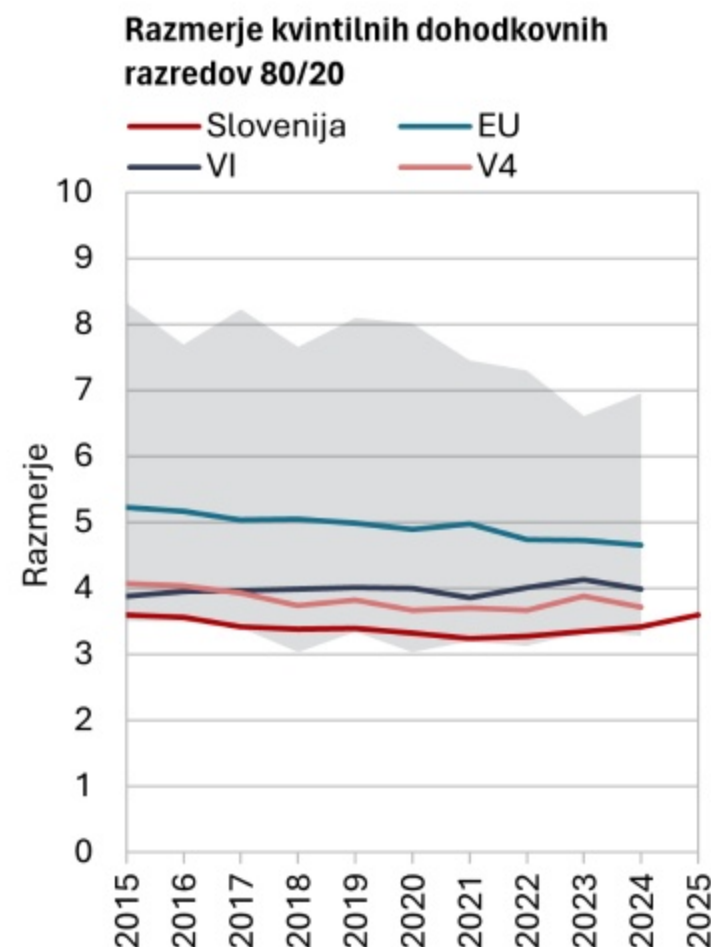
- starejših prebivalcih,
- nizko izobraženih,
- enočlanskih gospodinjstvih in
- priseljencih.

Problem prekrivanja izključenosti

(marginalizacija, medgeneracijski prenos prikrajšanosti, ...)

==> **157.000 oseb**, izpostavljenih dolgotrajnemu tveganju revščine.

Povprečna učinkovitost in ciljna usmerjenost (socialnih in drugih) politik.

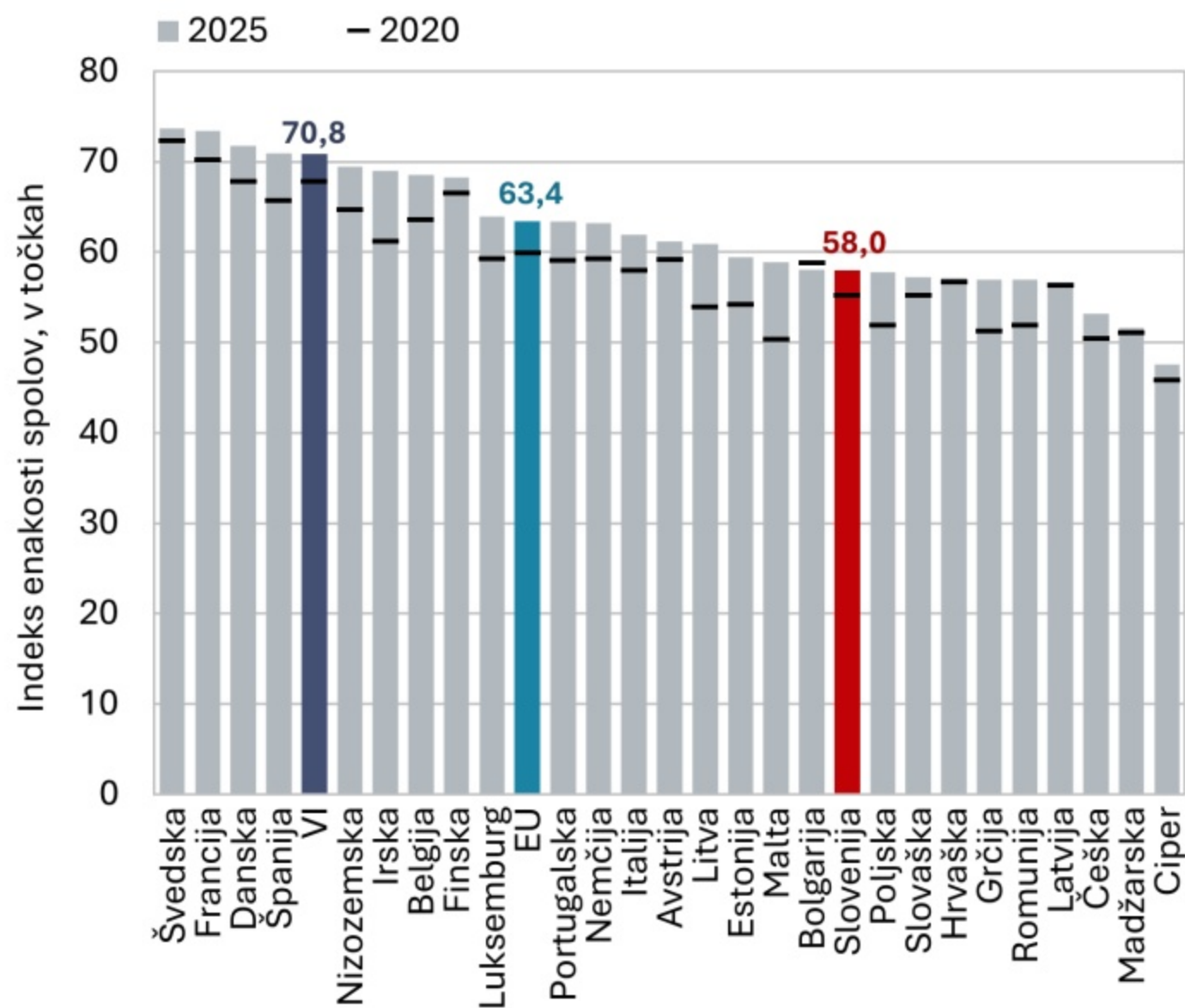
Kako živimo?

Neenakost (možnosti)

Indeks **ENAKOSTI SPOLOV** je pod povprečjem EU.

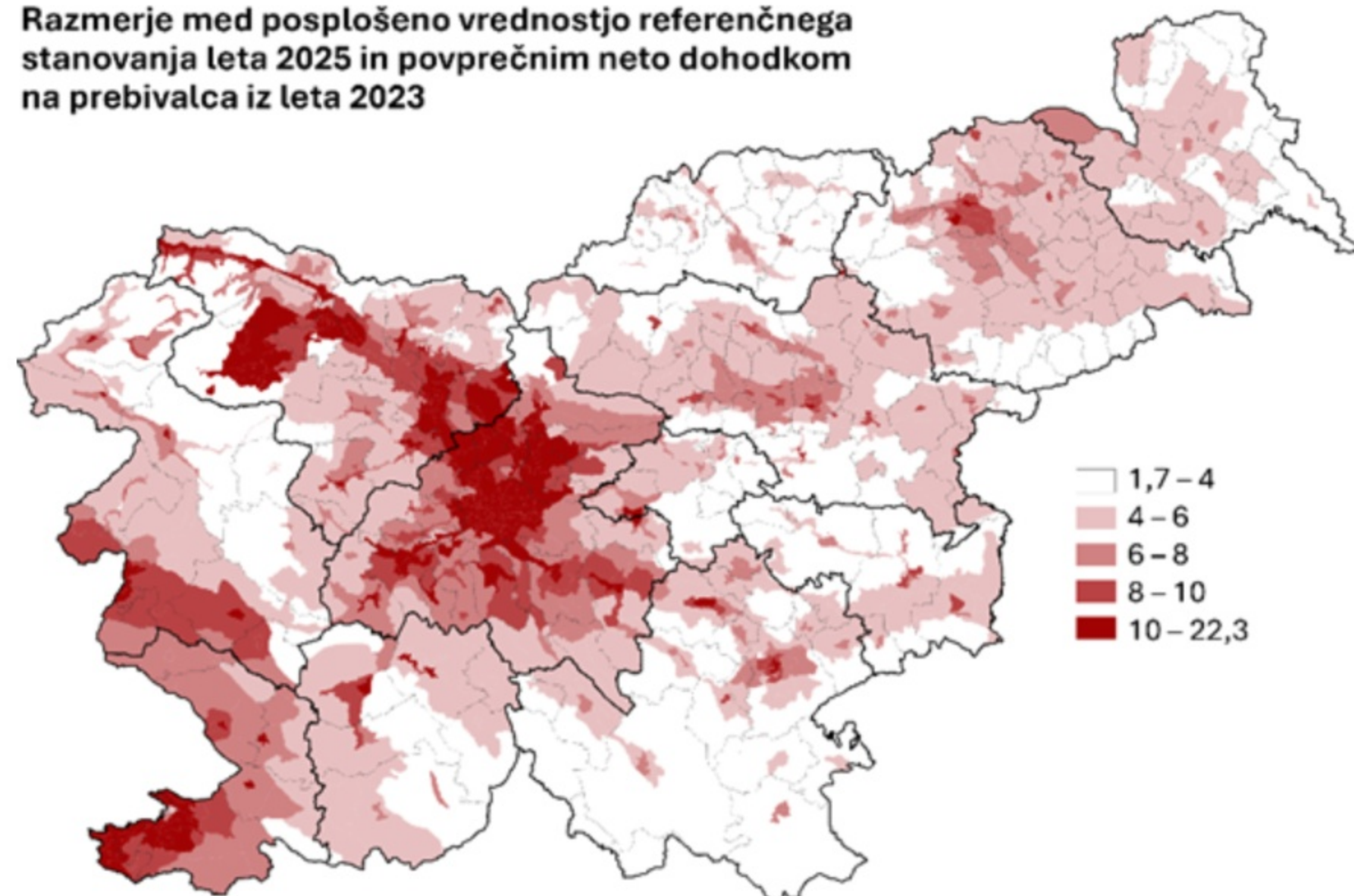
Stekleni strop: nizek žensk v upravnih odborih (31 % vs. 36 % v EU).

Plačna vrzel med spoloma vztraja na 11 %: prisotna že na začetku karijerne poti žensk, največja pa v obdobju, ki sovpada z materinstvom.

Cenovna **DOSTOPNOST STANOVANJ** se zmanjšuje zlasti zaradi majhne stanovanjske ponudbe ob trajni rasti cen nepremičnin in spremenjenih bivanjskih potrebah prebivalstva.

Razmerje med posplošeno vrednostjo referenčnega stanovanja leta 2025 in povprečnim neto dohodkom na prebivalca iz leta 2023

Kako živimo?

Neizpolnjene potrebe po zdravstveni oskrbi ostajajo kljub zmanjšanju v zadnjih letih med večjimi v EU.

Neenakosti v dostopnosti **glede na dohodek** so majhne.

Število **čakajočih** pacientov na sekundarni ravni se je leta 2025 še povečalo, delež čakajočih nad dopustno mejo pa zmanjšal.

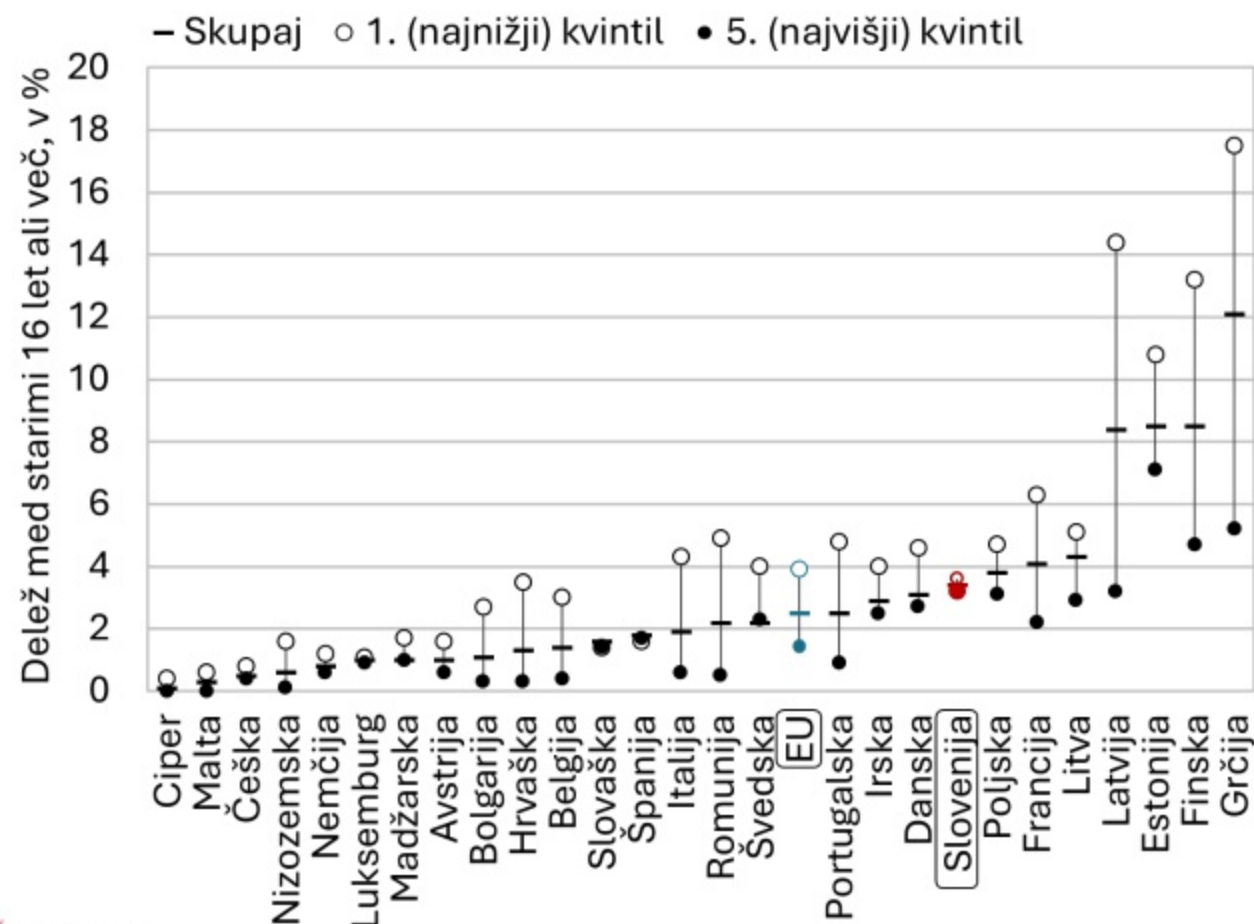
Zdravje

Pričakovana zdrava leta življenja: bistveno nad povprečjem EU in drugimi skupinami držav.

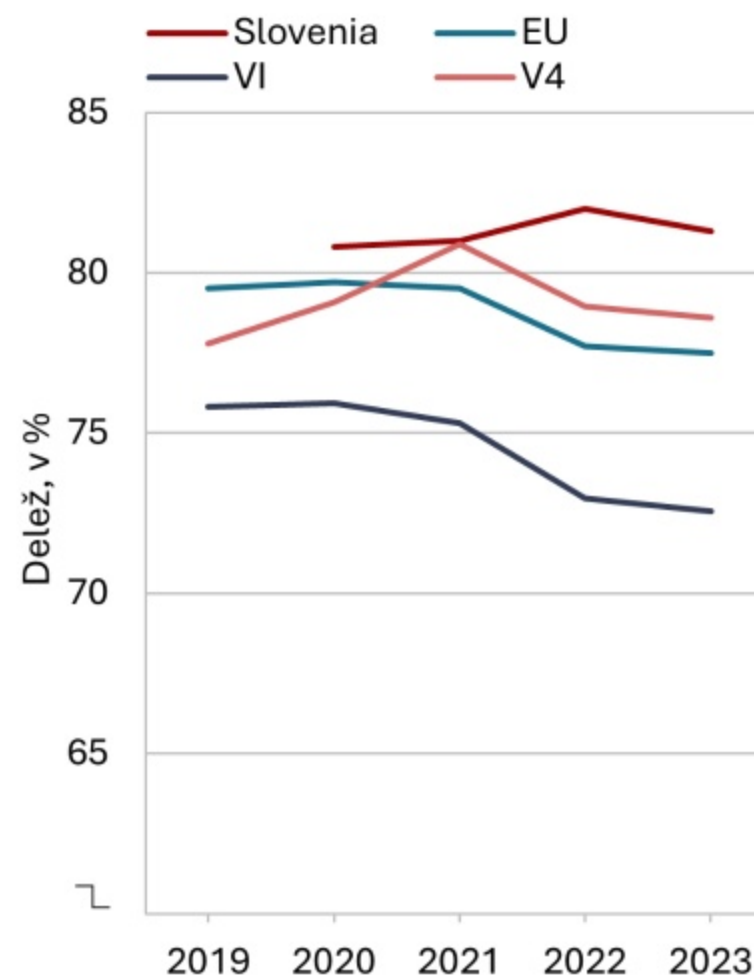
Izdatki za zdravstvo so se povečali ... preventiva, pospešena digitalizacija, ..., **prav tako za dolgotrajno oskrbo.**

Umrljivost povezana z življenjskim slogom, je še relativno visoka, zelo uspešno pa je zmanjševanje **umrljivosti, zaradi ozdravljivih vzrokov.**

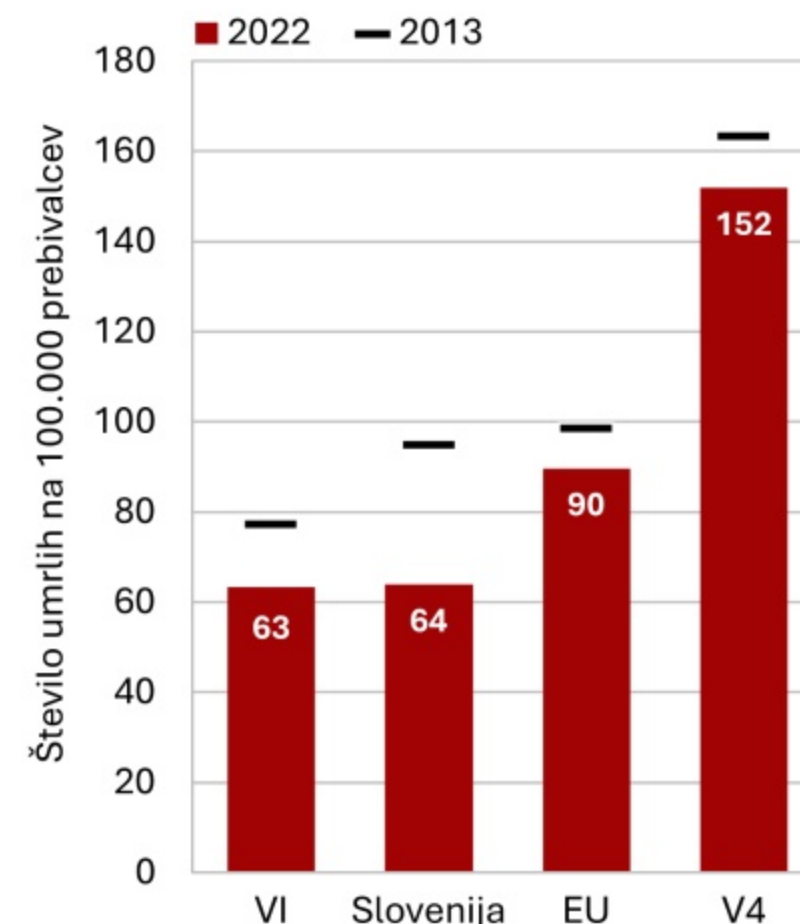
Delež neizpoljenih potreb po zdravstveni oskrbi glede na dohodkovni razred, 2024

Delež zdravih let življenja v PTŽ

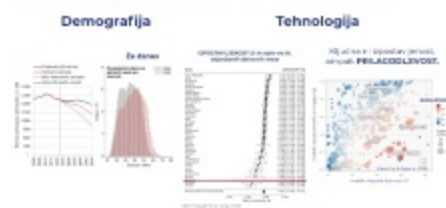
Umrljivost zaradi ozdravljivih vzrokov

Družba

Življenjski pogoji

Družba v vrtincu sprememb, priložnosti in tveganj

Kako živimo?
Dohodki in tveganje revščine

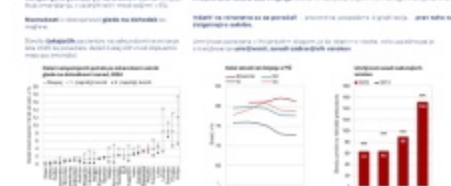
Kako živimo?
Neenakosti in tveganje revščine

Kako živimo?
Neenakost (možnosti)

Kako živimo?
Zdravje

Trg dela in kadri

Delovna aktivnost

Migracije

Aktivacija

Kakovost delovnih mest

Presek stanja...

(Nov) razvojni model

01 OBSTOJEČI RAZVOJNI MODEL ima vse opaznejše DRUŽBENE POSLEDICE

02 (NE)ODZIVNOST

03 (NE)PRILAGODLJIVOST

04 (NE)TOLERANCA

05 (NE)USTVARJALNOST

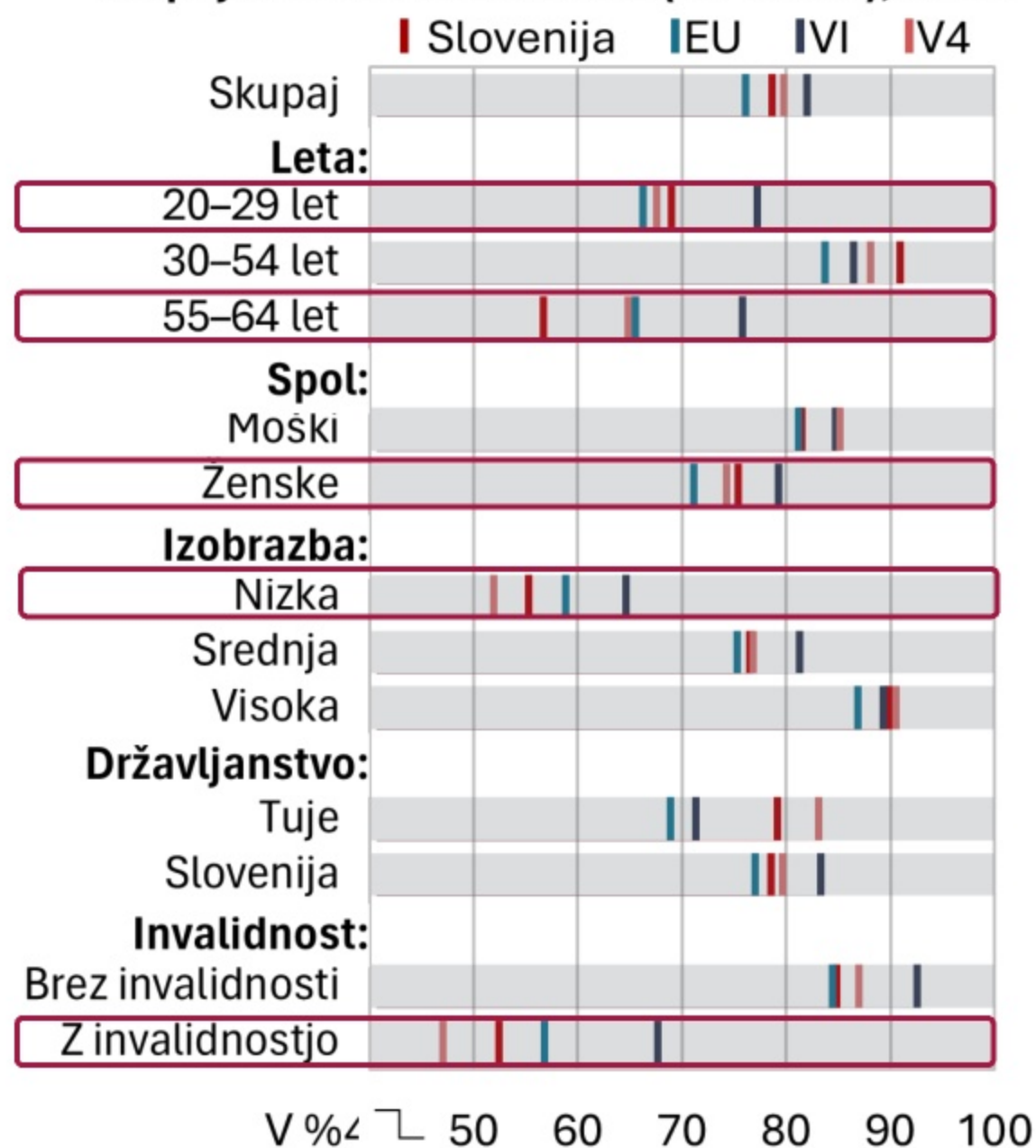
Delovna aktivnost

Stopnja delovne aktivnosti: 78,3 % (EU: 75,8 % ~ **106 % povprečja EU**) / cilj SRS: 79,5 %

Zgodovinsko visoka zaposlenost (2025: 1,1 milijon oz. 155 tisoč več kot pred desetletjem) in **zgodovinsko nizka brezposelnost** (45 tisoč oz. 67 tisoč manj).

Relativno nižja je med mladimi, starejšimi, osebami z nizko izobrazbo, pogosteje med ženskami, zlasti tujimi državljanke, in osebami z invalidnostjo, ki se soočajo z različnimi izzivi.

Stopnja delovne aktivnosti (20–64 let), 2024

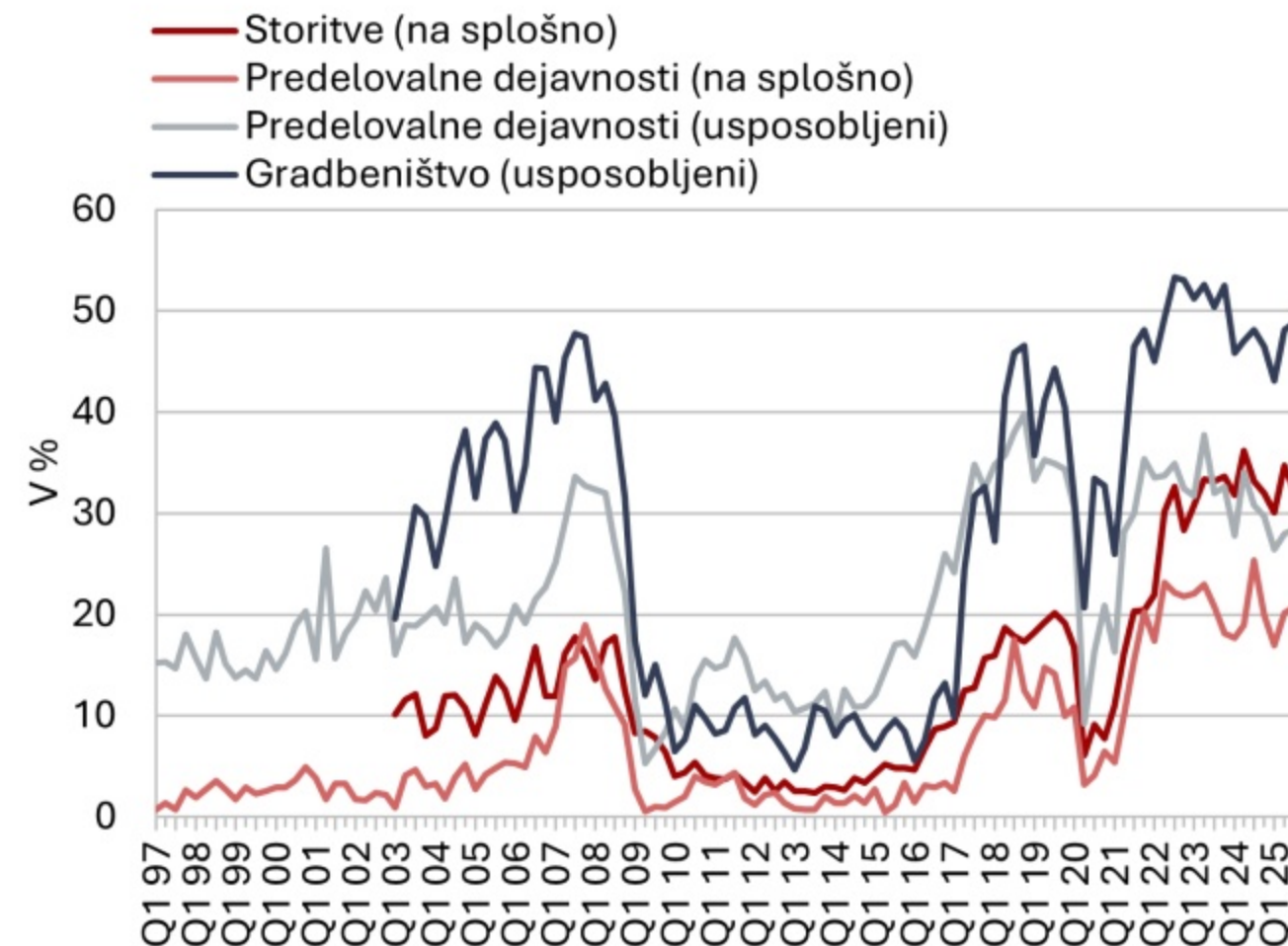

Ljudi < delovnih mest

Demografija

Pomanjkanje delovne sile = stalnica

Delež podjetij, ki poročajo o delu kot omejitvenem dejavniku pri proizvodnji

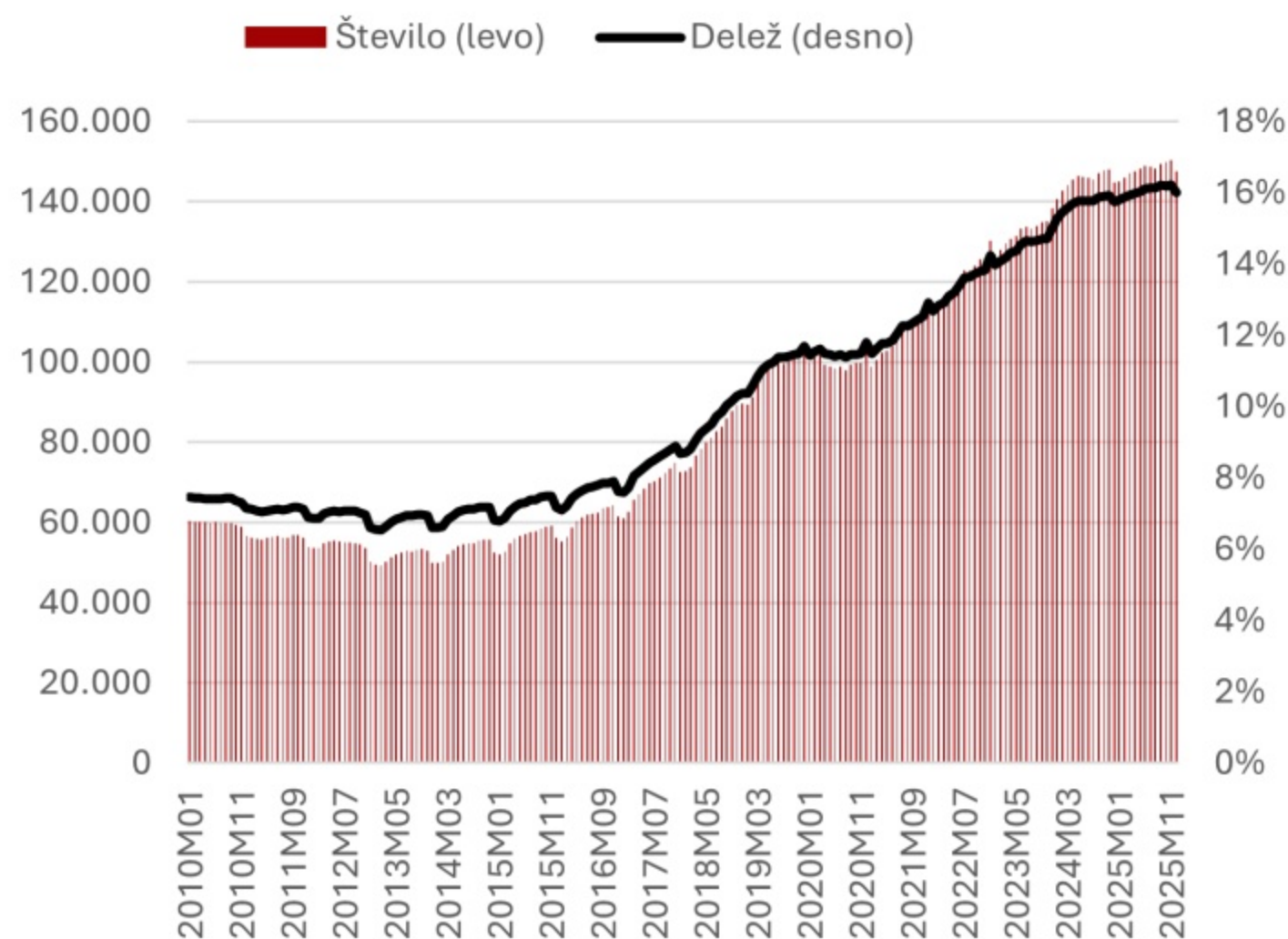

Migracije

Defenziven pristop

(ohranjanje obstoječega razvojnega modela)

Tuji državljani v delovno aktivnem prebivalstvu

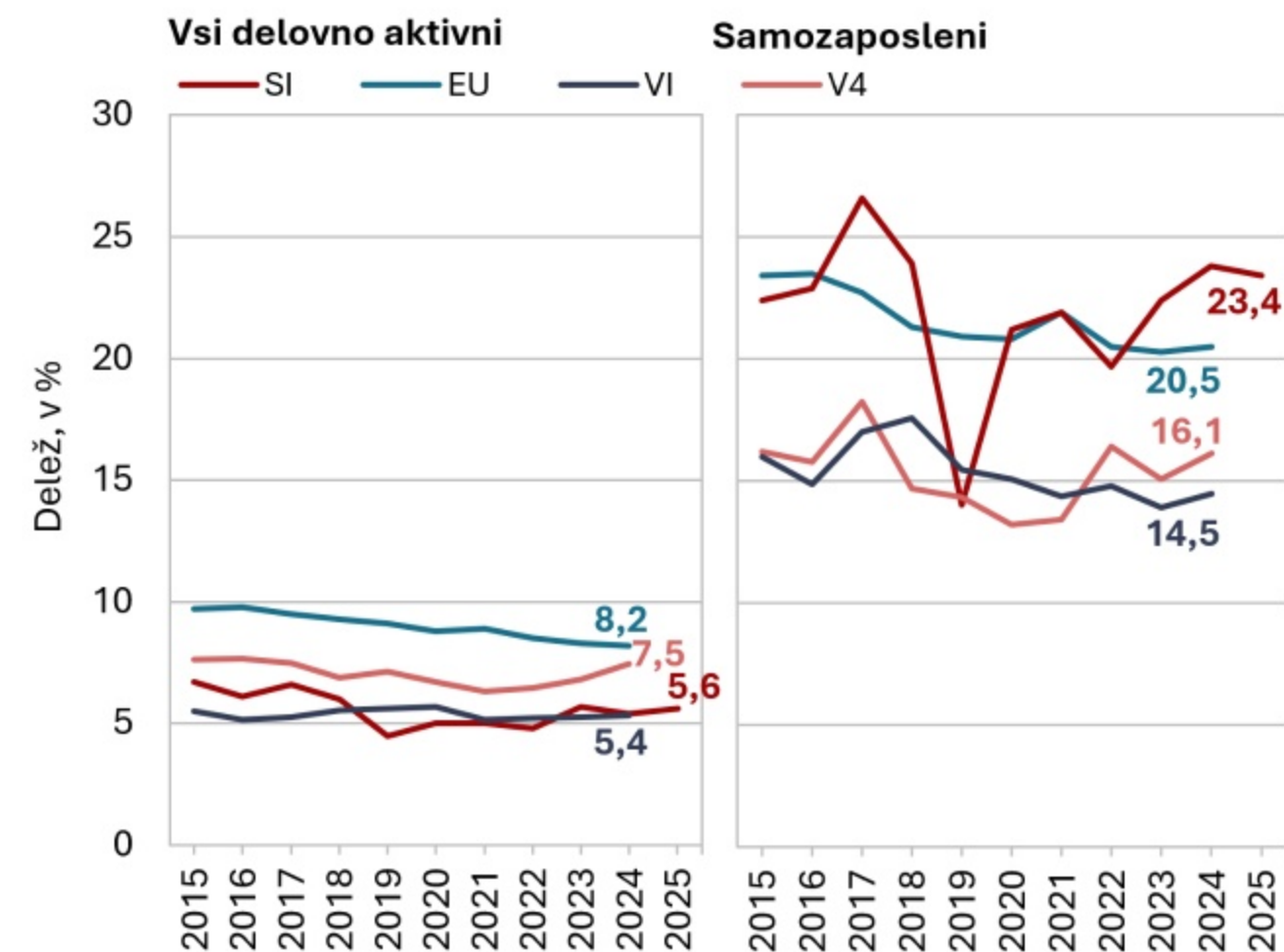
Izobrazbena struktura, 2024

Segmentacija trga dela

Napoteni delavci iz tretjih držav: 2024 napoteni okoli 10.700 delavcev (~ odstotek vseh zaposlenih).

Stopnja tveganja revščine delovno aktivnih

Aktivacija

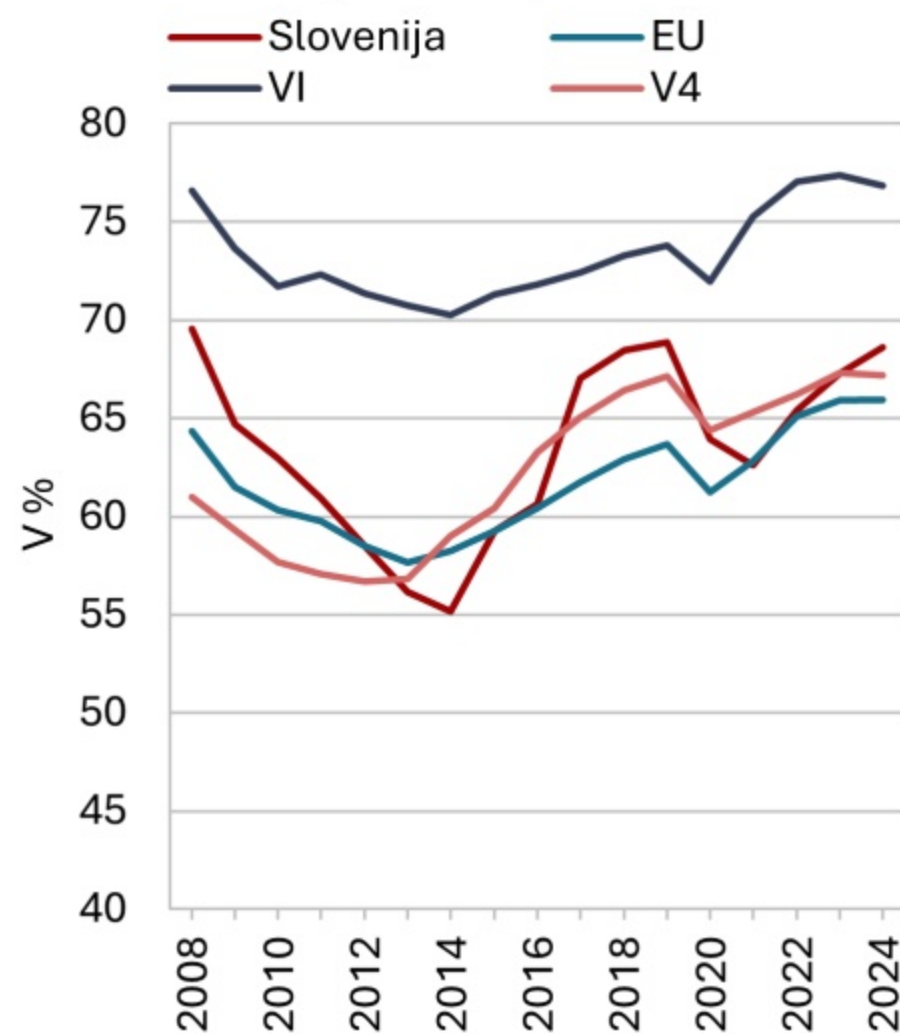
Največji **napredek** pri vključevanju na trgu dela je bil v zadnjih letih med **starejšimi** (55–64 let) in **nizko izobraženimi** (ki sta skupini s pogostim prekrivanjem).

Mladi (20–29 let) ostajajo posebej **ranljivi** na trgu dela, potencialno tudi zaradi vpliva UI.

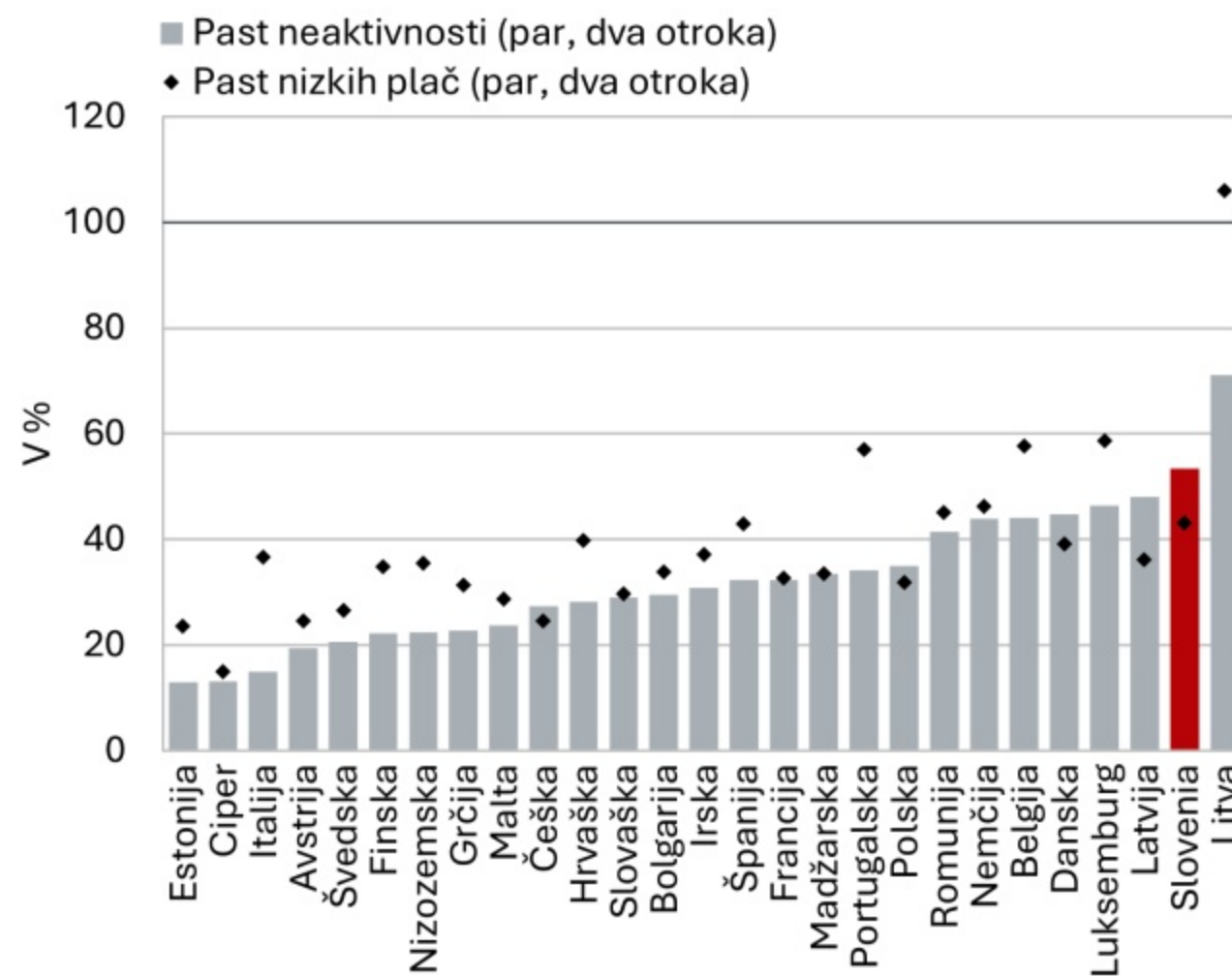
Nujne **spremembe sistemov in sistemski pristop**, med drugim:

- "**Naj se delo plača**" ==> prilagoditi izobraževalne, delovne, davčne in socialne spodbude tako, da bo delo dostopnejše in privlačno.
- Naslovitev **absentizma** (odsotnosti z dela) ==> tretje najvišje v EU.

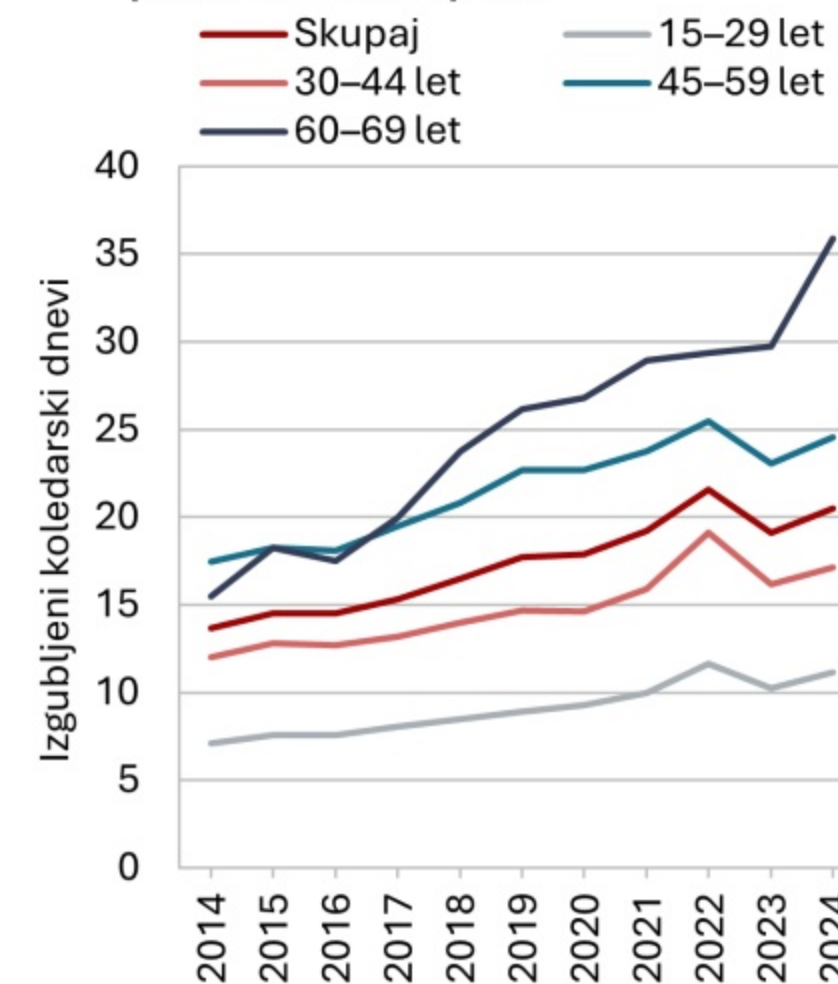
Stopnja delovne aktivnosti mladih (20–29 let)

Delež izgubljenega povečanega dohodka, 2024

Število izgubljenih dni na zaposlenega po starostnih skupinah

Kakovost delovnih mest

Najpomembnejši vidik dela za delavce

Evropska raziskava o delovnih pogojih iz leta 2024 kaže **NAPREDEK pri kakovosti delovnih mest:**

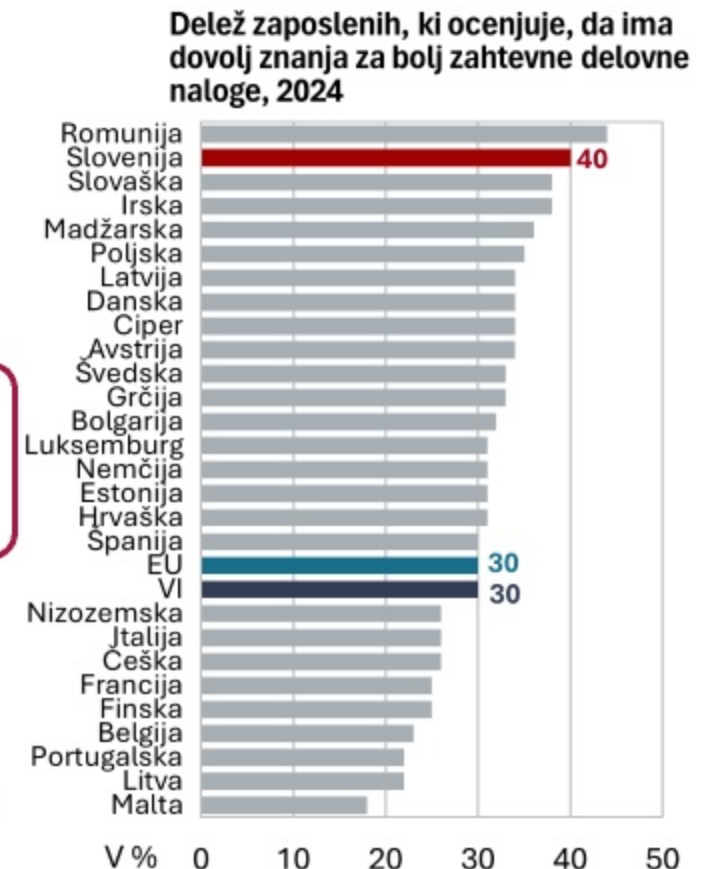
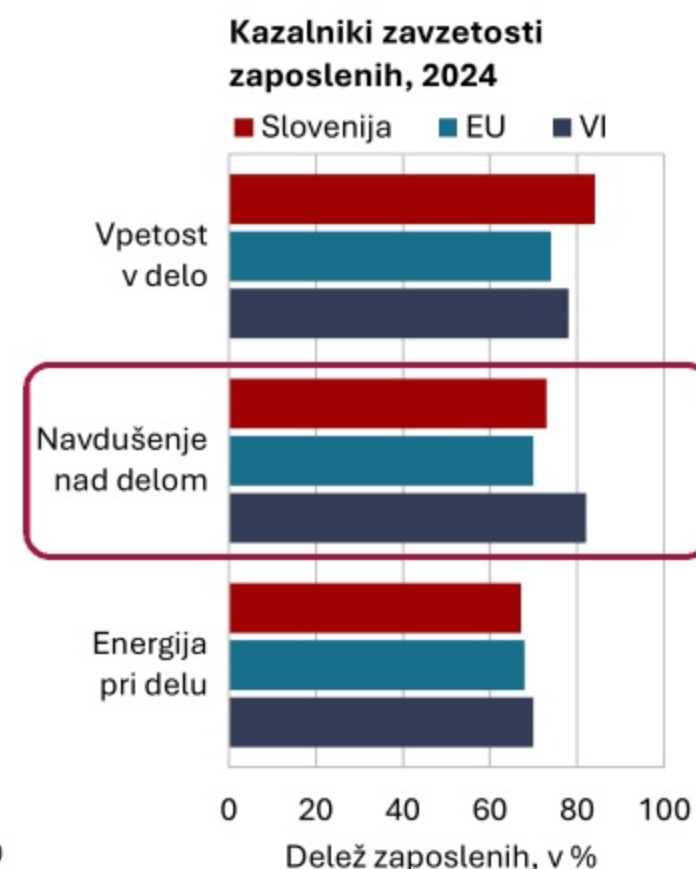
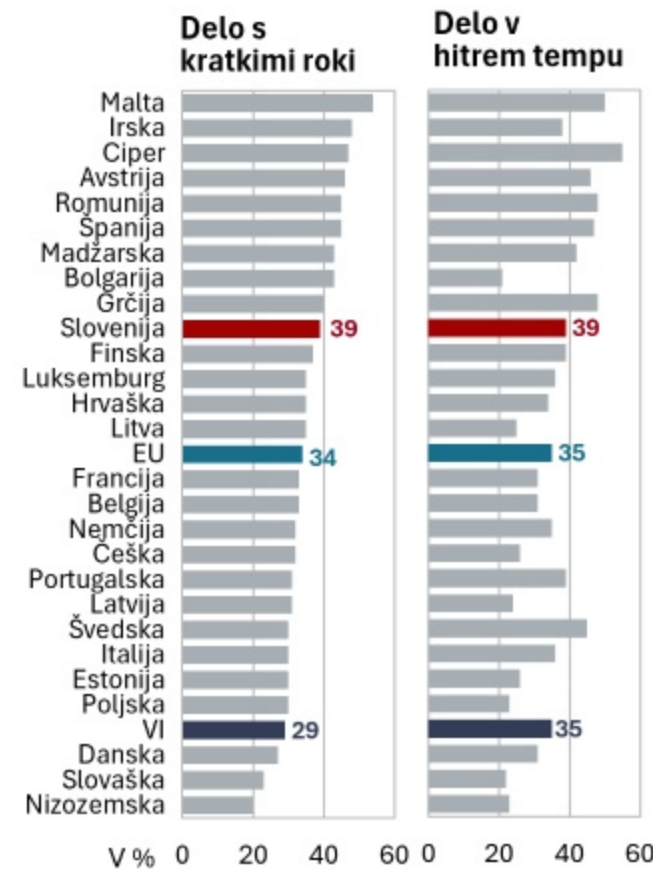
- boljše karijerne možnosti
- zmanjšala se je negotovost zaposlitve
- več delavcev lahko razvija svoje spretnosti in ima dostop do usposabljanj.

Med **IZZIVI** ostajajo:

- zdravstvena tveganja (fizična tveganja in obremenitve)
- večja intenzivnost dela in
- prilagajanje novim oblikam organizacije dela.

Preobrazba trga dela je za zaposlene DOBRA

- in vsaj zaposleni ocenjujejo, da so sposobni več.

Presek stanja...

Zgoščenost pri nizkih plačah:

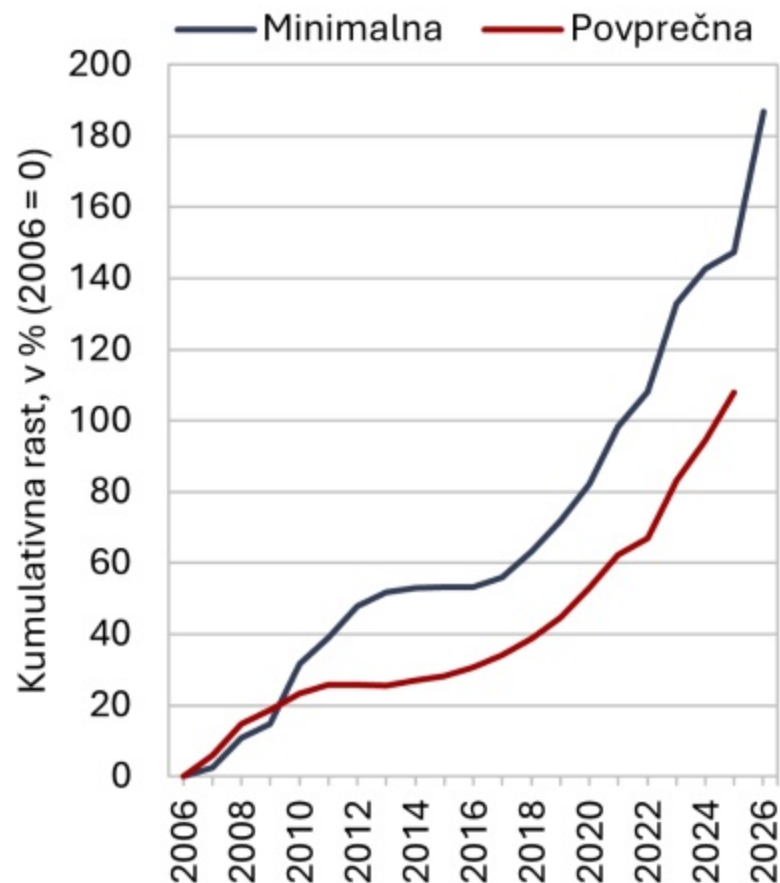
==> premalo DM z visokimi plačami

==> premalo visokoproduktivnih oz. hitro rastočih podjetij.

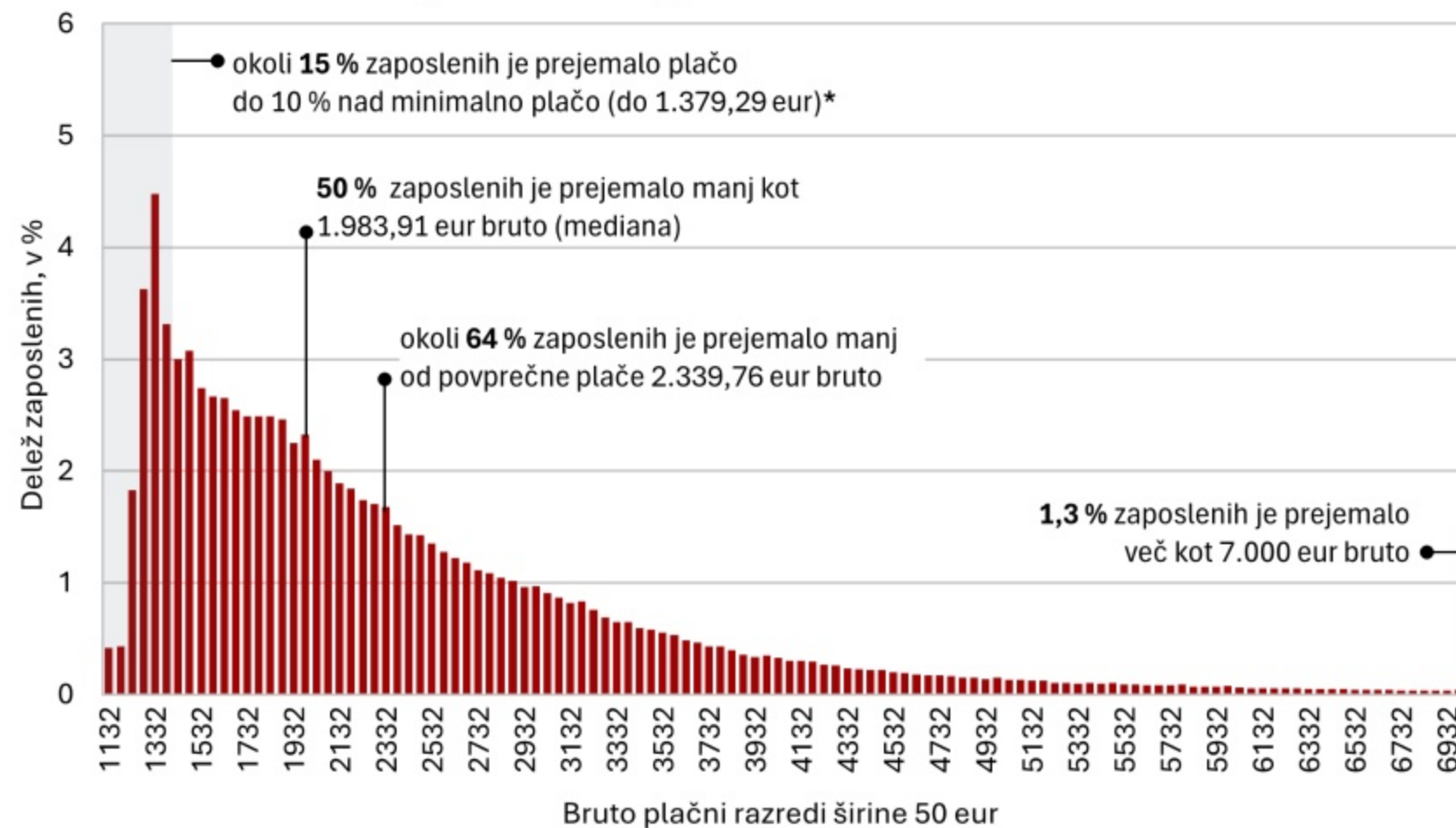
POP21: najhitreje rastoča podjetja po produktivnosti plače povečujejo še enkrat hitreje od ostalih podjetij, hkrati pa nadpovprečno zaposlujejo.

Prenizka razvojna ambicioznost.

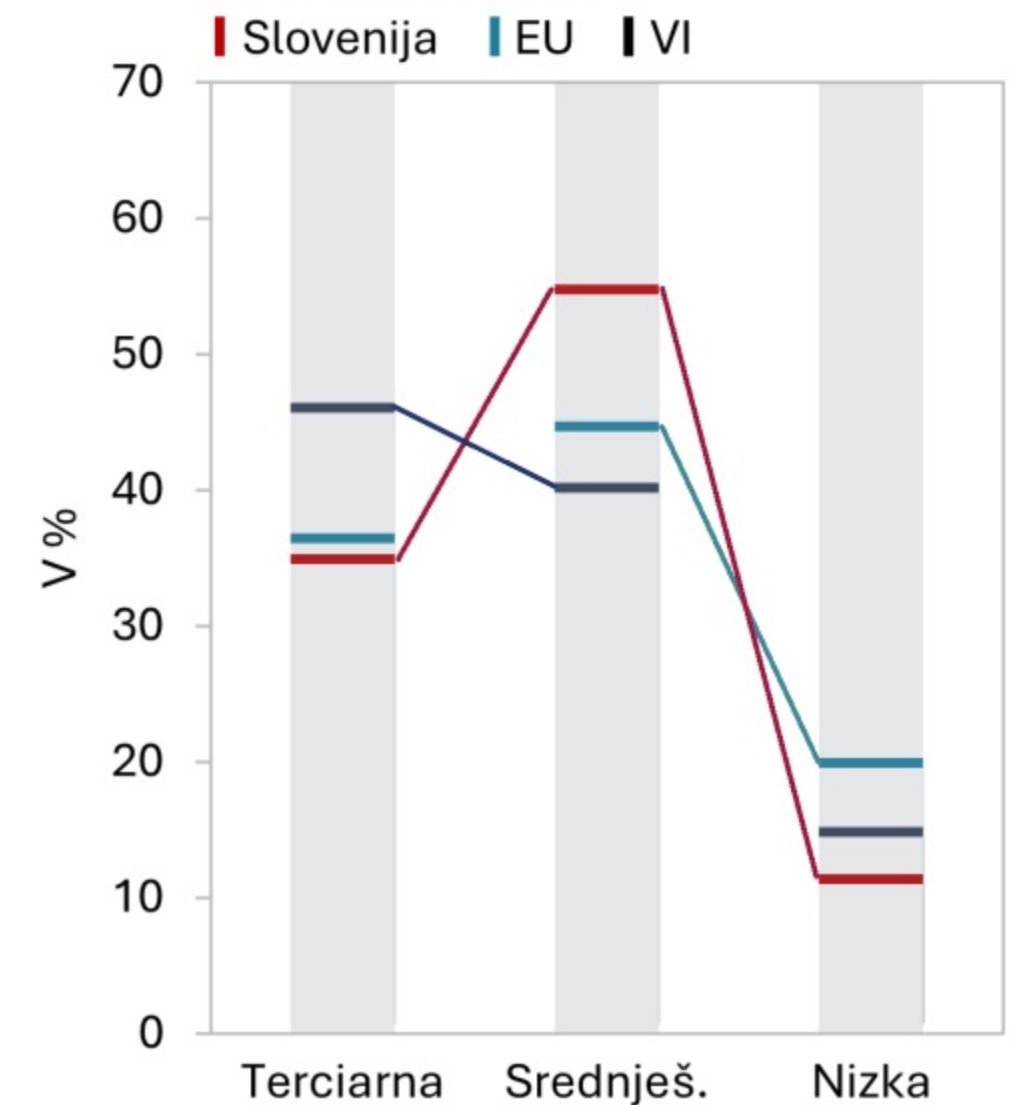
Kumulativna rast minimalne in povprečne bruto plače v Sloveniji

Porazdelitev bruto plač v Sloveniji, 2024

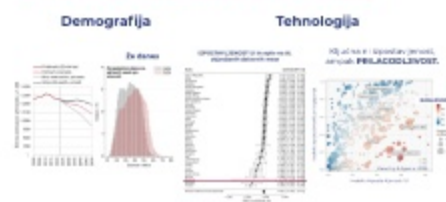
Izobrazbena struktura odraslih prebivalcev, 2024

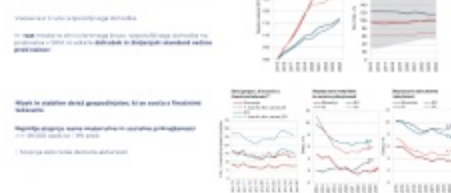
Družba

Življenjski pogoji

Družba v vrtincu sprememb, priložnosti in tveganj

Kako živimo? Dohodki in tveganje revščine

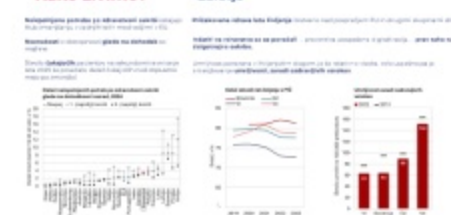
Kako živimo? Neenakosti in tveganje revščine

Kako živimo? Neenakost (možnosti)

Kako živimo? Zdravje

01 OBSTOJEČI RAZVOJNI MODEL ima vse opaznejše DRUŽBENE POSLEDICE

02 (NE)ODZIVNOST

03 (NE)PRILAGODLJIVOST

04 (NE)TOLERANCA

05 (NE)USTVARJALNOST

Trg dela in kadri

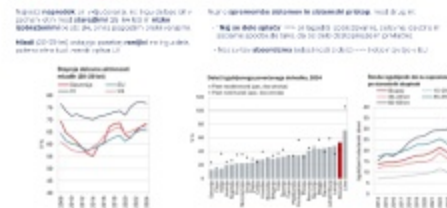
Delovna aktivnost

Migracije

Aktivacija

Kakovost delovnih mest

Presek stanja...

(Nov) razvojni model

(Nov) razvojni model

Obstoječi kadri

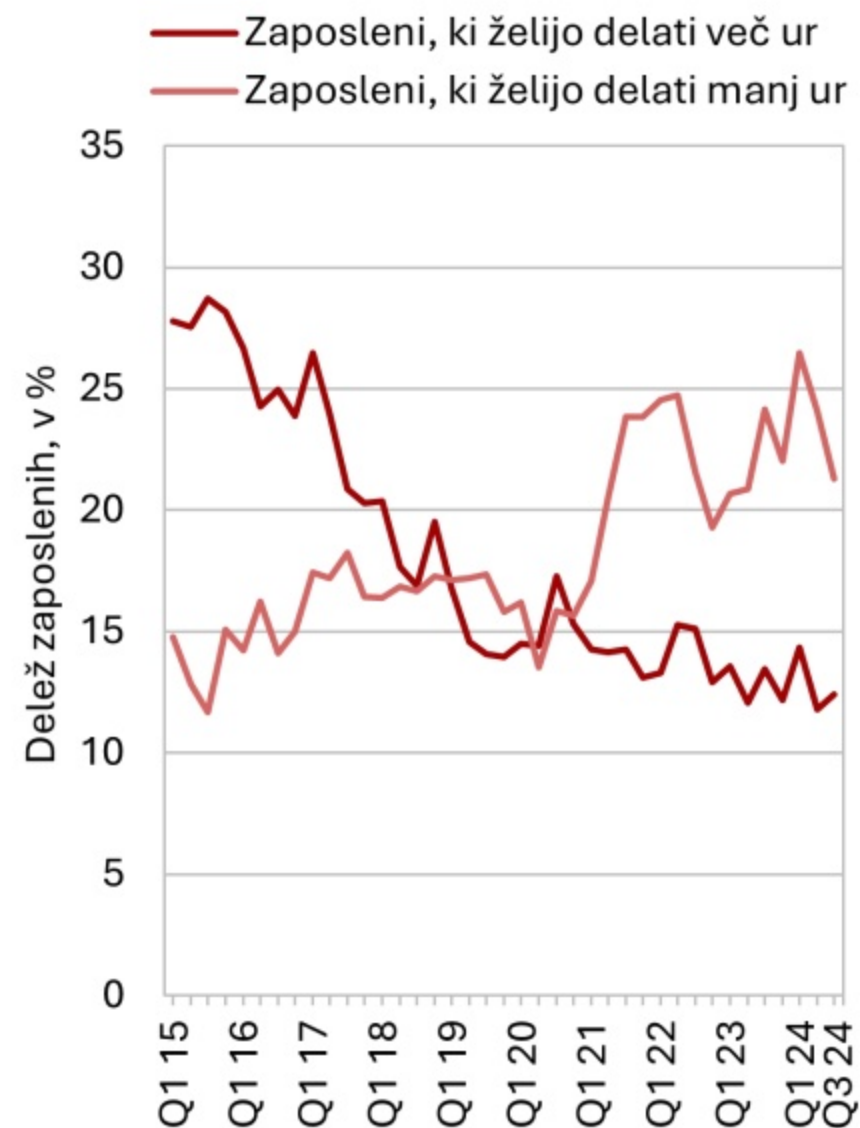
Bodoči kadri

Privlačnost

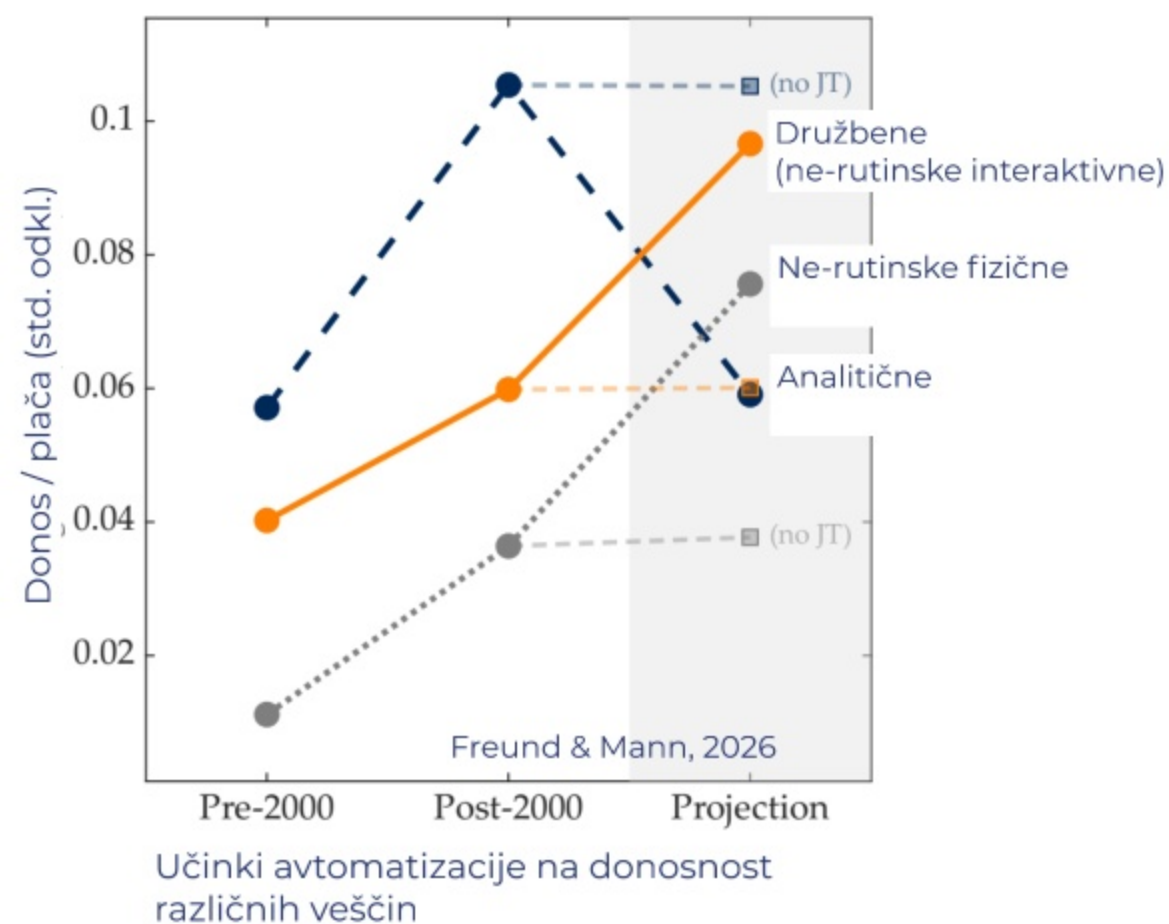

(Nov) razvojni model

Delati več ... ali delati bolje?

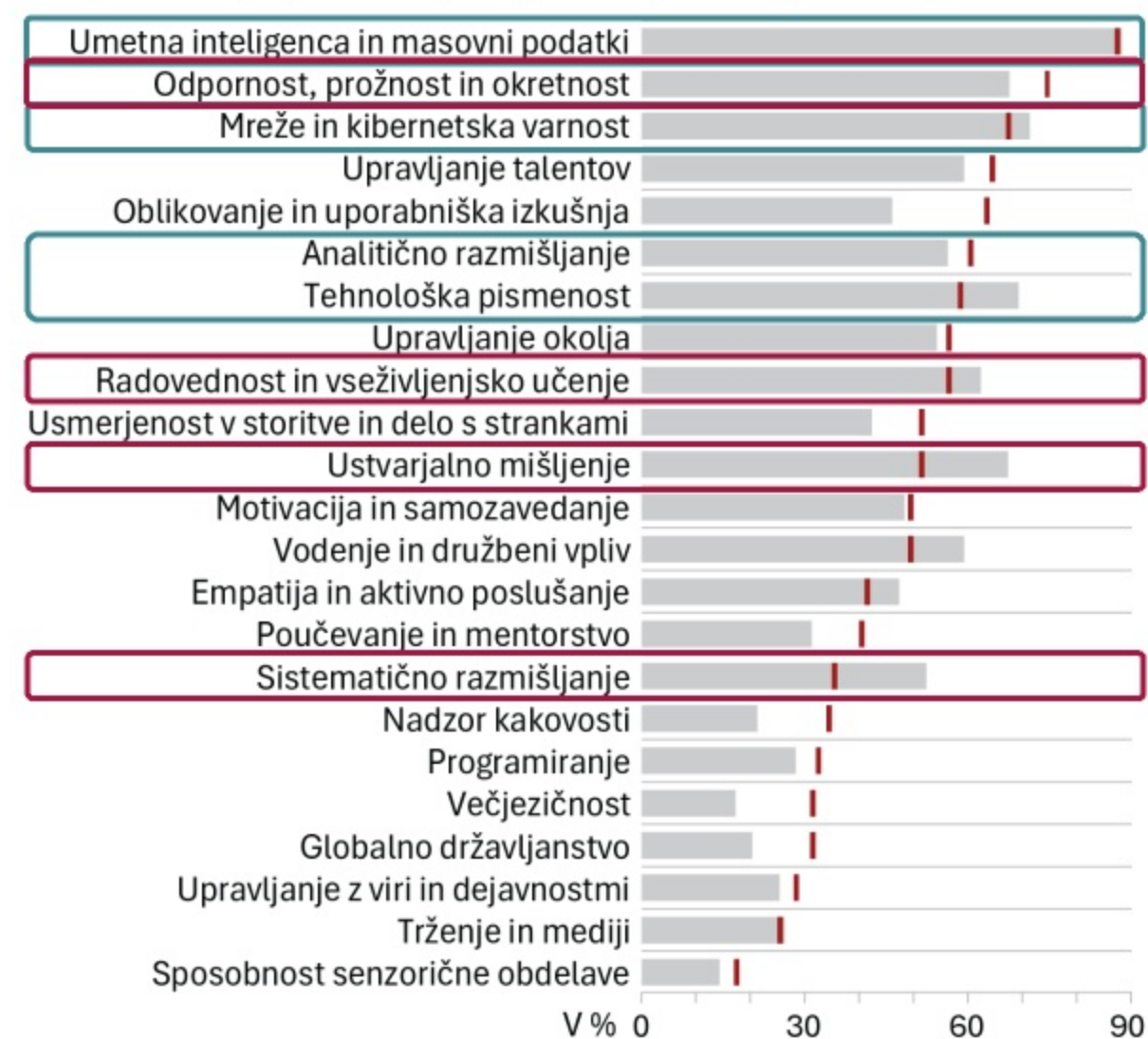

SPREMEMBE

Razumeti smer, v katero gremo ...

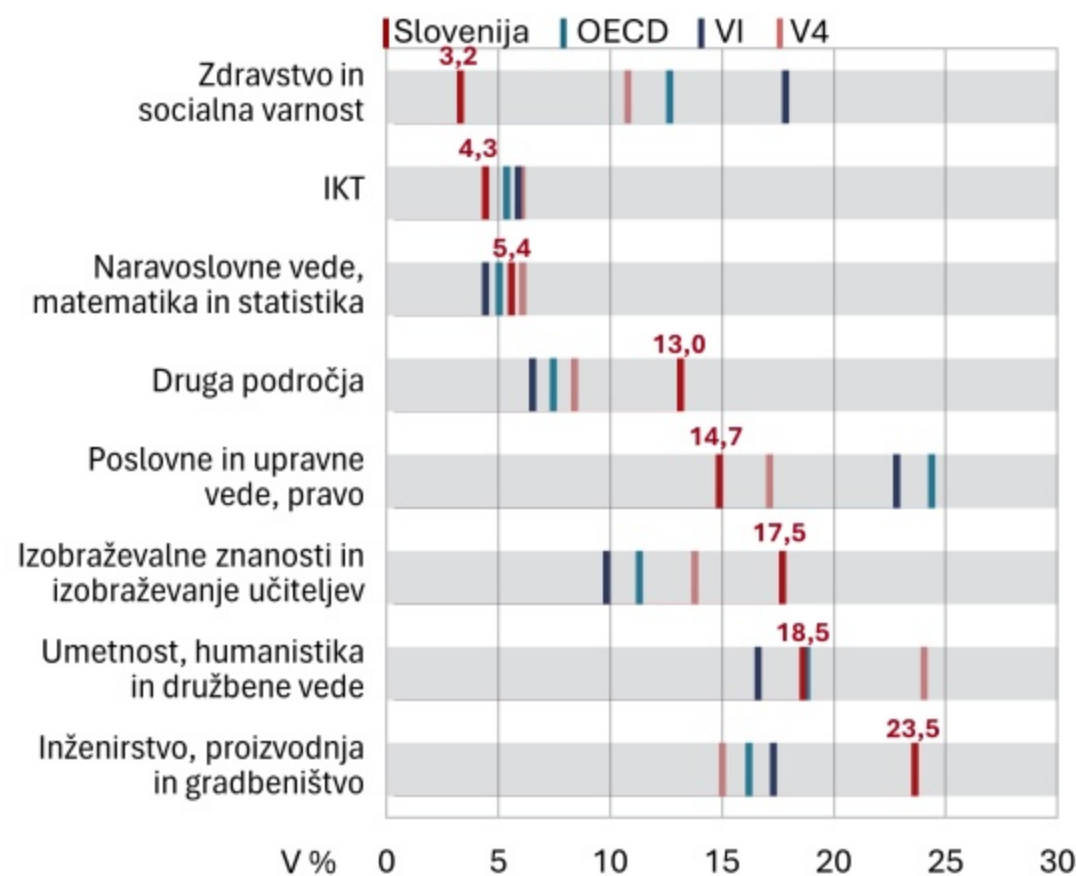
Spretnosti, ki pridobivajo na pomenu, Slovenija in svet, 2025–2030

Obstoječi kadri

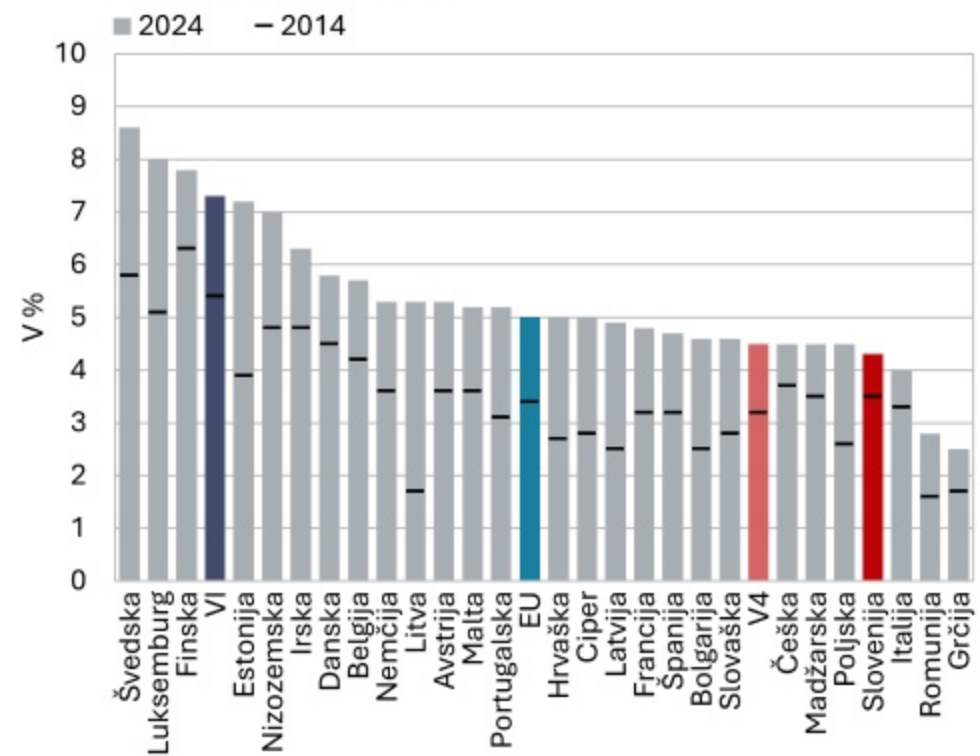
Manjši problem predstavlja izobrazbena struktura

Struktura terciarno izobraženih (25–64 let), 2024

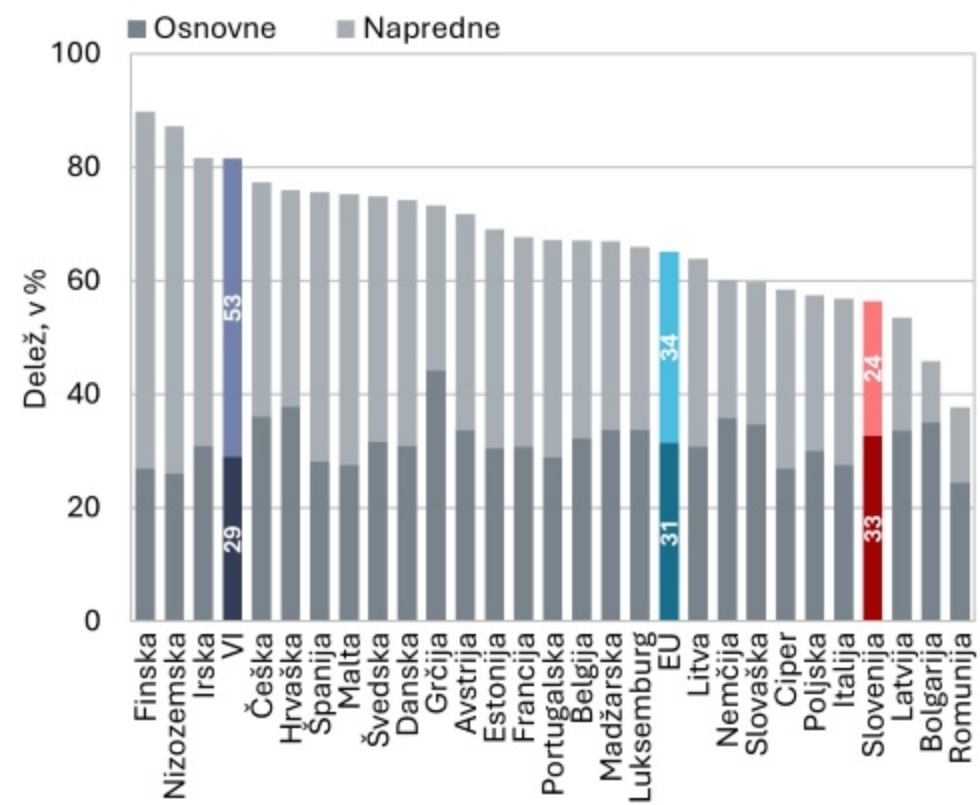

==> ZNANJA in SPRETNOSTI

Delež IKT strokovnjakov

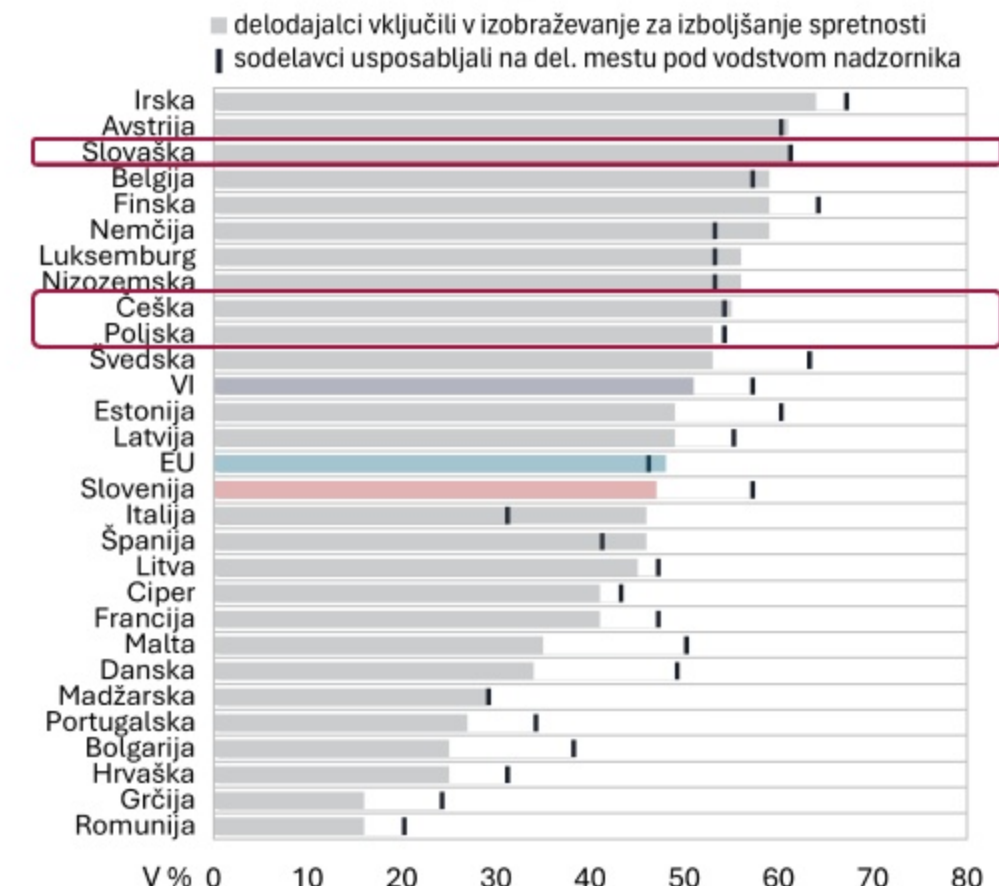

Digitalne spretnosti zaposlenih, 2023

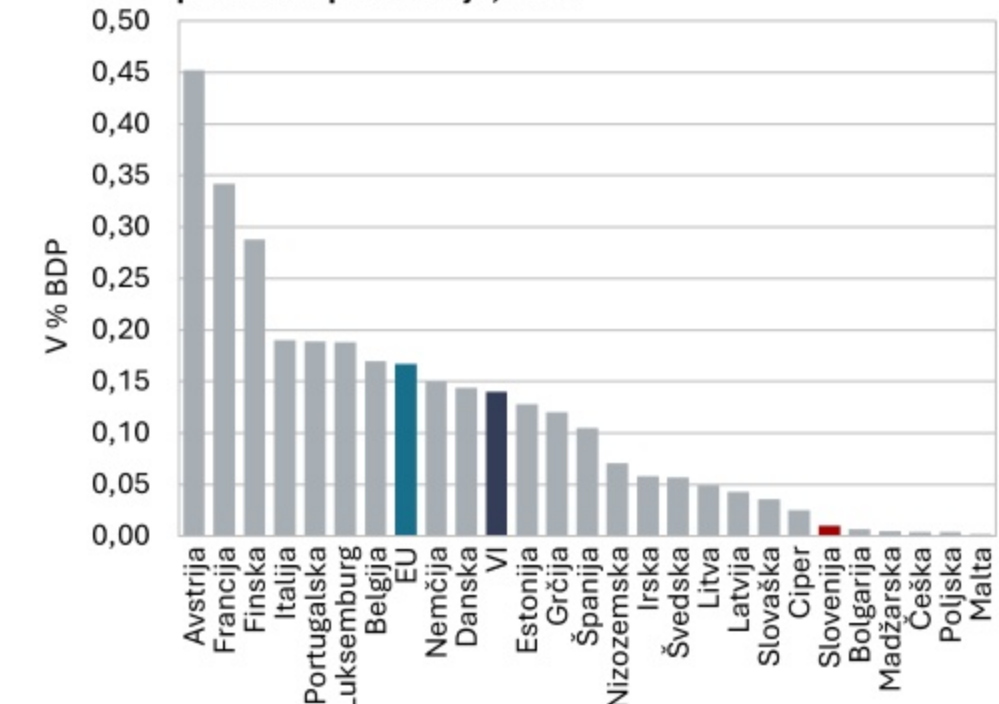

ter hitrost prilagajanja: PREUSPOSABLJANJE?!

Delež zaposlenih, ki so jih leta 2024 ...

Izdatki za usposabljanja iz naslova aktivne politike zaposlovanja, 2023

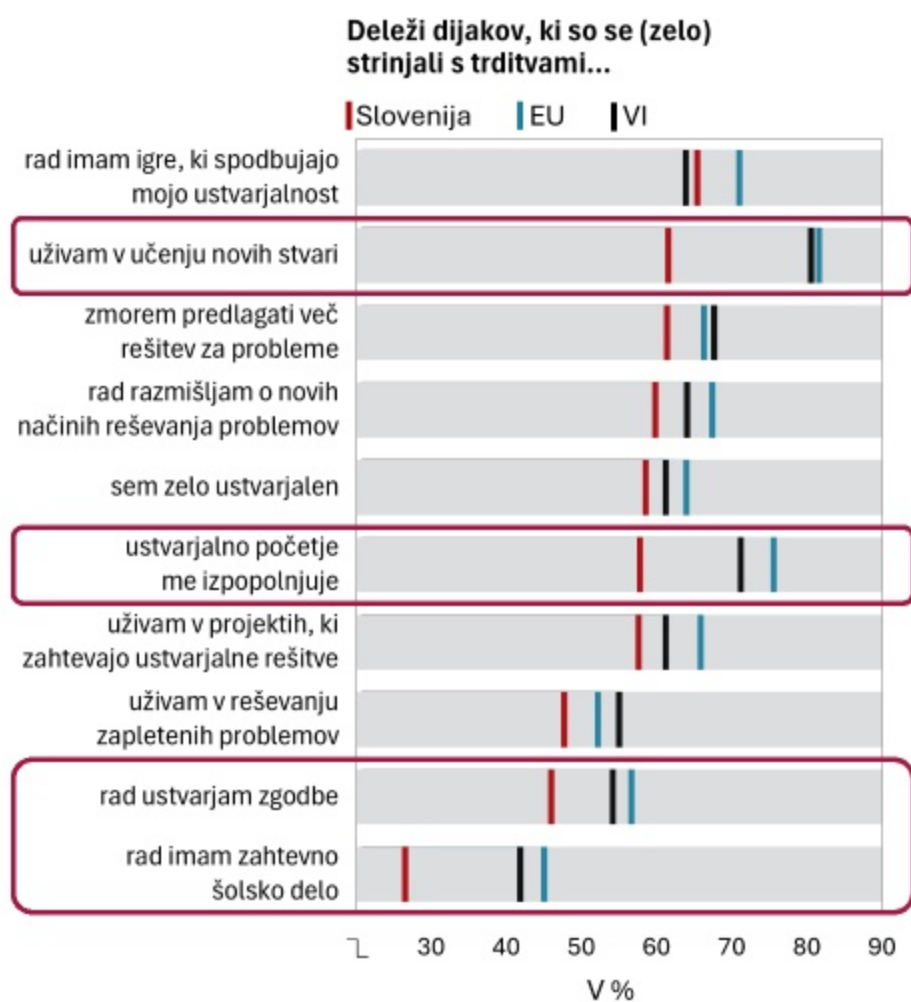

Bodoči kadri

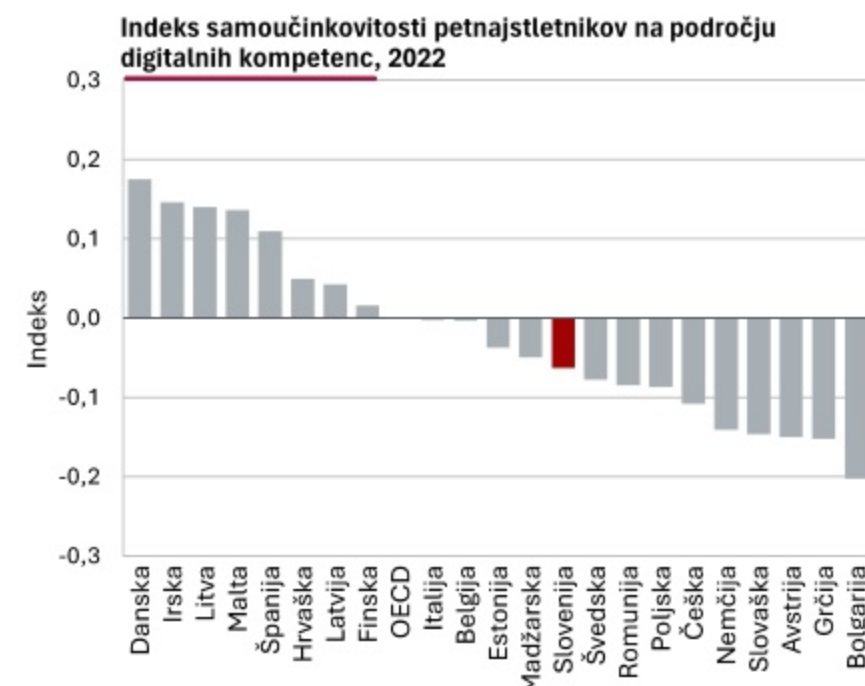
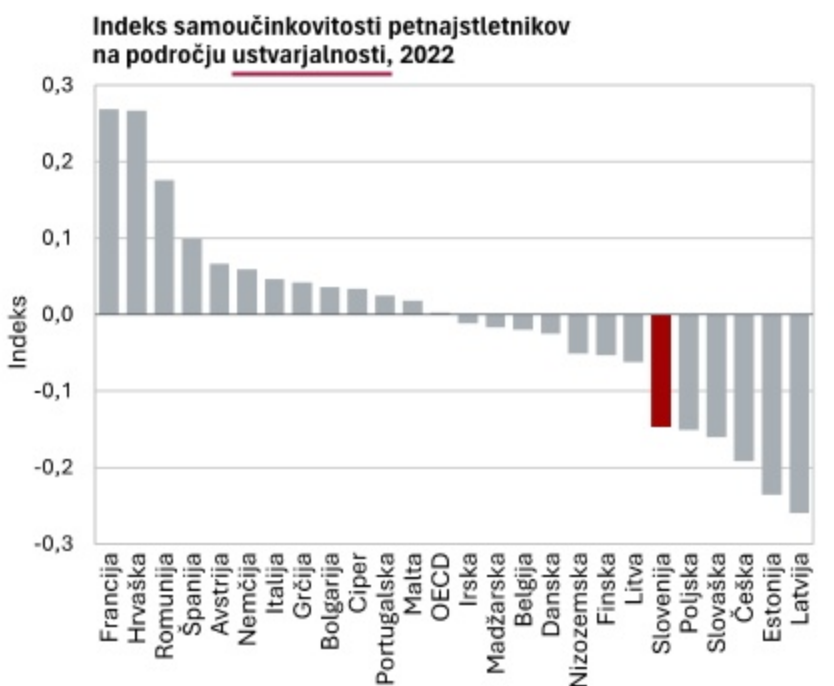
UI, mreže, analitično razmišljanje in tehnološka pismenost.

Okretnost, radovednost, ustvarjalno mišljenje in sistematično razmišljanje.

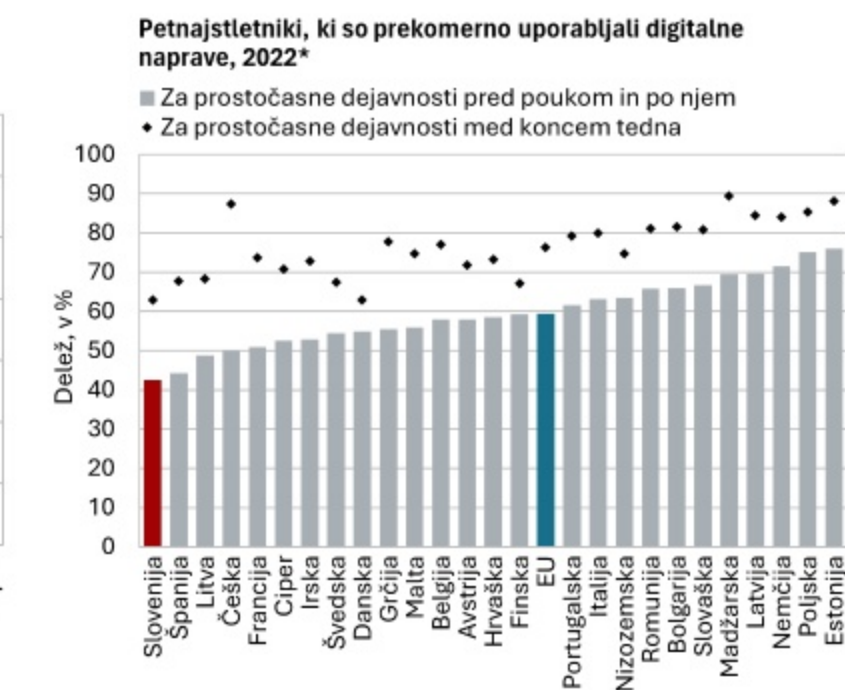
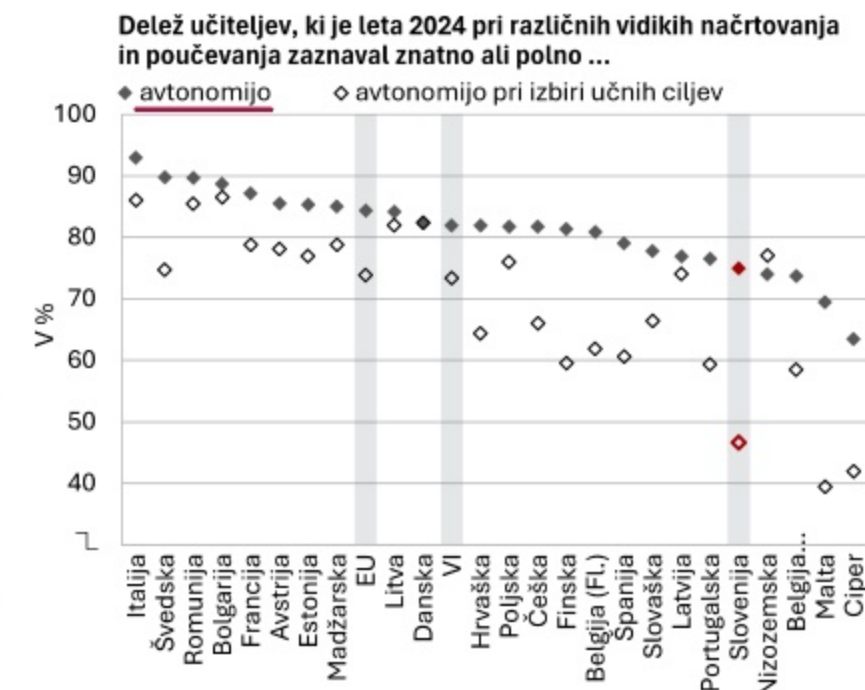
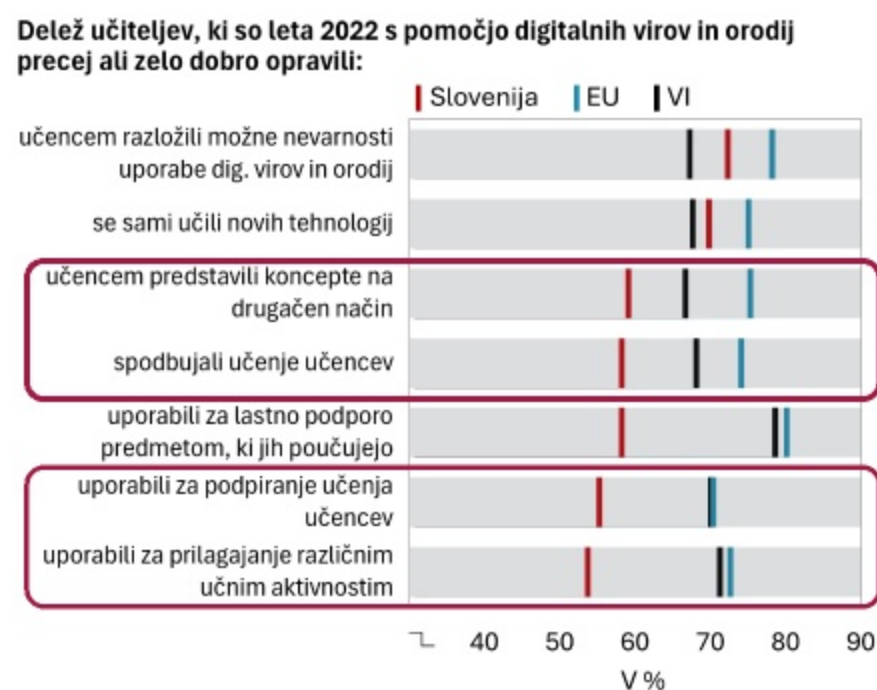
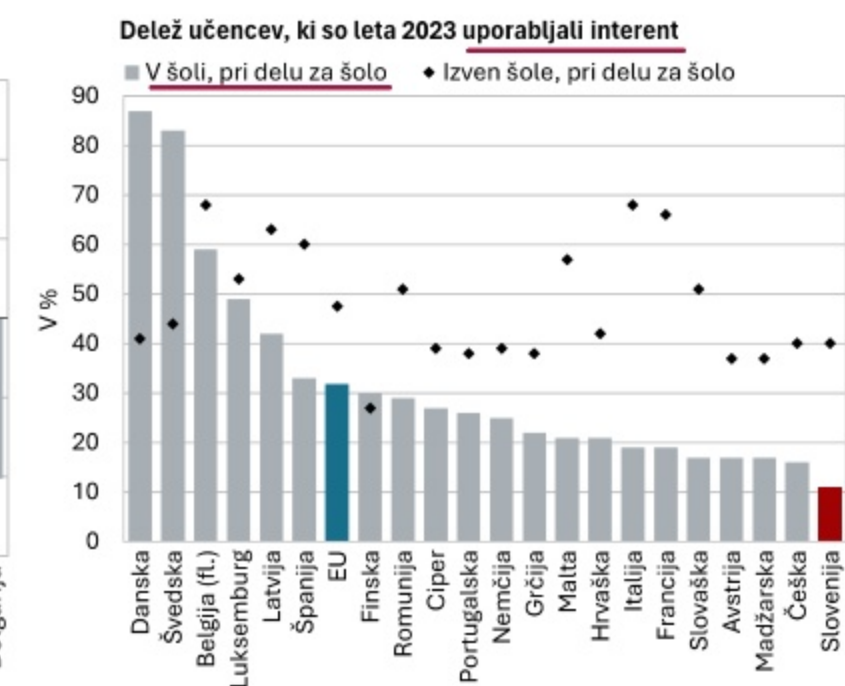
UČENJE

USTVARJALNOST

DIGITALIZACIJA

Privlačnost

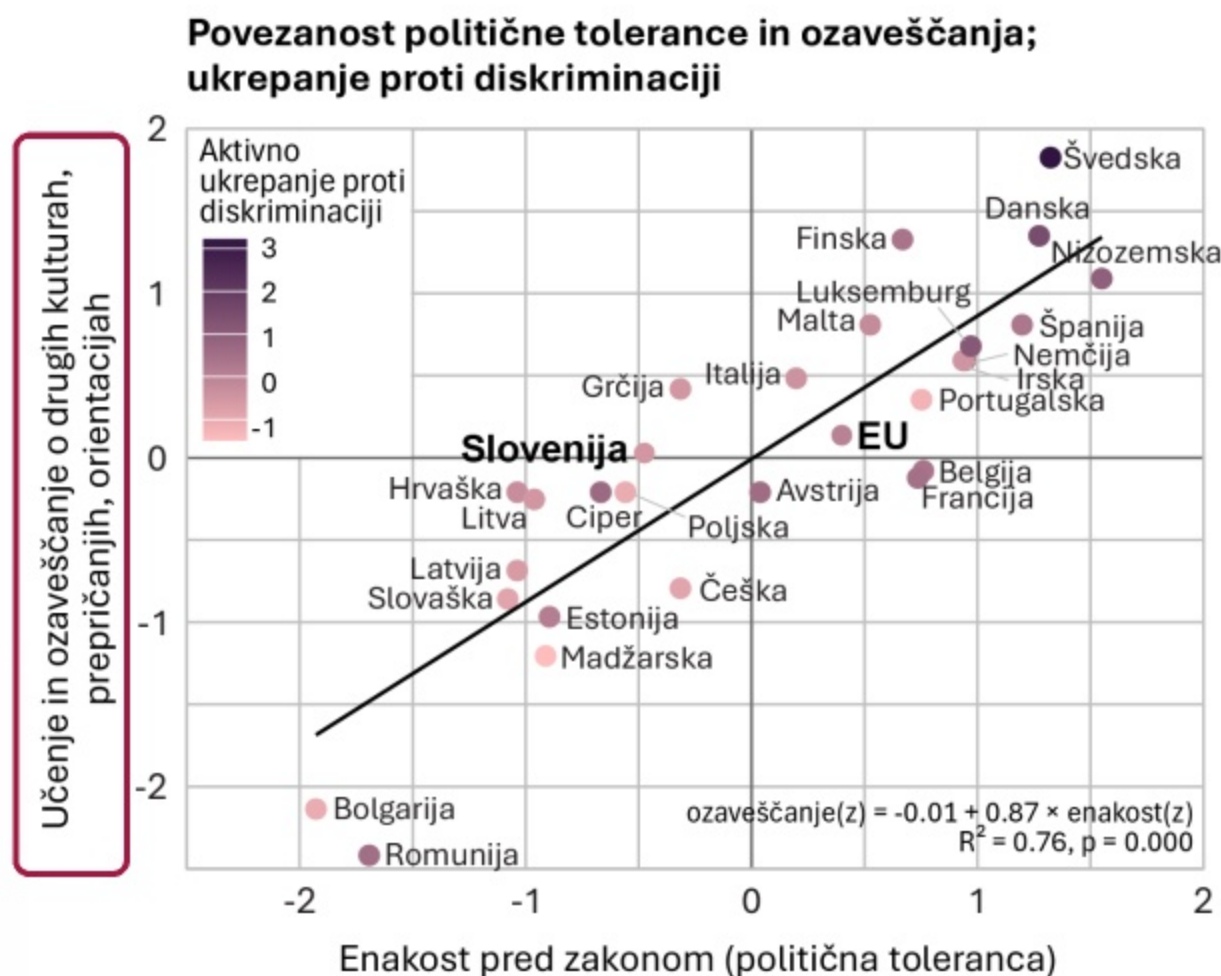
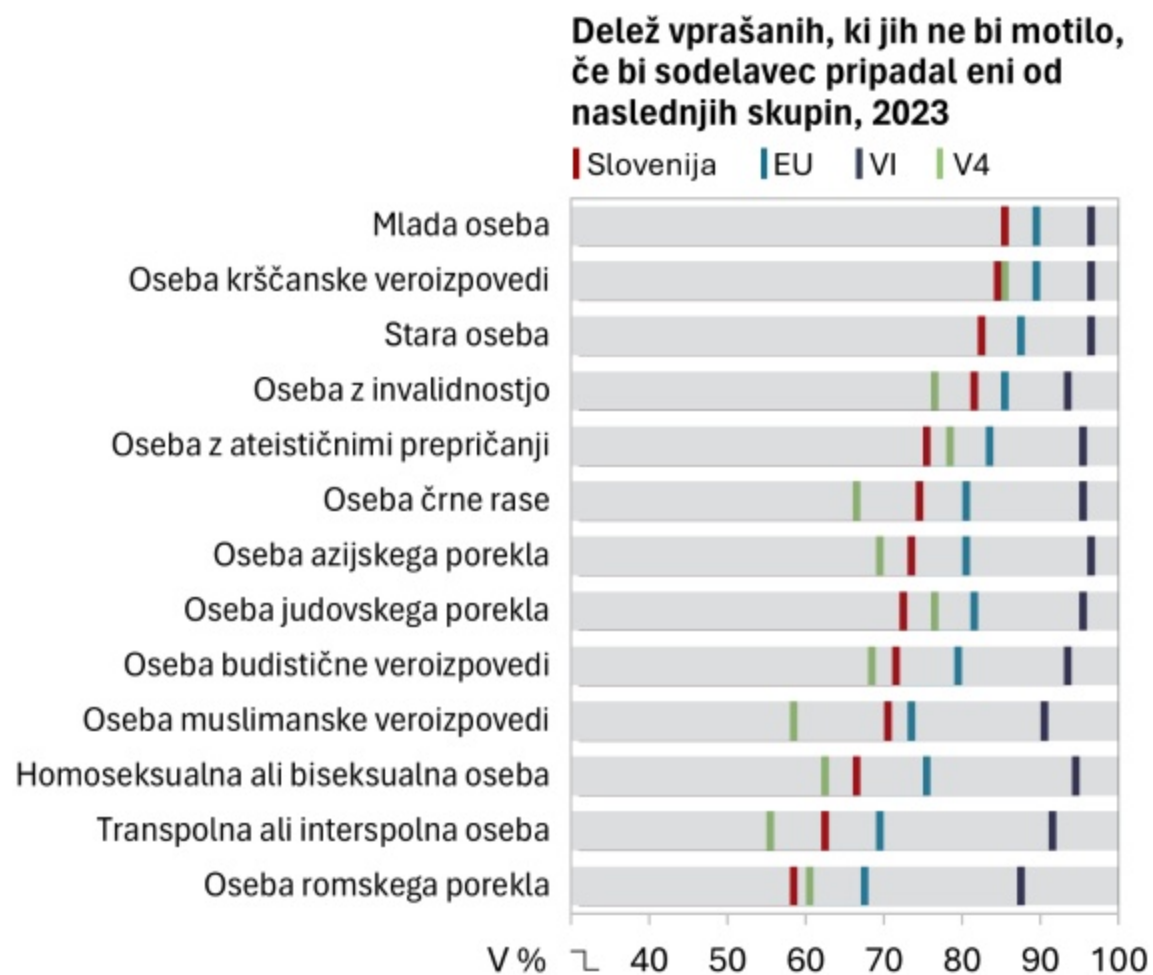
Tekma z drugimi državami – za kadre in še posebej strokovnjake.

Potrebna **ambicioznejša in celovitejša migracijska ter integracijska politika** (proaktivna, ne reaktivna), **še posebej za privabljanje strokovnjakov** (priznavanje znanj ter kvalifikacij, ..., pridobljenih v tujini, uvedba mostov oz. ugodnosti za zaposlitev visokokvalificiranih digitalnih nomadov po preteku dovoljenj in podobno).

TOLERANCA, socialna distanca in družbena kohezija

= stopnja pripravljenosti posameznikov ali skupin, da sprejemajo pripadnike drugih družbenih skupin v različne oblike socialne bližine in interakcije.

Slovenija se po vseh treh dimenzijah socialne distance (javna, zasebna in intimna sfera) uvršča med države s **podpovprečnim sprejemanjem raznolikosti posameznikov in družbenih skupin**.

Vztrajanje pri obstoječem razvojnem modelu nima zgolj negativnih ekonomskih, ampak **ima tudi vse bolj opazne družbene posledice.**

PRIPOROČILA

ZA IZBOLJŠANJE ŽIVLJENJSKIH POGOJEV IN POVEČANJE DRUŽBENE KOHEZIJE je ključno:

- 1. Povečati odpornost javne zdravstvene mreže** s strateškim razvijanjem in privabljanjem kadrov, nadaljevanjem digitalizacije in kakovostnejšim upravljanjem.
- 2. Nadaljevati s sistemsko prenovo dolgotrajne oskrbe in z zagotavljanjem dostojnih pokojnin.**
- 3. Povečati učinkovitost mrež socialne varnosti za dostojno življenje** ==> povečati pokritost, učinkovitost in ciljanost sistema, predvsem pa s preventivnim ukrepanjem in odpravljanjem strukturnih pogojev prikrajšanosti.
- 4. Okrepiti aktivne politike inkluzije in integracije** za dvig politične kulture ter krepitev zmožnosti za posameznike in skupine, ki so zaradi svojih osebnih ali družbenih okoliščin v manj ugodnem ali neenakem položaju, z namenom njihovega polnega sodelovanja v družbi.
- 5. Izboljšati cenovno dostopnost stanovanj z nadgradnjo stanovanjske politike** ==> usklajena z davčno, prostorsko, demografsko, regionalno, gospodarsko in socialno politiko.

ZA ZAGOTAVLJANJE ČLOVEŠKIH VIROV IN KREPITEV ČLOVEŠKEGA KAPITALA je ključno:

- 1. Posodobljati, nadgrajevati in prilagajati izobraževalne sisteme za povečanje ustvarjalnosti, kakovosti znanj in spretnosti prihodnosti** ==> od »učenja na pamet« k »učenju za življenje in ustvarjanje« ter večje samouresničevanje otrok in mladih. Povečati avtonomijo in pomen pedagoškega dela ter okrepiti transformativno učenje, povečati bralno pismenost, socialne, čustvene, medkulturne, digitalne idr. spretnosti učečih.
- 2. Razširiti vseživljenjsko učenje** za učinkovitejše spoprijemanje s hitrimi spremembami.
- 3. Sistemsko povezati zaposlovanje, anticipativno upravljanje spretnosti, industrijsko strategijo in tehnološko preobrazbo na osnovi strateškega predvidevanja** za zeleni prehod in dolgoživo družbo ==> Vzpostaviti integriran okvir industrijsko-raziskovalno-razvojnih inovacij za razvoj kadrov.
- 4. Strateško privabljati talente in vrhunske strokovnjake ter druge potrebne kadre za večanje znanj, idej in ustvarjalnega kapitala.**

KAKOVOST ŽIVLJENJA V SLOVENIJI

Poročilo o razvoju 2026

GOSPODARSTVO

DRUŽBA

DRŽAVA

OKOLJE

Gospodarstvo

Kako ustvariti več?

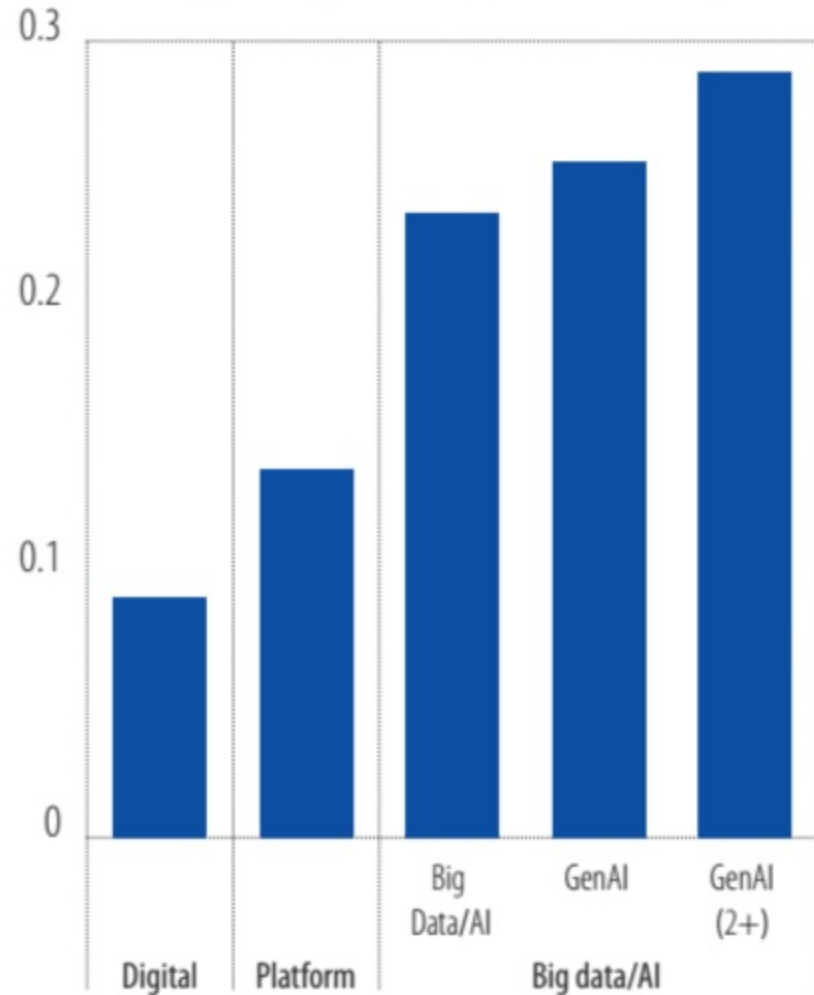
Kako ustvariti več?

Digitalizacija:

integracija
najzahtevnejših
tehnologij

Kako:
glavni izziv
digitalizacije ni
tehnološki

b. Total factor productivity difference for EU firms using digital technologies
(log linear approximation, 0.01=1% increase)

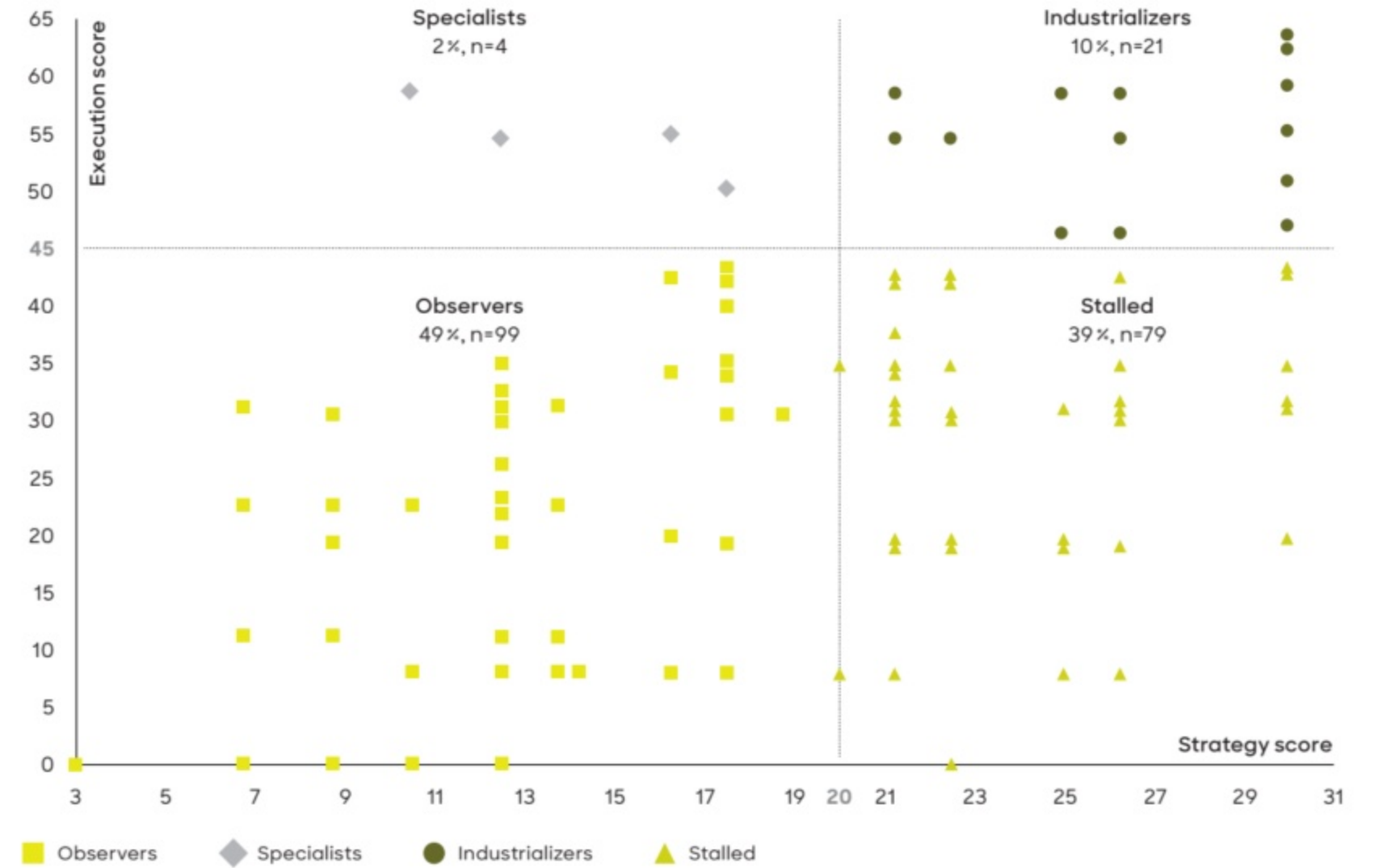

Hitrost

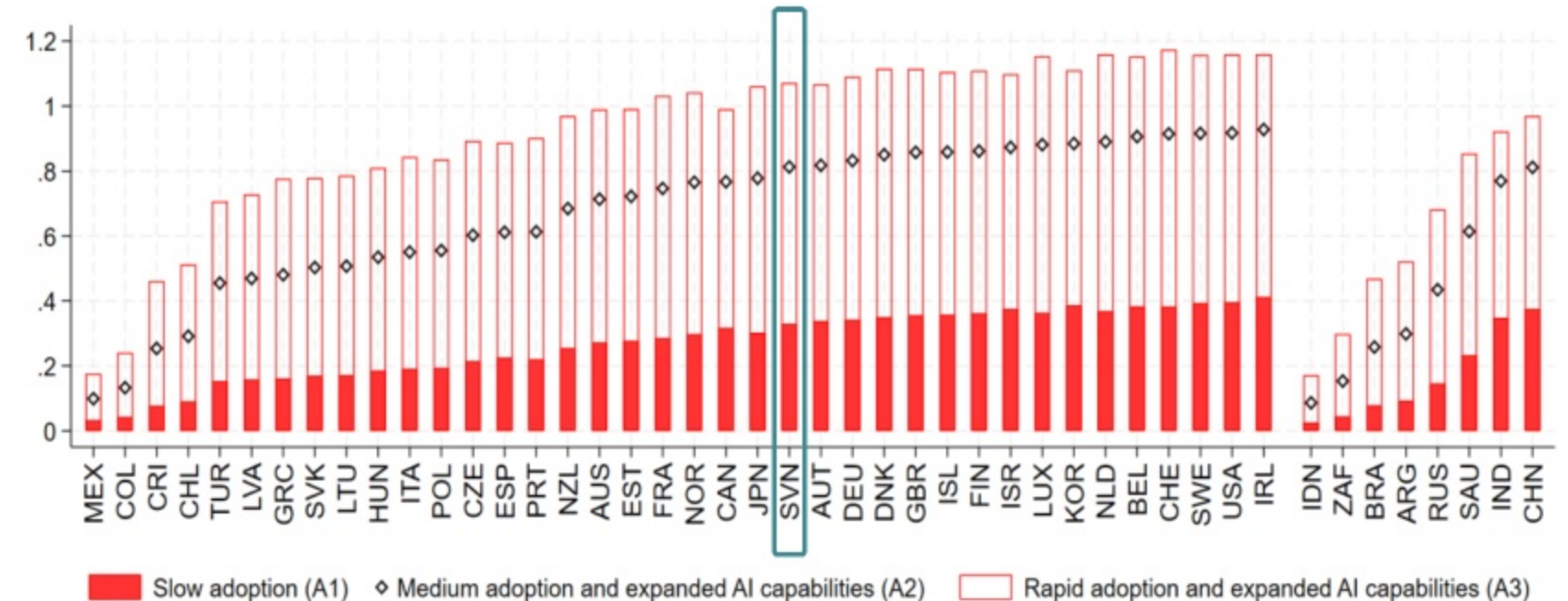
C High investment does not guarantee high returns

AI performance matrix

Roland Berger, 2026: "The AI value gap"

Predicted per capita real income gains due to AI over the next 10 years, percentage points (annualised)

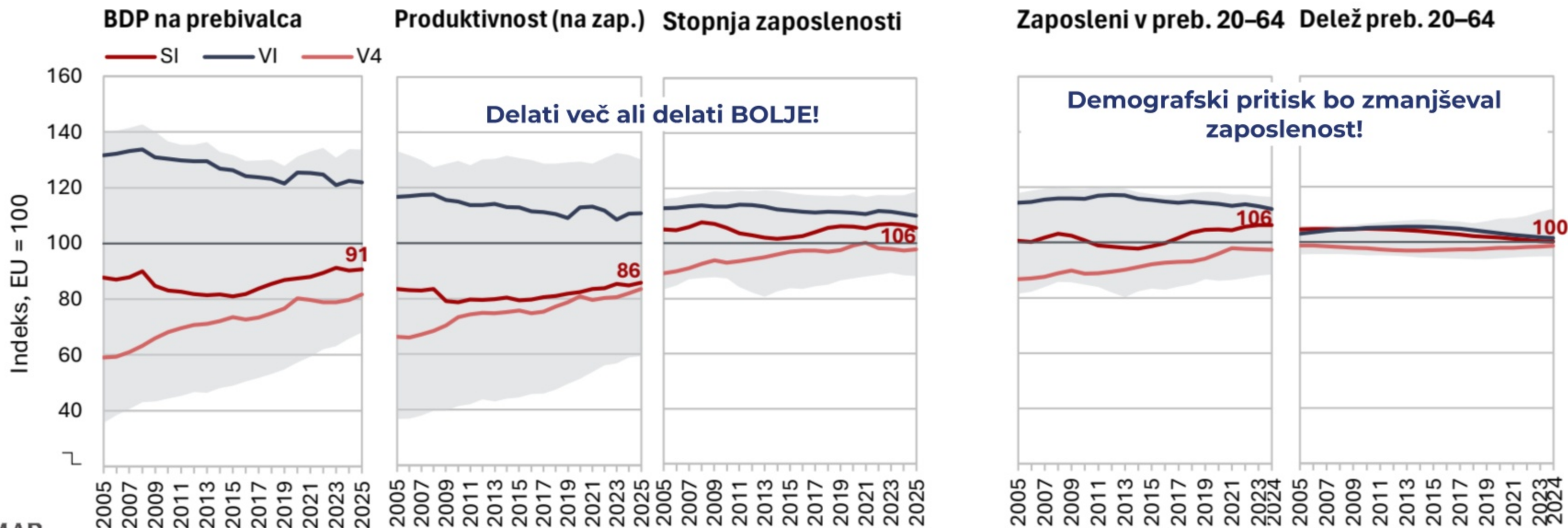
Ekonomska uspešnost: makro

==> Produktivnost

Rast produktivnosti v zadnjih 25 letih (razen 2009-2014) nad povprečjem EU in VI, in tudi v letu 2025.

A s trendom upočasnjevanja, ki je sicer prisoten povsod, a se je v Sloveniji začel prej:

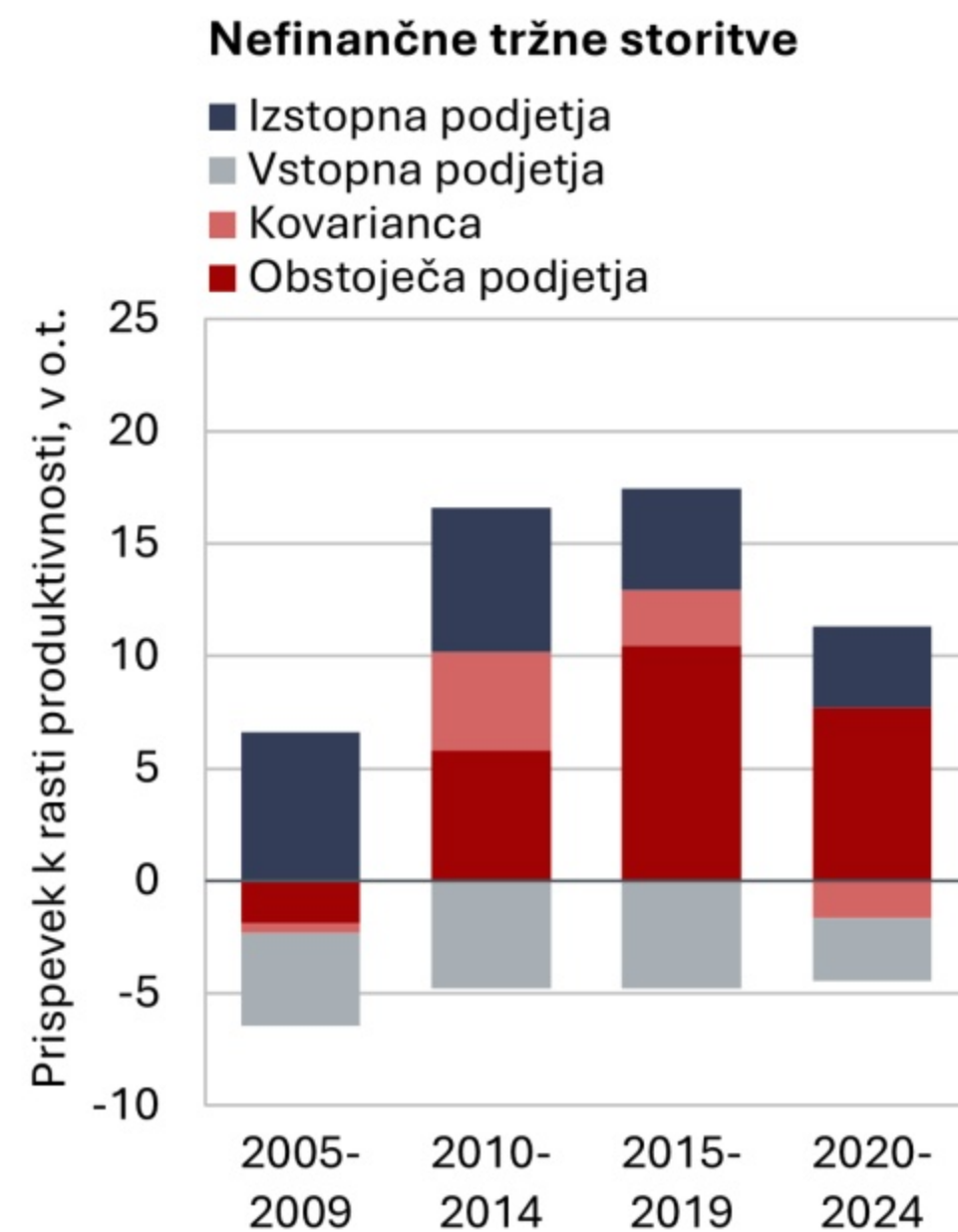
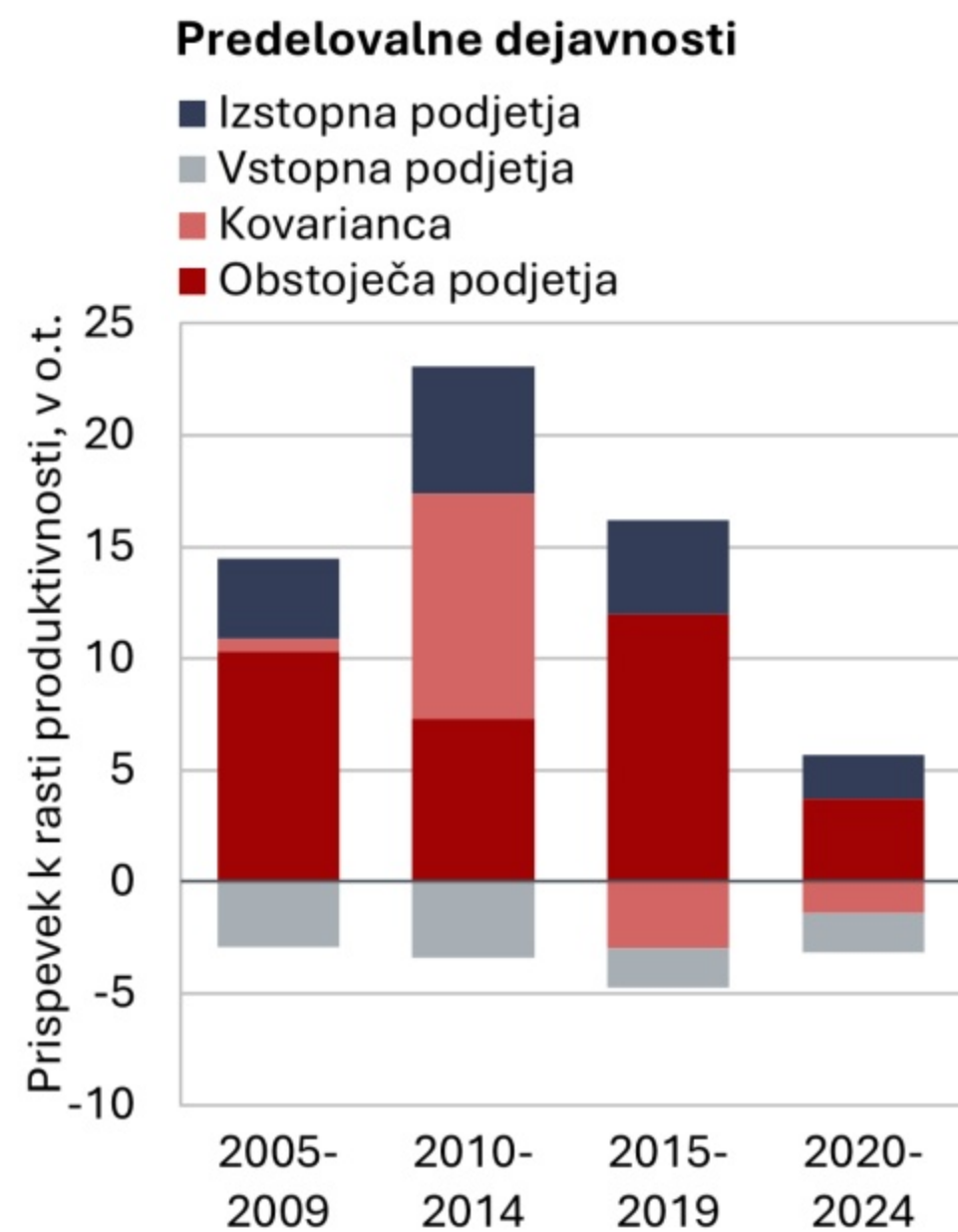
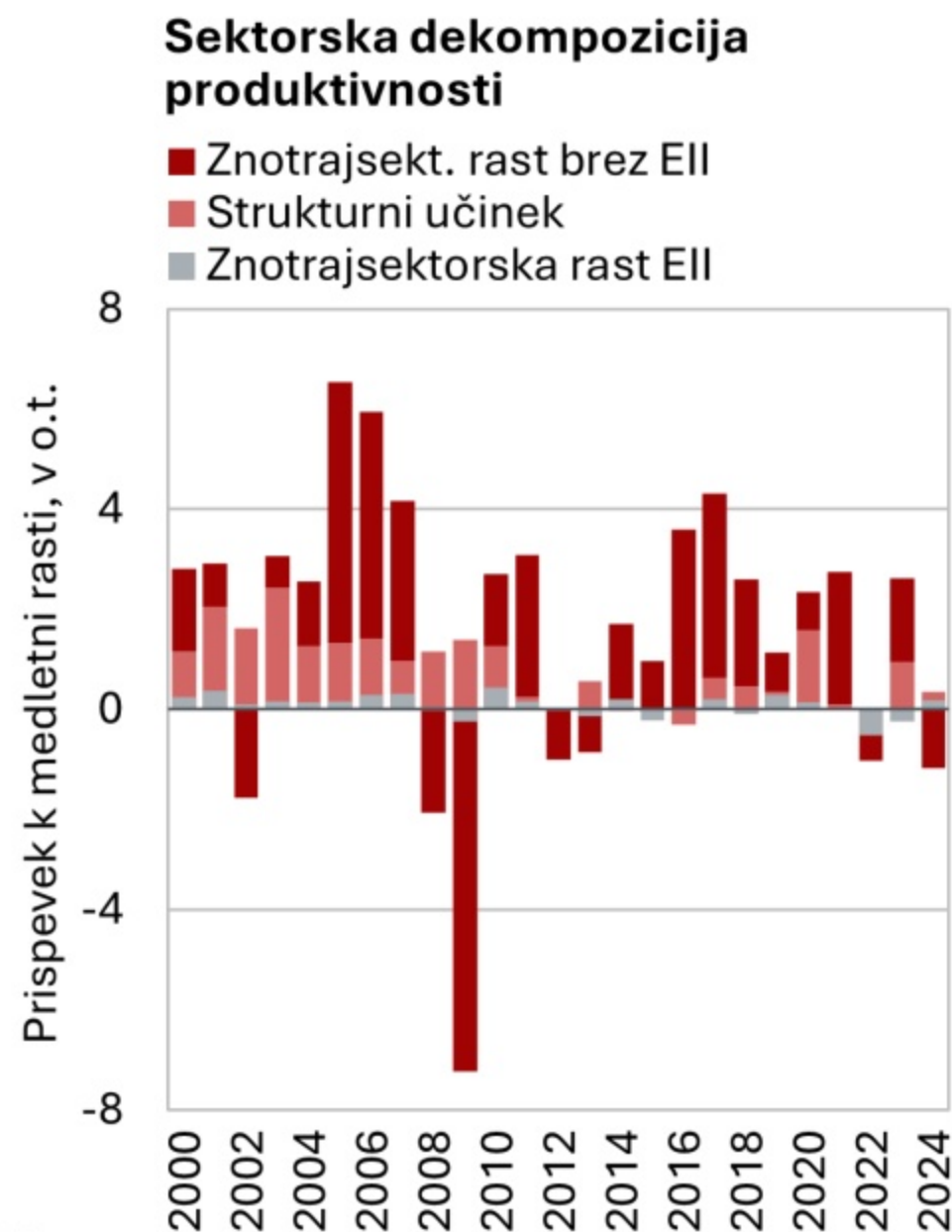
2000–2009: SI ~ kot V4 (3,0 % SI vs. 3,8 % V4) / Izgubljeno "desetletje": 2009–2014: 0 % SI vs. 1,1 % V4 ter 2015–2019: 1,3 % SI vs. 2,4 % V4 / 2020–2025: oboji 1,2 %.

Učinkovitost delovanja tržnih mehanizmov

Upočasnevanje prehajanja zaposlenih med sektorji (strukturni učinek) – razen v kriznih 2020 (epidemija) in 2023 (energetska kriza).

Upočasnevanje prehajanja zaposlenih znotraj sektorjev (kovarianca)

Neizkoriščeni (inovacijski) potenciali regij

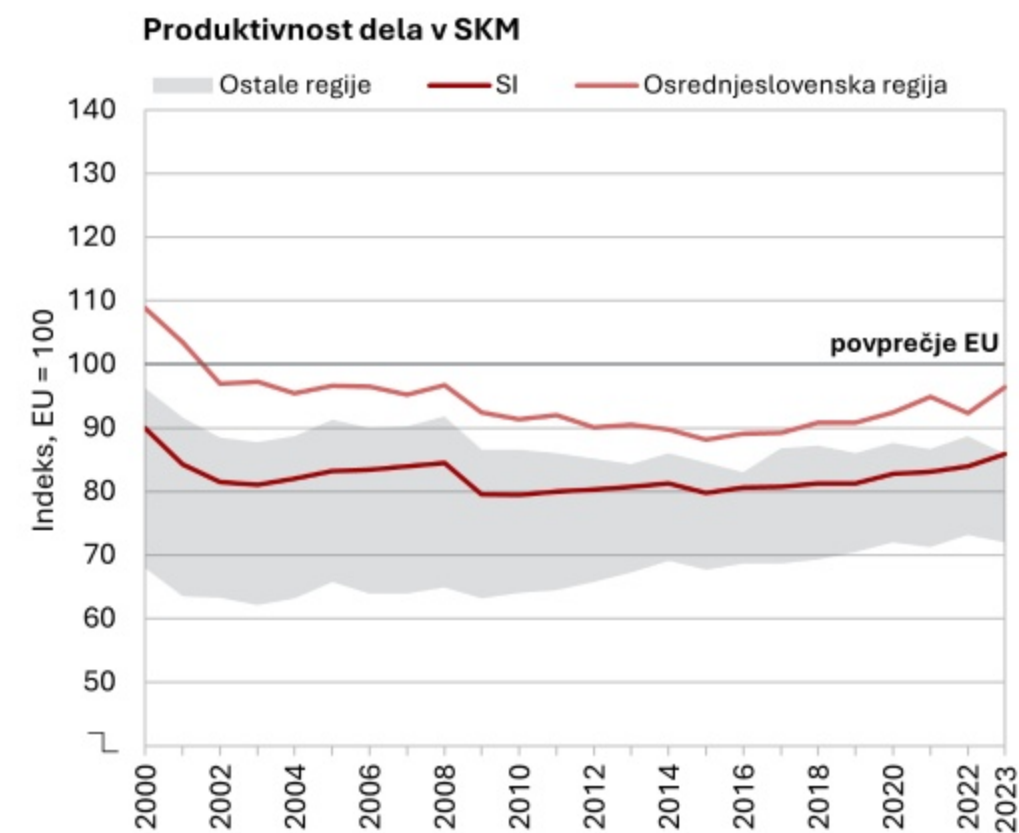
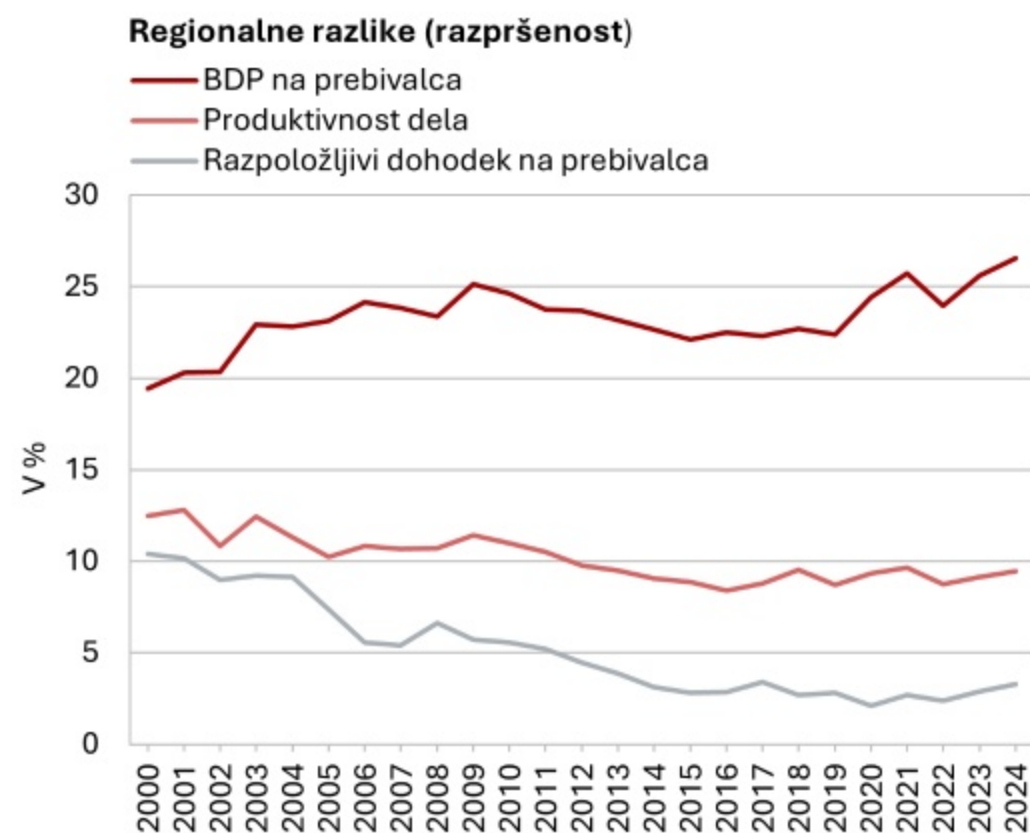
Povečevanje regionalnih razlik v BDP na prebivalca

in zmanjševanje regionalnih razlik v produktivnosti in razpoložljivem dohodku.

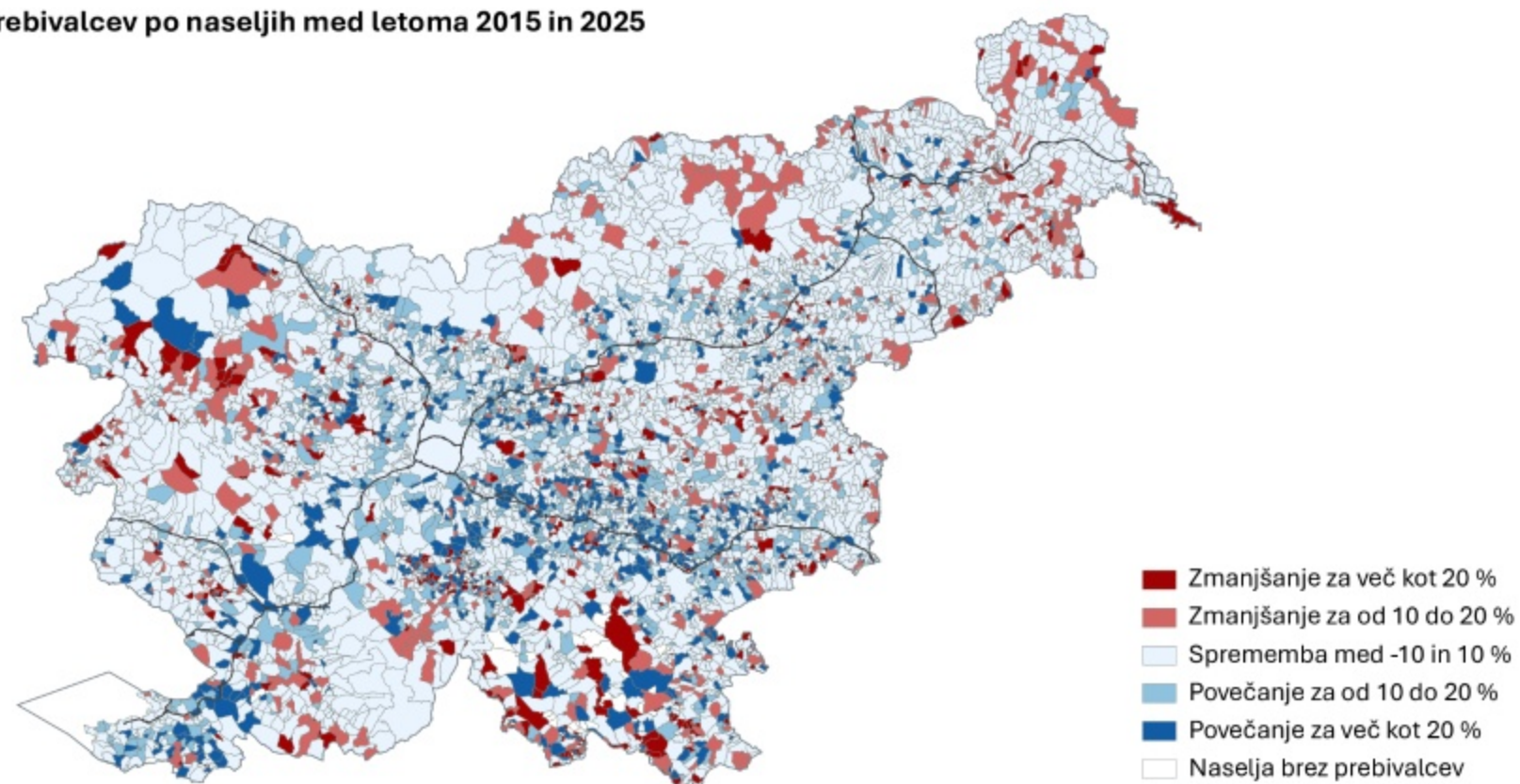
Koncentracija DM v osrednjeslovenski regiji, ki jo poganjajo storitvene dejavnosti, še posebej na znanju-temelječe (in ne storitve vezane na javno upravo), ki imajo močno tendenco h koncentraciji, npr. finančno posredništvo.

==> prestavljanje zaposlenih z enega nizko- na drugo malo manj nizko- produktivno DM!

==> spodbuditev inovacijske podprte rasti regij za kar je med drugim potrebna okrepljena horizontalna in vertikalna koordinacija, vključno s krepitvijo povezanega razvojno-inovacijskega ekosistema.

Sprememba števila prebivalcev po naseljih med letoma 2015 in 2025

Neizkoriščeni (inovacijski) potenciali regij

Velike razlike pri ključnih dejavnikih prehoda v inovacijsko podprto rast:

- RRD gospodarskih družb
- investicije
- izvoz
- podjetništvo.

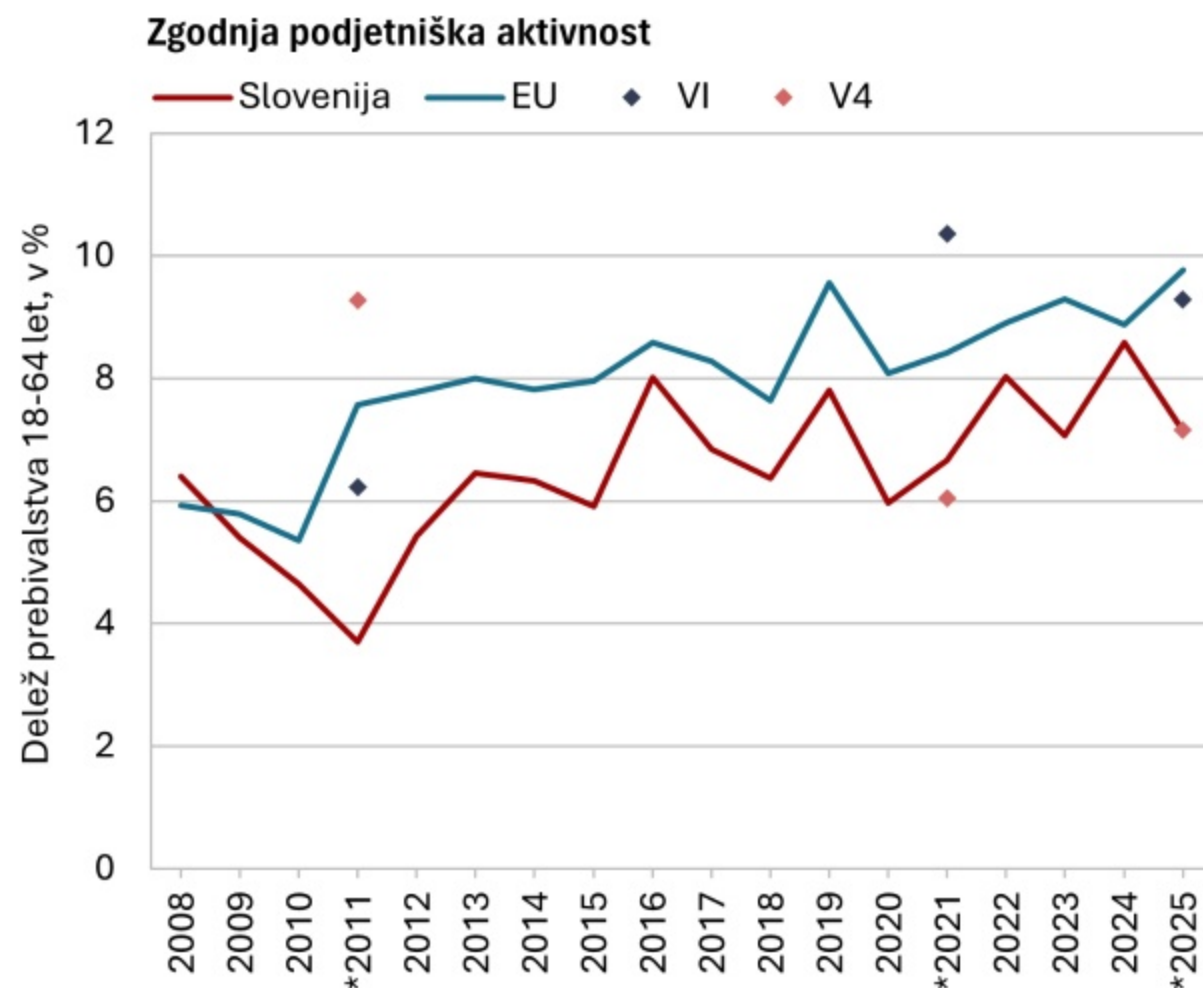

Tabela 1: Razlike v dejavnikih produktivnosti kažejo na neizkoriščene razvojne potenciale posameznih regij

Legenda:	Vzhodna Slovenija							Zahodna Slovenija				Slovenija (vrednost)	
	Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Posavska	Jugovzhodna Slovenija	Primorsko-notranjska	Osrednje-slovenska	Gorenjska	Goriška		Obalno-kraška
Produktivnost, 2024	86,6	89,4	87,9	90,0	88,6	97,2	102,7	85,1	112,9	97,8	94,4	97,8	61.074 EUR
Izvoz blaga (% BDP), pov. 2022-2024	54,2	54,3	92,8	74,1	55,1	54,7	126,1	83,7	121,2	73,1	78,0	46,6	89,9 %
Bruto investicije v osnovna sredstva na zaposlenega, pov. 2020-2023	102,1	93,2	108,1	93,7	94,1	110,2	111,9	102,5	97,6	107,7	101,6	109,5	10.674 EUR
Izdatki gospodarskih družb za RRD (% BDP), pov. 2022-2024	38,1	33,7	40,1	115,1	134,0	67,4	377,0	37,4	83,3	106,6	192,2	17,3	1,0 %
Delež novonastalih podjetij, pov. 2022-2023	90,0	99,8	93,9	99,5	98,8	95,6	93,6	93,5	100,5	101,6	91,7	118,3	10,8 %
Delež podjetij z dostopom do interneta hitrosti vsaj 1 Gbit/s, 2025	90,6	85,9	65,8	58,9	143,6	87,2	123,0	70,0	130,9	88,0	96,3	81,6	54,0 %
Delež prebivalcev, starih 15 do 64 let, 2025	97,0	100,6	97,8	100,2	98,3	98,1	99,1	98,3	102,5	99,1	95,7	98,6	63,4 %
Stopnja delovne aktivnosti (20-64 let), 2024	97,4	95,3	99,6	97,8	98,5	98,3	98,5	99,4	103,3	102,4	102,7	101,3	78,3 %
Delež prebivalcev (25-64 let) z višjo ali visoko izobrazbo, 2025	77,1	90,4	84,3	89,6	84,3	85,5	90,4	92,8	124,1	102,0	98,6	96,8	34,5 %
Delež prebivalcev (25-64 let) z osnovno šolo ali manj, 2025*	129,6	87,8	97,4	113,0	120,9	107,0	112,2	108,7	83,5	100,9	111,3	110,4	11,5 %
Bolniška odsotnost, 2024*	148,3	97,1	129,8	114,6	128,8	102,4	108,3	101,5	86,3	97,6	104,9	96,6	20,5 dni

Gospodarstvo

01 **Iz dobaviteljsko-izvajalske v INOVACIJSKO-USTVARJALNO paradigmo**

02 **DRZNOST**

03 **POSLOVNI MODELI**

04 **INVESTICIJE**
(neoprijemljivi kap.)

Kako ustvariti več?

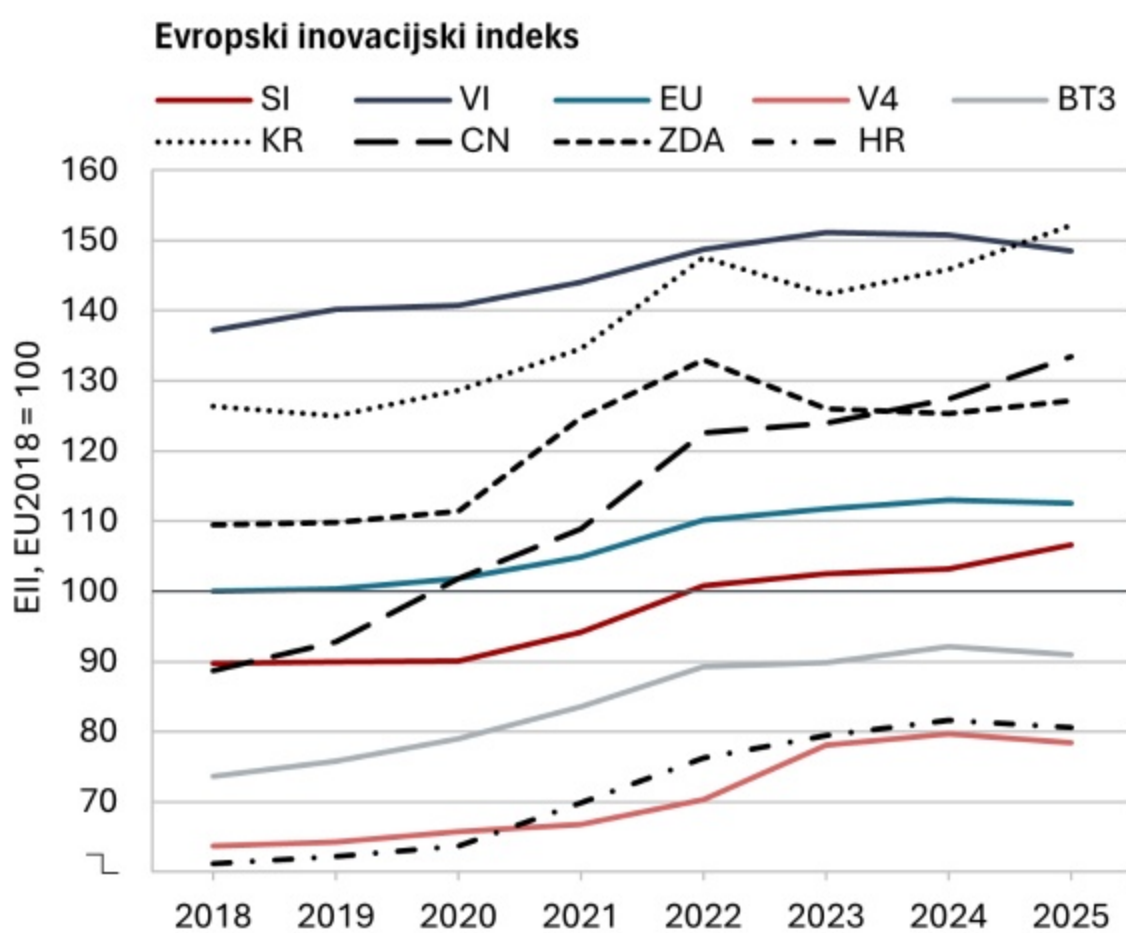

Inovacijska uspešnost Slovenije

Primerjalno je Slovenija, z vidika (tradicionalnih) strukturnih lastnosti, še vedno v močni poziciji!

Vse večji pritisk izven EU

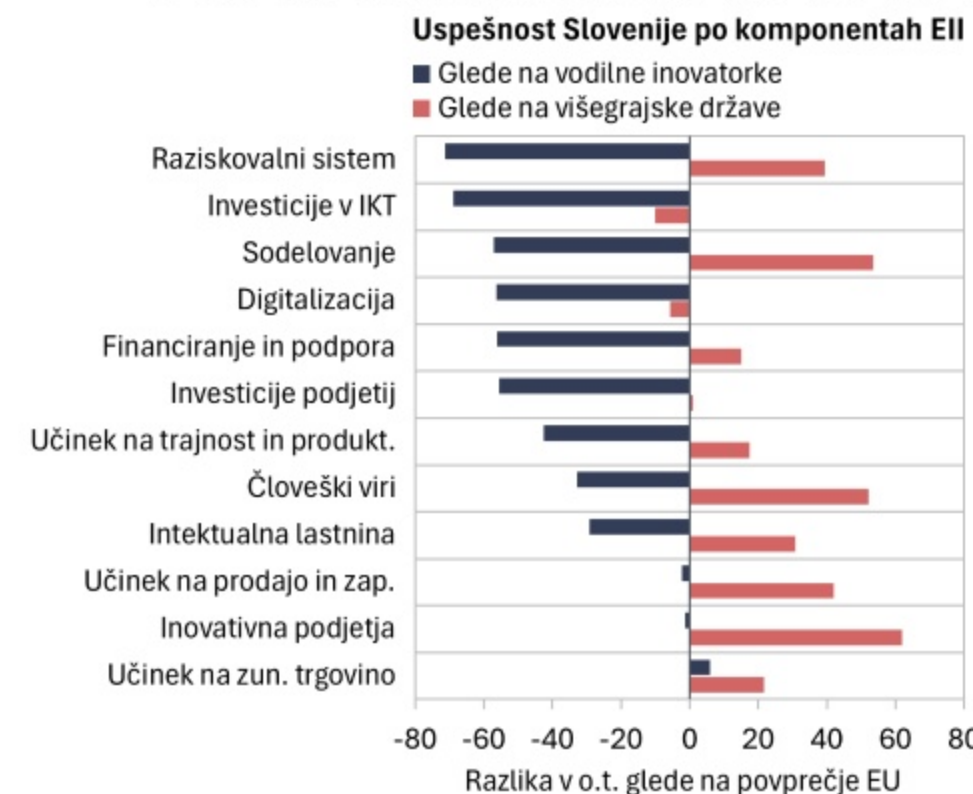
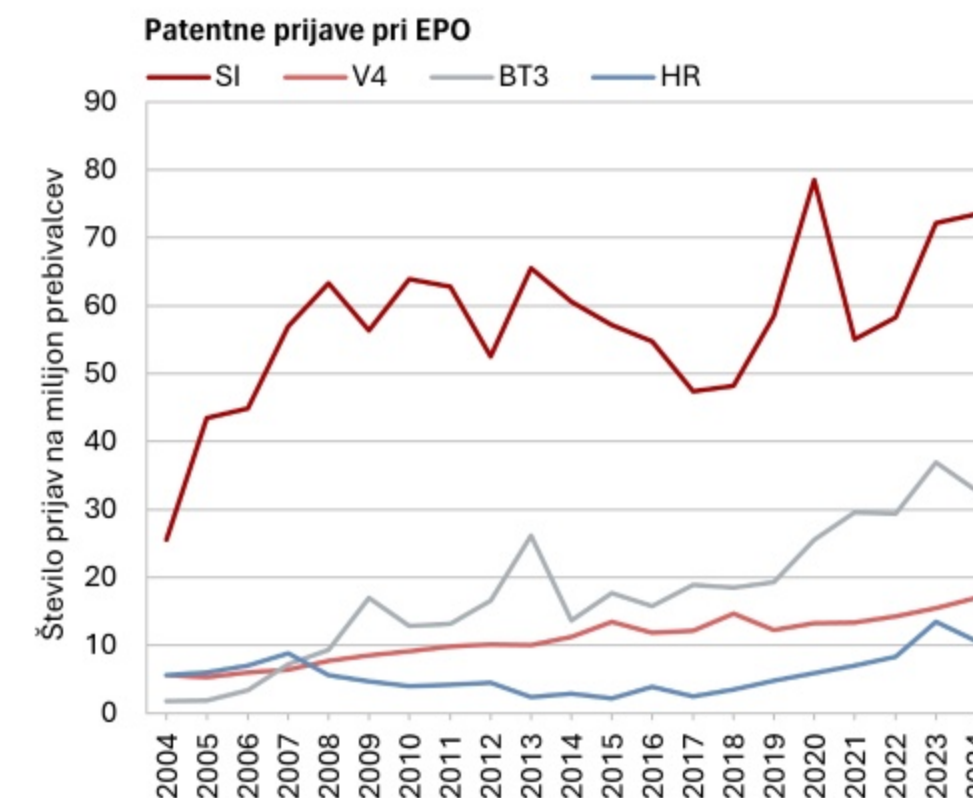
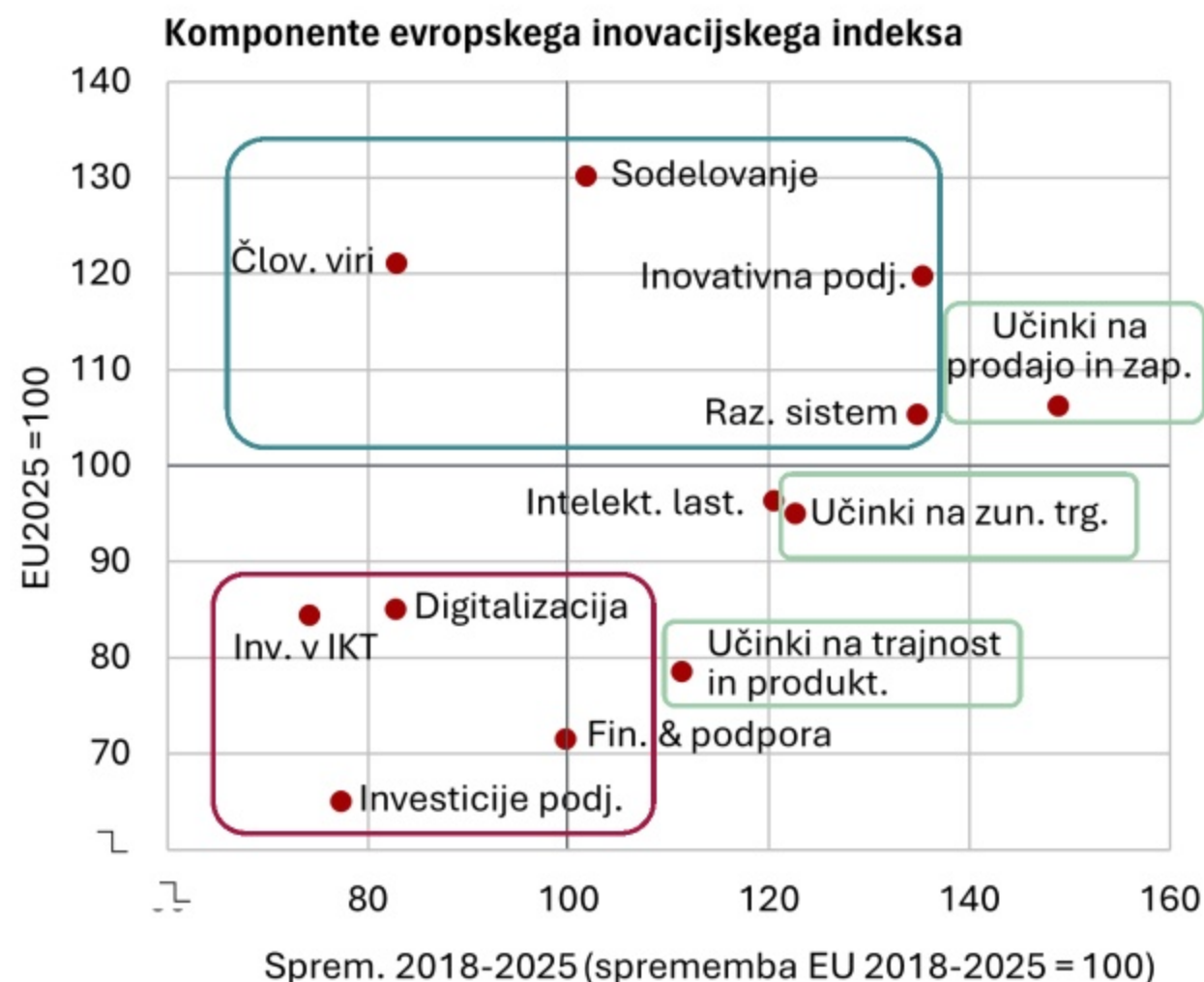
2018–2025: šesti največji napredek v EU

+ človeški viri, inovacijska aktivnost, povezanost, raziskovalni sistem

- digitalizacija, investicije, podpora

+ učinkovitost

Od dobaviteljev k ustvarjalcem nove vrednosti ==> DRZNOST

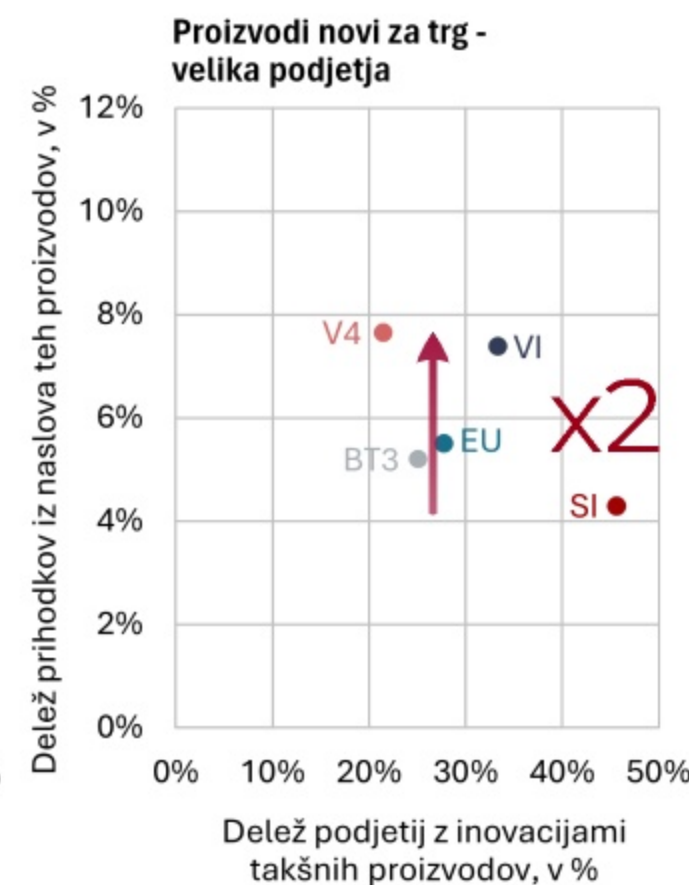
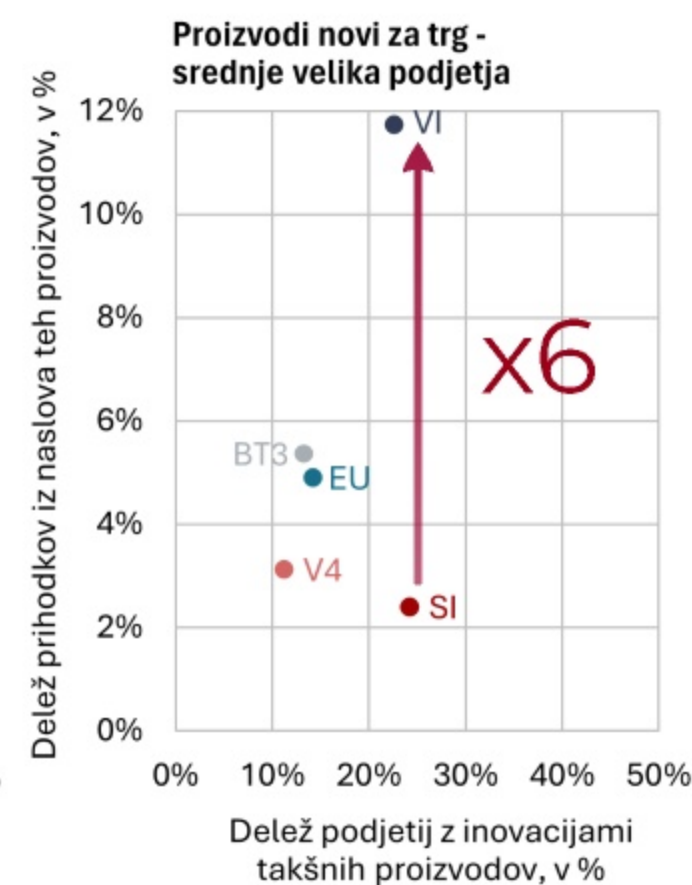
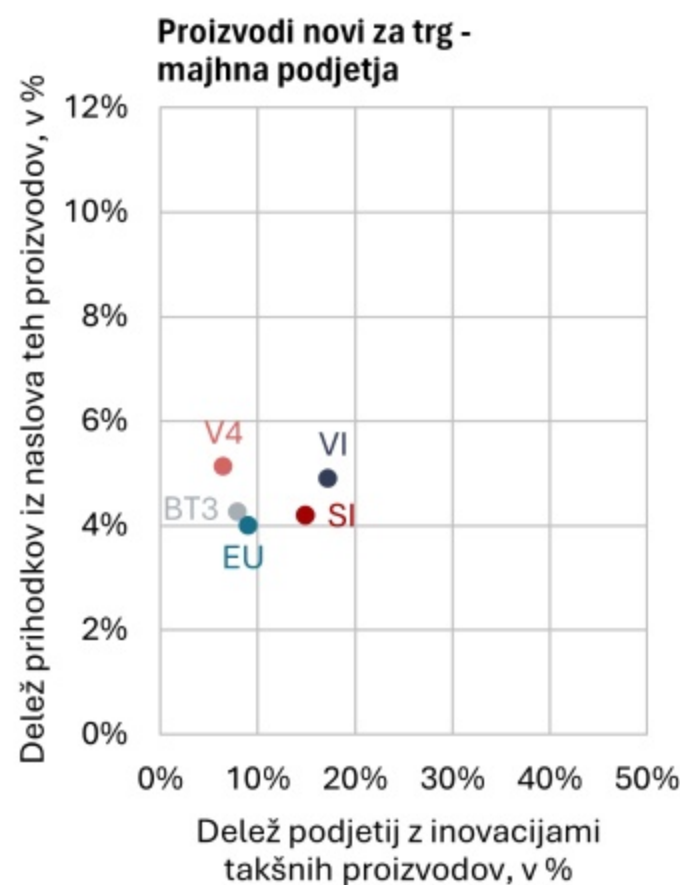
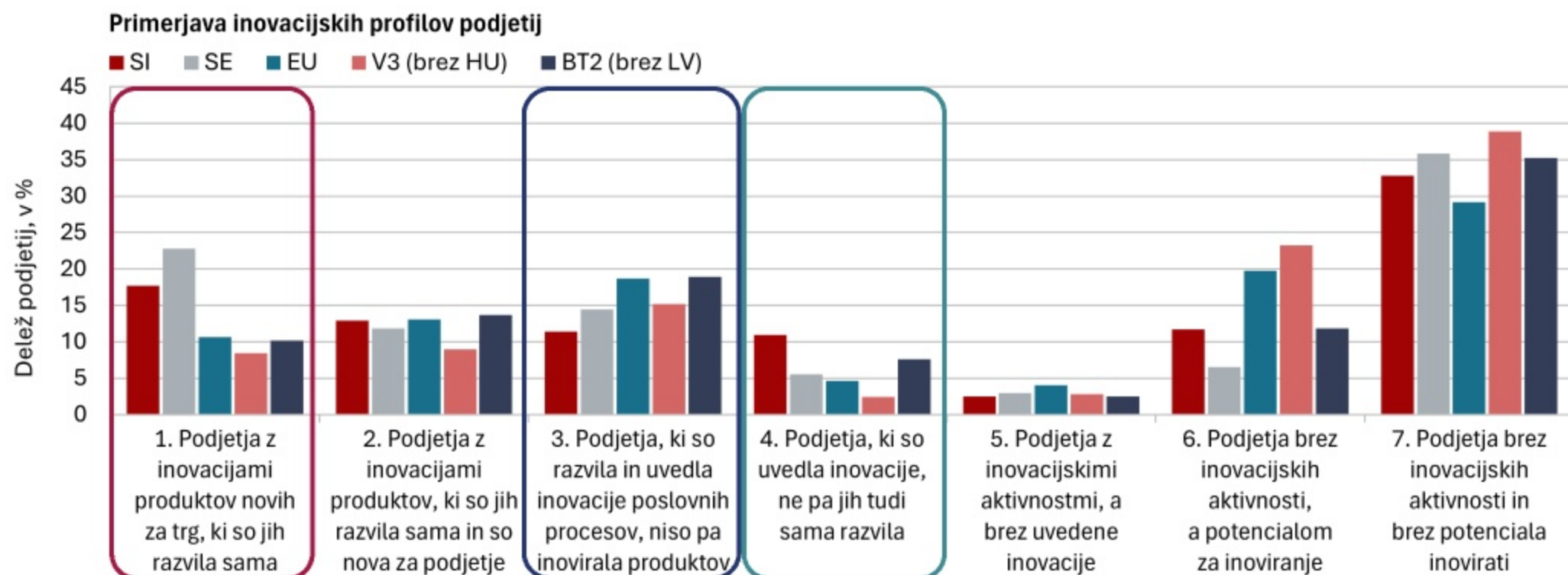
Iznajdljivost.

Drznost: novi proizvodi (= izdelki in storitve) za trg:
==> izvirni, drugačni, inovativni proizvodi
==> visoka dodana vrednost.

Ne gre samo za proizvode, ključni so tudi PROCESI!

Preveč zadržan, previden, defenziven oz. premalo drzen in ambiciozen **pristop**, še posebej srednje velikih in velikih podjetij:

- visok delež podjetij z inovacijami takšnih proizvodov (širina),
- ob nizkem deležu prihodkov iz njihovega naslova.

Gospodarstvo

01 **Iz dobaviteljsko-izvajalske v INOVACIJSKO-USTVARJALNO paradigmo**

02 **DRZNOST**

03 **POSLOVNI MODELI**

04 **INVESTICIJE**
(neoprijemljivi kap.)

Kako ustvariti več?

03 POSLOVNI MODELI

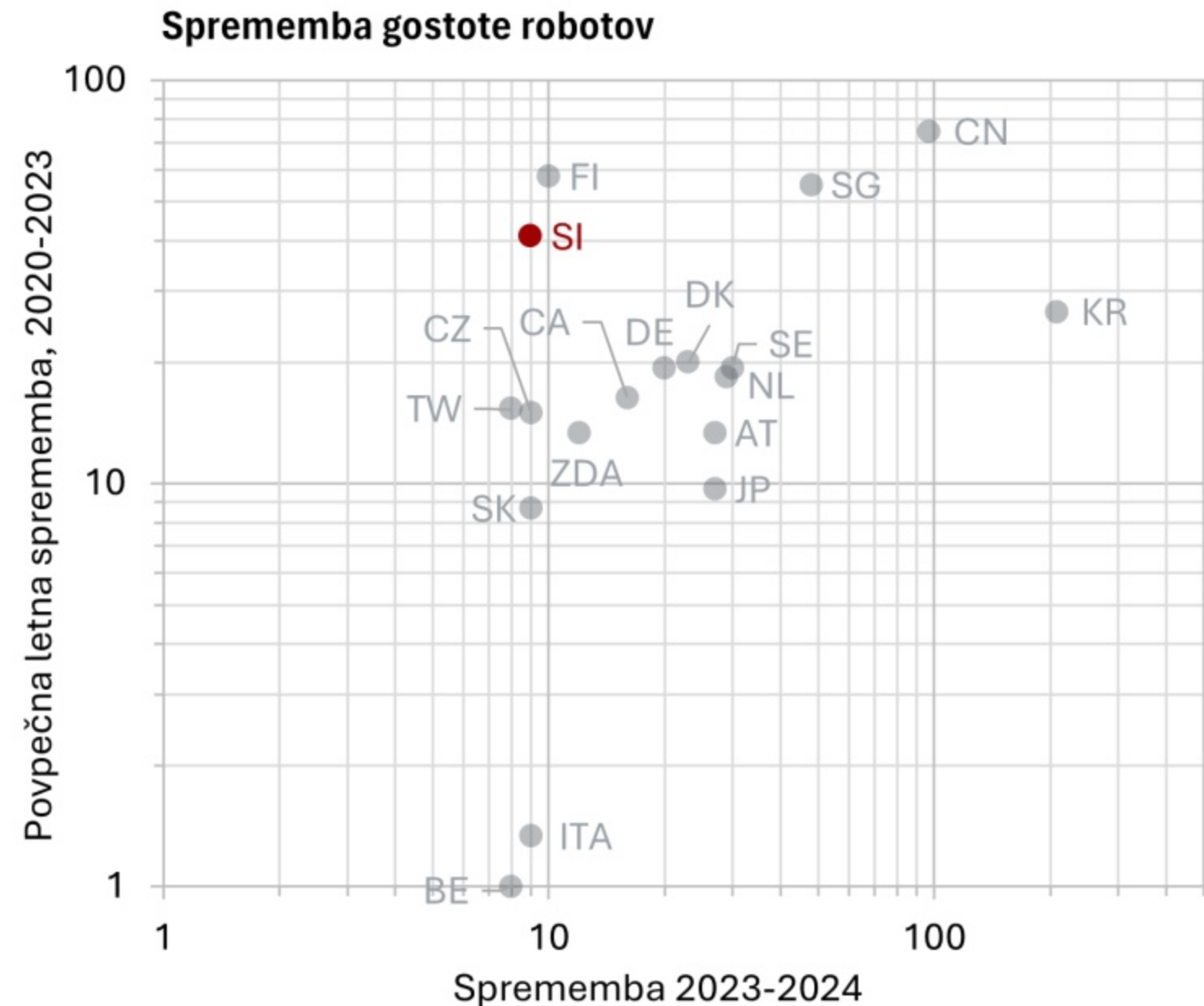
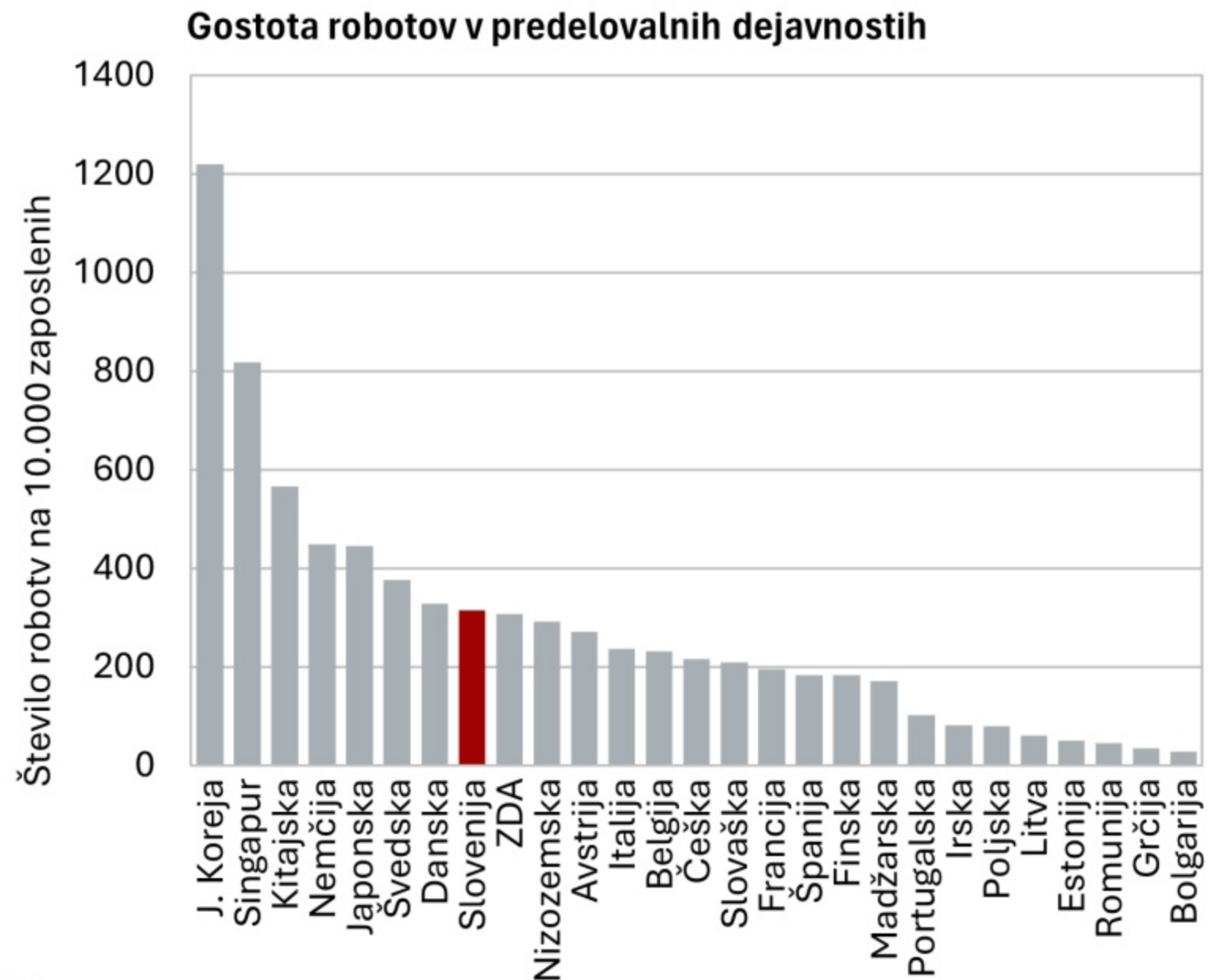
Operativna odličnost

Poslovna preobrazba

Obvladovanje industrije 3.0

Slovenija na področju **industrijske robotizacije** ohranja položaj ene vodilnih držav v EU in na svetu, vendar ob opazni upočasnitvi uvajanja robotov v letu 2024.

Slovenska podjetja so tudi **odlično integrirana v dobavne verige**: 38 % jih deli podatke o dobaviteljih in strankah prek dobaviteljskih informacijskih sistemov, kar je največ v EU.

Zaostajanje pri industriji 4.0

Slovenija še naprej **zaostaja pri prehajanju v podatkovno podprto poslovanje:**

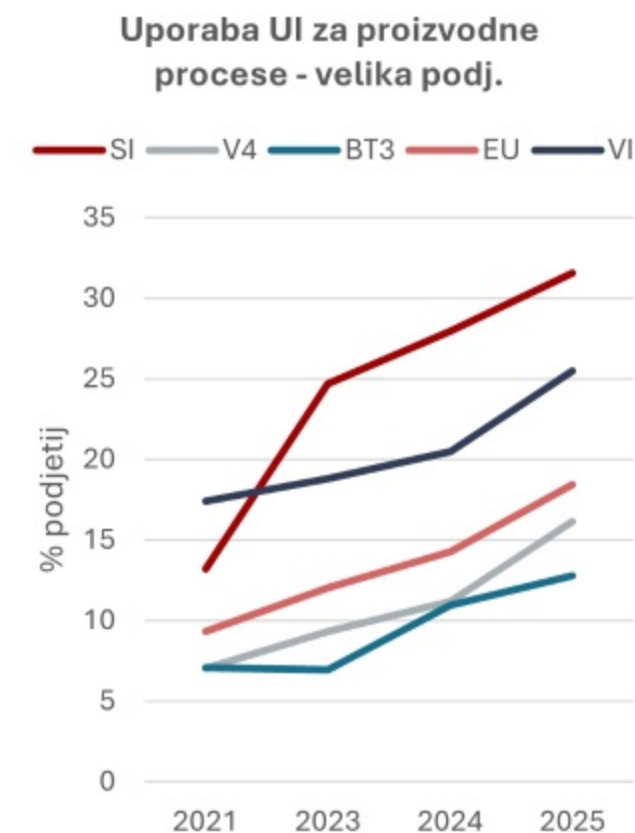
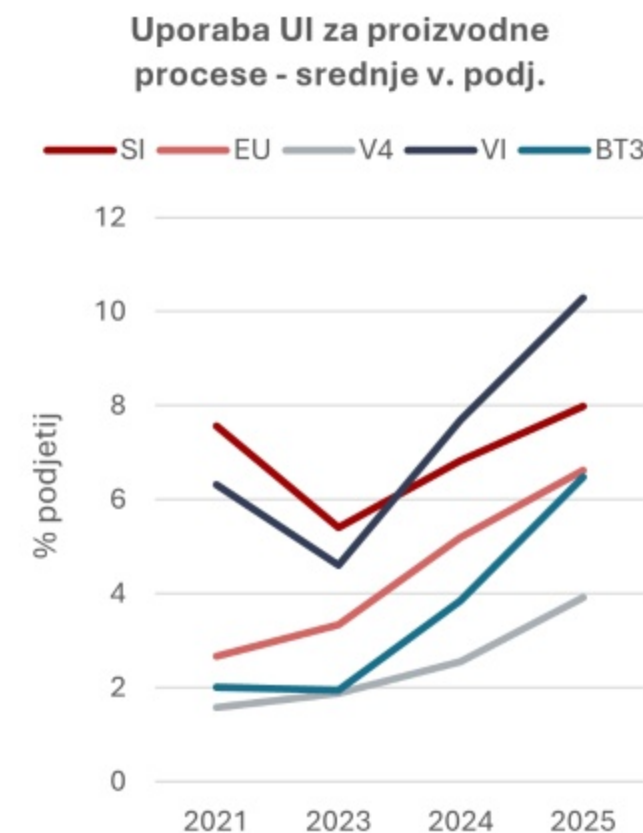
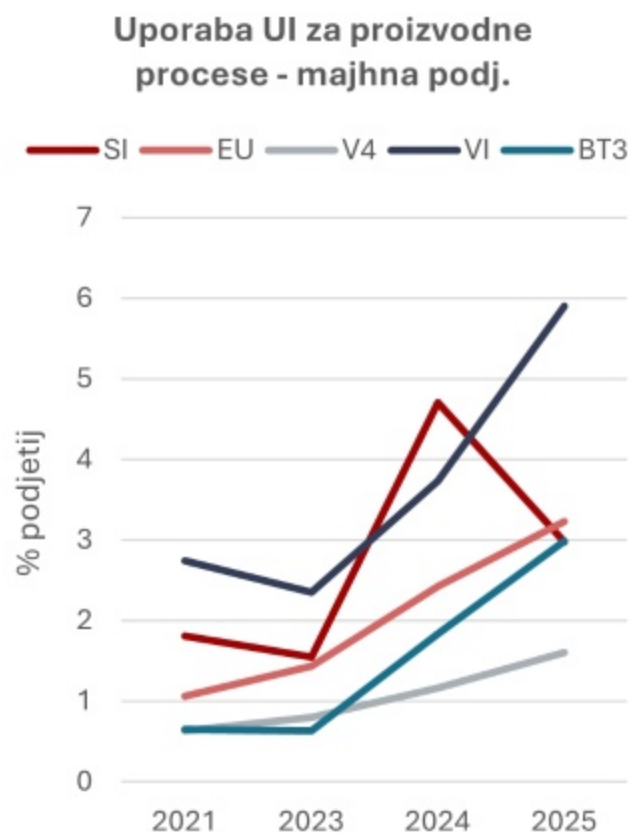
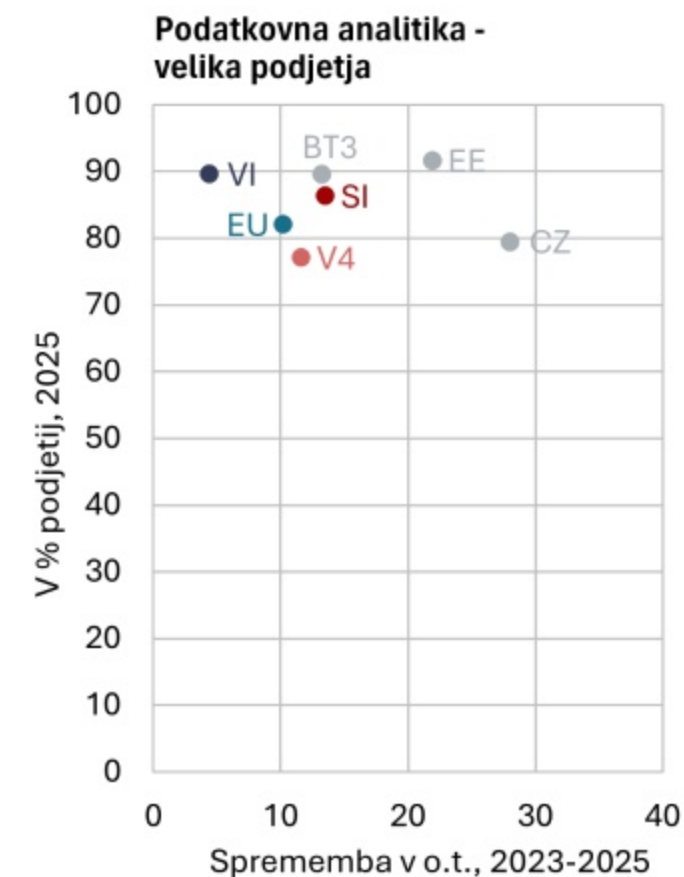
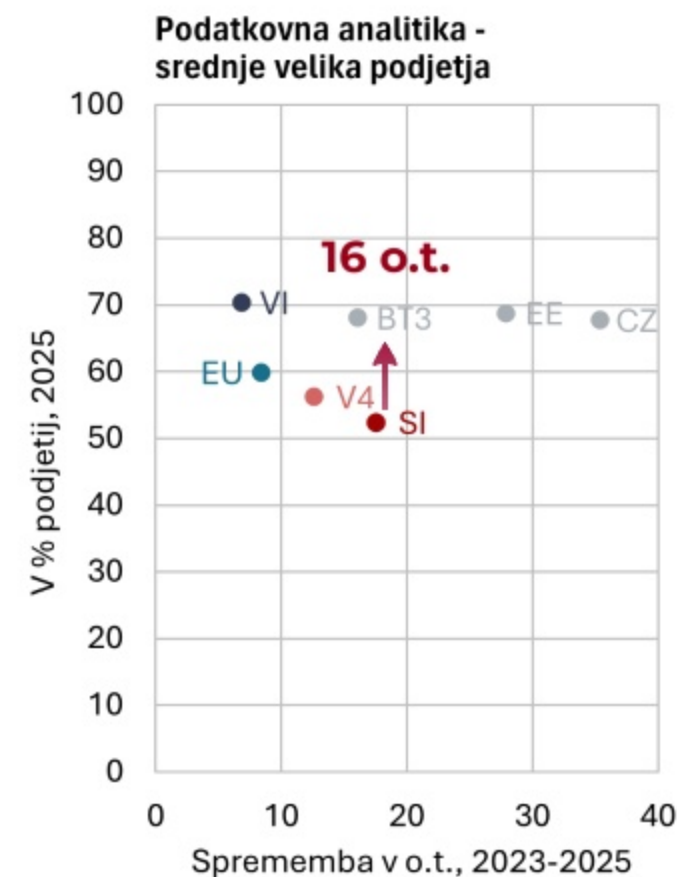
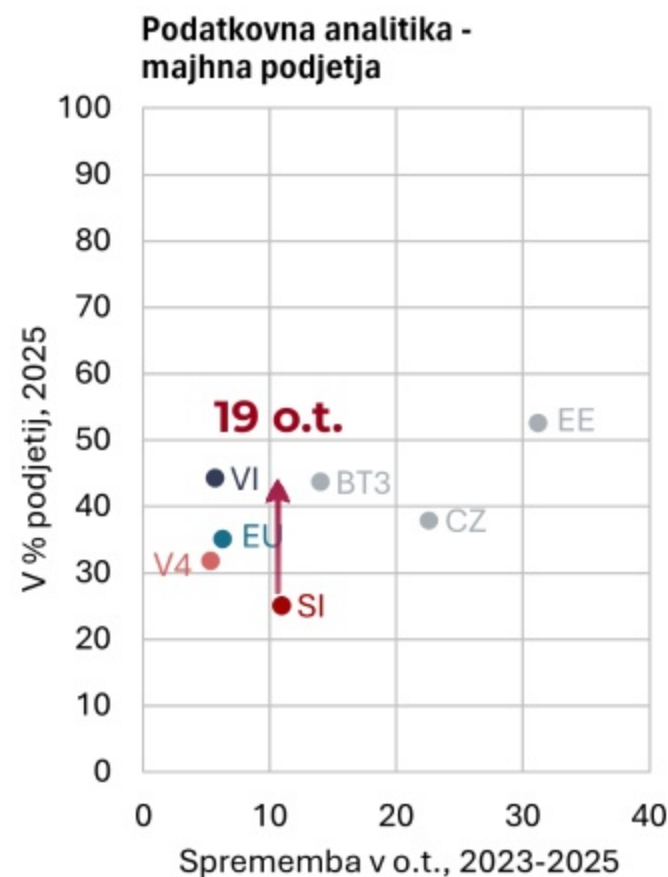
- oblačne tehnologije,
- orodja poslovne inteligence
- ter naprednejša **podatkovna analitika** (majhna in srednje velika podjetja: 24. in 21. mesto v EU, vrzel sicer zmanjšujejo, a počasneje kot npr. Češka ali Estonija).

Uporaba najzahtevnejših tehnologij v proizvodnji (umetna inteligenca):

==> velika podjetja uspevajo ohraniti vodilni status (3. mesto),

==> srednja in še posebej majhna podjetja pa izgubljajo:

- srednja p.: 8. mesto, s hitrim približevanjem BT3
- majhna p.: iz vodilne države na povprečje.

03 POSLOVNI MODELI

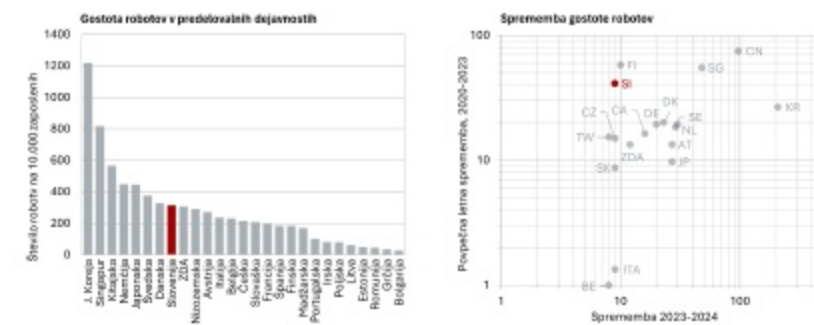
Operativna odličnost

Poslovna preobrazba

Obvladovanje industrije 3.0

Slovenija na področju **industrijske robotizacije** ohranja položaj ene vodilnih držav v EU in na svetu, vendar ob opazni upočasnitvi uvajanja robotov v letu 2024.

Slovenska podjetja so tudi **odlično integrirana v dobavne verige**: 38 % jih deli podatke o dobaviteljih in strankah prek dobaviteljskih informacijskih sistemov, kar je največ v EU.

Zaostajanje pri industriji 4.0

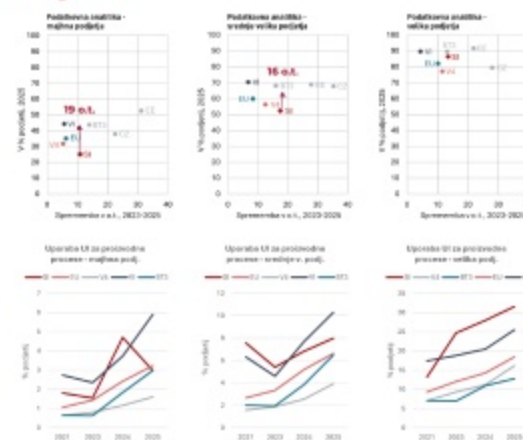
Slovenija se naprej **zaostaja pri prehajanju v podatkovno podprto poslovanje**:

- oblačne tehnologije,
- orodja poslovne inteligence
- ter naprednejša **podatkovna analitika** (majhna in srednje velika podjetja: 24. in 21. mesto v EU, včasih sicer zmanjšujejo, a počasneje kot npr. Češka ali Estonija).

Uporaba najzahtevnejših tehnologij v proizvodnji (umetna inteligenca):

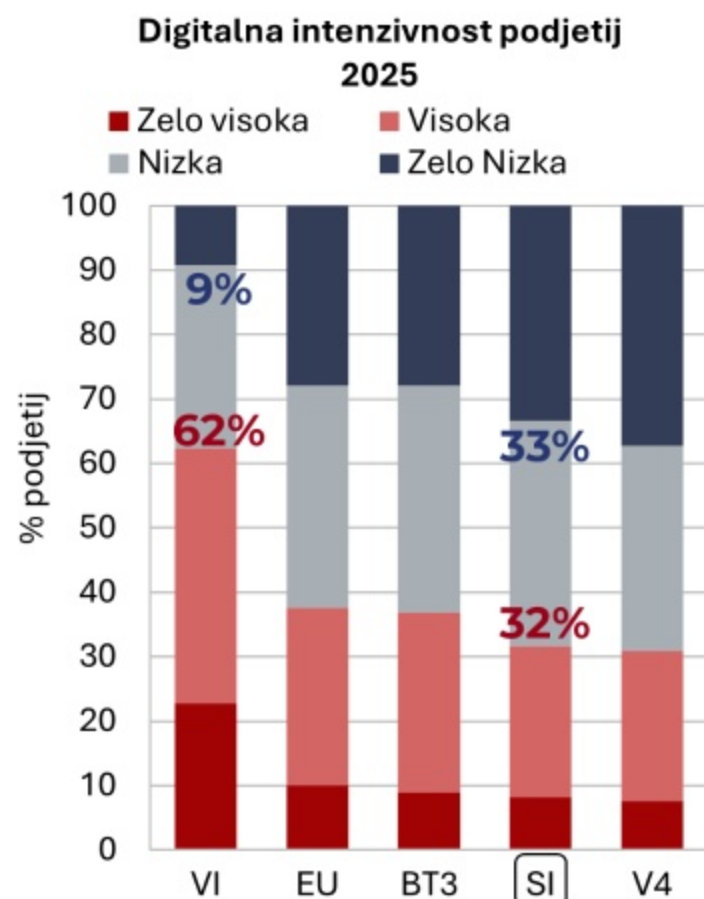
⇒ velika podjetja uspevajo ohranjati vodilni status (3. mesto),

⇒ srednja in še posebej majhna podjetja pa izgubljajo:
• srednja p. 8. mesto, s hitrim približevanjem BT3
• majhna p. 12 vodilne države na povprečje.

Poslovna preobrazba

Integracija digitalnih tehnologij

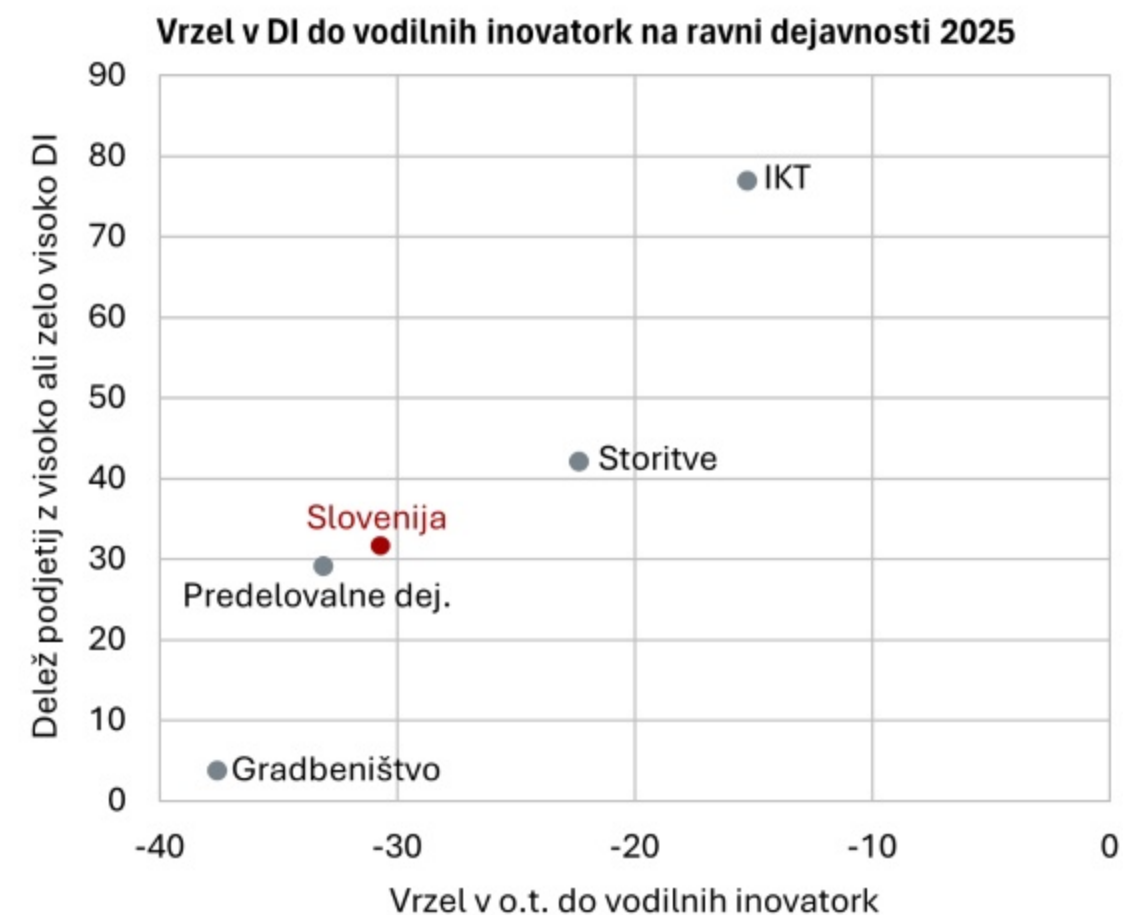
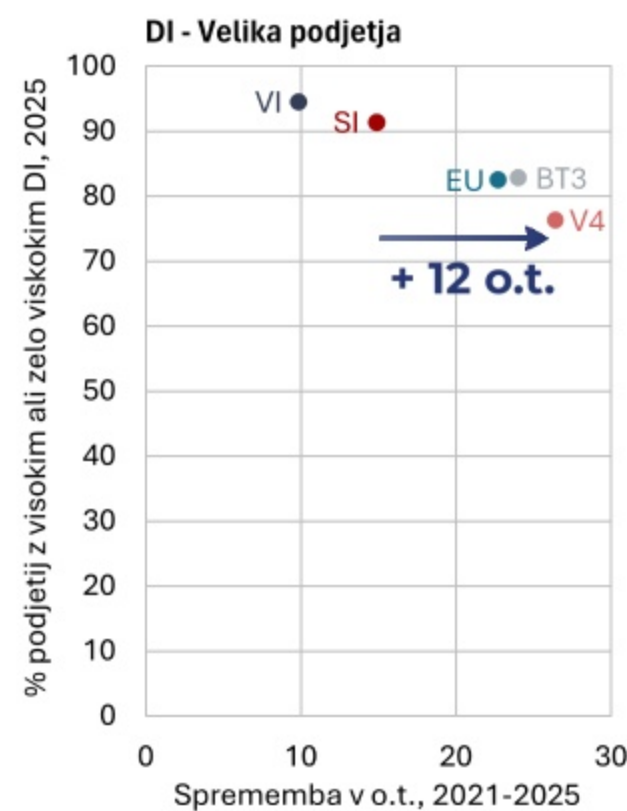
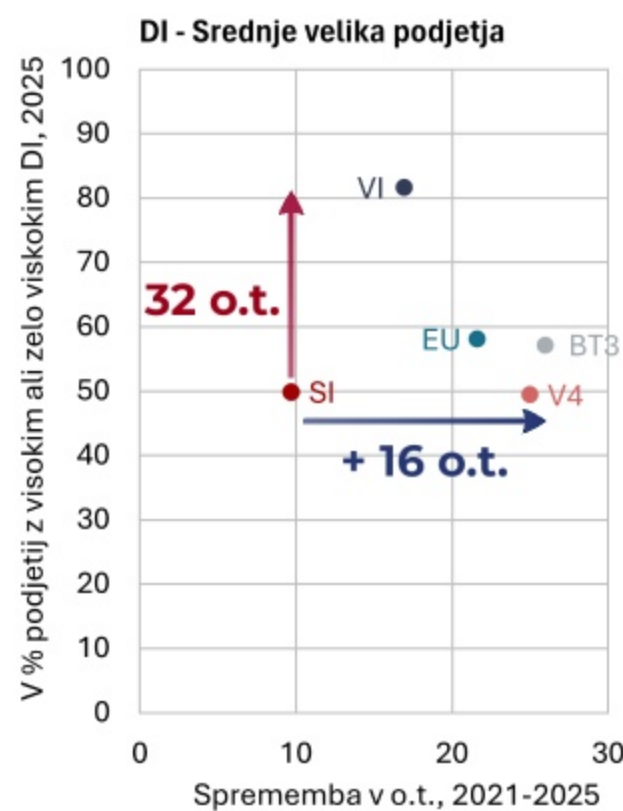
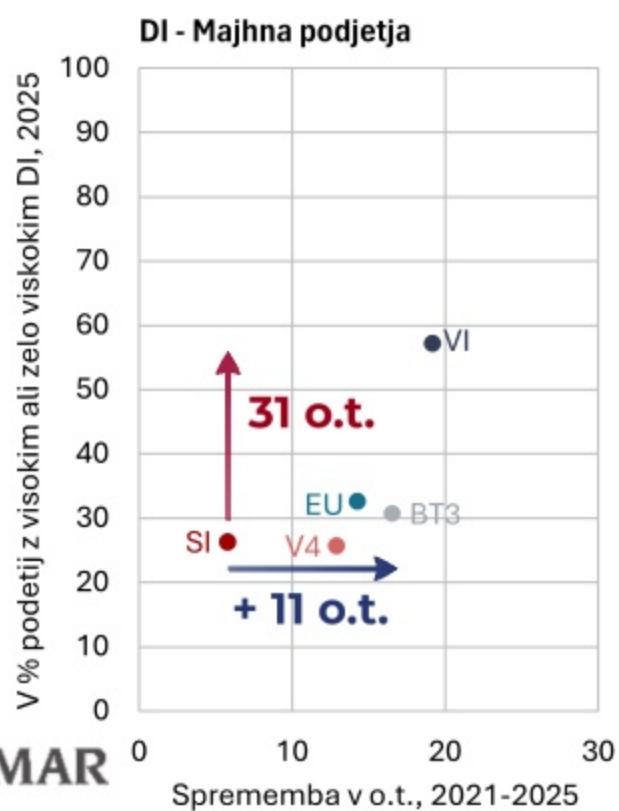
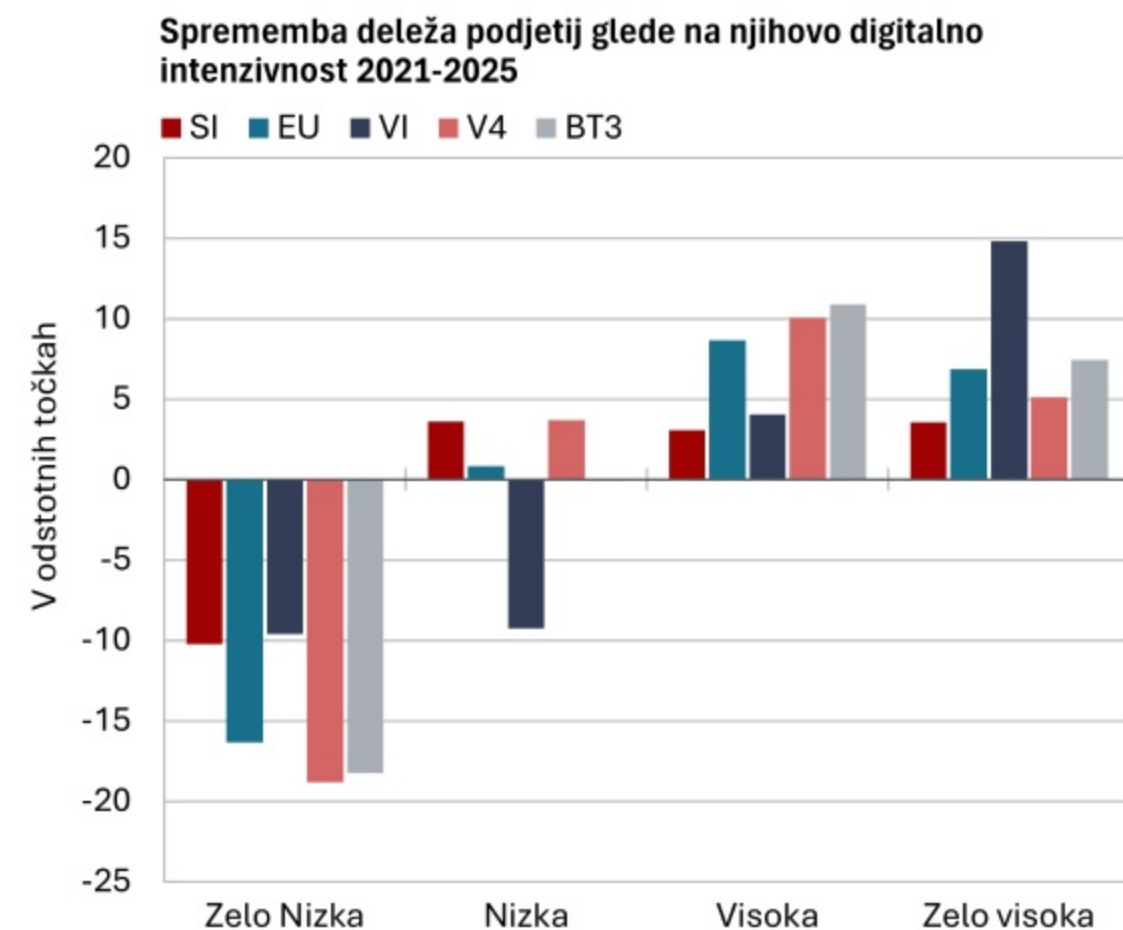

Slovenija na področju digitalizacije podjetij izgublja korak z EU in primerljivimi skupinami držav ter pogloblja vrzel do vodilnih inovatorok:

- 18. mesto po deležu podjetij z vsaj visoko digitalno intenzivnostjo.

Po napredku 2021-2025 Slovenija na 24. mestu v EU.

Zaostanek je še posebej izrazit pri majhnih in srednje velikih podjetjih, ki tudi znatno počasneje napredujejo od ostalih držav.

Poslovna preobrazba

Roland Berger, 2026: "The AI value gap":

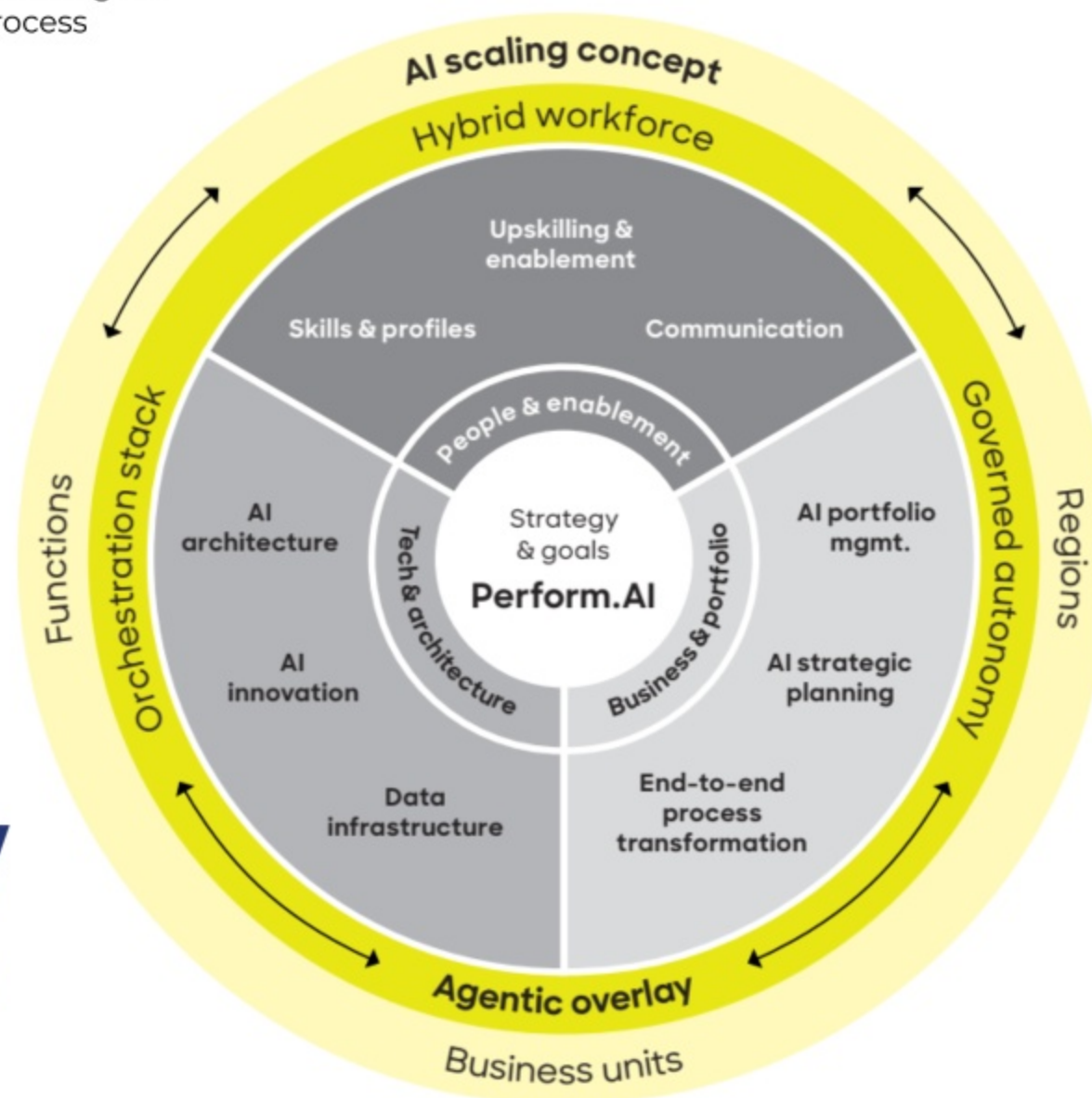
71% of Industrializers ... are... **transforming existing systems rather than building around them** ... which requires **end-to-end process transformation** across functions and business units. Stalled companies allow legacy complexity to stand in the way of deep integration.

Stanford Digital Economy Lab, april 2026: "The Enterprise AI Playbook Lessons from 51 Successful Deployments":

Technology is not the hardest part.

77% of the hardest challenges were invisible and intangible costs: change management, data quality, and process redesign.

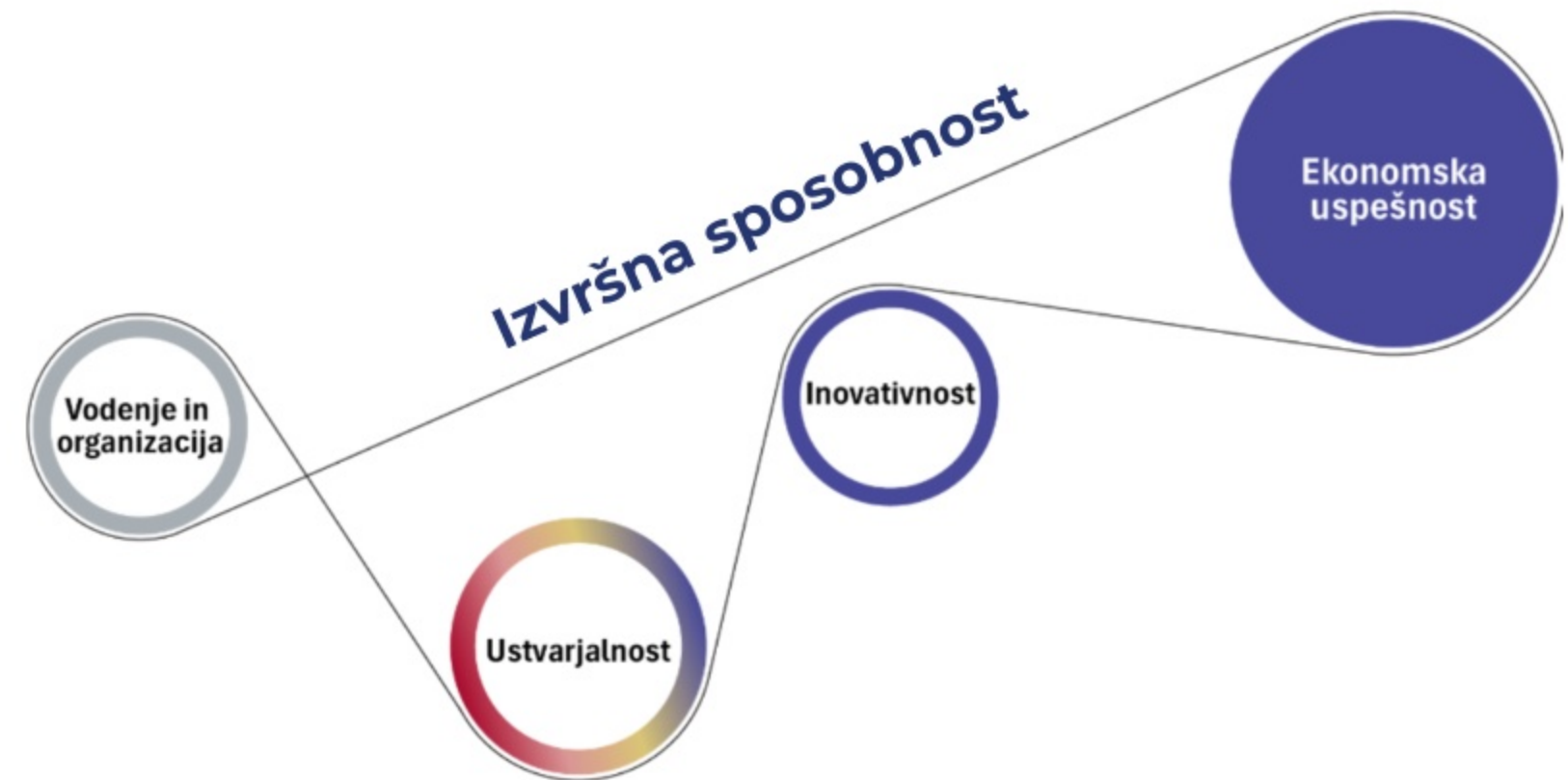
Ljudje

Tehnologija / digitalizacija

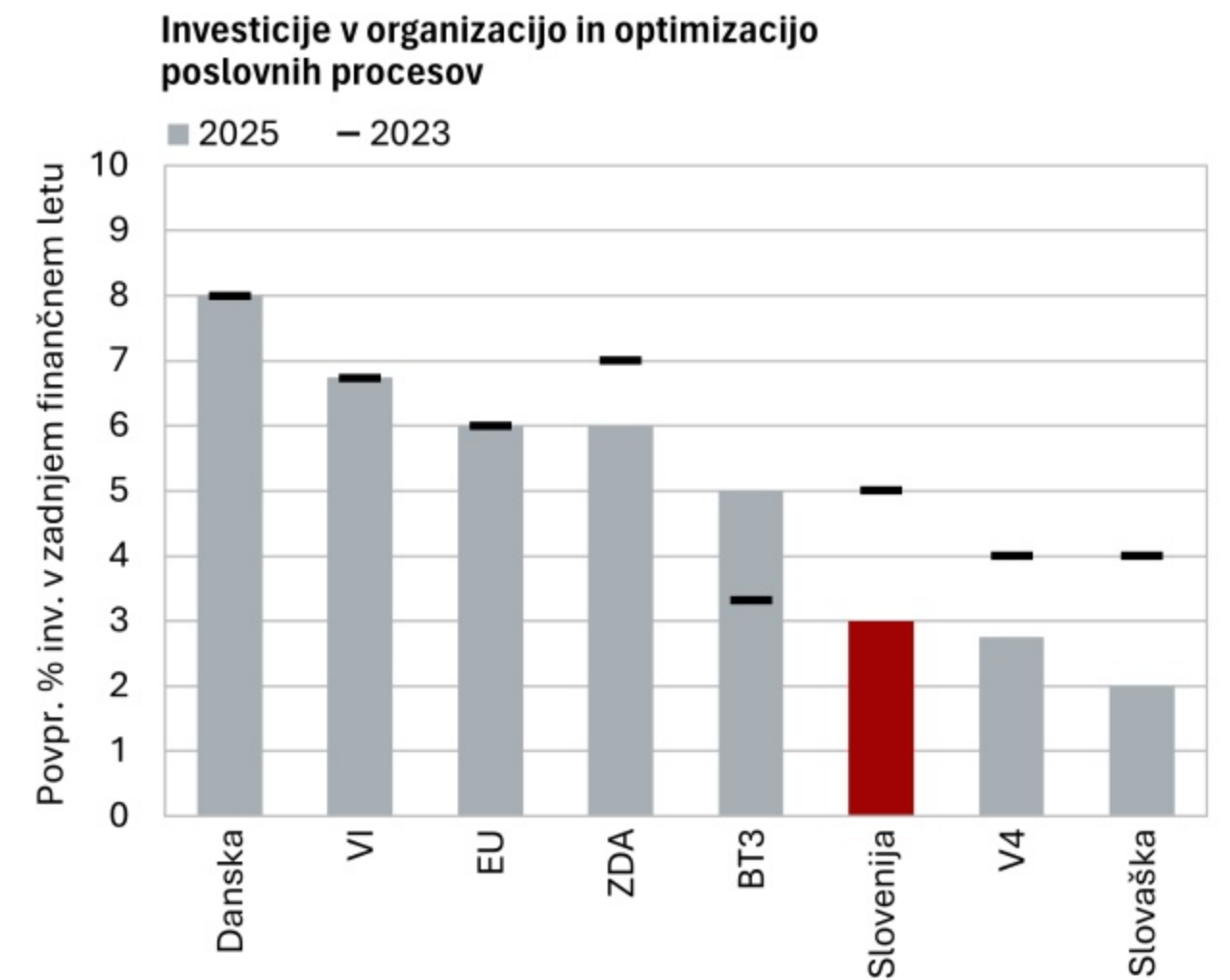
Strategija in procesi

Organizacija

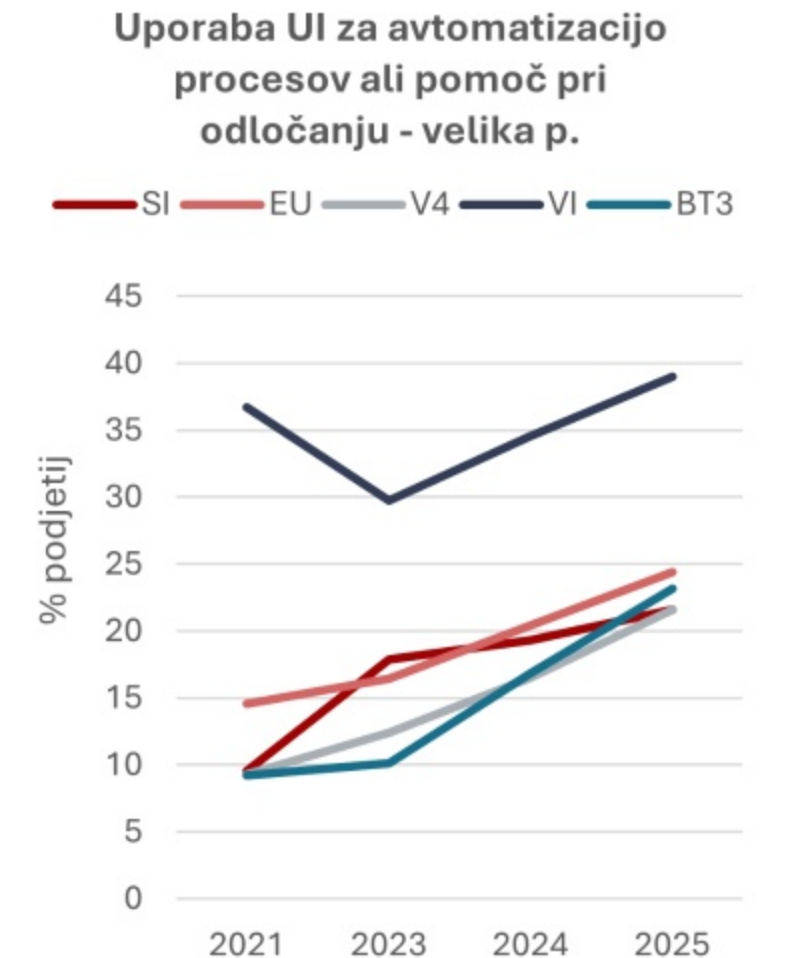
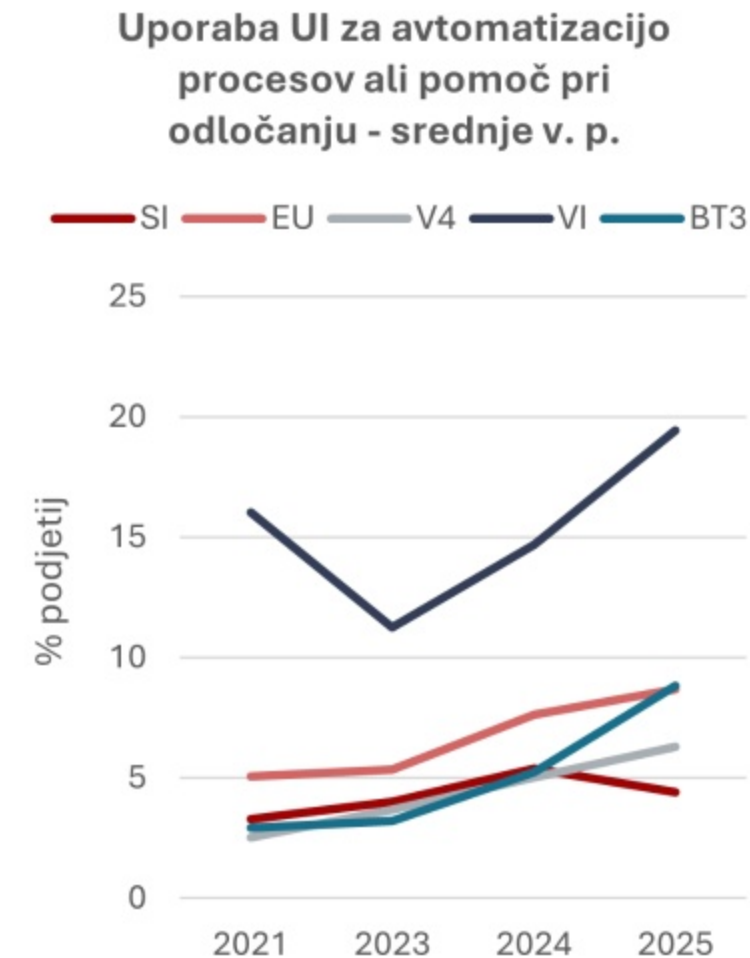
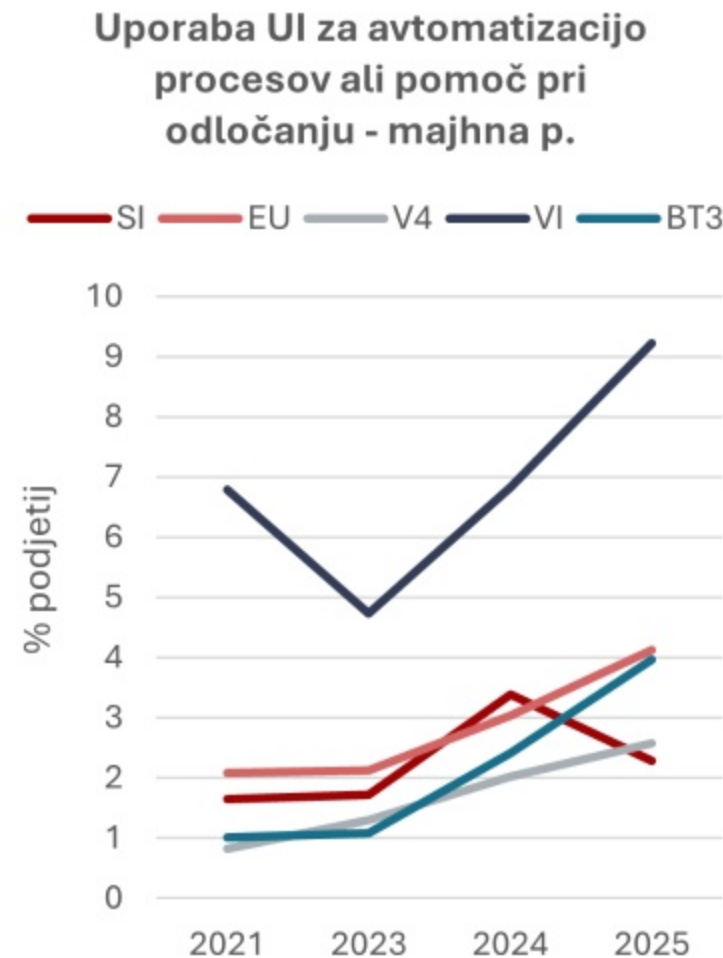
Stanje na področju upravljanja in organizacije podjetij v Sloveniji **je z nekaterih vidikov dobro** (npr. po deležu zaposlenih, ki vedno ali večino časa lahko vplivajo na odločitve, pomembne za njihovo delo, je v Sloveniji med najvišjimi v EU),

a so **gibanja**, predvsem pri vlaganjih v organizacijo in optimizacijo poslovnih procesov, vključno z uporabo umetne inteligence, **izrazito negativna**.

Digitalizacija procesov

Ker produktne inovacije **brez podpore procesnih, organizacijskih in trženjskih inovacij prinašajo bistveno manjše učinke na poslovno uspešnost**, takšni trendi omejujejo potencial za izboljšanje ekonomske učinkovitosti podjetij.

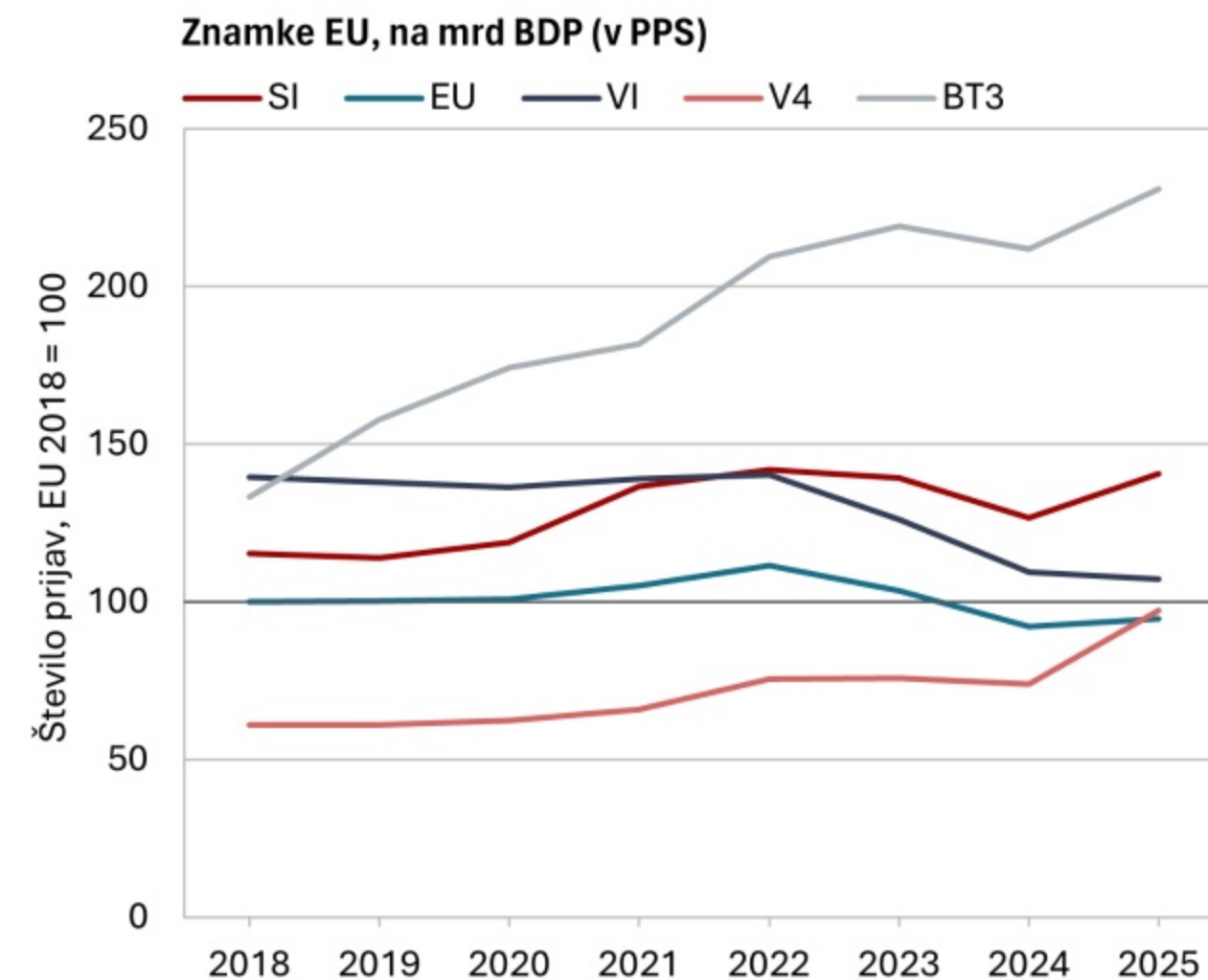

"Trženje" v ozkem smislu

Slovenska podjetja so **nadpovprečno aktivna pri razvoju lastnih blagovnih znamk** (8. mesto v EU),

a te **niso dovolj podprte z diferenciacijo proizvodov ...**

- Dizajn: po številu registriranih modelov EU pri EUIPO glede na BDP Slovenija stagnira (17. mesto).

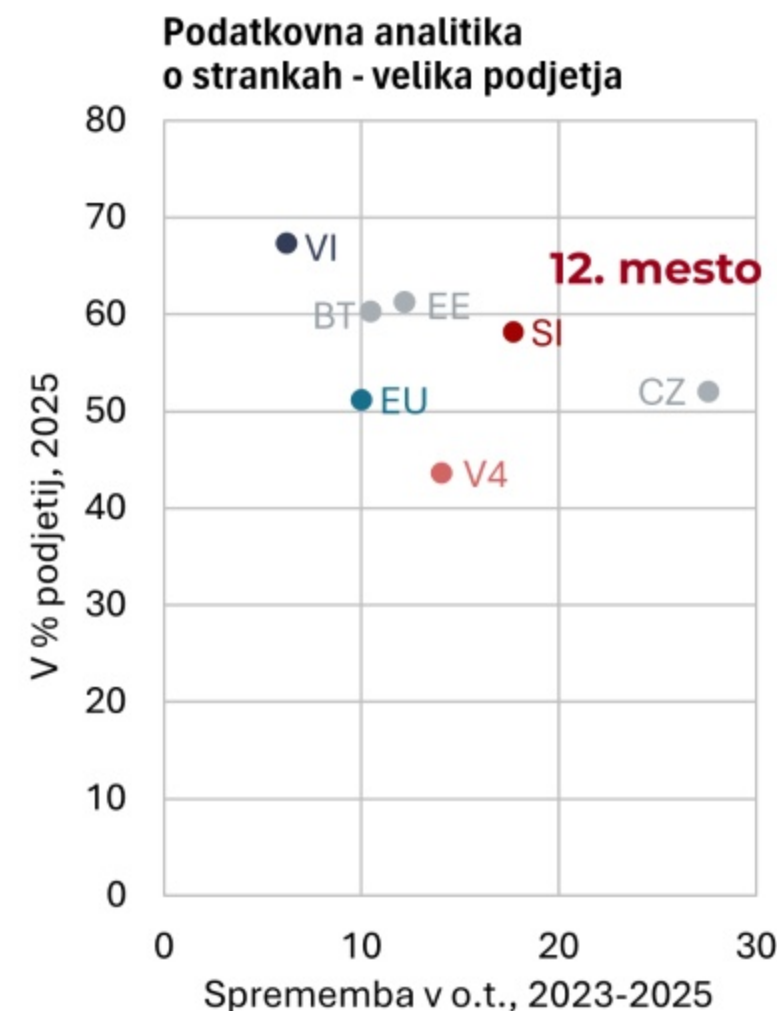
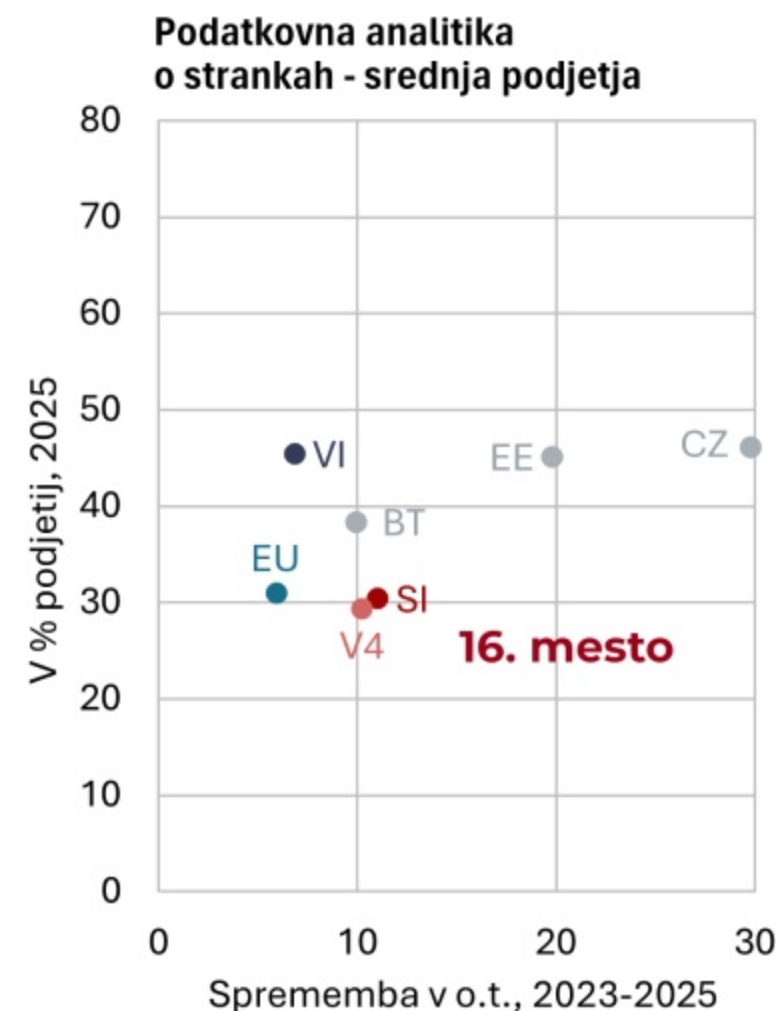
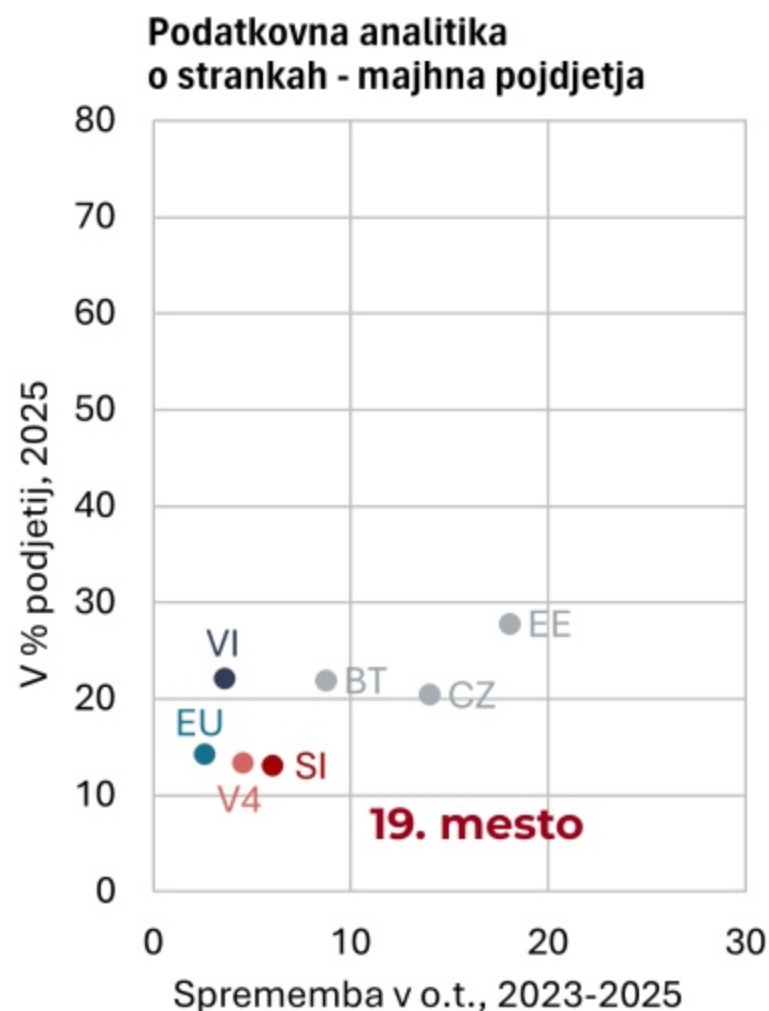

Ustvarjanje vrednosti za stranko

... in predvsem ne z **nadgradnjo poslovnih modelov, zlasti ne z uporabo digitalnih orodij:**

- **Digitalizacija kot vzvod**, ki na osnovi izvršne sposobnosti podjetja funkcijo trženja ciljno poveže in nadgradi s procesom diferenciacije (znamčenje – dizajn – poslovni model) in drugimi funkcijami v podjetju, skladno s potrebami strank.

- Uporaba sistemov za upravljanje odnosov s strankami (CRM): 19. mesto v EU.

Strateško povezovanje in (inovacijski) ekosistemi

Eksterni vidik

Sposobnost ali intenzivnost sodelovanja ni problem – nasprotno, gre za **primerjalno prednost Slovenije, tako na področju poslovnega kot inovacijskega sodelovanja!**

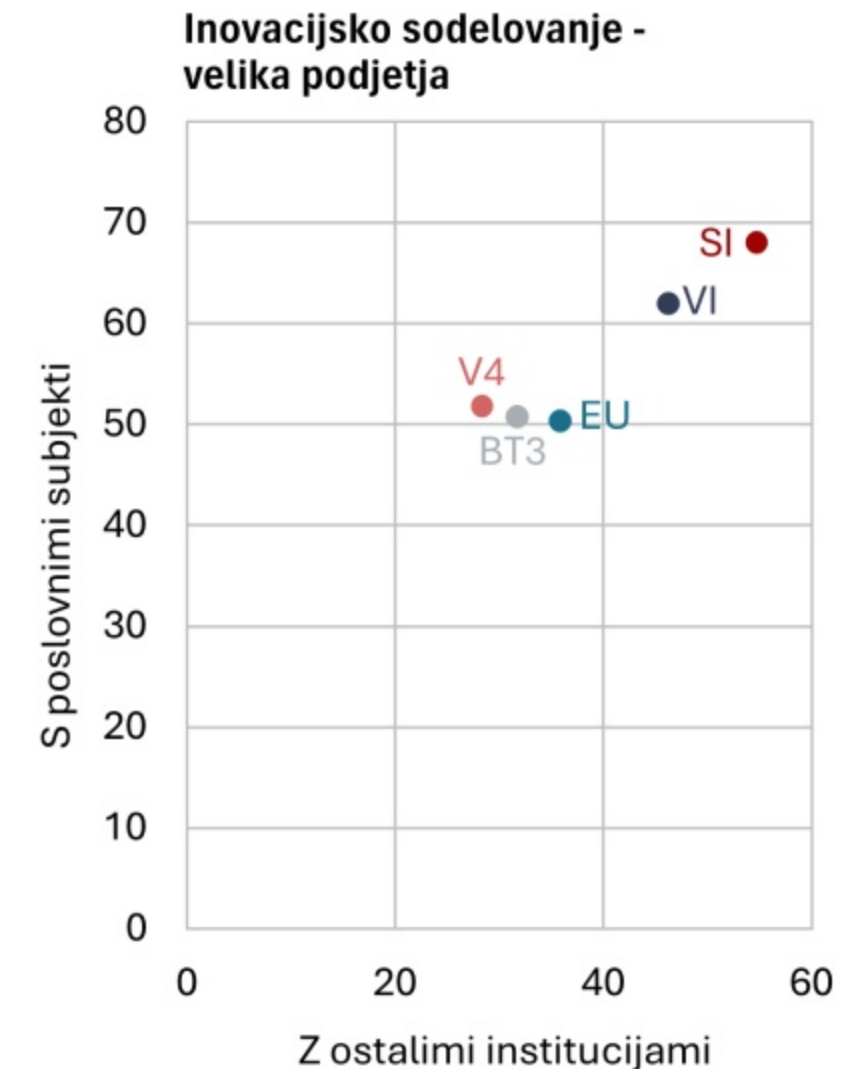
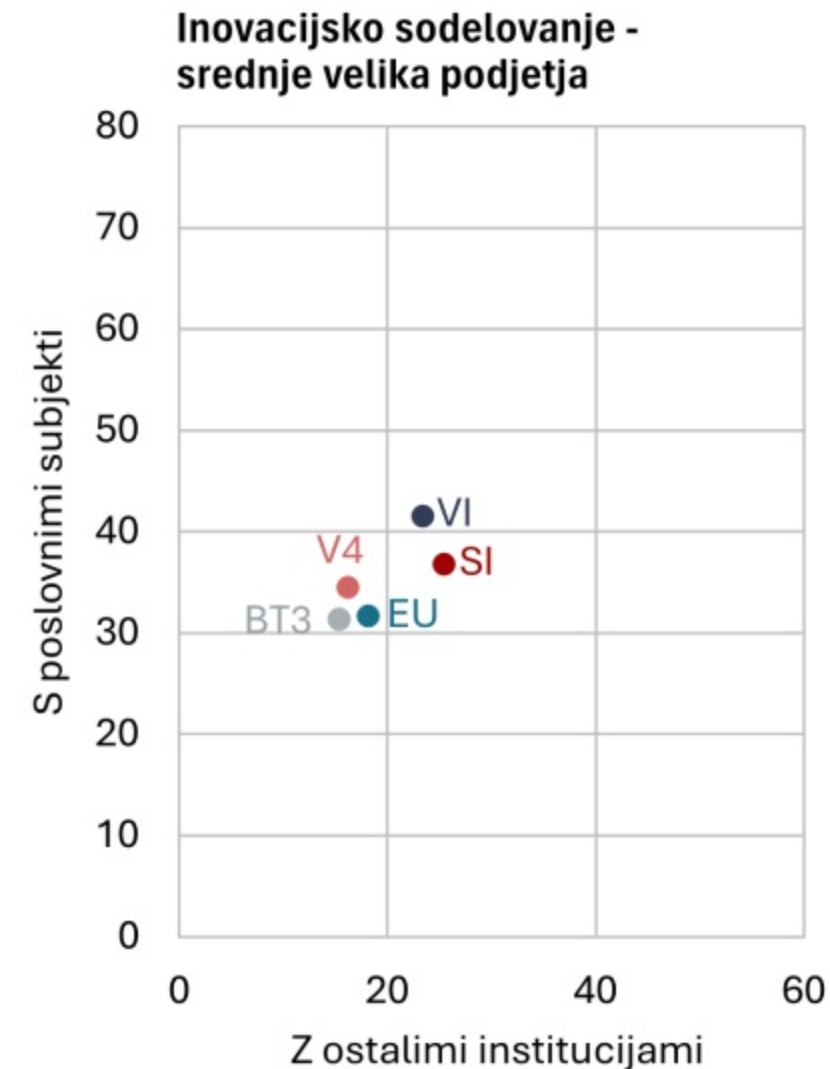
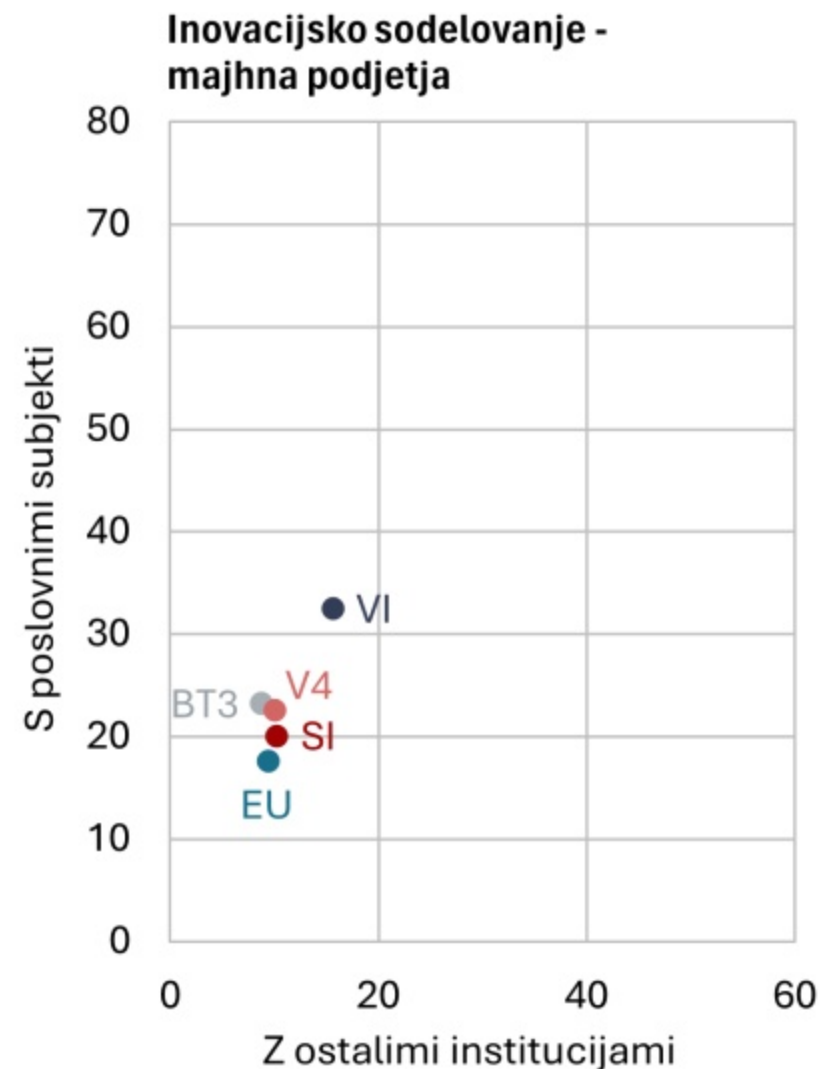
Vprašanje globine

==> strateško povezovanje za ustvarjanje nove vrednosti in doseganje kritične mase,

==> kar omogoča lažje prevzemanje tveganj in posledično več investicij, razvoj specializiranih sposobnosti, učinkovitejše spoprijemanje s kompleksnimi tehnološkimi izzivi ter hkrati krepitev komplementarnosti in odpornosti znotraj verig vrednosti.

Vrednotenja:

instrumenti države, ki te procese podpirajo, niso zgolj pomembni, temveč **so** tudi **učinkoviti!**

Gospodarstvo

01 Iz dobaviteljsko-izvajalske v INOVACIJSKO-USTVARJALNO paradigmo

Kako ustvariti več?

02 DRZNOST

03 POSLOVNI MODELI

04 INVESTICIJE
(neoprijemljivi kap.)

Operativna odličnost

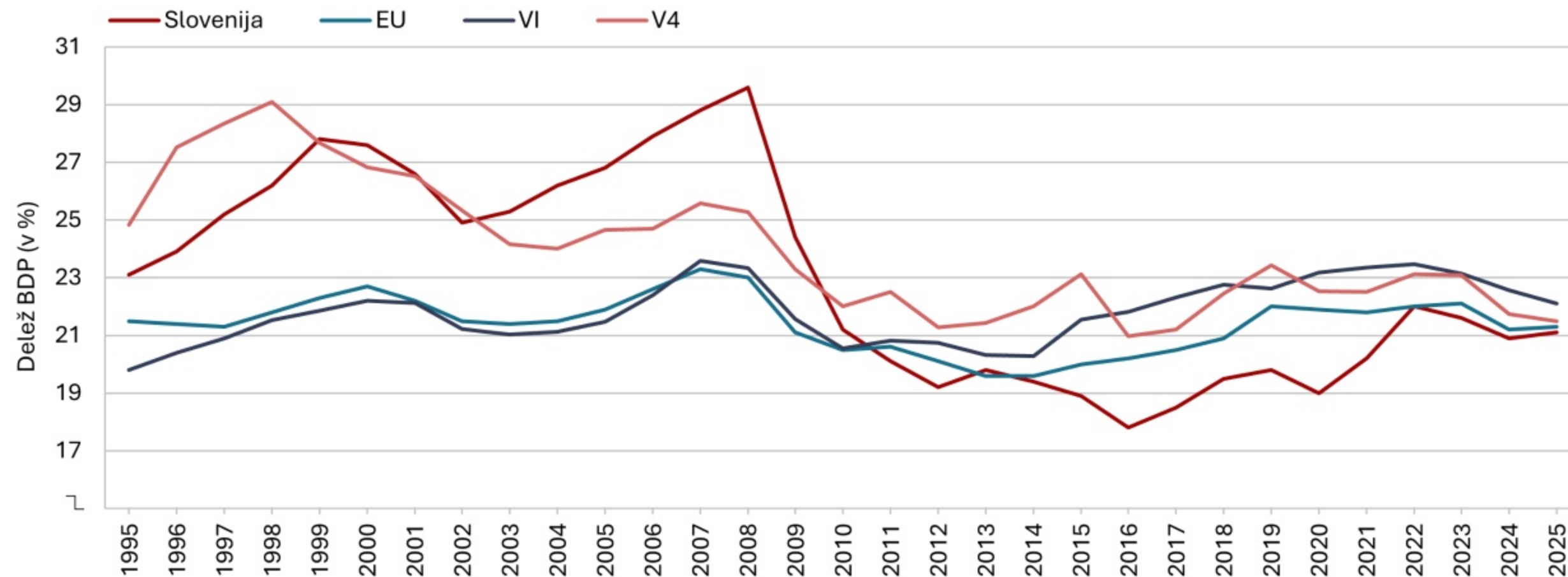

Poslovna preobrazba

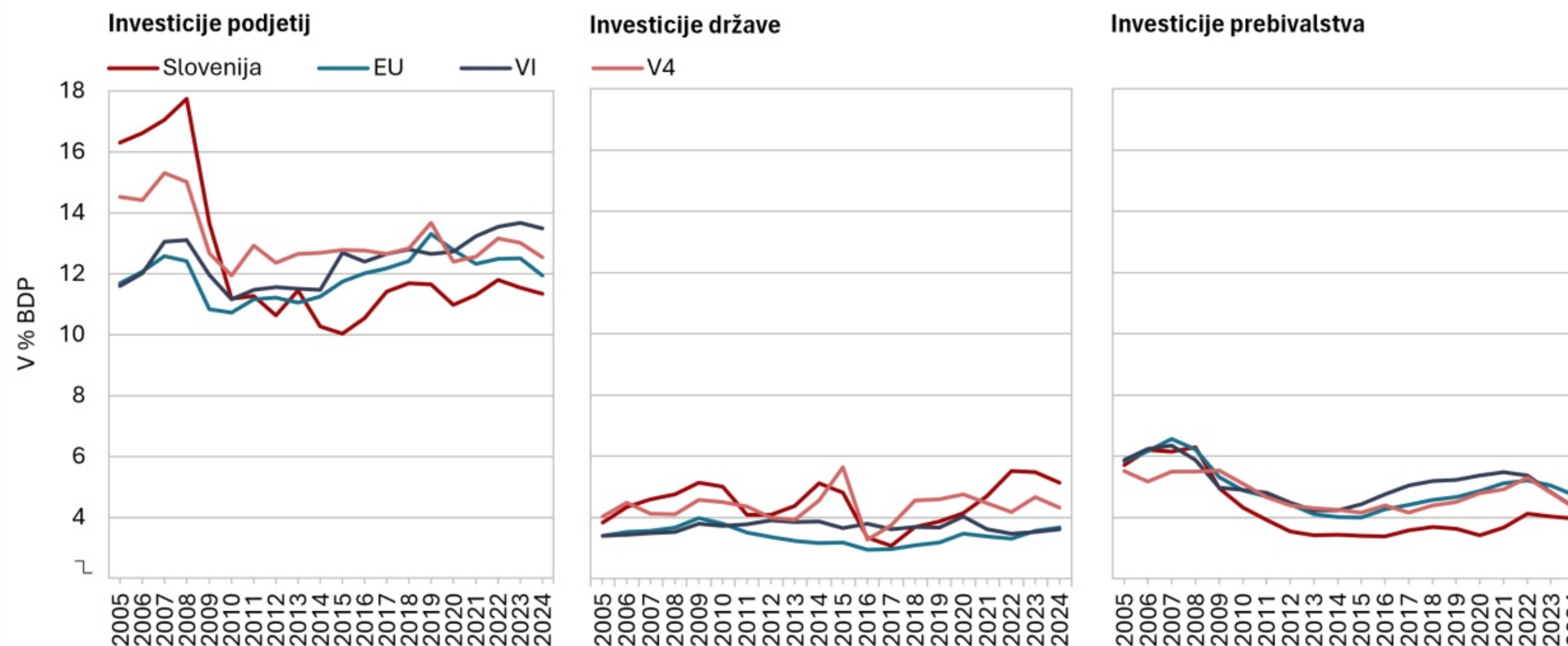
Investicije

Investicije v osnovna sredstva so se v zadnjih letih okrepile, vendar (v % BDP) še vedno zaostajajo za povprečjem EU, vodilnih inovatorok in višegrajskih držav.

Čigave investicije?

Še naprej zaostajajo investicije podjetniškega sektorja in prebivalstva, sektor država pa investira več kot v povprečju države EU

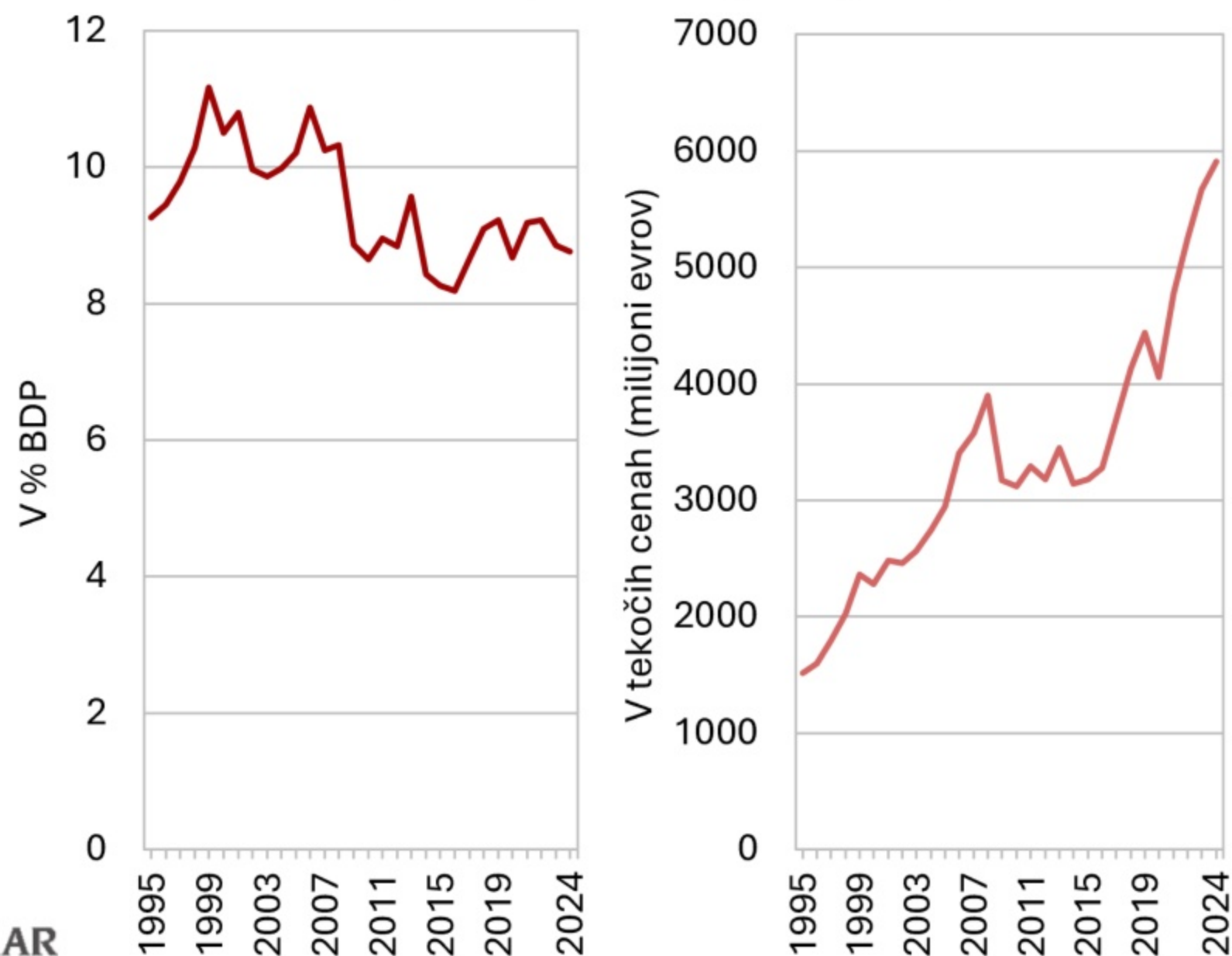
Katere investicije?

Investicije v inovacijsko podprto rast ...

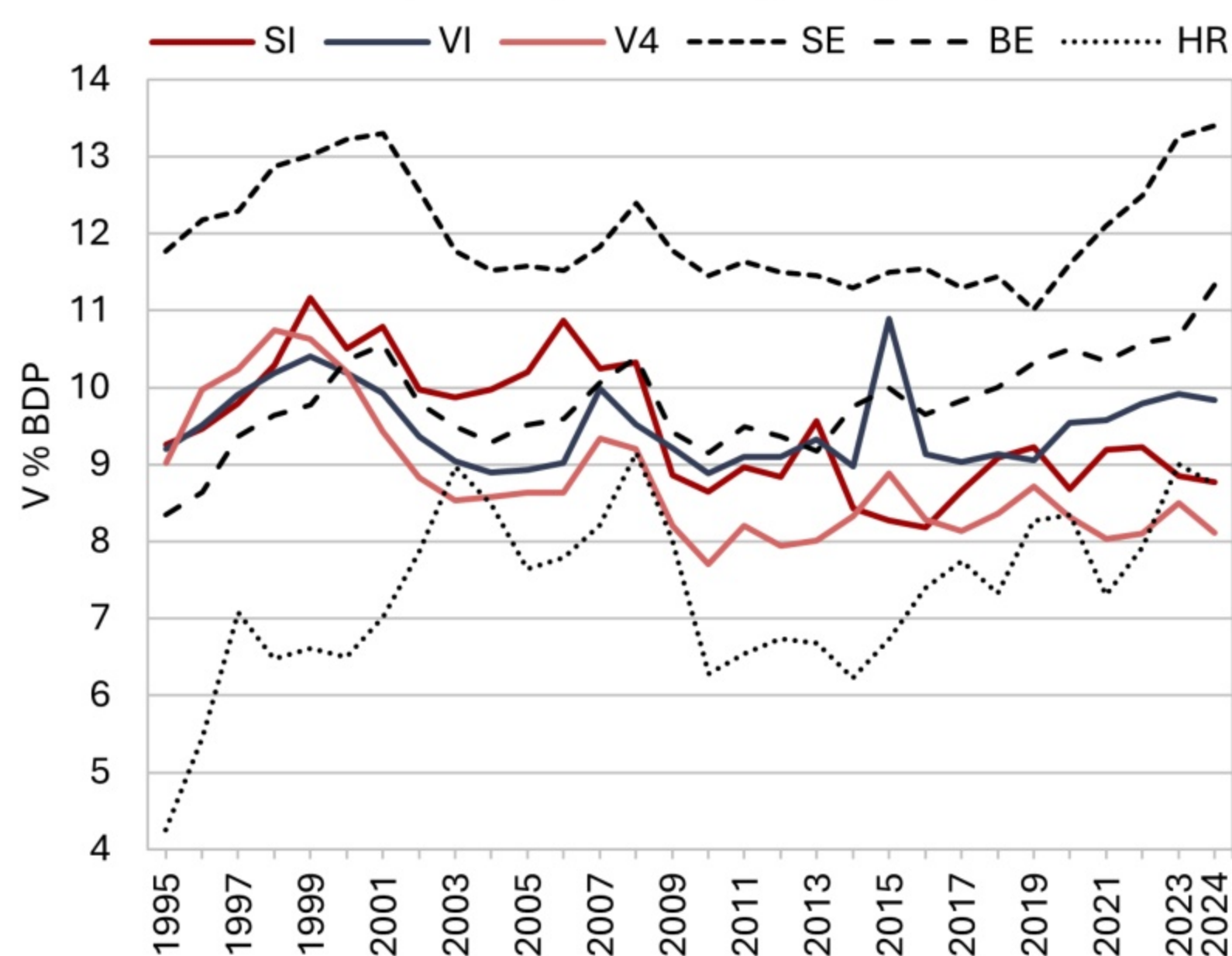
... se v Sloveniji nominalno povečujejo, relativno glede na BDP pa stagnirajo, ...

... zato se vrzel do vodilnih inovatorok in najbolj dinamičnih držav izrazito povečuje.

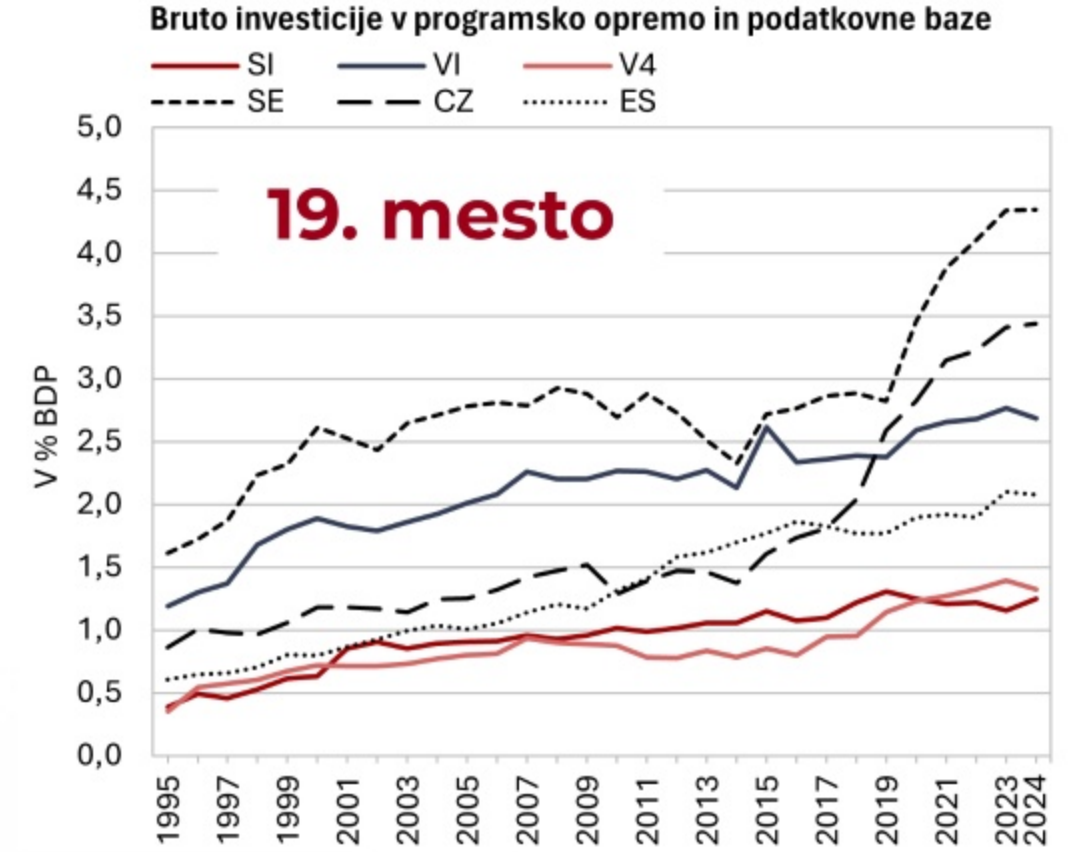
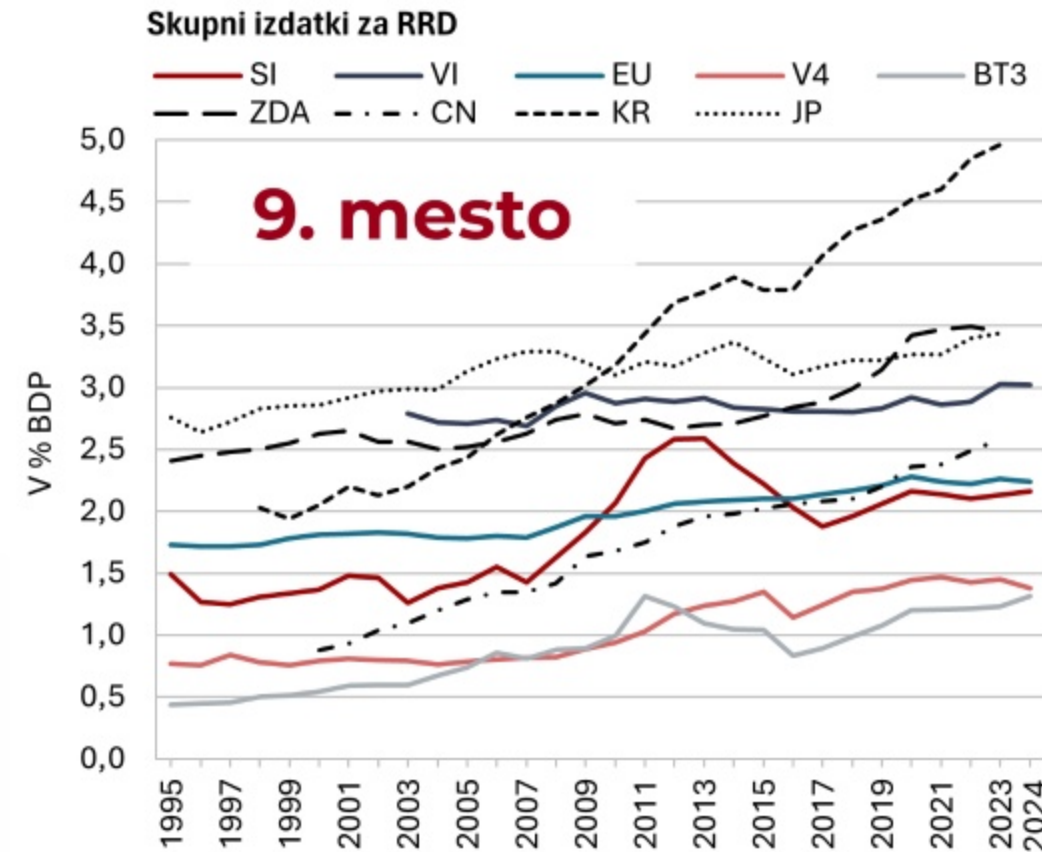
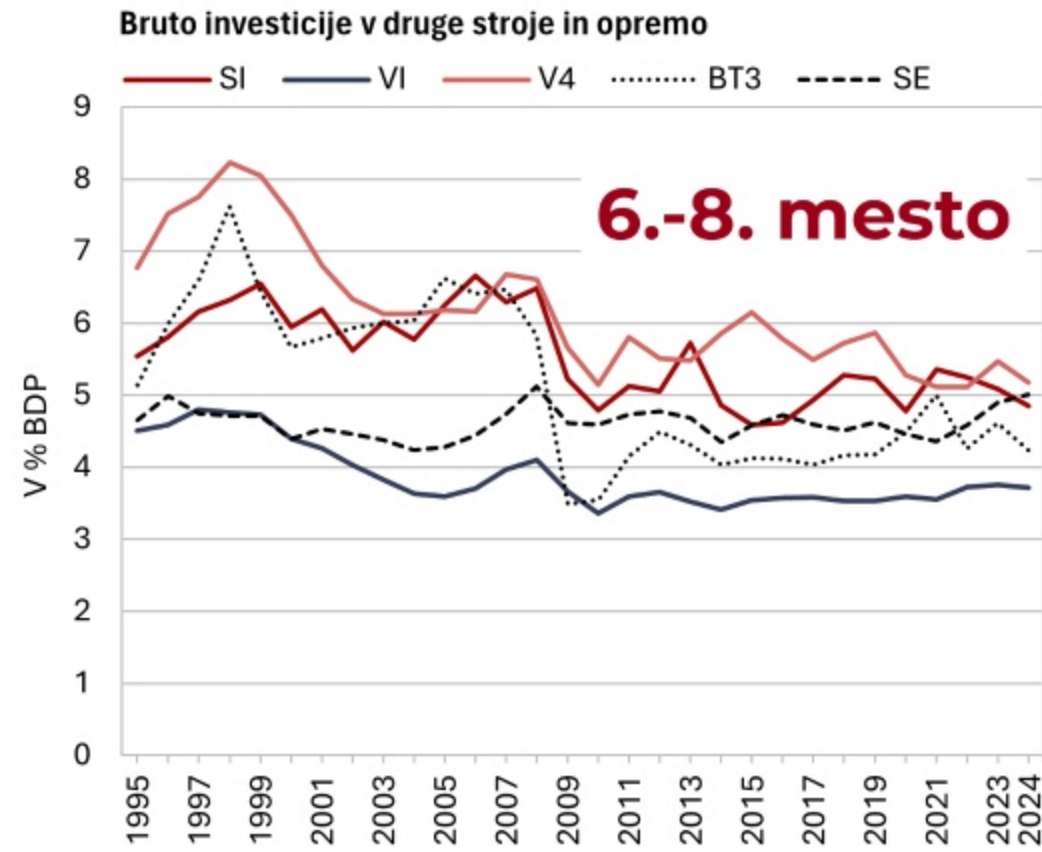
Bruto investicije v RRD, IKT ter druge stroje in opremo

Bruto investicije v RRD, IKT ter druge stroje in opremo

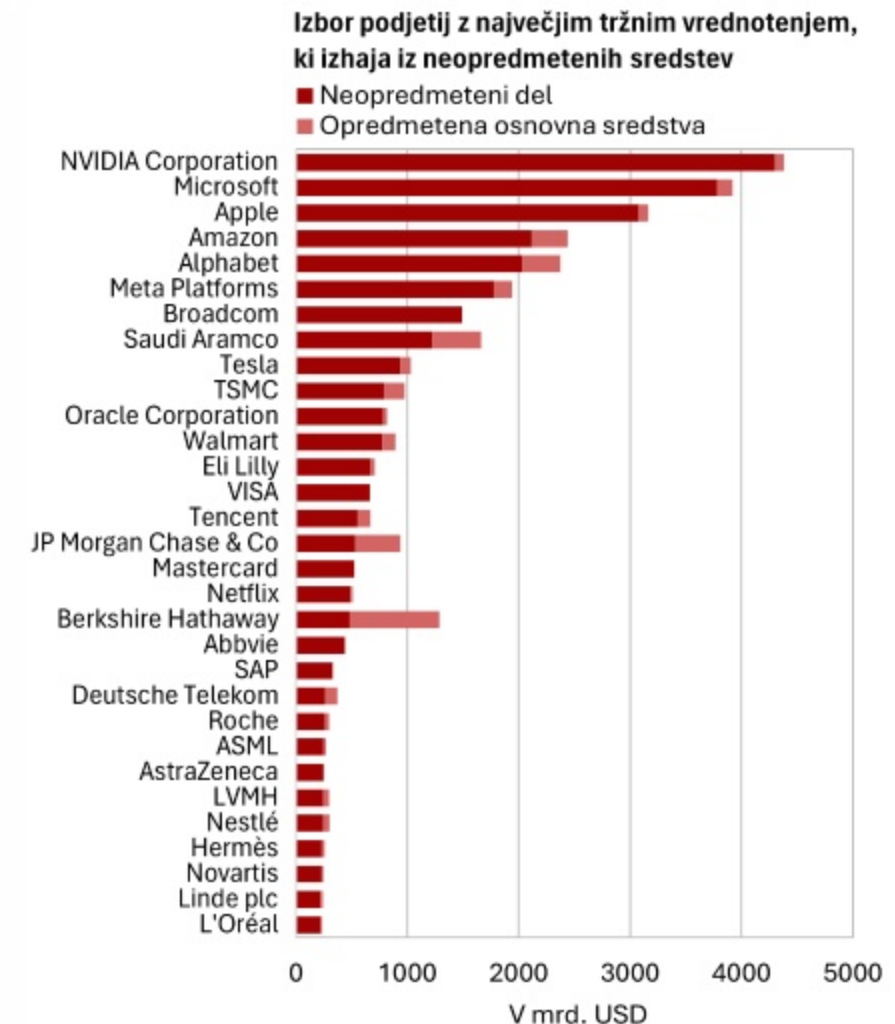
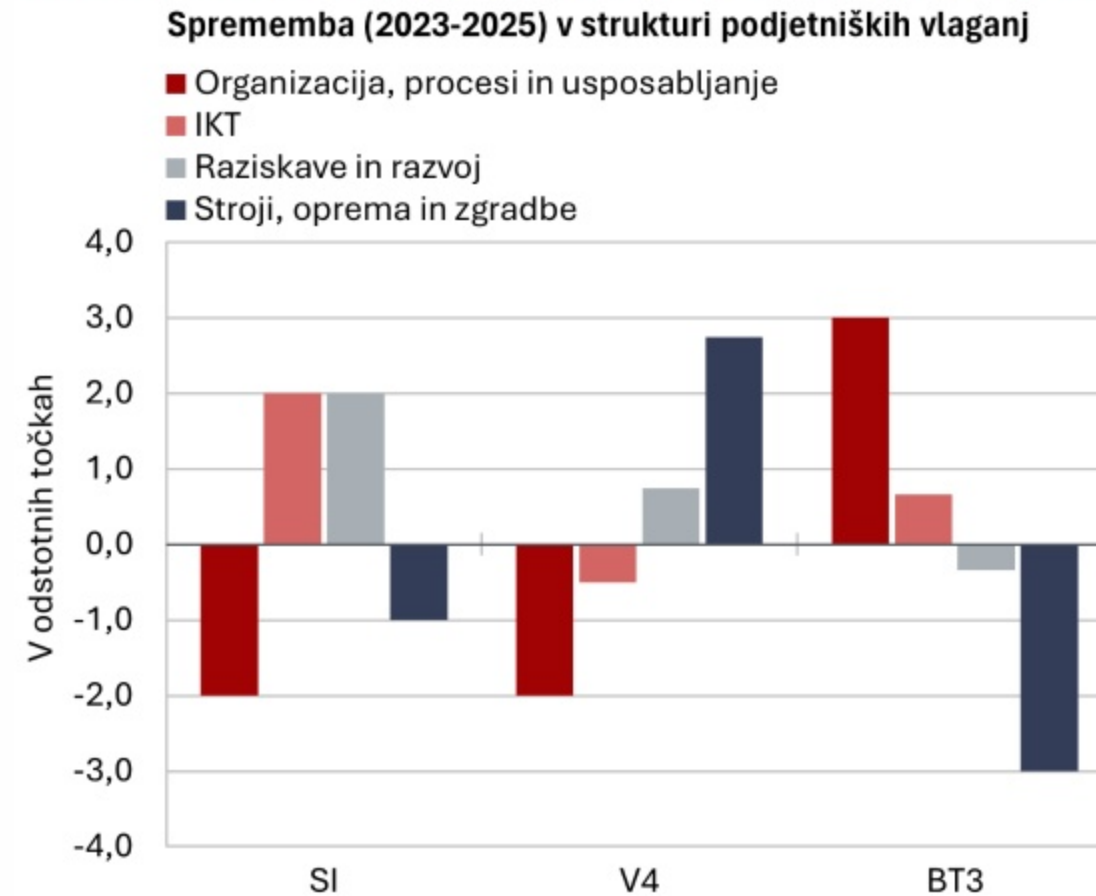

Katere investicije v inovacijsko podprto rast

Podjetniškega sektorja

Po vlaganjih v IKT, organizacijski kapital in usposabljanje zaposlenih Slovenija z enim najnižjih deležev v EU zaostaja za vsemi, tudi konkurenčnimi, skupinami držav!!!

PRIPOROČILA ZA DVIG PRODUKTIVNOSTI S POSPEŠITVIJO PREHODA V INOVACIJSKO PODPRTO RAST

I. Ukrepi DRŽAVE za krepitev inovacijskih podpor, ki morajo biti:

1. **CILJANI** z bolj osredotočeno in prilagojeno podporo ter tesnejšim sodelovanjem z deležniki, ki delujejo v okviru opredeljenih **prednostnih inovacijskih domen oz. področij**.
2. **CELOVITI** z zagotovitvijo izdatnejših in večletnih podpor za: a) razvoj digitalnih **poslovnih modelov** za ustvarjanje novih oblik vrednosti, b) zahtevnejše in bolj **tvegane RRI projekte**, c) dostop do **specializirane raziskovalne infrastrukture**, d) razvoj **kadrov**, e) spodbujanje **internacionalizacije**, tudi vezano na centralizirane EU programe.
3. **DIFERENCIRANI** z ločenimi paketi podpor za: a) hrbtenična podjetja, b) zagonska in še posebej scale-up, nišna ter visokotehnološka podjetja z globalnim potencialom rasti, c) bottom-up inovacijske iniciative, še posebej na regionalni ravni.
4. **POVEZANI** s krepitvijo: a) sodelovanja med znanstveno-raziskovalno in poslovno sfero (pisarne za prenos tehnologij in prilagoditvijo sistema nagrajevanja in financiranja), b) **strateškega povezovanja na področju inovacij med deležniki inovacijskega ekosistema** (podporno okolje), c) podpor pri medgeneracijskem prehodu upravljanja podjetij.
5. Razvojno in proaktivno usmerjeni s **preusmeritvijo** od tradicionalnih, defenzivnih podpor **na prebojne programe, projekte in deležnike**.

II. In ukrepi PODJETIJ za:

1. **Ambiciozno NADGRADNJO POSLOVNIH STRATEGIJ**, podprto z odločnim in **sistematičnim uvajanjem sprememb** ter inovacij na vseh ravneh.
2. Razvoj novih **POSLOVNIH MODELOV** s:
 - **pospešitvijo digitalne preobrazbe**, vključno z uvajanjem naprednih oblik uporabe umetne inteligence za: a) boljše razumevanje potreb strank in ustvarjanje novih oblik vrednosti, b) povečanje odzivnosti in agilnosti podjetij, c) močnejšo diferenciacijo na osnovi trajnostih poslovnih modelov, dizajna ter krepitve zaupanja in percepcije znamk.
 - **uvajanjem organizacijskih in kadrovskih sprememb** s poudarkom na: a) krepitvi izvršne sposobnosti podjetij, b) vzpostavitvi inovacijske kulture in varnega okolja, c) prehodom od formalističnih k prilagodljivim organizacijskim strukturam, d) opolnomočenju zaposlenih, vključno s spodbujanjem uporabe (zahtevnejših) digitalnih tehnologij, e) spodbujanju soustvarjanja, znotraj in zunaj podjetij.
 - spodbujanjem eksperimentiranja in **pospešenim investiranjem** v bolj tvegane RRI projekte za razvoj kompleksnejših, diferenciranih proizvodov z visoko dodano vrednostjo.
3. Pospešitev investicij v **AVTOMATIZACIJO** proizvodnje in poslovanja ter **optimizacijo operativnega modela podjetij**.

KAKOVOST ŽIVLJENJA V SLOVENIJI

Poročilo o razvoju 2026

GOSPODARSTVO

DRUŽBA

DRŽAVA

OKOLJE

OKOLJE

-
- 01 DOBRA OHRANJENOST NARAVNEGA OKOLJA
 - 02 VISOKA IZPOSTAVLJENOST PODNEBNIM VPLIVOM
 - 03 (NE)STRATEŠKO UPRAVLJANJE ==> ZMANJŠANA ODPORNOST
 - 04 PRESLABO IZKORIŠČENE RAZVOJNE PRILOŽNOSTI

Ohranjenost naravnega okolja

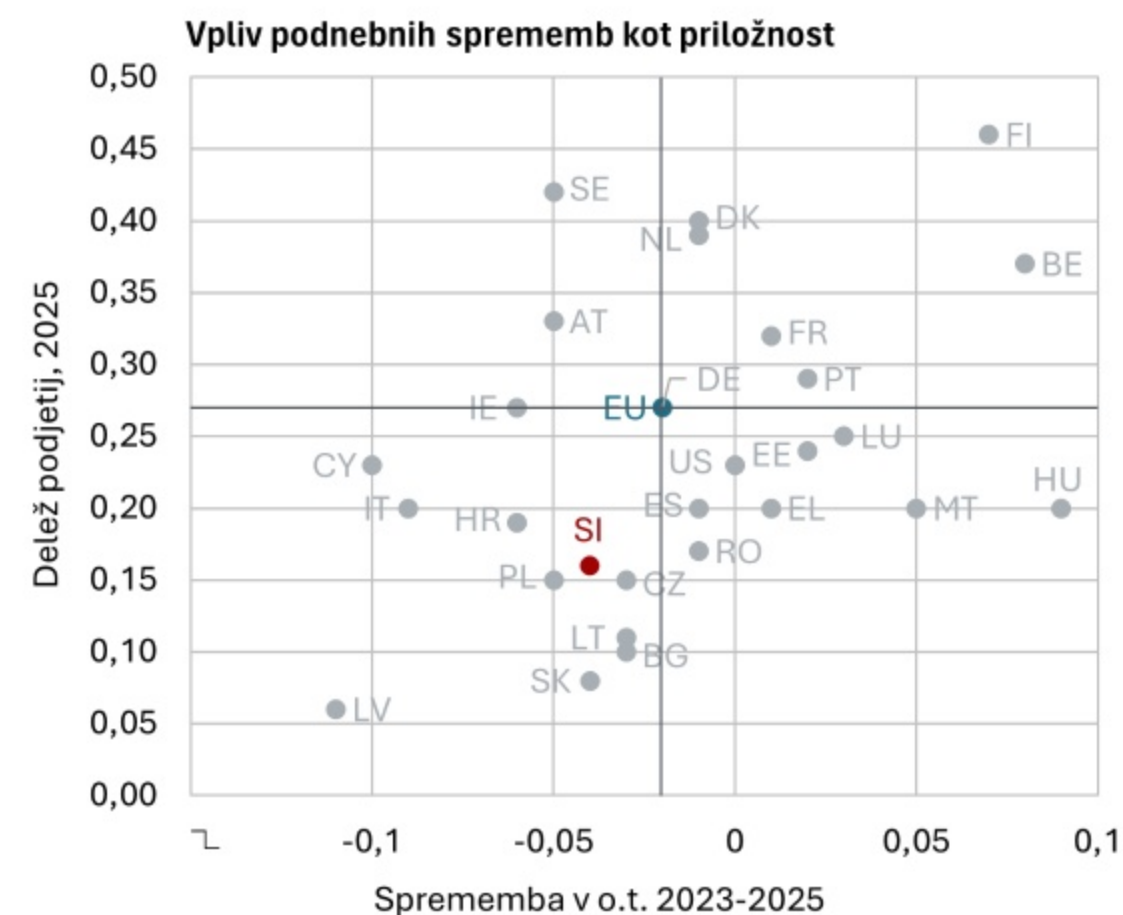
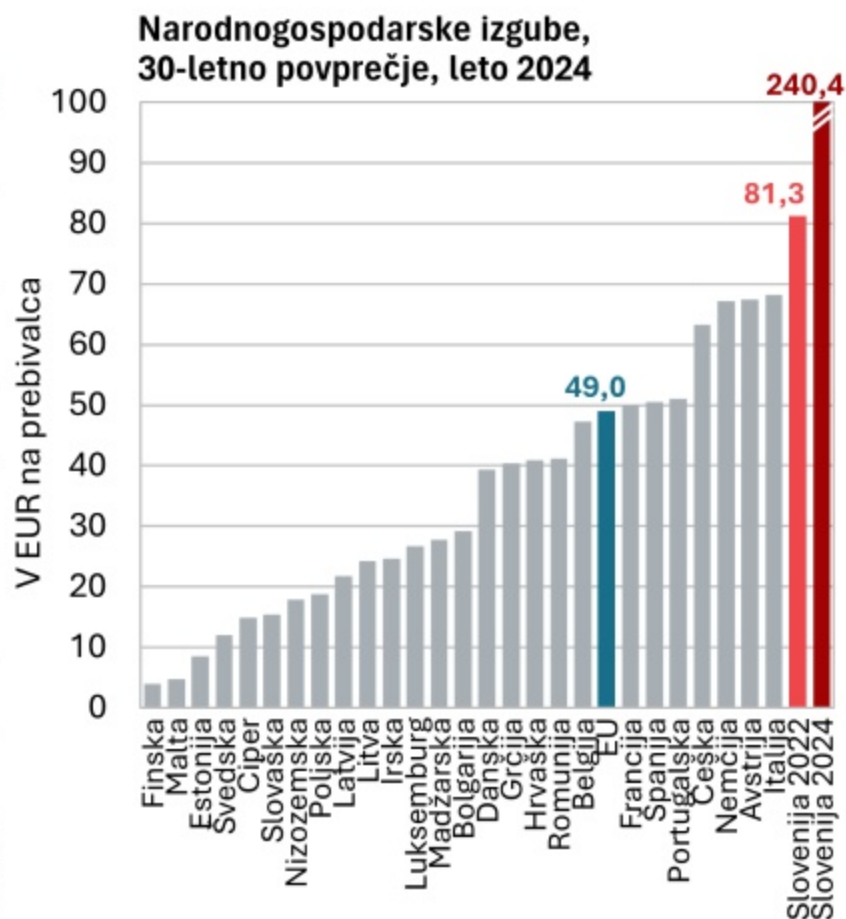
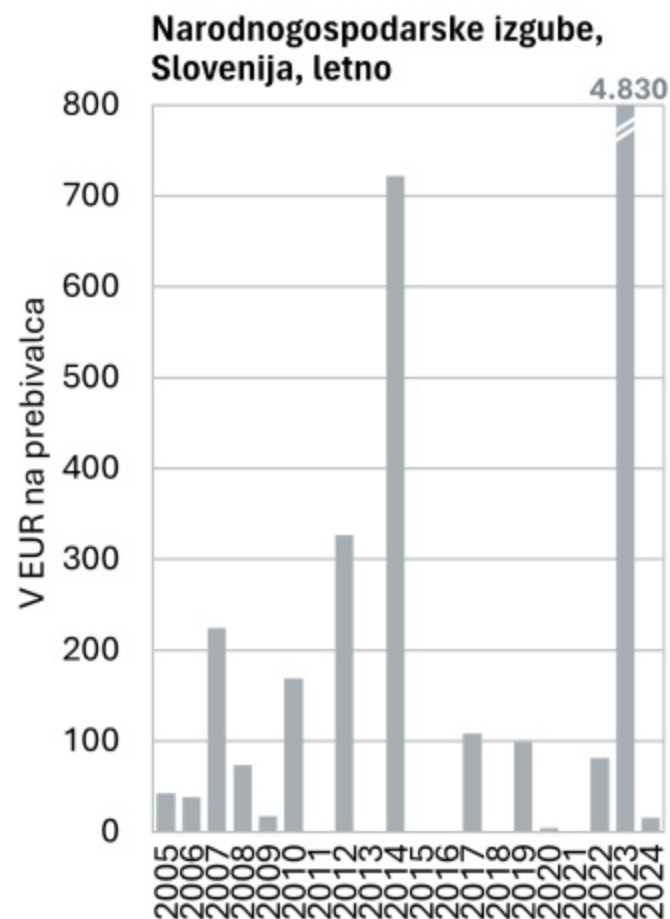
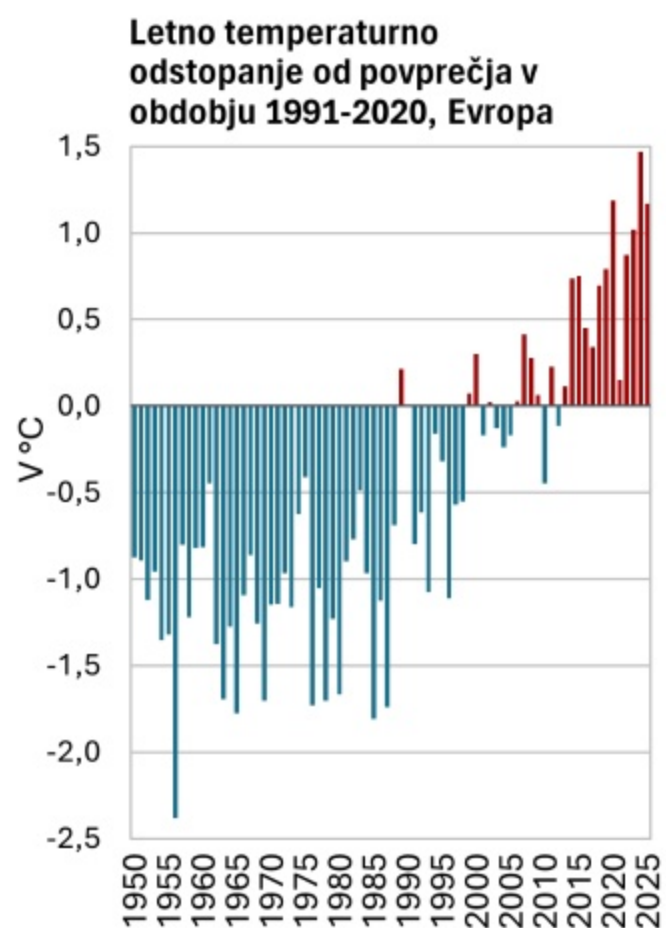
Prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo

Izzivi in razvojne priložnosti

Slovenija je zaradi svoje lege, klimatskih in geografskih značilnosti **nadpovprečno izpostavljena podnebnim vplivom**, kar se kaže v vse pogostejših ekstremnih vremenskih pojavih ter visokih narodnogospodarskih škodah.

Podnebne spremembe so, za inovatorje in ustvarjalce, **tudi priložnost!**

Ohranjenost naravnega okolja

Kakovost zraka

Vodni viri

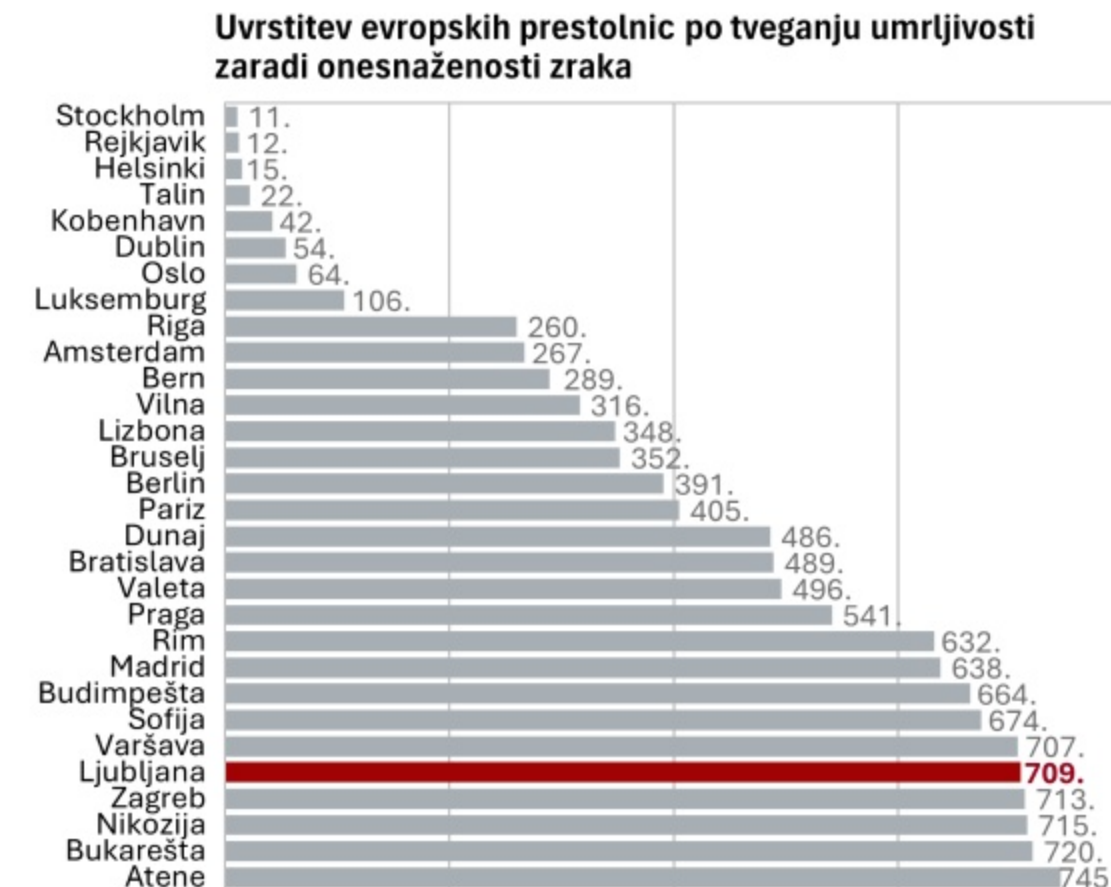
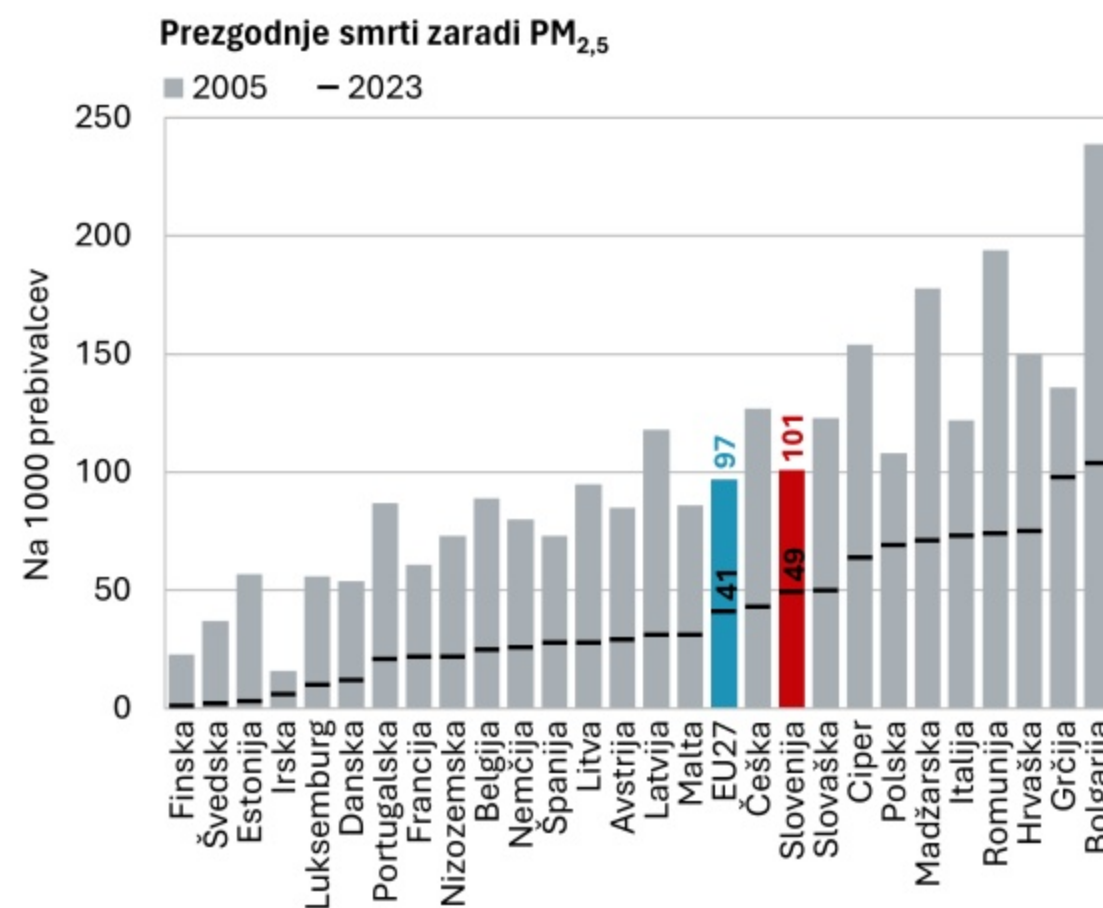
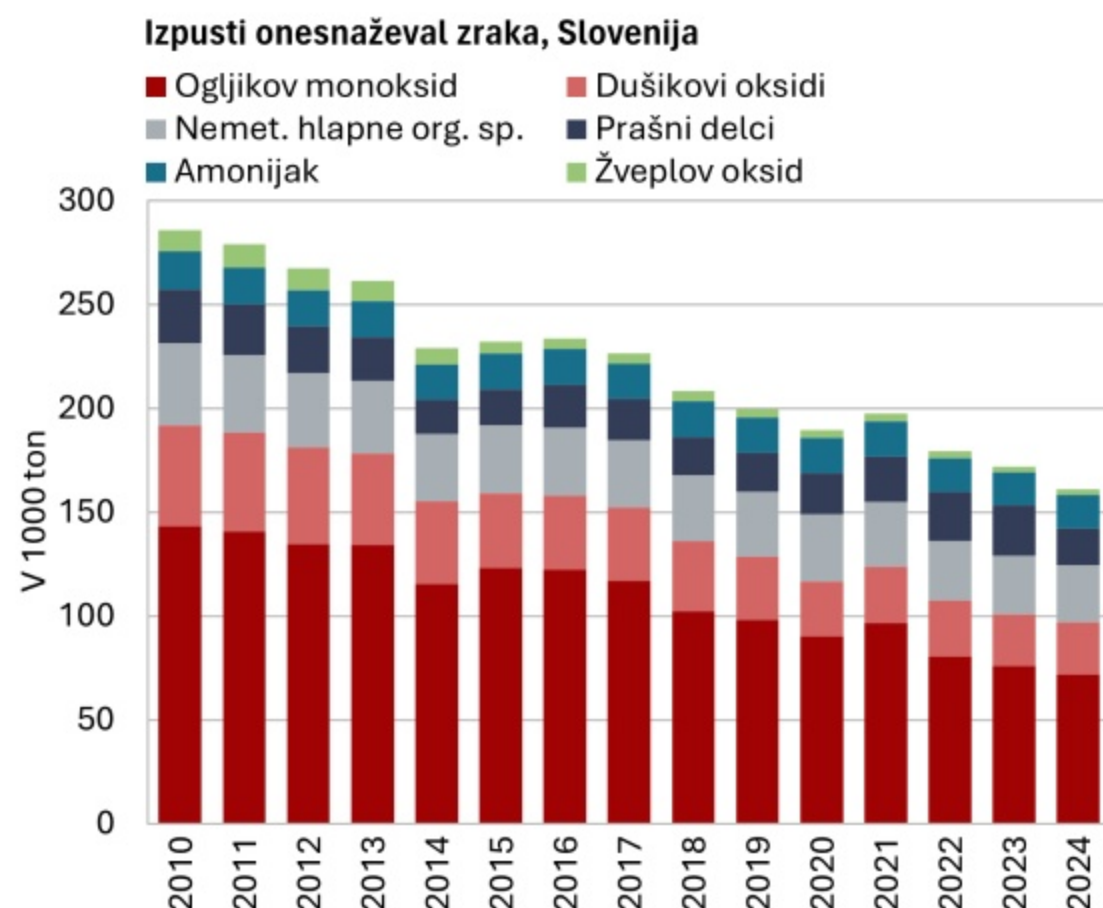
Tla, prostor in njegova raba

Kakovost zraka

Izziv, a s pozitivnim trendom.

Izpusti onesnaževal zraka so se v zadnjih petnajstih letih zelo zmanjšali, tudi izpusti prašnih delcev se zmanjšujejo, predvsem zdravju najbolj škodljivi delci PM_{2,5}, ...

... a ti ostajajo veliko tveganje za zdravje prebivalcev; onesnaženosti zraka so še posebej izpostavljeni prebivalci nekaterih evropskih prestolnic, tudi Ljubljane.

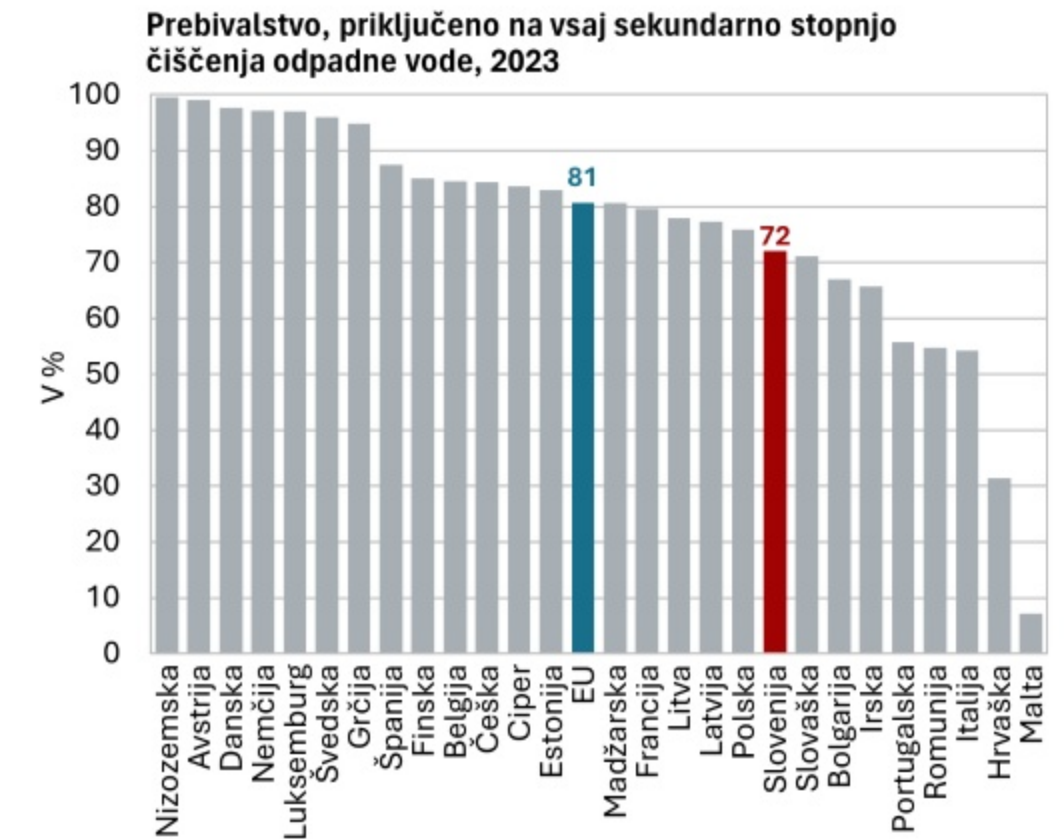
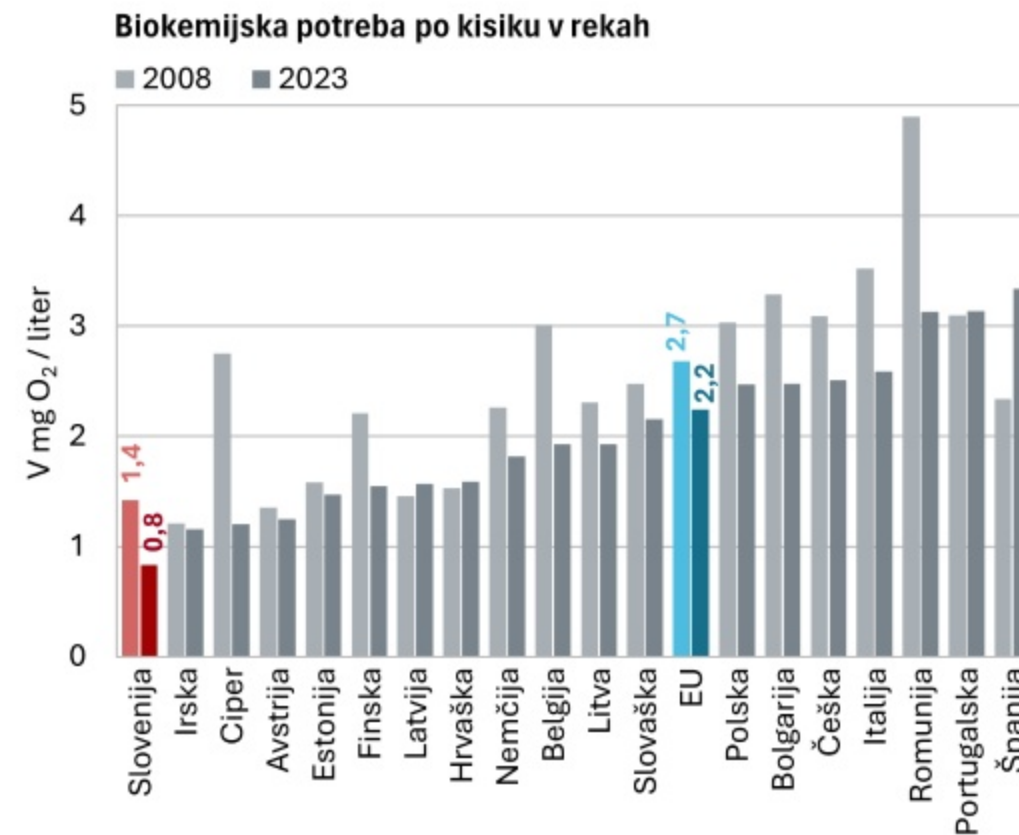
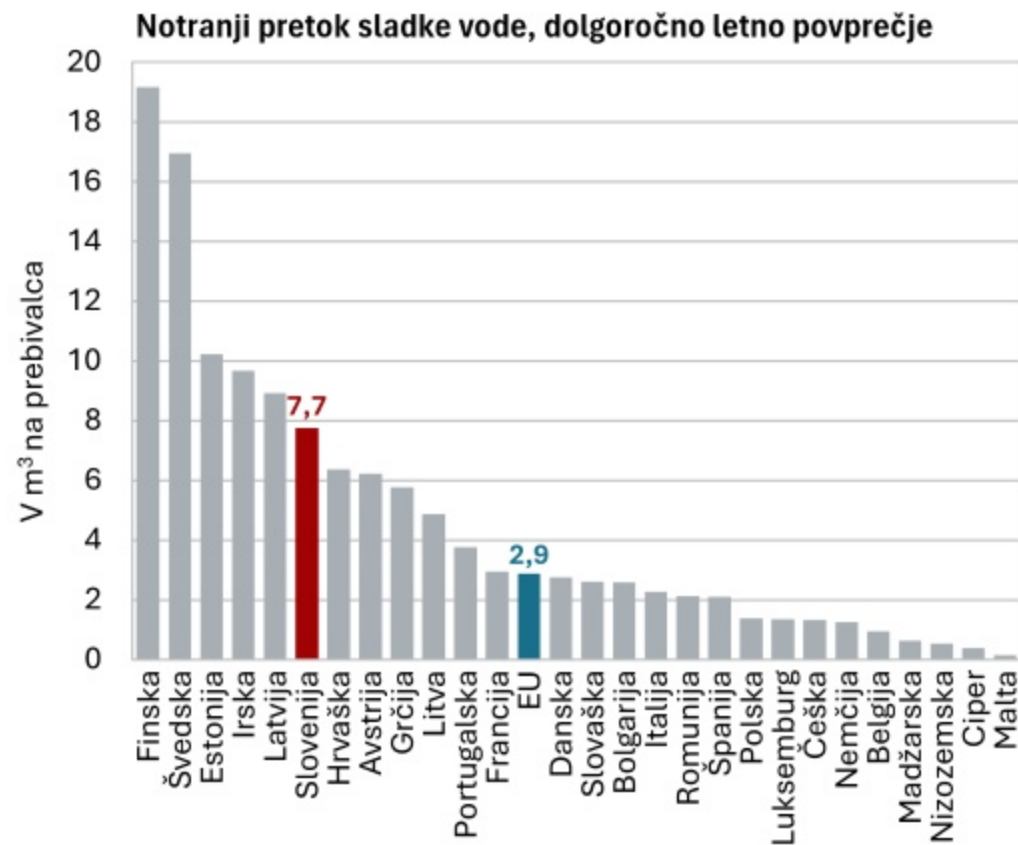
Vodni viri

Bogati, kakovostni, a tudi ranljivi.

Vodotoki so količinsko **bogati** ter z zmanjšanjem onesnaženja in učinkovitejšim čiščenjem odpadnih voda **visoko kakovostni**.

Zaradi vse večjih hidroloških nihanj in ekstremov pa tudi **vse bolj ranljivi** (pomanjkanje vode, poplave,...).

Izziv ostaja **čiščenje odpadnih voda**.

Tla, prostor in njegova raba

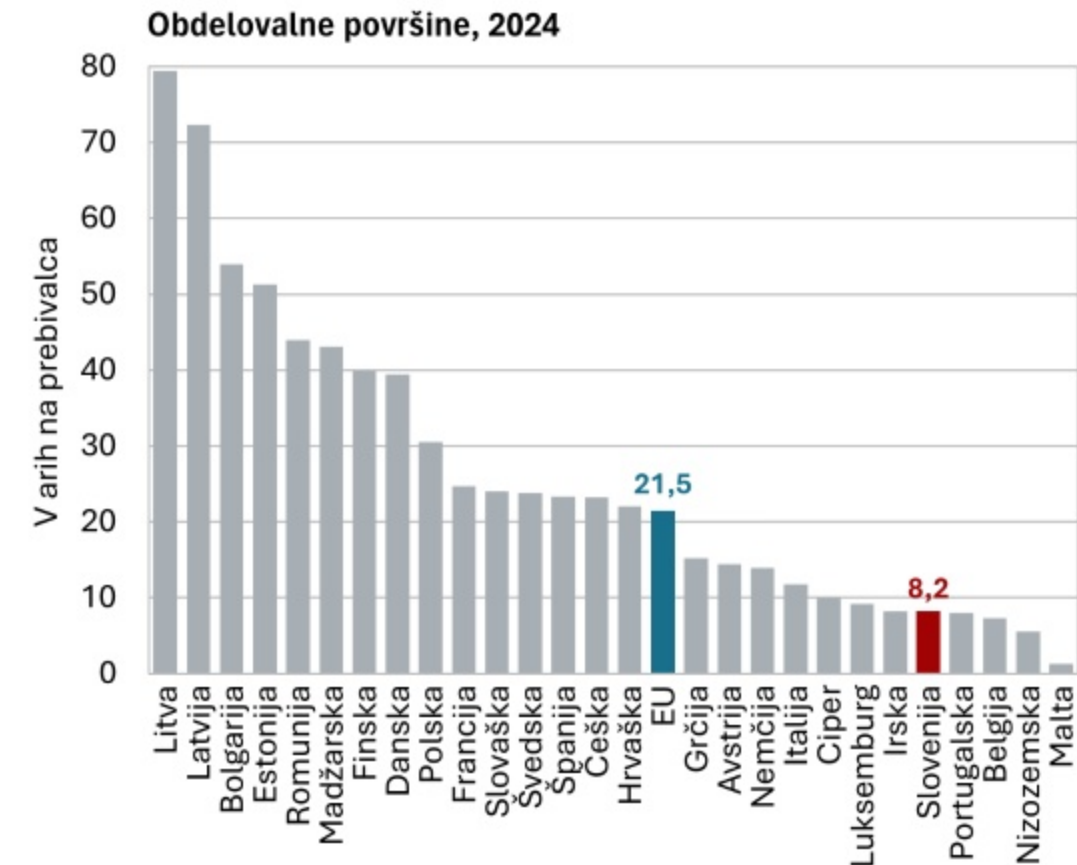
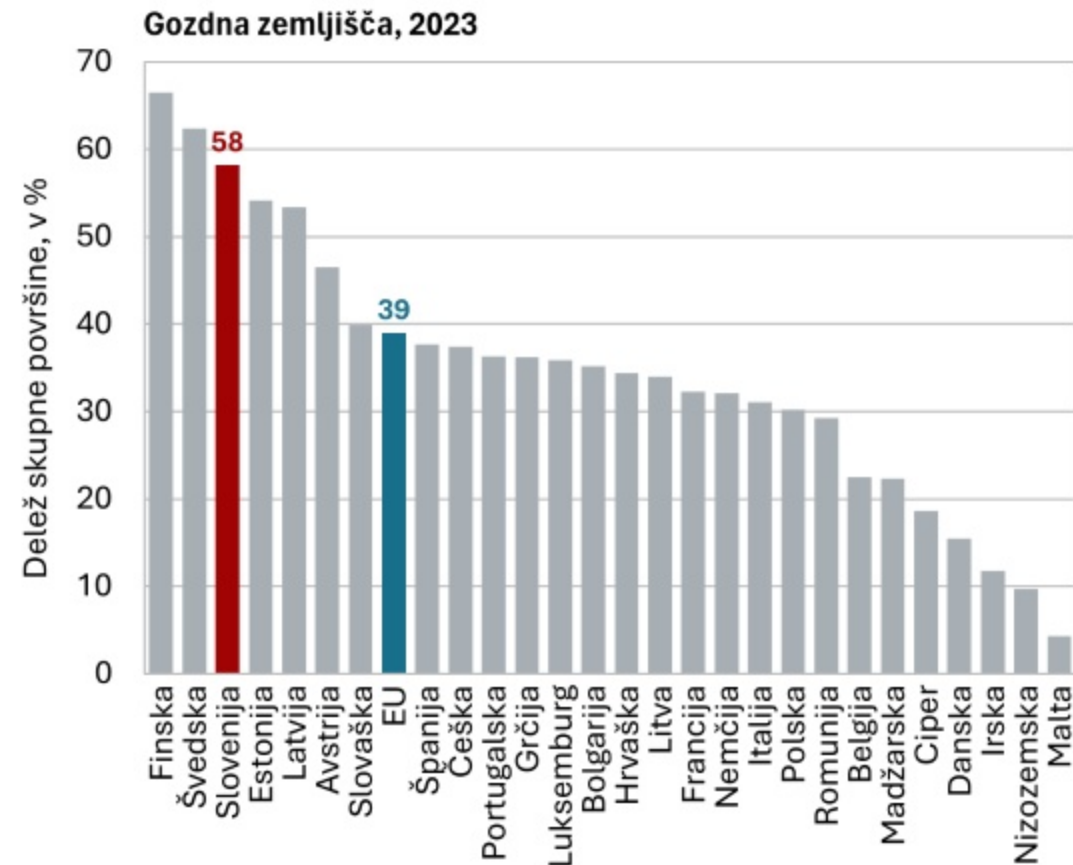
Kakovost tal je na splošno dobra, onesnaženost pa razmeroma majhna; v zadnjih letih je bil dosežen tudi napredek pri spremljanju potencialno onesnaženih območij.

Raznolikost in pestrost prostora ter velika gozdnatost prispevata k visoki kakovosti življenja in shranjevanju razmeroma velikih količin ogljika. Slovenija **na preseku štirih velikih evropskih naravnogeografskih območij** – jadranskega, alpskega, dinarskega in panonskega!

Širjenje pozidave in razpršena poselitev zmanjšujeta dolgoročno odpornost prostora na podnebne vplive, povečujejo se pritiski na najkakovostnejša kmetijska zemljišča.

==> **Odmik od načrtovanega, učinkovitega, racionalnega in kakovostnega prostorskega razvoja.**

==> Nove dejavnosti so razpršene, kar kaže na pomanjkanje sistematičnega prostorskega načrtovanja in **odsotnost strateškega pristopa k umeščanju novih dejavnosti v prostor.**

Prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo

Ekološki odtis

Razklop: toplogredni plini

Razklop: energija

(Neizkoriščene) razvojne PRILOŽNOSTI

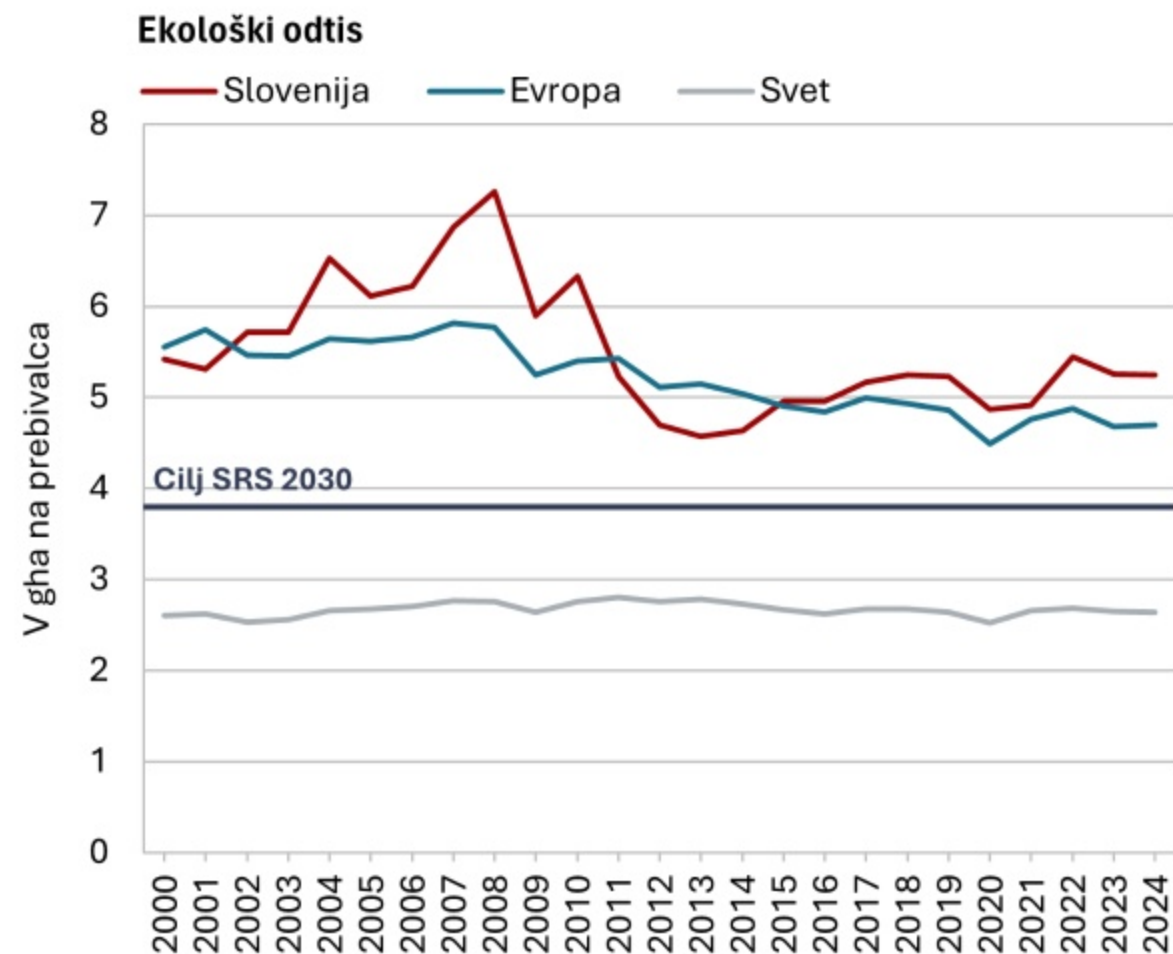
Ekološki odtis

Znova zvišal in ostaja visok.

Ekološki odtis se je po prehodnem zmanjšanju med epidemijo in energetske krizo znova zvišal in **ostaja visok**.

==> **Pritisk proizvodnih procesov in življenjskega sloga na naravne vire** se kljub ambicioznim ciljem ne zmanjšuje, kar še povečuje podnebna tveganja.

==> Slovenija z ekološkim odtisom dvakrat presega svojo biološko zmogljivost, **za ohranitev sedanjega življenjskega sloga pa bi potrebovali 3,6 biološke zmogljivosti Zemlje** = 18. mesto med državami EU in med manj trajnostne države na svetu (Global Footprint Network, 2025).

Razklop: toplogredni plini

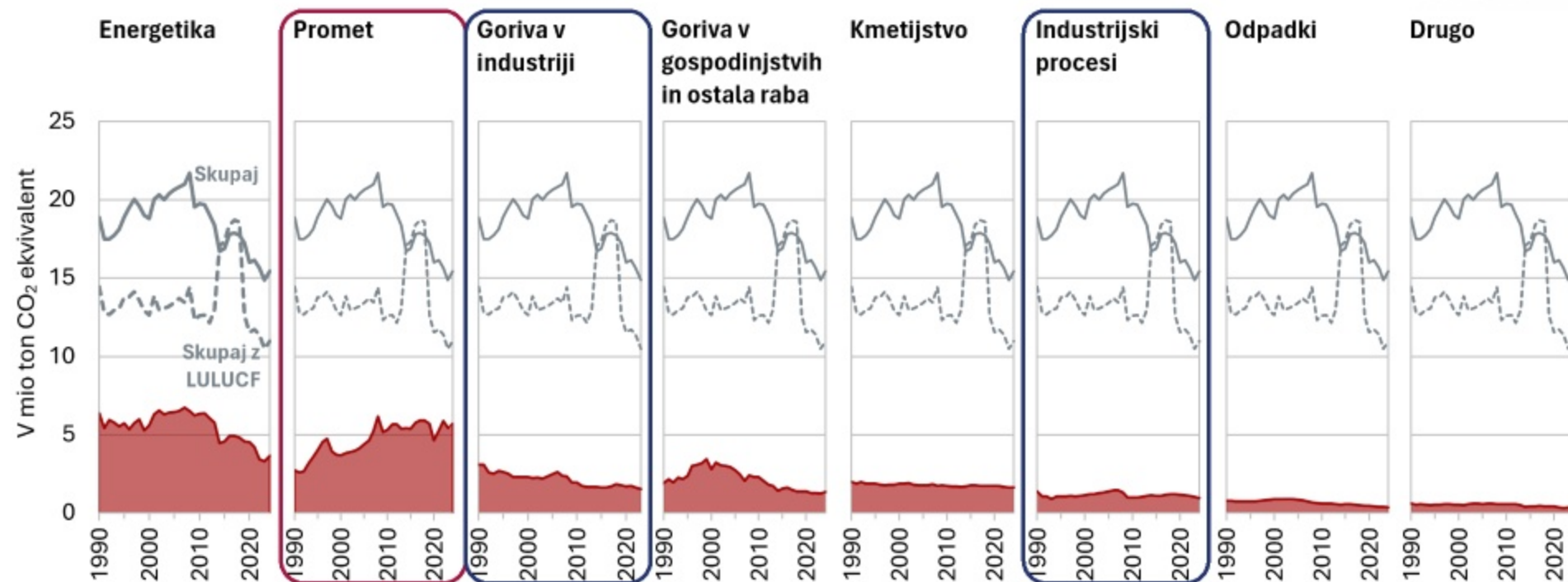
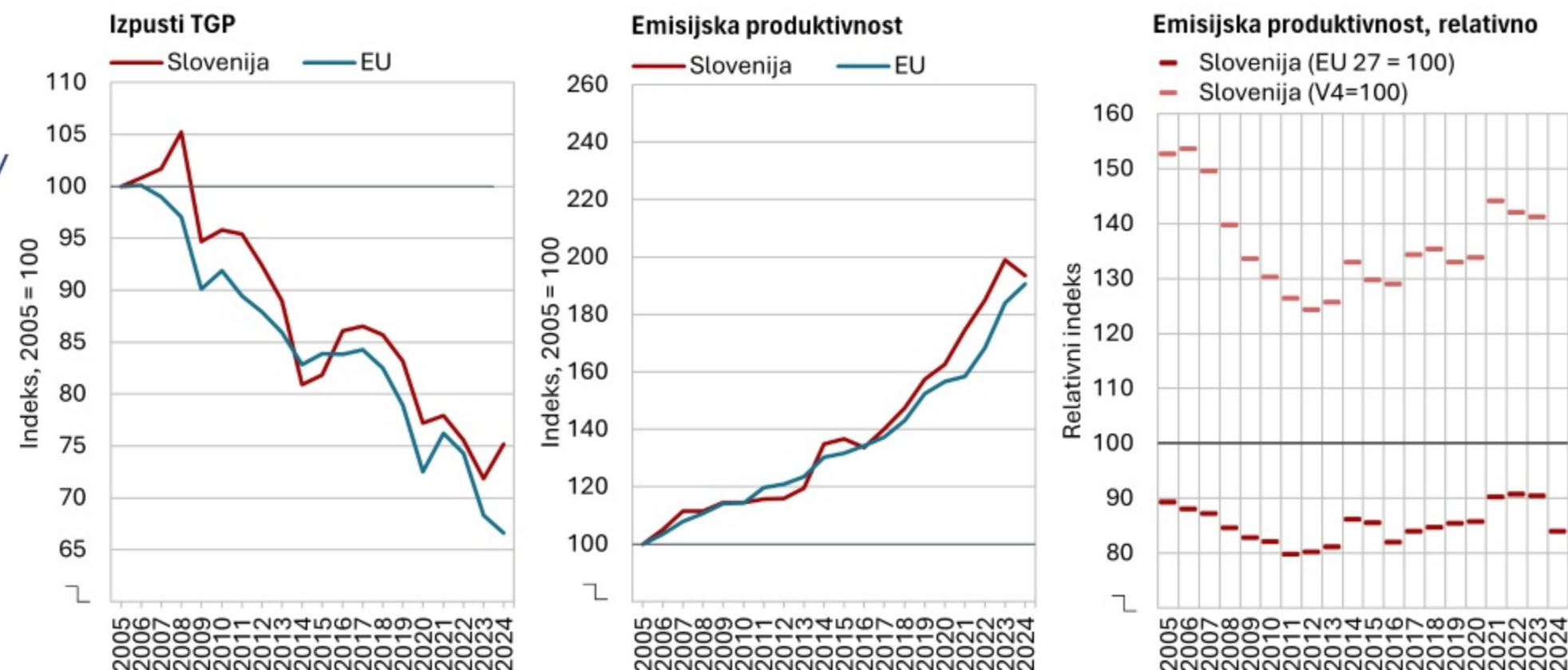
Dolgoročno uspešno, 2024 povečanje izpustov

Želeni **razklop** med rastjo BDP ter rabo virov, izpustov in odpadkov, ki je ključen za upočasnjevanje podnebnih sprememb, **je v daljšem obdobju prisoten na vseh opazovanih področjih,**

leta 2024 pa je bil pri izpustih (in rabi energije) prekinjen ...

... predvsem zaradi večje rabe energije in izpustov iz **prometa**, ki **ostaja glavna ovira razogljčenja** ...

... **industrija**, še posebej **energetsko intenzivna**, navkljub relativno pozitivnim trendom, **pred izrazitimi izzivi** ==> prilagajanje proizvodnih procesov, ki so težje nadomestljivi z nizkoogljčnimi alternativami.

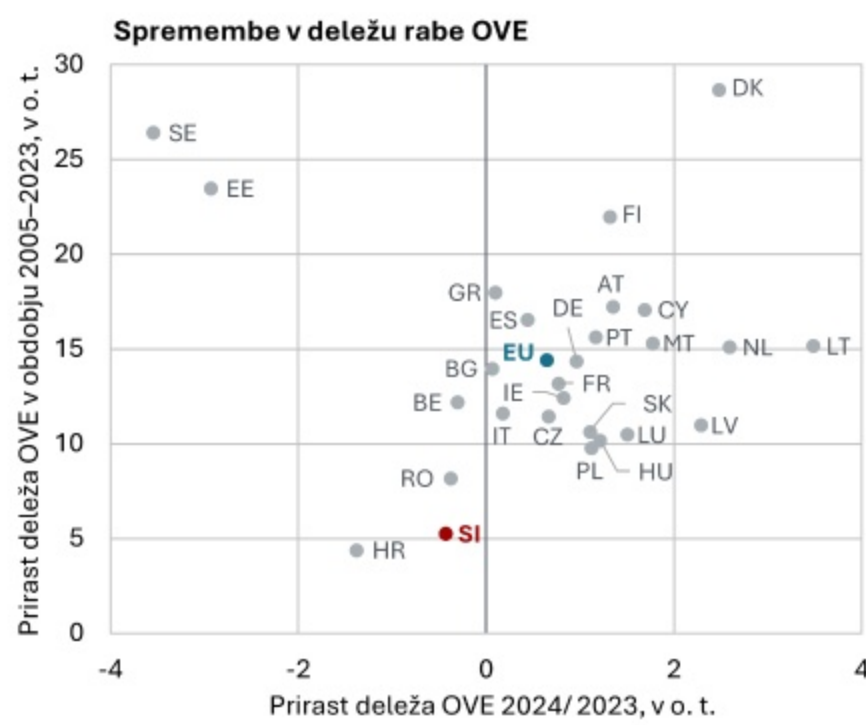
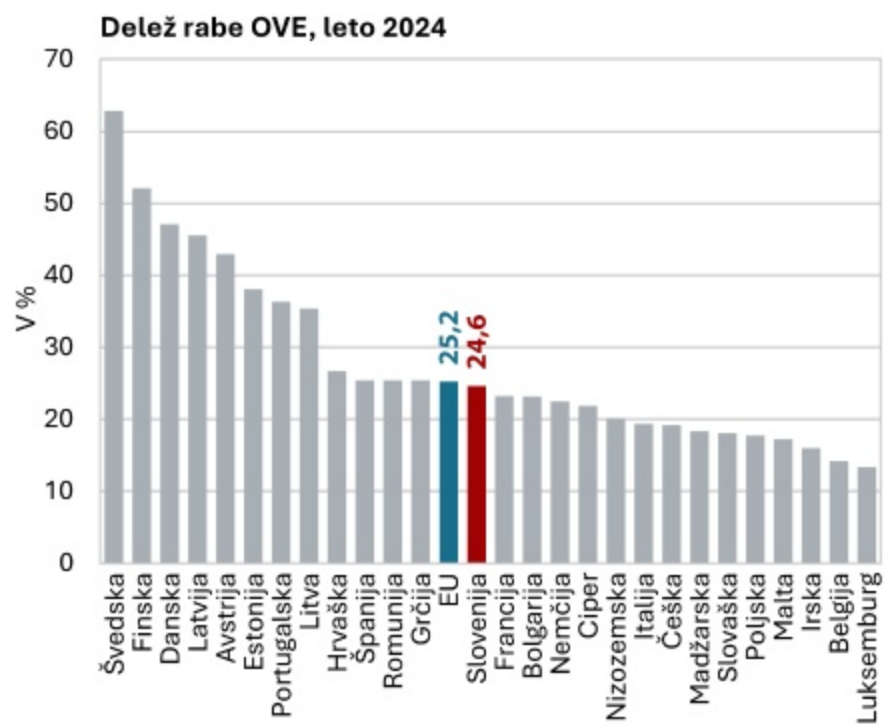
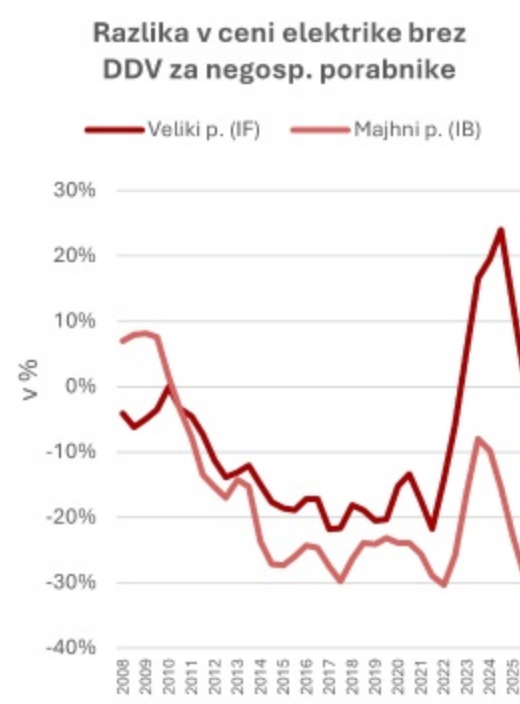
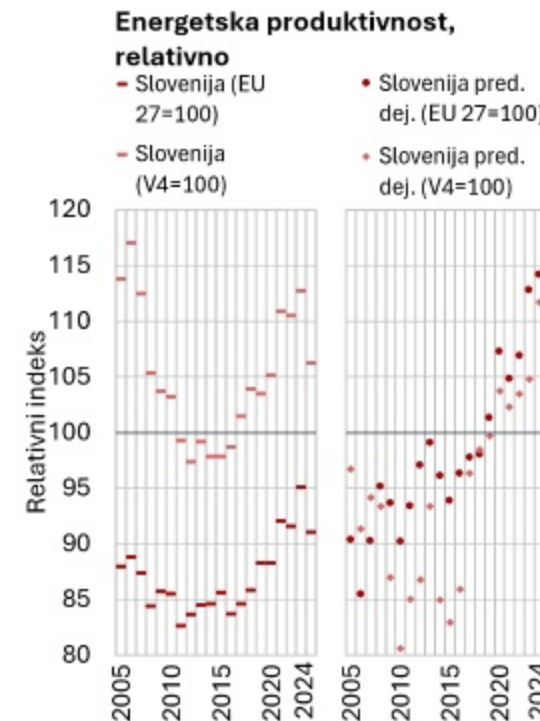
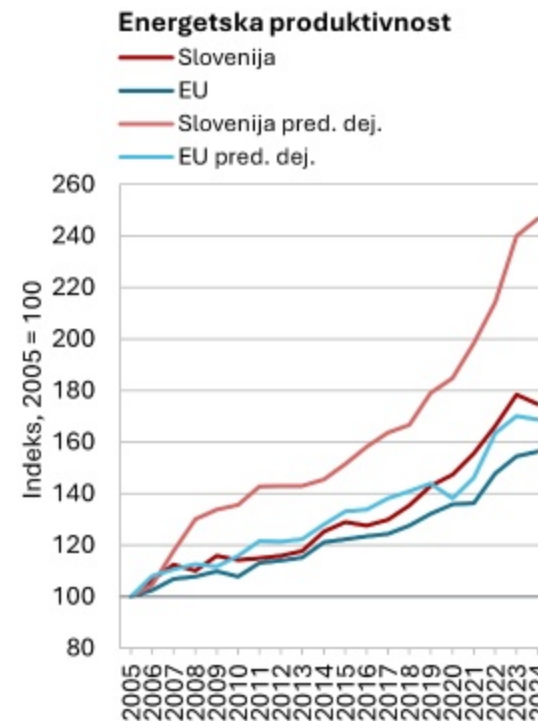
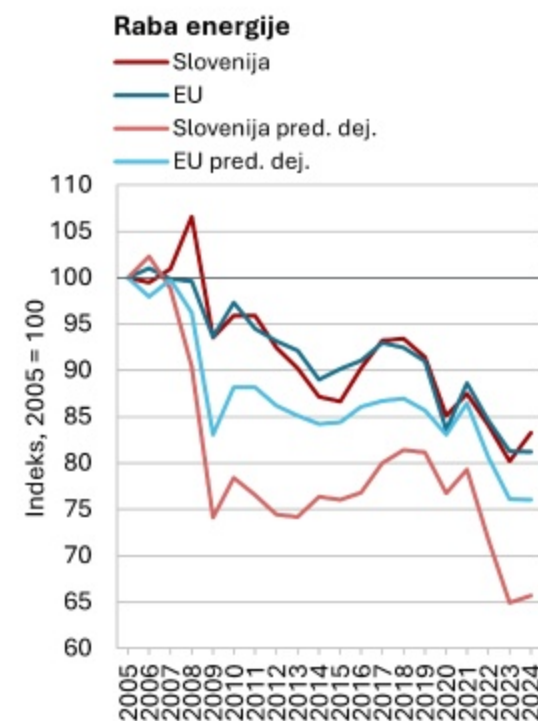
Razklop: energija

in njen vpliv na konkurenčnost.

Leta 2024 se je raba energije (predvsem v prometu) povečala, **zaostanek v energetske produktivnosti za povprečjem EU** se je s tem povečal. Je pa **dolgoročen trend**, v predelovalnih dejavnostih tudi kratkoročno, **pozitiven**.

Pri manjših negospodinskih porabnikih **plina in elektrike cene** nižje od povprečja EU, pri zelo velikih in največjih porabnikih pa višje.

Ob večji rabi energije v prometu se je leta 2024 zmanjšal tudi **delež obnovljivih virov energije**, kjer Slovenija v daljšem obdobju dosega enega najmanjših napredkov v EU.

(Neizkoriščene) razvojne PRILOŽNOSTI

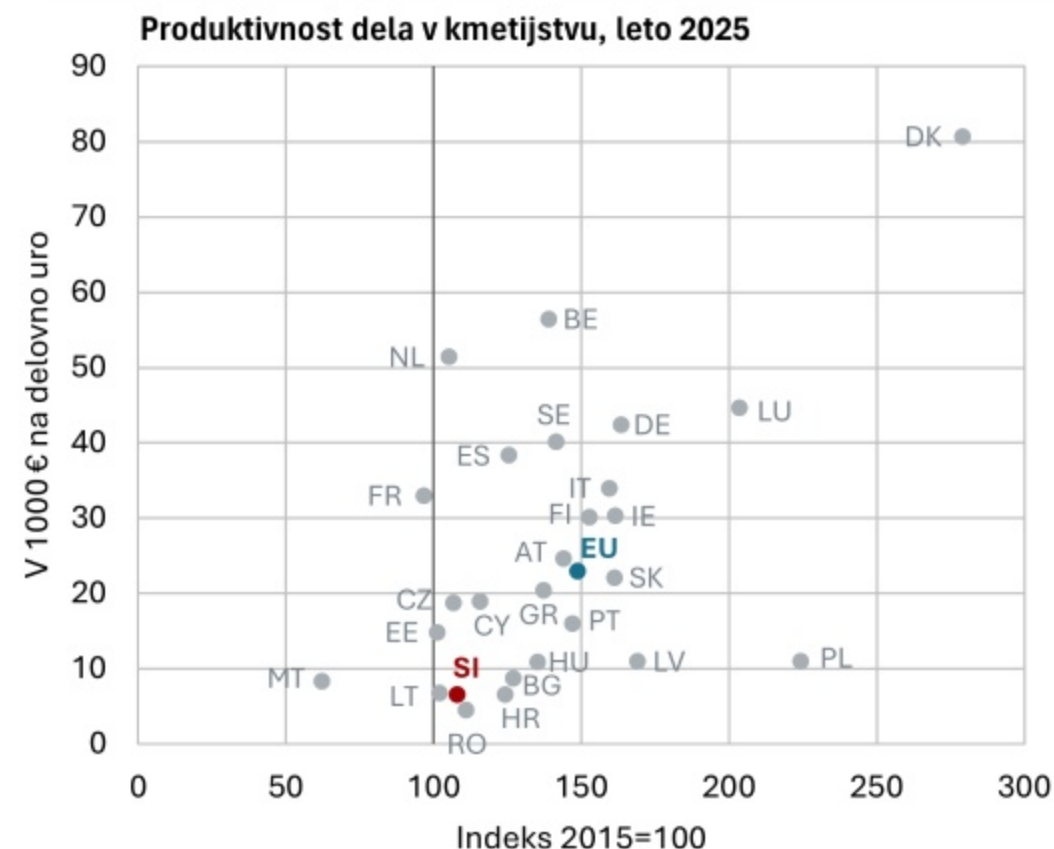
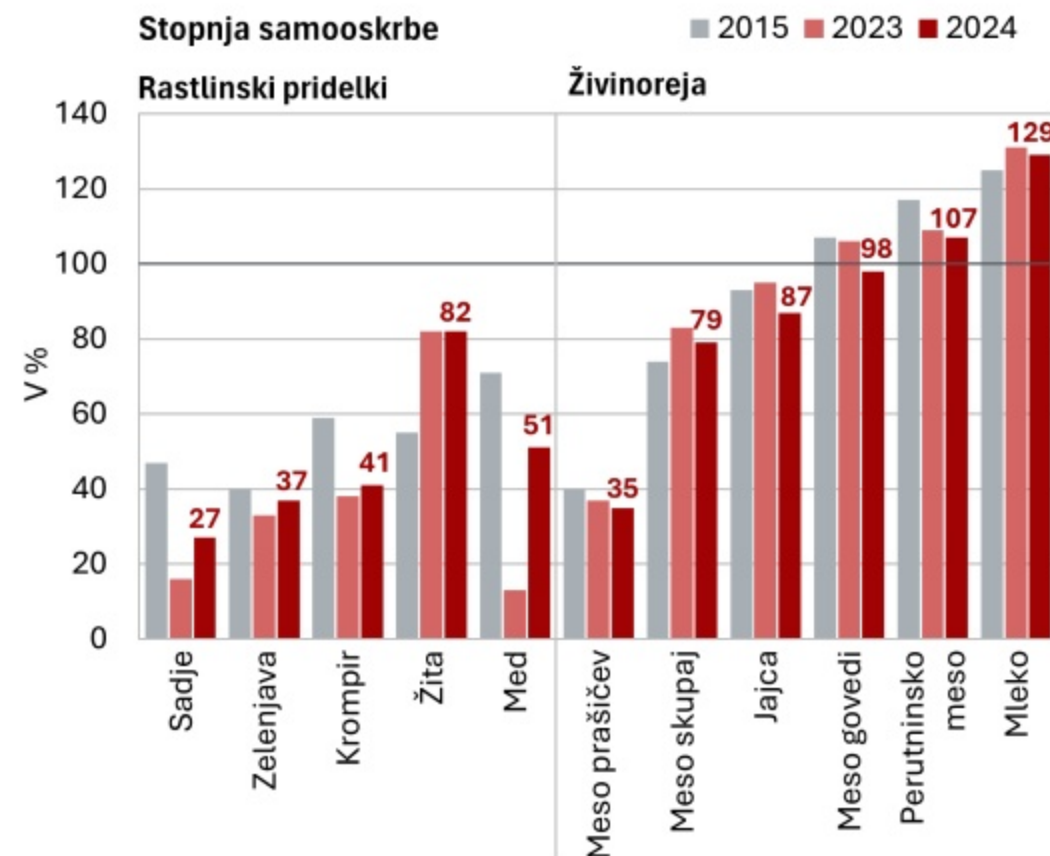
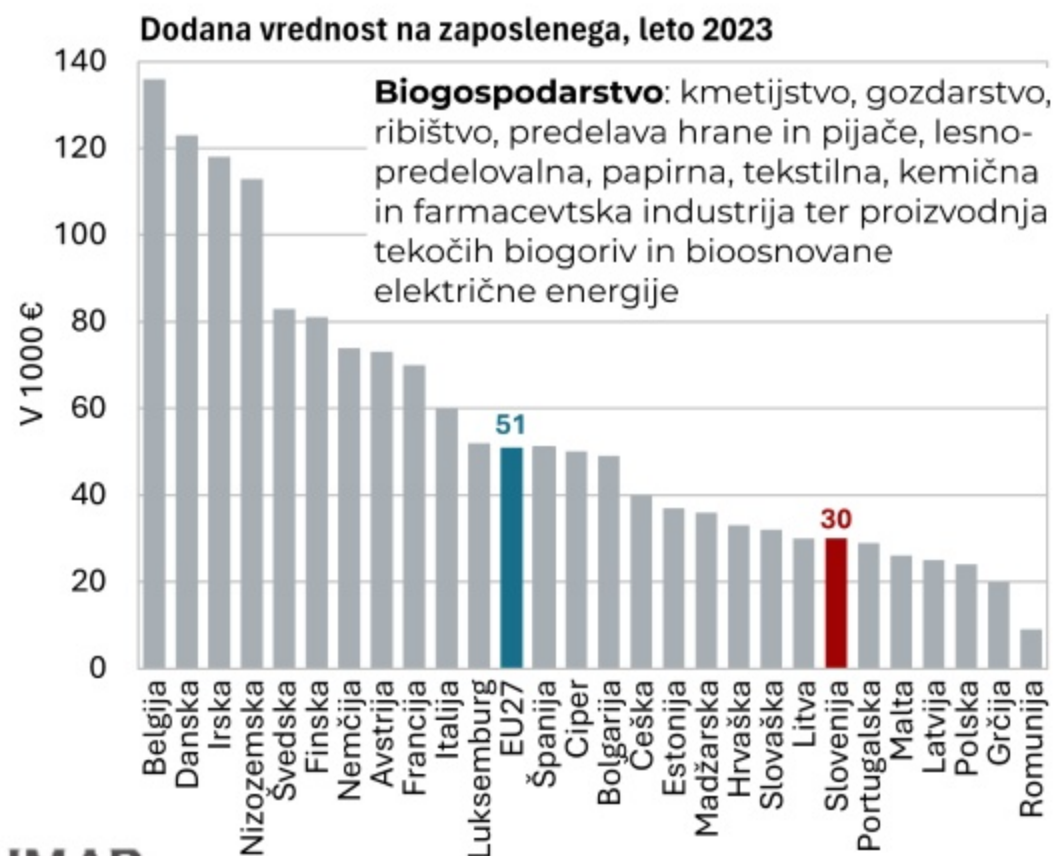
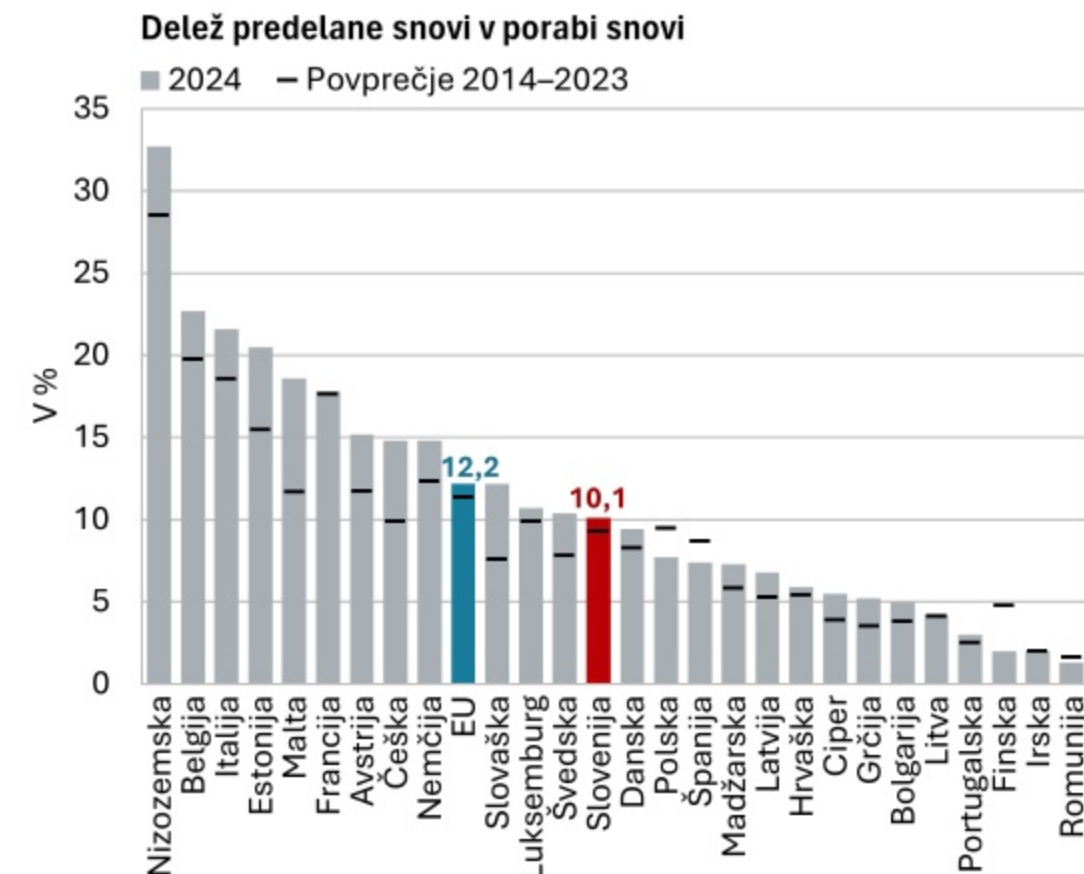
Krožna raba snovi, biogospodarstvo in kmetijstvo.

Delež rabe predelane snovi se je povečal, a ostaja nizek.

Za spodbujanje **krožnosti**, in tudi **odpornosti**, je nujno okrepiti ukrepe za **povečanje snovne produktivnosti in zmanjšanje odvisnosti od primarnih surovin** – tudi kritičnih, ki so ključne za zeleni in digitalni prehod.

Ključen izziv je **PRODUKTIVNOST** ==> **diferenciacija proizvodov** s povečanjem njihove dodane vrednosti **na osnovi trajnostnih poslovnih modelov**.

==> Nujen usklajen pristop **skozi celotno verigo vrednosti**, za kar je potrebna odločnejša **specializacija** na tiste produktne skupine, ki so z vidika razvojnega potenciala in ob upoštevanju pričakovanih podnebnih trendov najbolj obetavne, ob hkratnem ohranjanju trajnostne rabe prostora.

PRIPOROČILA

ZA AMBICIOZEN PREHOD V BREZOGLJIČNO KROŽNO GOSPODARSTVO je ključno:

1. **Okrepiti učinkovito in usklajeno delovanje DRŽAVE** s stabilnim in predvidljivim regulativnim okvirom, ki dosledno usmerja politike, finančne spodbude in zelena javna naročila v trajnostne in krožne rešitve, odpravlja administrativne ovire ter sistematično spremlja in medresorsko usklajuje izvajanje ukrepov, vključno s pospešenim umeščanjem obnovljivih virov v prostor.
2. **Povečati financiranje in spodbude za PODJETJA**, vključno z večjo vlogo zasebnega kapitala in instrumenti za zmanjšanje tveganj, s pogojevanjem podpore vlaganjem v energetske učinkovitost, obnovljive vire, elektrifikacijo, posodobitev proizvodnih procesov, uporabo sekundarnih surovin in razvoj krožnih poslovnih modelov; pri tem izbirati projekte z največjim podnebnim in krožnim učinkom.
3. **Preoblikovati ENERGETIKO, INDUSTRIJO in MOBILNOST** z zagotavljanjem zadostne oskrbe s čisto energijo, zlasti iz obnovljivih virov, izboljšanjem učinkovitosti proizvodnih procesov v industriji in pospešenim prehodom na trajnostno mobilnost, vključno z razširitvijo javnega in železniškega prometa, gradnjo polnilne in podporne infrastrukture ter spodbujanjem prebivalstva k trajnostnim potovalnim navadam, kar je posebej pomembno tudi za dvig odpornosti na energetske šoke.
4. **Okrepiti recikliranje, rabo sekundarnih surovin in strateški pomen BIOGOSPODARSTVO** z odpravo regulativnih in tehničnih ovir za rabo sekundarnih materialov, vključevanjem gradbenih odpadkov v nove projekte ter spodbujanjem krožne rabe surovin in razvoja inovativnih ter trajnostnih produktov v biogospodarstvu z uporabo stranskih tokov iz gozdarstva, kmetijstva in živilske industrije ter biorafinerijskih procesov za izdelavo produktov z višjo dodano vrednostjo; hkrati izboljšati sprejem recikliranih materialov s strani podjetij in potrošnikov.
5. **Povečati produktivnost in trajnost KMETIJSTVA** z odločnejšo specializacijo obetavnih produktivnih skupin ter uporabo novih tehnologij in digitalnih orodij v verigah preskrbe s hrano, ki modernizirajo kmetijstvo in spodbujajo vključevanje mladih v inovativne prakse.

KAKOVOST ŽIVLJENJA V SLOVENIJI

Poročilo o razvoju 2026

GOSPODARSTVO

DRUŽBA

DRŽAVA

OKOLJE

Država

Kako podpira razvoj in blaginjo?

01 ZAUPANJE

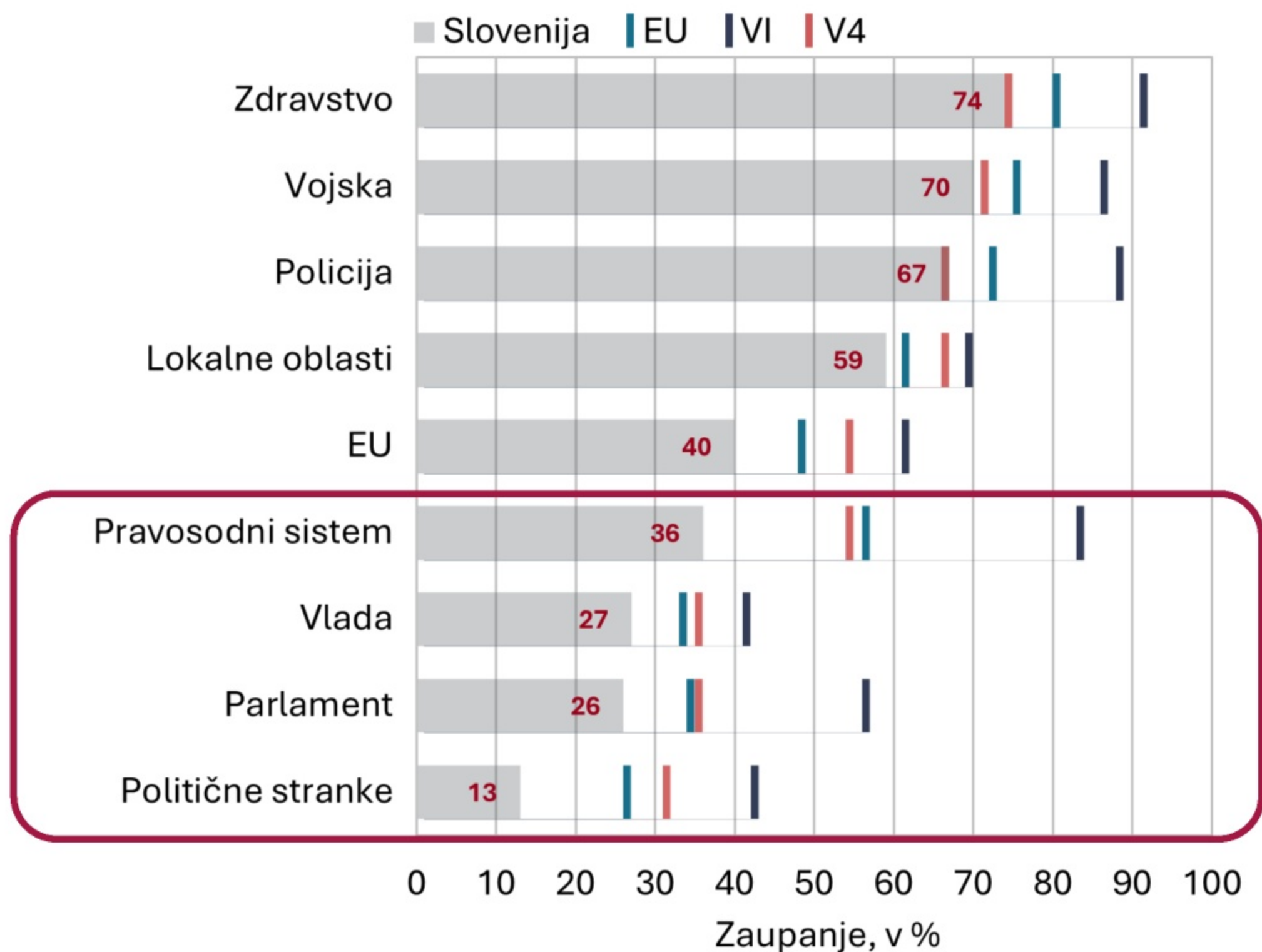
02 STRATEŠKOST IN TRANSPARENTNOST

03 RAVNOVESJA: DANES in JUTRI

04 PRIORITETE

Zaupanje

Visoka stopnja nezaupanja v nacionalne in politične institucije odraža ...

... **dvom v njihovo sposobnost za ohranjanje ter krepitev visoke kakovosti življenja** tudi v prihodnje,

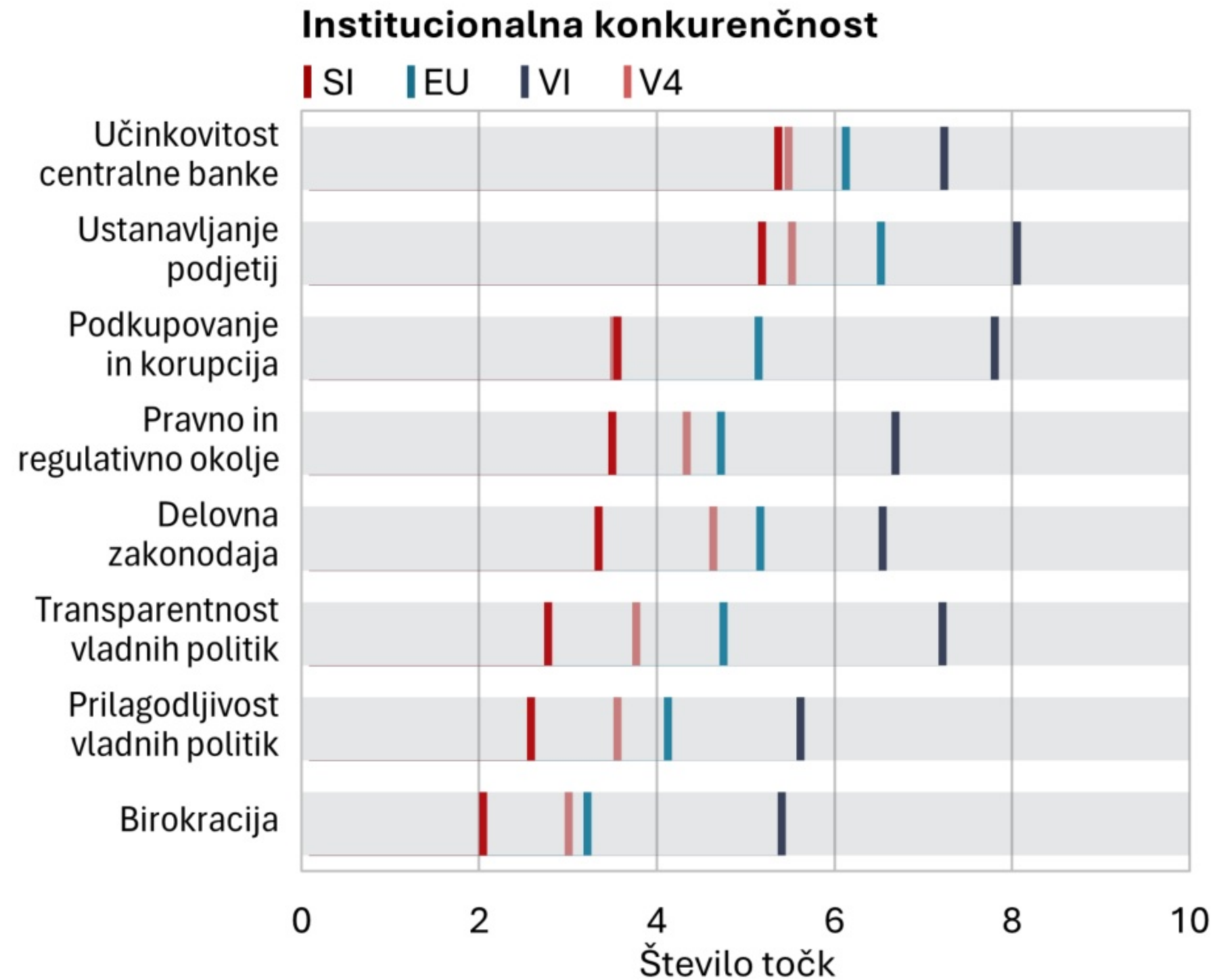
kar bi lahko pojasnilo visok delež negativne naravnosti in **nižjo pripravljenost investirati v prihodnost, učenje in spremembe**, kljub zadovoljstvu s trenutnim stanjem.

+ nizka družbena naklonjenost novim idejam, spremembam in sprejemanju tveganj:

manjša kot v povprečju držav EU, še izraziteje pa Slovenija zaostaja za vodilnimi inovatorkami .

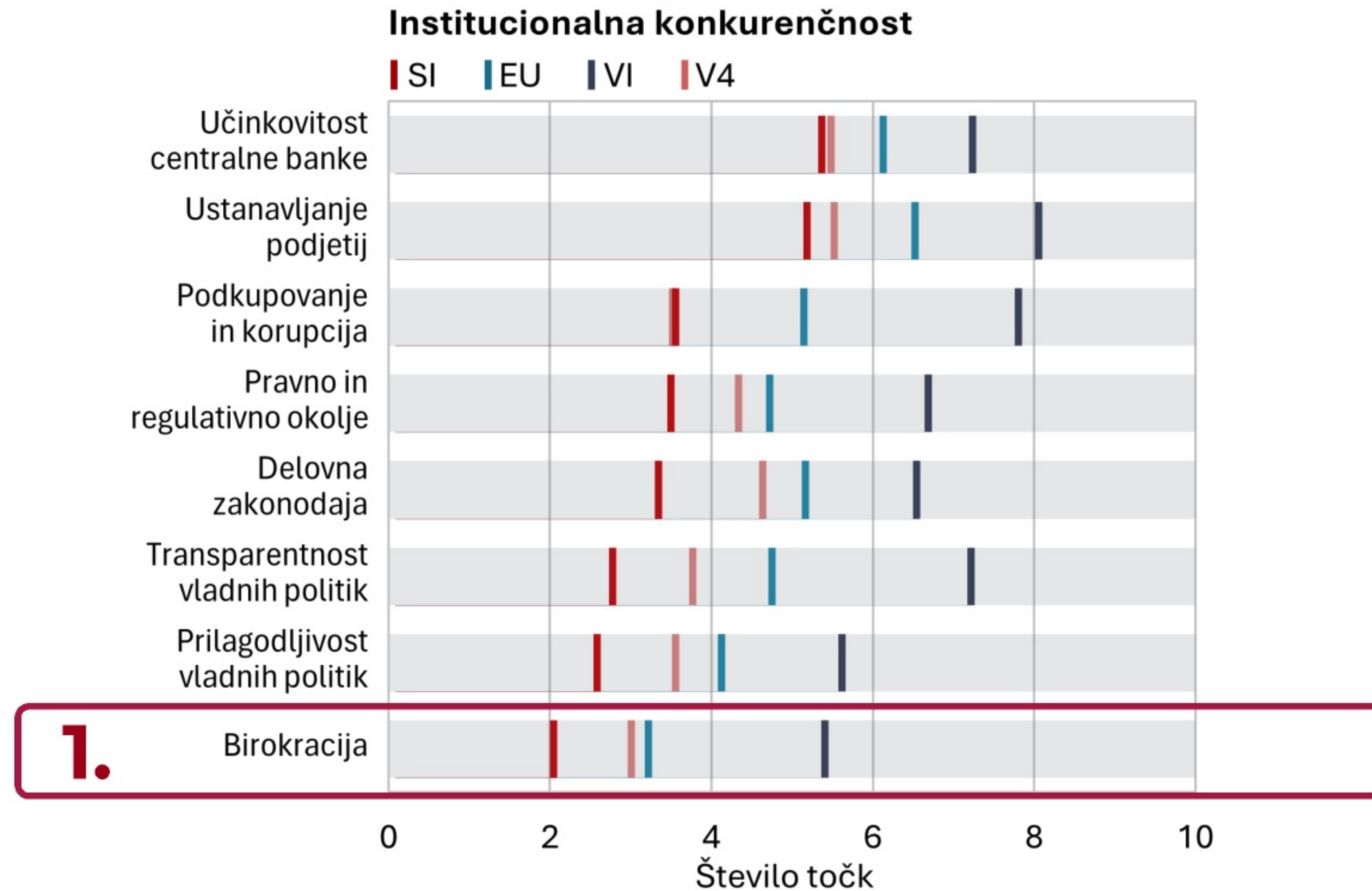
INSTITUCIJE

Institucionalna konkurenčnost

INSTITUCIJE

Institucionalna konkurenčnost

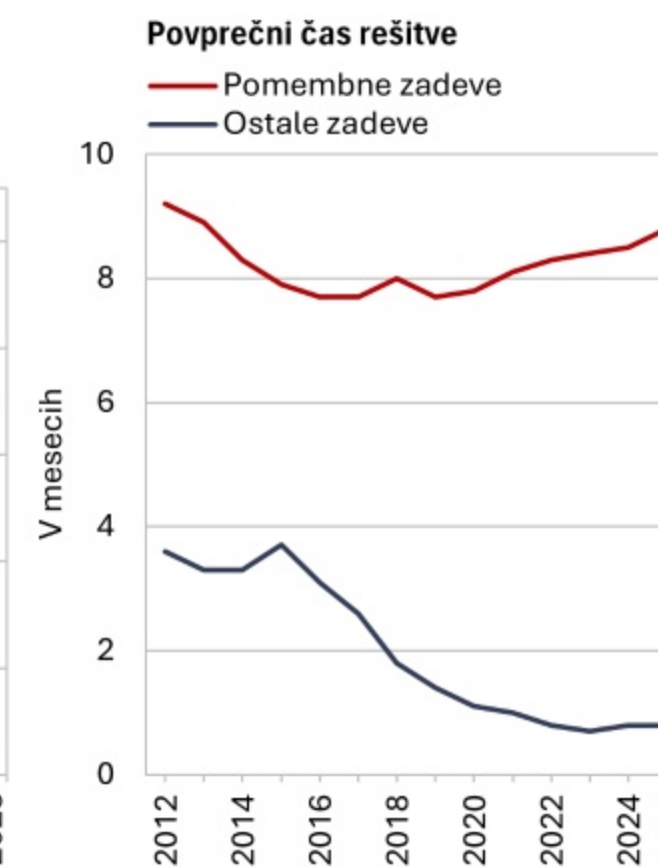
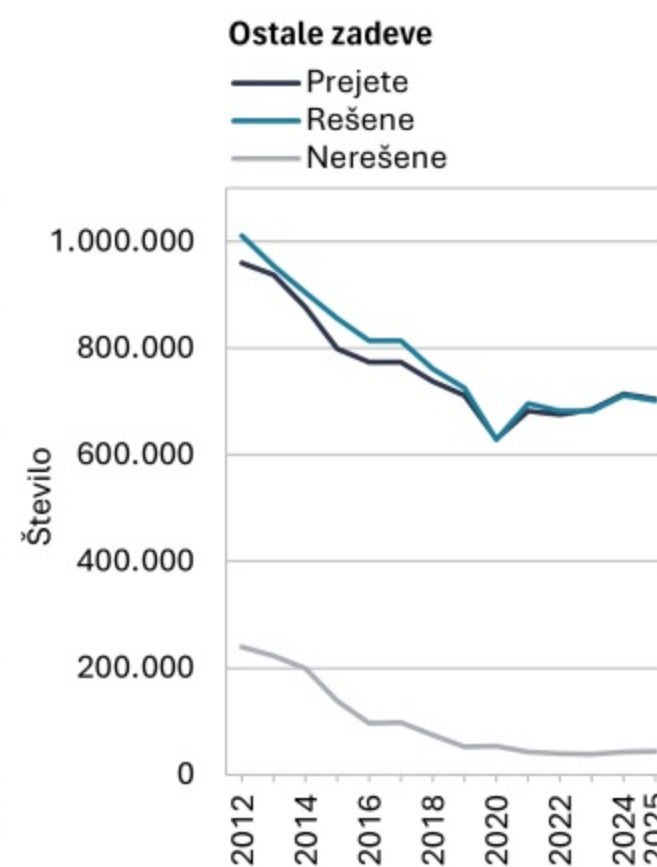
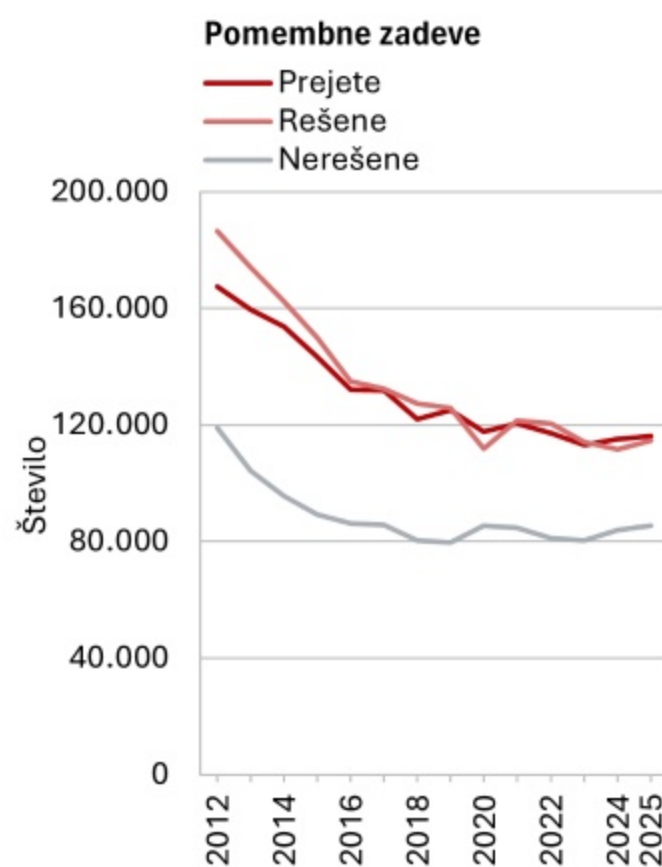
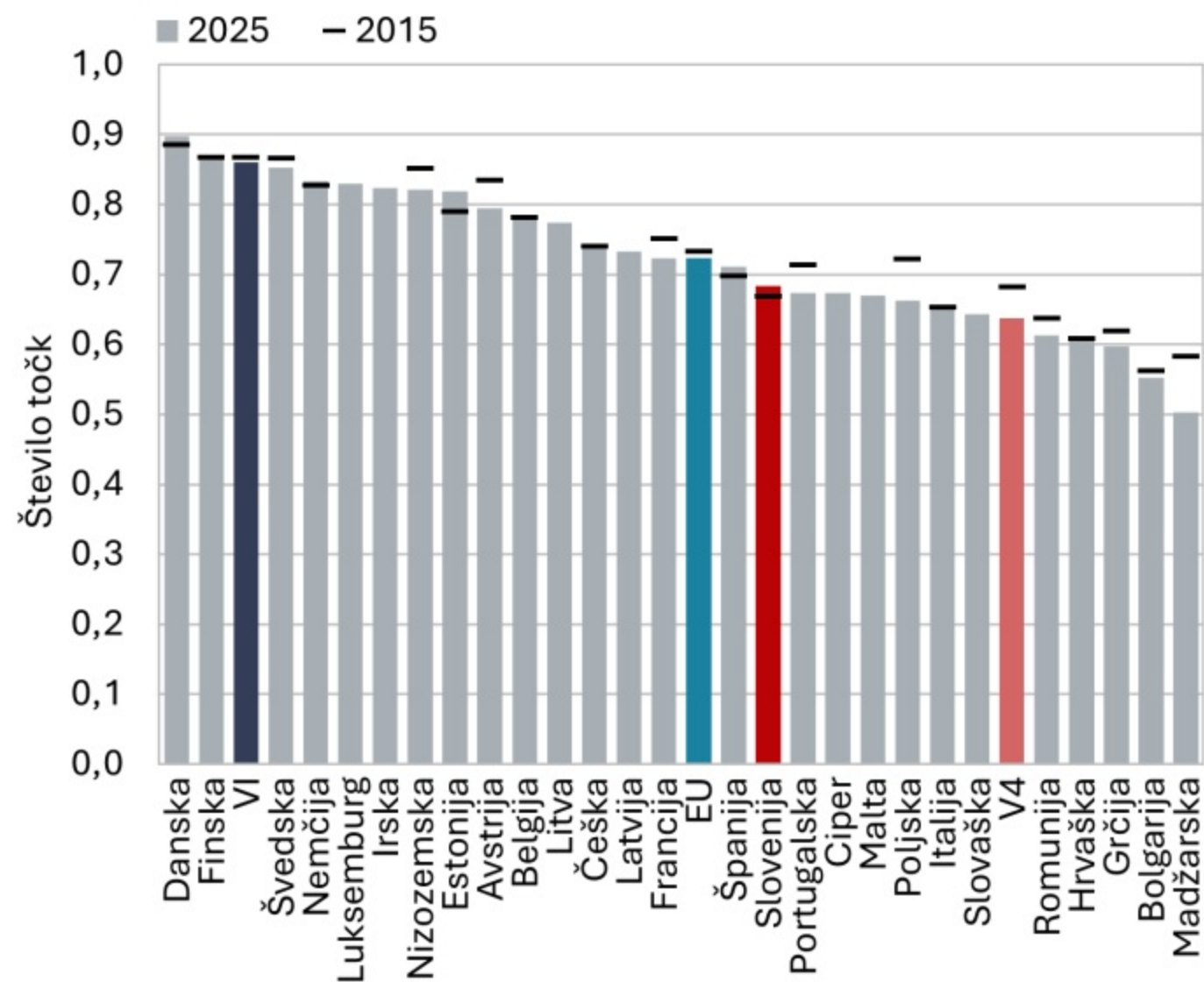

Pravna država

Indeks vladavine prava

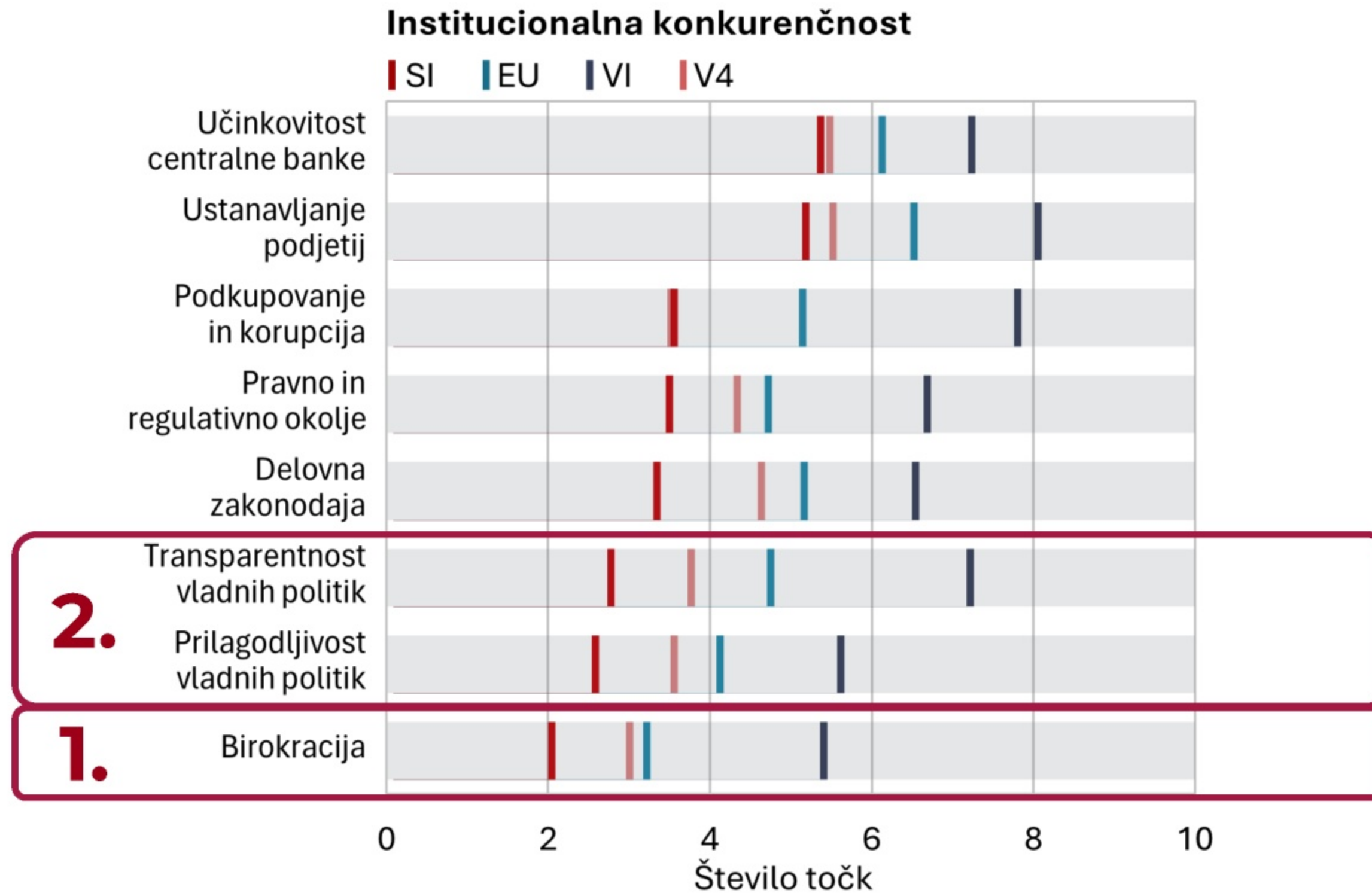
Kakovost slovenskega sodstva se je v zadnjih letih izboljšala (npr. digitalizacija, merila, ...) ...

... izboljševanje njegove učinkovitosti pa je v zadnjih letih zastalo, kar se kaže v daljšem trajanju postopkov in rasti nerešenih zadev.

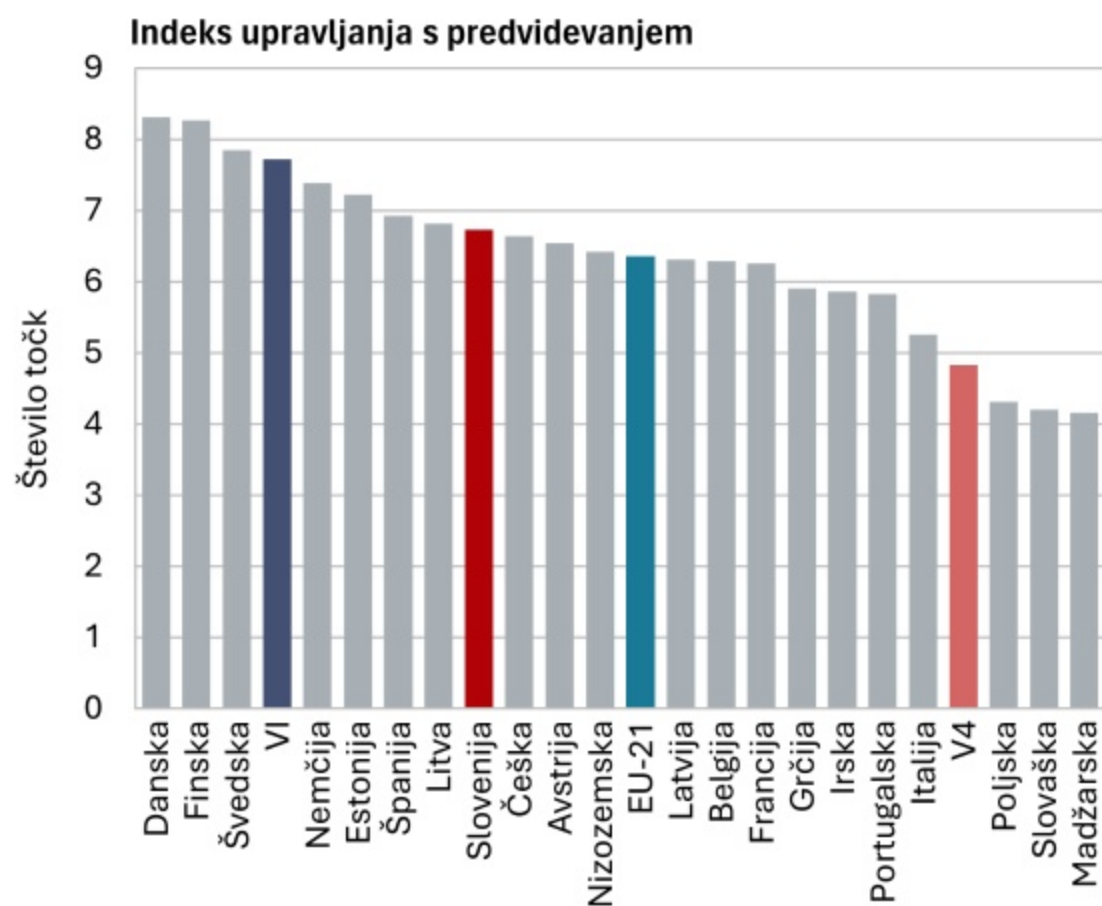
INSTITUCIJE

Institucionalna konkurenčnost

Strateško upravljanje javnih institucij

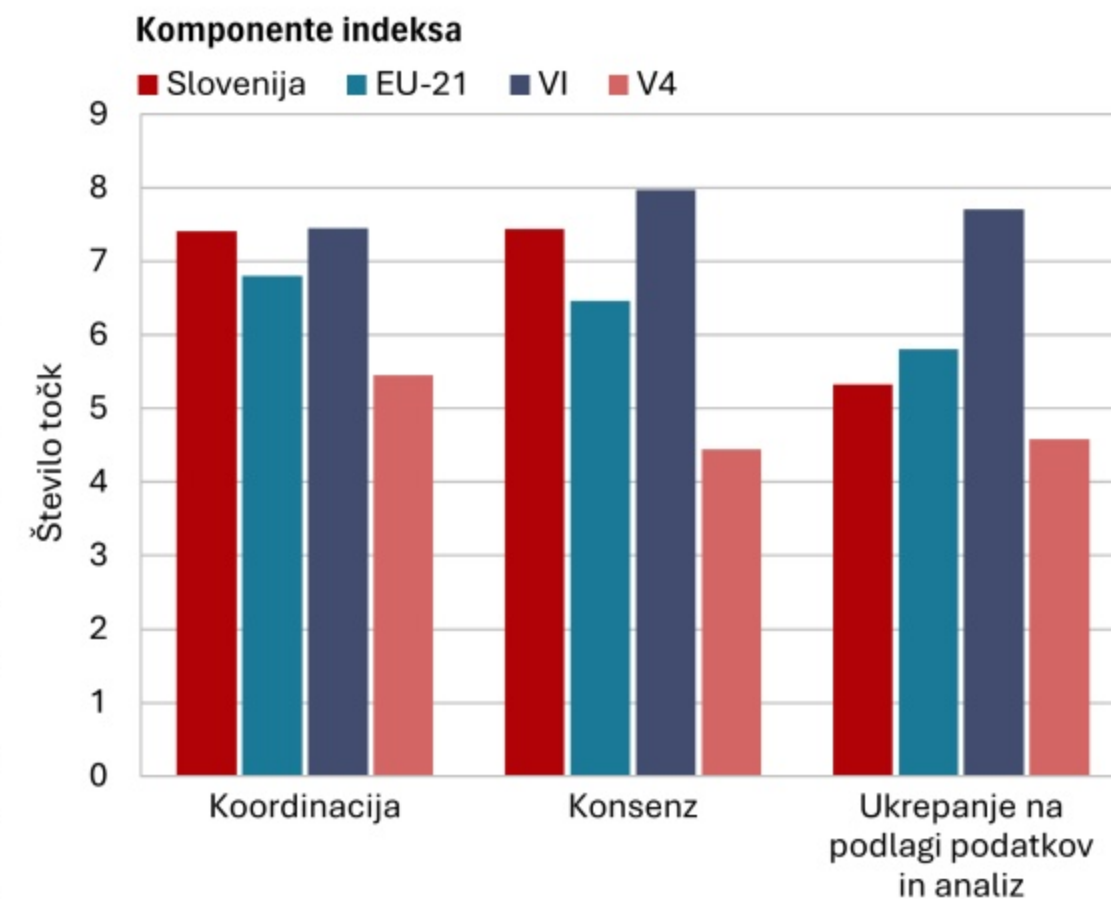
Strateškost

+ Socialni dialog

- Strokovne podlage za transparentno odločanje in upravljanje s posledicami različnih scenarijev.
 - Strateško (srednje in dolgoročno) predvidevanje ==> npr. kadri.
- (Ne)opredeljene prioritete, podprte z močnim ekosistemom ==> npr. na področju inovacij.
- Horizontalna (medresorska, medobčinska) in vertikalna (država-občine) koordinacija ==> npr. regionalna politika.

Transparentnost / Populizem

PRIPOROČILA

I. Izboljšati kakovost strateškega upravljanja ter povečati transparentnost in zaupanje v institucije:

1. Izboljšati **STRATEŠKO UPRAVLJANJE DRŽAVE** s povečanjem **preglednosti** pri sprejemanju odločitev in ukrepov z večjo uporabo **analitičnih podlag** pri oblikovanju politik, okrepljenim **strateškim predvidevanjem** in učinkovito **horizontalno ter vertikalno koordinacijo, vključno z regijami**.
2. Povečati **ZAUPANJE** v pravno državo, institucije države in nosilce oblasti z vključujočim in strateškim razvojem politik ter jasnim, konsistentnim in transparentnim komuniciranjem. Nadaljevati z ukrepanjem za povečanje integritete, odkrivanje, pregon in pravnomočne obsodbe korupcijskih dejanj.
3. Okrepiti **SODELOVANJE države z deležniki**, še posebej v okviru **razvojno-inovacijskega ekosistema, zainteresiranih javnosti in socialnih partnerjev**, na državni, regionalni in lokalni ravni.
4. **Izboljšati POSLOVNO OKOLJE** s kakovostnim in stabilnim zakonodajnim okvirom, predvidljivim davčnim sistemom ter nadaljnjim zmanjšanjem regulativnih in administrativnih bremen, zlasti na področju storitev.

Strateško upravljanje javnih financ

Vzdržnost

Šoki

Razvoj

Mobilni kapital

Mobilno delo

Viri za prihodnost

Ravnovesja

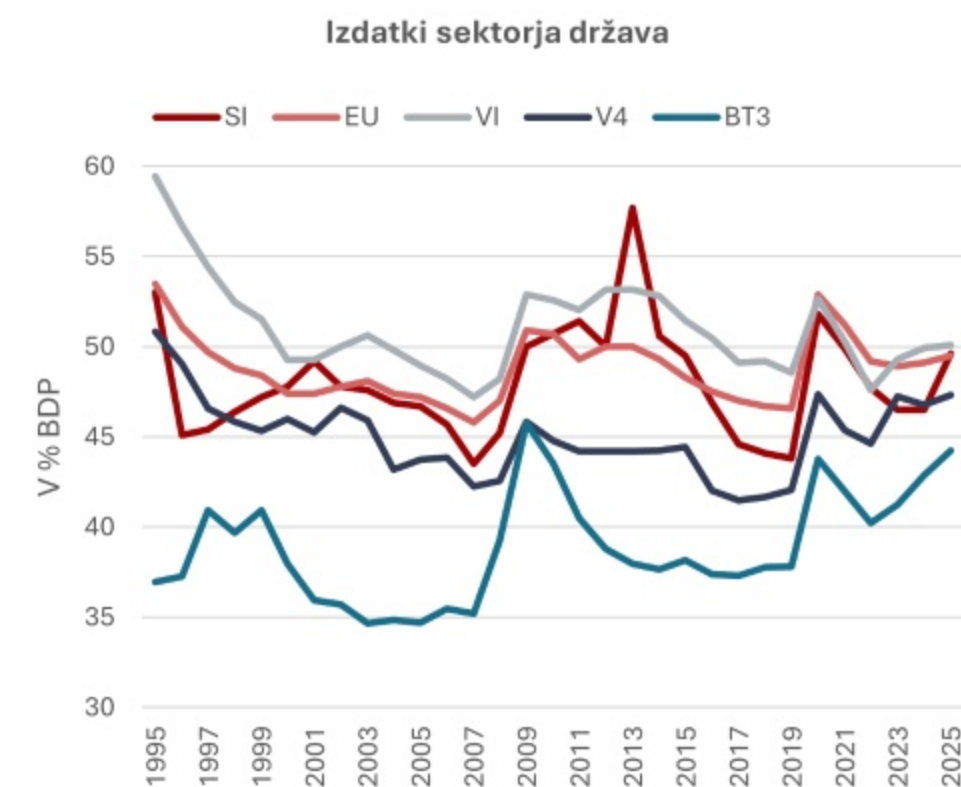
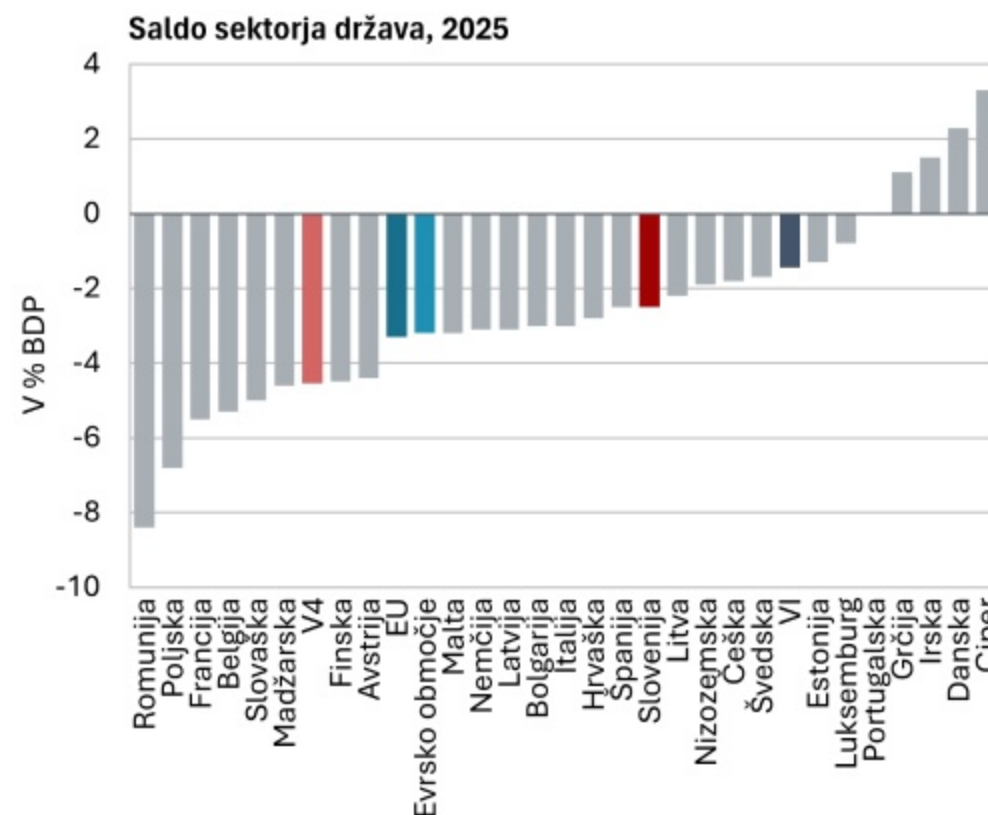
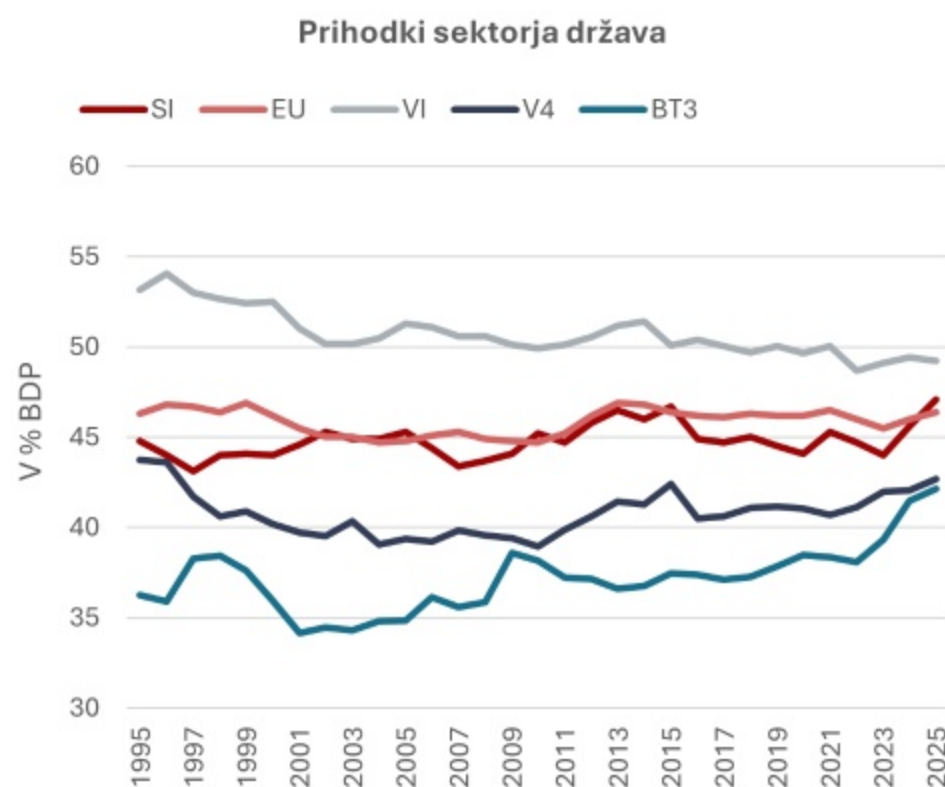
Blaginja danes

Kratko/Dolgoročno

Vrstni redi

Prihodki

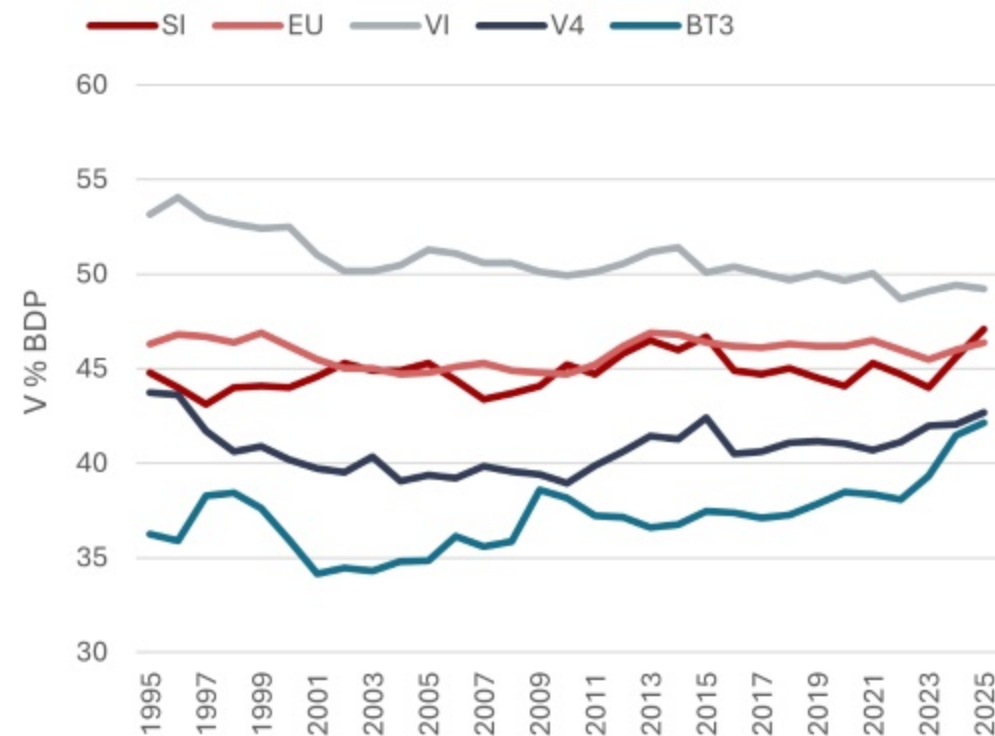
Odhodki

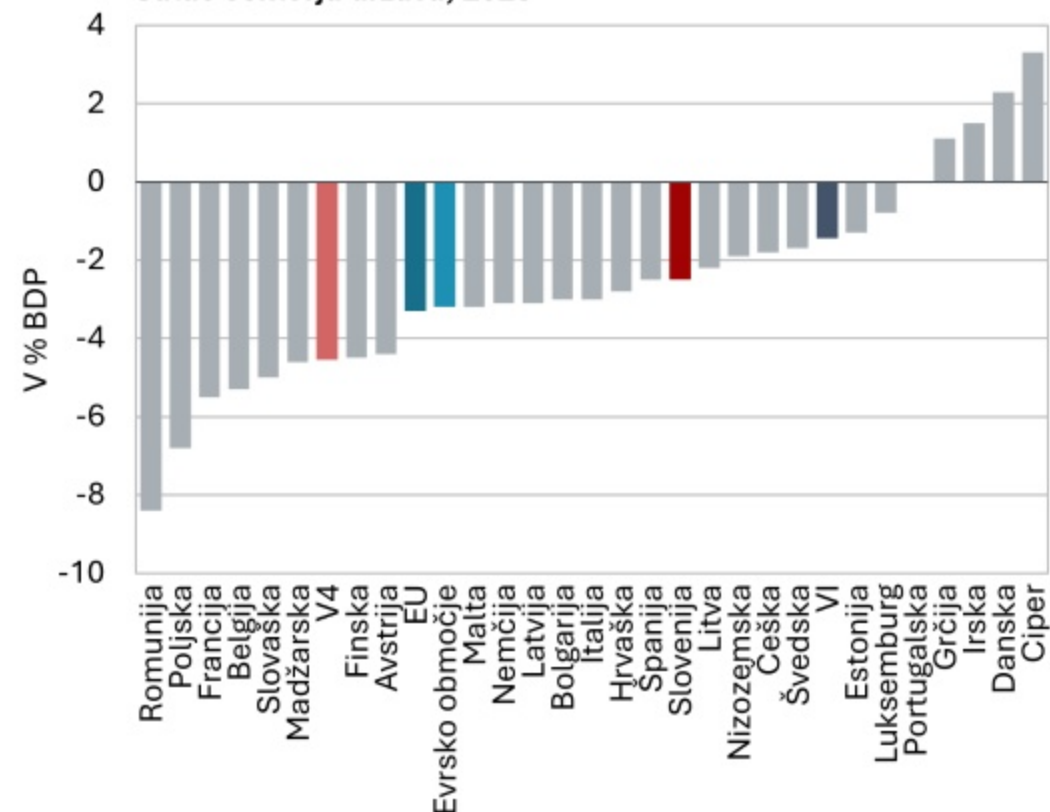
Prihodki

Odhodki

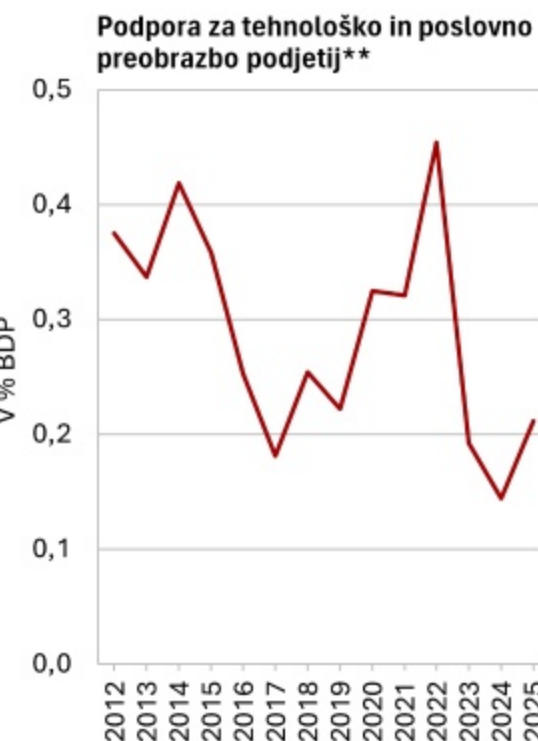
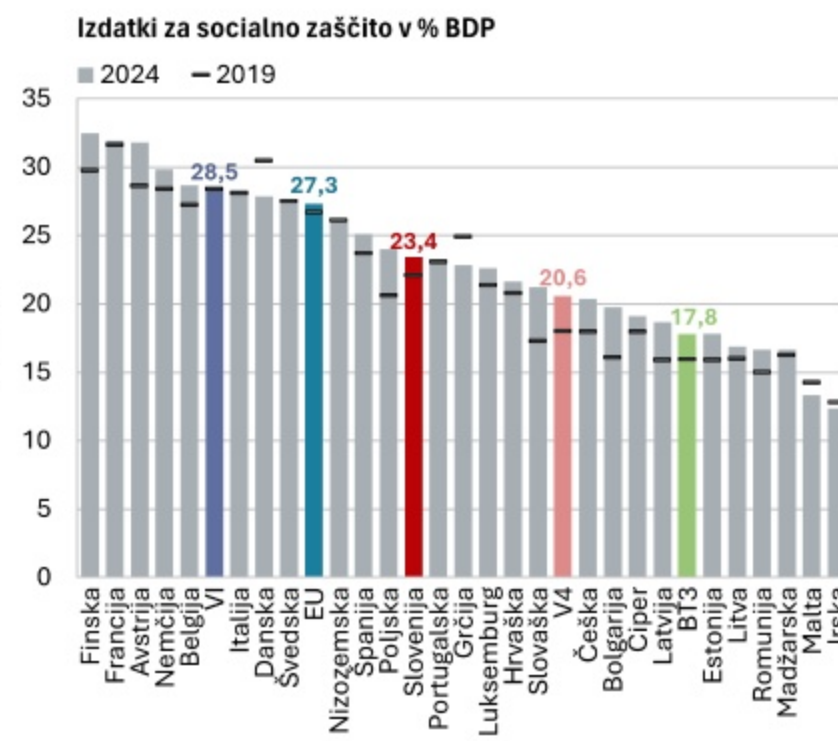
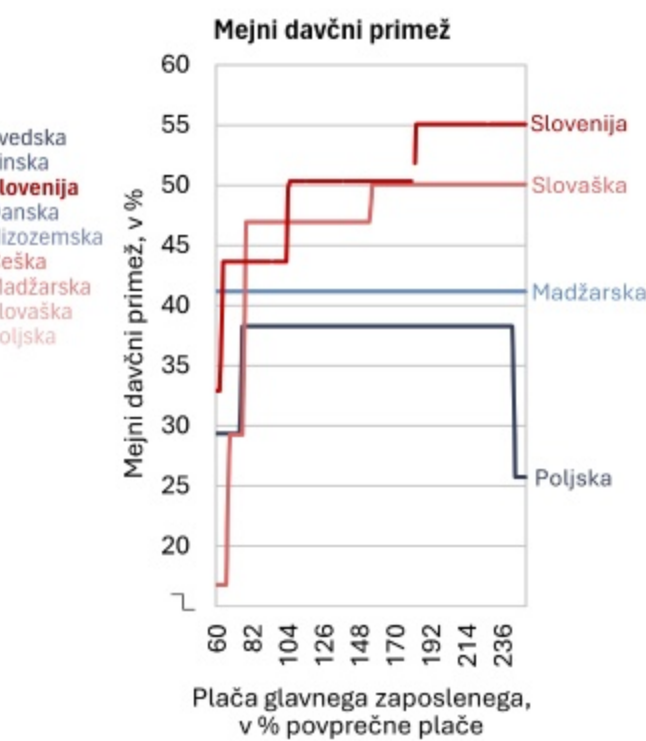
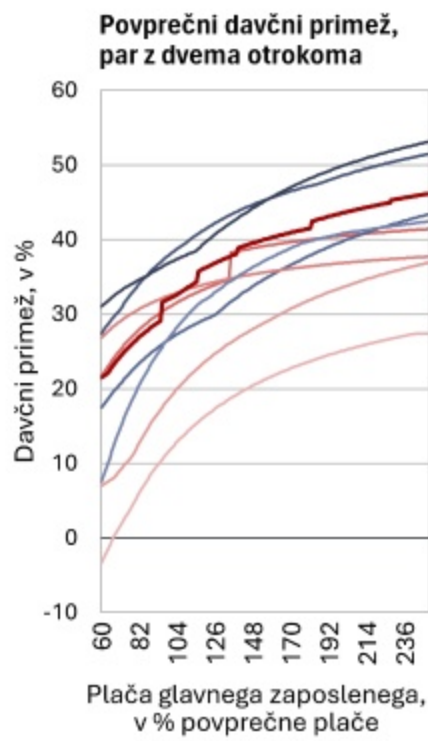
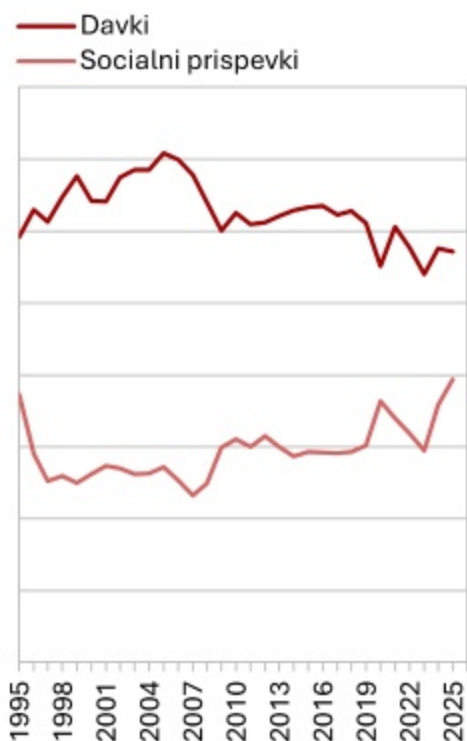
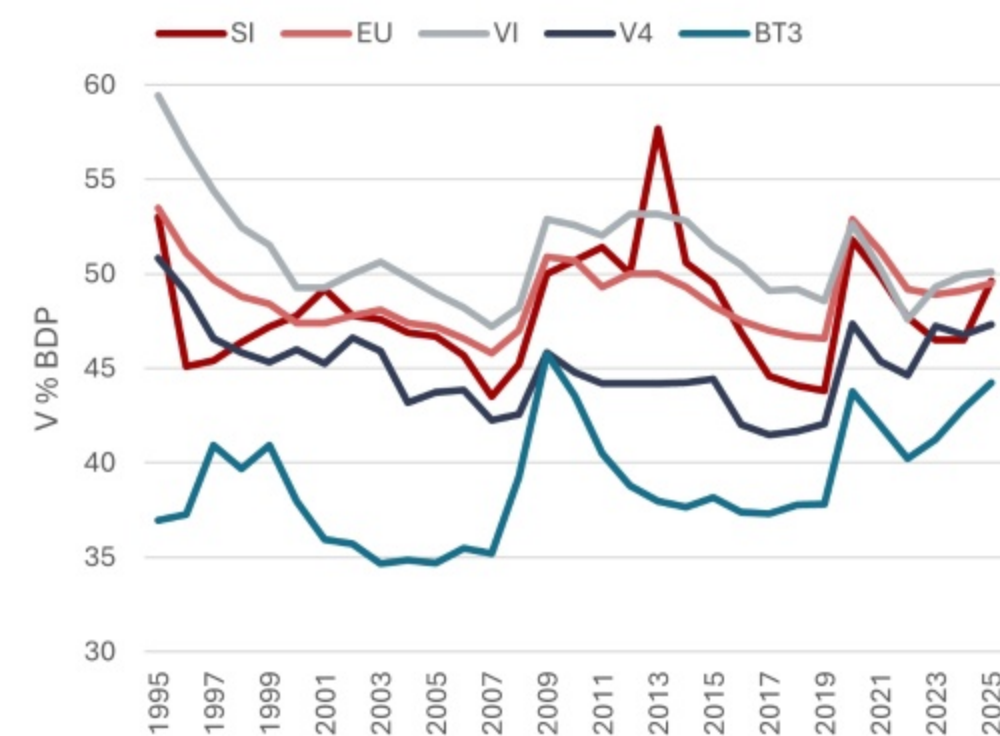
Prihodki sektorja država

Saldo sektorja država, 2025

Izdatki sektorja država

Davčno prestrukturiranje: zmanjševanje obremenitve zaposlenih s prispevki za socialno varnost, pri čemer pa naj bi manko prihodkov pokrili s povečanjem manj distorzijskih davkov (davki na potrošnjo), uvedbo davka na nepremičnine.

Največja nominalna povečanja politik drž. proračuna 2019–2025:

1. Izobraževanje; 2. Socialna varnost; 3. Zdravstveno varstvo;
4. Obramba; 5. Pokojninsko varstvo; 6. Javnofinančna in ekonomska politika; 7. Intervencijski programi in obveznosti;
8. Promet in prometna infrastruktura

Tehnološko-razvojni projekti, podjetništvo, spodbude za rast podjetij, ...

PRIPOROČILA

II. Povečati dolgoročno vzdržnost in razvojno usmerjenost javnih financ, ob zagotavljanju zadostnega fiskalnega prostora za ukrepanje v primeru kriz:

1. Znižati javnofinančni primanjkljaj s postavitvijo PRIORITET.

2. Z vidika pomembne razvojne vloge javnih financ **PRESTRUKTURIRATI davčne PRIHODKE** s povečanjem pomena manj distorzijskih davkov (na potrošnjo in nepremičnine) ter znižanjem pomena socialnih prispevkov, ki predstavljajo tudi tveganje za dolgoročno financiranje sistemov za socialno zaščito zaradi krčenja deleža delovno aktivnega prebivalstva.

3. PRESTRUKTURIRATI javnofinančne IZDATKE v podporo prehodu na inovacijsko podprto gospodarsko rast.

4. Kontinuirano ukrepati za **obvladovanje izdatkov za socialno zaščito** zaradi demografskih sprememb.

5. Sprejeti ukrepe za **povečanje UČINKOVITOSTI izdatkov za javne investicije**, zlasti pri načrtovanju in izbiri projektov v proračunskih načrtih in za pospešitev administrativnih postopkov.

KAKOVOST ŽIVLJENJA V SLOVENIJI

Poročilo o razvoju 2026

GOSPODARSTVO

DRUŽBA

DRŽAVA

OKOLJE

ZAUPANJE
PRIORITETE
AKTIVACIJA

1. Izboljšati ŽIVLJENJSKE POGOJE vseh generacij in DRUŽBENO KOHEZIJO

2. Okrepiti prehod v NIZKOOGLJIČNO KROŽNO gospodarstvo

3. Okrepiti razvoj in razpoložljivost ČLOVEŠKEGA KAPITALA

OD IZVAJALCEV
MED USTVARJALCE

A. pospešiti rast PRODUKTIVNOSTi in prehod v INOVACIJSKO podprto gospodarstvo

B. Izboljšati INSTITUCIONALNO OKOLJE in razvojno usmerjenost javnih financ